

**Försvarsmaktens  
årsrapporter  
2005  
ÅRSREDOVISNING**

**Bilaga 5**

*Särskilda redovisningar*

## Innehållsförteckning Bilaga 5

1. Operativ förmåga .....	2
1.1 Nätverksbaserat försvar (RB p.04).....	2
2. Utbildning, planering, m.m. ....	50
2.1 Utbildnings- och övningsverksamhet (RB p.08).....	50
2.2 Säkerhetsfrämjande arbete (RB p.12) .....	125
2.3 Skydd mot NBC-stridsmedel (RB p. 14) .....	137
2.4 Totalförsvarspliktiga som fullgör värnplikt (RB p.22) .....	141
2.5 Kvinnliga sökanden (RB p.23).....	144
2.6 Etnisk och kulturell mångfald (RB p. 24) .....	145
2.7 Tidningen Värnpliktsnytt (RB p.25) .....	146
2.8 Frivillig försvarsverksamhet (RB p.27 samt 28).....	147
2.9 Miljöfrågor (RB p.29) .....	165
3. Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling.....	167
3.1 Materielavveckling (RB p.34).....	167
3.2 Materielutveckling (RB p.32) .....	190
4. Övriga mål och återrapporteringskrav .....	195
4.1 Flygtransporter (RB p.90) .....	195
4.2 Järva skjutbanor (RB, avsnitt 2.4 villkor 4) .....	196
4.3 Tjänsteexportverksamhet (förordning 1992:192).....	198

## **1. Operativ förmåga**

### **1.1 Nätverksbaserat försvar (RB p.04)**

#### **Utvecklingen av ett nätverksbaserat försvar**

Utveckling av konceptet nätverksbaserat försvar (NBF) fram t.o.m. 2006 syftar till att skapa beslutsunderlag avseende ledningsmetoder, kompetenskrav, organisationsutveckling och anskaffning av teknik för ett nätverksbaserat ledningssystem med erforderlig informations-säkerhet. Resultaten från utvecklingen skall fortlöpande överlämnas som förslag på metoder och tekniska system som kan införas i insatsorganisationen. Fokus för NBF-utvecklingen mot målbilden 2010 är att utveckla ett ledningssystem som skall kunna stödja Försvarmakten vid lösande av alla uppgifter, nationellt och internationellt. Systemet skall härvid ge ökad operativ effekt genom att möjliggöra gemensamma insatser med resurser ur olika förband och försvarsgrenar, myndigheter, organisationer vid såväl nationella som internationella insatser. Ledningssystemet skall vidare kontinuerligt och snabbt kunna anpassas och vidareutvecklas mot aktuella operativa krav.

Under 2004 genomfördes en genomgripande revidering av utvecklingsplanen för NBF och därmed FM Ledsyst. Detta som en konsekvens av att målen för Försvarmaktens verksamhet skiftat mot en allt tydligare och hårdare styrning till att prioritera en utveckling som snabbt ger förmåga till internationella insatser. Denna förändring har under 2005 fullföljts. Resultatet av denna revidering är samlat i målstyrningsdokumentet *FM Ledsyst Mål och riktlinjer* (HKV 2005-12-01 09 100:77095) och baserar sig på gjorda erfarenheter och inriktningen att även i närtid kunna överlämna resultat till insatsorganisationen.

Det gällande styrdokumentet innehåller en tydlig inriktning mot internationella insatser och snabbare leveranser till insatsorganisationen. Detta innebär bl.a. att metodutvecklingen fokuseras mot ett internationellt ramscenari samt att målsättningen för Demo 05/06 är att den ska omfatta hela ledningskedjan OHQ-FHQ-BGHQ-förband. Försöksimplementering av ledningskedjan i relevanta plattformar (stridsfordon, containrar, fartyg) har inletts under 2005 och kommer att fullföljas under 2006.

#### **Genomförd verksamhet och uppnådda resultat**

Utvecklingen har fram tills nu främst inriktats mot att utveckla de övergripande koncepten för ledning av insats och tekniska lösningar. Detta omfattar bl.a. att fördjupa kunskapen avseende ledning och teknik i ett nätverksbaserat ledningssystem samt skapa den utvecklingsmiljö (styrning, processer, anläggningar etc.) som krävs för den fortsatta djupare utvecklingen. Inom metodområdet har det utvecklats en grundsyn för gemensamma insatser baserad på

militärteorisk grund samt förståelse för hur motsvarande utveckling sker internationellt. Inom teknikområdet har principerna för hur system kan kopplas samman via så kallade tjänster utvecklats och prövats. En utveckling som rönt internationellt intresse och som ligger i linje med inriktningen hos de flesta tekniskt avancerade länderna att skapa system enligt *Service Oriented Architecture* (SOA).

Viktigare hitintills erhållna resultat av genomförd utveckling:

- Det samarbete som har inletts med Storbritannien inom arkitekturområdet, där bland annat det svenska tjänstekonceptet bedöms kunna bli en framtida Nato standard. Detta innebär att vi erhåller interoperabilitet i ett 2010 perspektiv med de länder som väljer att följa Natostandard utveckling.
- De system som inledningsvis kommer att byggas utifrån FM Ledsyst resultat är SWECCIS (ett system för taktisk ledning) och SLB (Stridsledning Bataljon).
- Integration, planering och genomförande fungerar väl mellan försvarsgrenar och ledningsnivåer, ända ner till lägsta ledningsnivå, vilket är unikt i ett internationellt perspektiv.
- Under 2005 har ett antal FoT demonstratorer utnyttjats och gränsytanpassats och införts som tjänst i tjänstedemonstratorn t.ex. marksensorer (magnetiska, akustiska och seismiska m.fl.) samt obemannad markfarkost (UGV).
- Det internationella samarbete visar att andra länder väljer samma väg som Sverige redan slagit in på, för transformering av sina respektive försvarsmakter.
- Höjd kompetens avseende NBF – hittills har 10 % av Försvarsmaktens personal genomgått särskild NBF-utbildning. Motsvarande utbildning ingår från och med år 2006 i ordinarie nivåhöjande utbildning.
- Utvecklingen av ett sammanhållet NBF-koncept för ledning pågår och omfattar metoder, teknik och personal. En viktig del i detta är fokus på att utveckla och pröva *Effects Based Approach to Operations* (EBAO) inom ramen för det multinationella samarbetet MNE 4. För närvarande förbereds en fortsättning i form MNE 5, där fokus ligger på en multinationell insats där de militära resurserna huvudsakligen stödjer civil verksamhet. Likheten mellan EBAO och EU's koncept för krisplanering (*Comprehensive Approach*) och deltagande länders och organisationers personalunion i utvecklingen av både koncepten gör att FM ser goda möjligheter till synergivinster i den fortsatta utvecklingen.
- Ett komplett koncept för ledning, IDC<sup>2</sup> (*Integrated Decision Command & Control*), har utvecklats och prövats under året. Den tidigare rapporterade taktiska planeringsmodellen, Planering Under Tidspress (PUT), har integrerats i IDC<sup>2</sup>. IDC<sup>2</sup> utgår från ett effektbaserat tänkande och kommer under 2006 att integreras/vidareutvecklas med MNE 4 resultaten.
- En första version av EU ledningskoncept (OHQ-FHQ-BGHQ) inklusive ledningsplatser har skapats och prövats varvid viktiga erfarenheter inför det fortsatta arbetet med att

utveckla och utbilda NBG 08 har dragits. Den rekryterade kärntruppen till FHQ i NBG08 utbildas av LedsystM och deltar under Demo 06V med syfte att överföra erfarenheter och kompetens från FM Ledsyst utvecklingen.

- Under Demo 05H skapades en ledningsmiljö med relevanta ledningskomponenter från alla ledningsnivåer och försvarsgrenar. Ledningsmiljön omfattade bl.a. modifierade eller tillfälligt anpassade ledningsplatser såsom stridsbåt, stridsfordon, flygsimulatorer och stridsledningssystemet från korvett typ Visby.
- Under Demo 05H genomfördes tekniska försök omfattade nya och gamla sensorsystem, obemannade farkoster och nya kommunikationslösningar. Vid dessa försök prövades bl.a. framgångsrikt inmätning av mål med soldatsystem som sedan fusionerades och distribuerades i den gemensamma lägesinformationen till alla deltagande ledningsplatser inkl. JAS (simulator) och korvettens stridsledningssystem.
- En teknisk lösning enligt konceptet *tjänstarkitektur (SOA)* har skapats och realiserats i "tjänstedemonstratorn". Denna ligger helt i linje med motsvarande koncept i t.ex. USA, UK och inom NATO. SOA har av NATO utpekats som nyckelteknologin för den framtida interoperabiliteten. Demonstratorn används nu i såväl metodutvecklingen som i internationellt samarbete. Under Demo 05H prövades ett CETRIS-system (stridsledningssystemet i korvett typ Visby) som modifierats till SOA-arkitektur. Provet visade att det är möjligt att öppna proprietära system och få dem att bli en integrerad del i NBF.
- FM Ledsyst UtvC, Forsvarsmaktens centrum för ledningssystemutveckling i Enköping, där metod och teknikutveckling kan ske gemensamt har färdigställts. Denna anläggning omfattar även teknik och anslutningar för distribuerade försök med enheter ute i landet samt möjligheter att ansluta till motsvarande utländska anläggningar för experiment, interoperabilitetsprov och certifiering. Anläggningen har i version 3 testats under Demo 05V och 05H.
- Leverans av en första version av den inom NBF-konceptet identifierade basförmågan, benämnd basplattan, har genomförts från Designpartnern (JV) till FMV. Den berör i första hand de för FMLS 2010 kritiska frågorna runt den säkra infrastrukturen. Leveransen är i form av design och tillhörande designregler samt vissa realiseringar och den har utvärderats under hösten 2005. Överföring av resultat och kompetens till utvecklingsprojekten SWECCIS och SLB har inletts.
- Metod och stödverktyg (Match-IT) för kompetens- och behovsmatchning vid skapande av tillfälligt sammansatta enheter har utvecklats. Stödverktyget har provats i samverkan med AMS för att stödja personal vid P 10 i omställningen till civil anställning.
- Processer för kontinuerlig utveckling har skapats omfattande mål, genomförande, analys och styrning, vilket breddar grunden för att skapa en lärande organisation.
- Processer och organisatoriska enheter har skapats för att omhänderta resultaten från utvecklingen inom både FM och FMV. FMV har inrättat en *Change Control Board (CCB)* vilken har till uppgift att besluta om införande av gemensamma designregler baserade på

erhållna utvecklingsresultat. Här igenom skall unika stuprörlösningar undvikas i framtiden.

- Sverige har via standardiseringsorganisationerna SIS (*Swedish Standards Institute*) och CEN (*European Committee for Standardization*) blivit ordförande i det civila standardiseringsarbetet i Europa inom *Network Enabled Abilities*.
- Ericsson och SAAB har genom den kompetens som byggts upp inom NBF kunnat bli medlemmar i den internationella industrigrupp (NCOIC *Network Centric Operations Interoperability Council*) som skapats för att utveckla industristandarder för *Network Centric Warfare* (NCW).
- Ett omfattande internationellt samarbete pågår respektive är under uppstart. Exempel på detta är:
  - ✓ *Shared Tactical Picture Ground* (STP-G). I detta samarbete avses tjänstedemonstratorn användas för att koppla samman NATO marklägesfusion med bl.a. Link 16. Beroende på problem med de amerikanska exportlagarna har starten försenats och olika alternativ för hur projektet skall kunna fullföljas övervägs. Alla deltagande länder är positiva till att fullfölja(regeringsbeslut finns).
  - ✓ Samarbete mellan Storbritannien, Danmark och Sverige samt industrierna BEA, Ericsson Telebit och Ericsson rörande delkomponenter i nätverksbaserat försvar. Samarbetet benämnt *Building Blocks for Network Centric Warfare (B2NCW)* inom WEAG har slutförts enligt plan och avrapporterats. Framtagna lösningar kommer att implementeras i svenska NBF-utvecklingen(regeringsbeslut finns).
  - ✓ Deltagande genom samverkan med US JFCOM i den amerikanska konceptutvecklingen bl.a. avseende informationssäkerhet och informationsutbyte (arbetet sker inom gällande avtal).
  - ✓ Samverkan med Singapore avseende ledningsmetoder, datafusion och informationshantering. En fysisk förbindelse benämnd Tiger Link har etablerats och distribuerad datafusion har prövats (regeringsbeslut finns).
  - ✓ *Multinational Experiment Series* (MNE 4) för utveckling av *Effect Based Approach to Operations* (EBAO tidigare benämnt EBO) i multilateral samverkan mellan Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland, USA och NATO. Under 2004 och 2005 har FM deltagit i utvecklingsarbetet inom MNE 4. Utvecklingen avslutas med ett större multinationellt experiment i mars 2006 (regeringsbeslut finns).
  - ✓ *Multinational Experiment Series* (MNE 5). Fortsatt ledningsutveckling för krishantering med ökad multifunktionellitet (fler nationella maktmedel än det militära samt samverkan med internationella organisationer m.m.) planeras inom MNE-serien i form av MNE 5. Försvarsmakten deltar i det inledande planeringsarbetet inom MNE 5(Hemställan om mandat att förhandla svenskt deltagande i MNE 5 har inlämnats till Regeringen).
  - ✓ Anslutning till CFBLNet (*Combined Federated Battle Lab Network*). CFBLNet är ett nätverk för genomförande av multinationell distribuerad utvecklingsverksamhet. Förhandling om svensk anslutning till nätverket har påbörjats under 2005 och

förväntas slutföras under första halvåret 2006 (regeringsbeslut om förhandlingsmandat finns)

- ✓ Ett *implementing agreement* har utarbetats inom ramen för *Capability Development* med Storbritannien omfattande ett brett och nära samarbete mellan NBF och NEC utvecklingen.
- ✓ Ett samarbete med Storbritannien har inletts inom arkitekturområdet, bland annat ska det svenska tjänstekonceptet, utvecklat inom FMA (Försvarets arkitektur) och prövas inom FM Ledsystutvecklingen, inarbetas som en standard inom Storbritannien arkitekturramverk MODAF (*Ministry of Defence Architecture Framework*). Detta arbete planeras att ligga till grund för nästa version av Nato arkitekturramverk. Vilket medför att vi erhåller interoperabilitet i ett 2010 perspektiv med de länder som väljer att följa Nato standard.
- ✓ Inom ramen för *Euro Atlantic Partnership Council* (EAPC) pågår samarbete i *Nato Consultation, Command and Control Board* (NC3B) avseende utveckling av styrdokument för arkitektur – arkitekturbeskrivningsramverk *Nato Architecture Framework* (NAF) och teknisk arkitektur (NC3TA). Syftet är att åstadkomma ett interoperabelt beskrivningssätt och teknisk interoperabilitet baserat på standarder. Inom detta arbete har FM Ledsyst tjänstekoncept rönt internationellt erkännande.

Viktiga resultat mogna för överlämning till linjeorganisationen är:

- FM Ledsyst UtvC, Försvarets centrum för ledningssystemutveckling.
- Kunskap om utformningen av FHQ-BGHQ ledningsplatser och metoder.
- Grunderna för öppen komponentbaserad systembyggnad enligt NBF- och SOA-konceptet.
- XML som den framtida informationsbeskrivningsstandard för interoperabilitet och flexibilitet. Härvid föreslås HR XML användas för beskrivning av humankapital.
- Införande av NATO standard för symboler och symbolinformation.
- PUT föreslås för planering och genomförande på taktisk nivå.
- Underlag finns för införande av grupprogramvara för ledningsstöd på operativ och högre taktisk nivå.

Vidare har stöd kunnat lämnas till Krisberedskapsmyndigheten avseende hur tekniska lösningar (tjänstedemonstratorn) i NBF kan nyttjas för att underlätta myndighetssamverkan inom Sverige.

Vad gäller området organisation har FM beslutat att utvecklingsbehoven i allt väsentligt tillgodoses inom övrig pågående organisationsutveckling, exempelvis inom ramen för Försvarets transformation samt den i närtid prioriterade utvecklingen av EU snabbinsatsförmåga.



### **Försvarsmaktens övergripande bedömning**

Försvarsmaktens bedömning är att utvecklingen har kommit långt både vad gäller utvecklingsmetod och resultat inom teknik- och metodområdet i ett internationellt perspektiv och att en allt mer utvecklad nätverksbaserad förmåga kommer att kunna etableras till 2010. Det genomförda utvecklingsarbetet har hitintills gett Försvarsmakten underlag för att inrikta anskaffningen i närtid mot mer framtidssäkra lösningar samt möjlighet att tidigt få ta del av den internationella utvecklingen av operativa ledningsmetoder och tekniska vägval. En utveckling motsvarande vår egen och med motsvarande tidsförhållanden pågår även hos våra viktigaste internationella samarbetspartners. Genom det ökade internationella samarbetet säkerställs inte endast framtida interoperabilitet utan ges även möjligheter till framtida vinster i form av förbättrad kvalitet och lägre anskaffningskostnader (kortad utvecklingstid och/eller gemensam anskaffning). I det internationella samarbetet uppfattas Sverige som en kompetent aktör vilket ger oss viss möjlighet att påverka konceptutvecklingen inom för oss viktiga områden såsom uppdragstaktik, manöverstrid och civil-militär samverkan. Svensk försvarsindustri har genom NBF-utvecklingen skapat en kompetensgrund för framtiden.

Försvarsmakten kan konstatera att utvecklingen av konceptet NBF är en mycket komplex verksamhet där vissa delar går snabbare än planerat medan andra fortsatt utgör stora utmaningar. Det internationella samarbetet visar att motsvarande problembild även föreligger hos våra viktigaste samarbetspartner. Särskilt utmanande är säker informationshantering inom koalitioner och att finna en tekniskt, organisatoriskt och ekonomiskt väl balanserad införandetakt. Vad det gäller den senare frågan är det Försvarsmaktens uppfattning att den i Sverige utvecklade tillämpningen av *Service Oriented Architecture* (SOA) utgör en fungerande grund för att bygga modulära förmågor vilket förenklar införandet av NBF-konceptet och förenklar framtida interoperabilitet.

Utvecklingen av en helhetsbaserad säkerhetslösning för NBF är en stor utmaning. Detta förhållande har under hela utvecklingstiden varit känt varför utvecklingsplanen innehåller en kraftig prioritering av dessa frågor. Årets verksamheten har i enlighet med utvecklingsplanen fokuserats på utveckling av den första versionen av basplattan, vilken är inriktad mot säker informationshantering.

Höstens utvärdering och internationella samarbeten har visat att antagandet att det primärt är de två önskvärda parametrarna informationssäkerhet och flexibilitet som måste balanseras över tiden mot tillgänglig teknik och ekonomiska resurser.

Det önskvärda konceptet för informationslösningen baseras på ett gemensamt informationsnät och en informationsdomän. Höstens syntes har inte visat på några principiella hinder för denna lösning. Det har dock under utvecklingen visat sig att denna lösning inte är tekniskt/ekonomiskt realiserbar nu. För FMLS 2010 första version har istället en designlösning utvecklats som bygger på en successiv flexibilitetstillväxt. En implementering av denna lösning nu, innebär användande av flera informationszoner och därmed en begränsning i flexibilitet. Det är dock FM bedömning att även med dessa

begränsningar i flexibilitet så utgör den föreslagna lösningen en avsevärd funktionstillväxt jämfört med nuvarande systemlösningar. FM har kunnat konstatera att ett motsvarande resonemang ligger till grund i NATO NEC utvecklingen.

Genomförd utvärdering har inte kunnat ge ett entydigt svar på den bästa avvägningen mellan tekniska och metodmässiga säkerhetsåtgärder främst beroende på att den värderade generiska och flexibla lösningen medgav för många variabler. I den fortsatta utvecklingen och värderingen kommer därför en version av FMLS som är implementerad i en låst organisations- och verksamhetshypotes att användas. Samtidigt har höstens syntes visat att den tekniska lösningen som prövats håller sådan kvalitet att en omedelbar överlämning till produktionen av skarpa system är möjligt. En överlämning av design och personell kompetens från basplatta version 1 till SWECCIS och SLB har därför inletts.

Under 2006 kommer således säkerhetsutvecklingen att ske i två parallella och integrerade spår. Detta kommer dels att öka överlämningshastigheten och dels minimera risken för dubbelarbete.

En annan stor utmaning mot en fortsatt framgångsrik utveckling är att i samband med demonstratorernas genomförande tillhandahålla rätt kompetens i tillräcklig omfattning för att möjliggöra bemanning av bland annat ingående staber (OHQ-FHQ-BHQ) och andra för demonstrationerna nödvändiga funktioner. Eventuella brister kommer behöva hanteras genom att Försvarsmaktens ledning löpande balanserar ambition, mål och tillgängliga resurser. Under Demo 05H blev detta aktuellt och ledde till att ambition på den operativa nivån fick sänkas. Under 2006 kommer en personalpool för FHQ att placeras och tjänstgöra i LedsystM. Denna personal kommer därigenom att ges en förstegsutbildning avseende ledning på OHQ och FHQ nivå inklusive en grundkunskap avseende effektbaserade ledningskoncept samtidigt som Demo 06 får en bättre tillgång till personal på operativ nivå. Även FHQ kaderpersonal kommer att delta i LedsystM arbete.

De fördjupade målsättningarna i *FM Ledsyst Mål och riktlinjer*, det internationella samarbetet, erhålla resultat, andra aktörers ställningstagande avseende nätverkskoncept samt den utvecklade processen för ledning av utvecklingen gör att Försvarsmakten fortsatt bedömer risknivån i det kommande utvecklingsarbetet som moderat. Försvarsmakten konstaterar samtidigt att utvecklingsverksamhet av denna art innehåller många osäkerheter varför riskhantering fortlöpande kommer att bedrivas.

### **1.1.1 NBF årets verksamhet och uppnådda resultat i stort.**

#### ***Sammanställning av utvecklingsresultat***

##### ***Utvecklingsresultat***

###### Viktiga erhållna resultat

- Det samarbete som har inletts med Storbritannien inom arkitekturområdet, där bland annat det svenska tjänstekonceptet ingår bedöms kunna bli en framtida Nato standard. Detta innebär att vi erhåller interoperabilitet i ett 2010 perspektiv med de länder som väljer att följa Natostandard utveckling.
- De system som inledningsvis kommer att byggas utifrån FM Ledsys resultat är SWECCIS (ett system för taktisk ledning) och SLB (Stridsledning Bataljon).
- Integration, planering och genomförande fungerar väl mellan försvarsgrenar och ledningsnivåer, ända ner till lägsta ledningsnivå, vilket är unikt i ett internationellt perspektiv.
- Under 2005 har ett antal FoT demonstratorer utnyttjats och gränsyteanpassats samt införts som tjänst i tjänstedemonstratorn t.ex. marksensorer (magnetiska, akustiska och seismiska m.fl.) och obemannad markfarkost (UGV).
- Det internationella samarbete visar att andra länder väljer samma väg som Sverige redan slagit in på, för transformering av sina respektive försvarsmakter.
- Höjd kompetens avseende NBF – hittills har 10 % av Försvarsmaktens personal genomgått särskild NBF-utbildning. Motsvarande utbildning ingår från och med år 2006 i ordinarie nivåhöjande utbildning.
- Utvecklingen av ett sammanhållet NBF-koncept för ledning pågår och omfattar metoder, teknik och personal. En viktig del i detta är fokus på att utveckla och pröva Effects Based Approach to Operations (EBAO) inom ramen för det multinationella samarbetet MNE 4. Utvecklingsarbetet i MNE 4 leds av USA och deltagare utöver USA är Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland, och NATO. Försvarsmakten stöds i MNE 4 av Fö, FMV, FOI, FHS och KBM. Sveriges deltagande i MNE 4 har förutom de faktiska utvecklingsresultaten medfört att Sverige ytterligare förstärkt sin position internationellt som en intressant samarbetspartner inom ledningssystemutvecklingen. För närvarande förbereds en fortsättning i form MNE 5, där fokus ligger på en multinationell insats där de militära resurserna huvudsakligen stödjer civil verksamhet. Likheten mellan EBAO och EU's koncept för krisplanering (*Comprehensive Approach*) och deltagande länders och organisationers personalunion i utvecklingen av både koncepten gör att FM ser goda möjligheter till synergivinster i den fortsatta utvecklingen.

- Ett komplett koncept för ledning, IDC<sup>2</sup> (*Integrated Decision Command & Control*), har utvecklats och prövats under året. Den tidigare rapporterade taktiska planeringsmodellen, Planering Under Tidspress (PUT), har integrerats i IDC<sup>2</sup>. IDC<sup>2</sup> utgår från ett effektbaserat tänkande och kommer under 2006 att integreras/vidareutvecklas med MNE 4 resultaten.
- En första version av EU ledningskoncept (OHQ-FHQ-BGHQ) inklusive realistiska ledningsplatser har skapats och prövats varvid viktiga erfarenheter inför det fortsatta arbetet med att utveckla och utbilda NBG 08 har dragits. Den rekryterade kärntruppen till FHQ i NBG08 utbildas av LedsystM och deltar under Demo 06V med syfte att överföra erfarenheter och kompetens från FM Ledsyst utvecklingen. Under Demo 05H skapades en ledningsmiljö med relevanta ledningskomponenter från alla ledningsnivåer och försvarsgrenar. Ledningsmiljön omfattade bl.a. modifierade eller tillfälligt anpassade ledningsplatser såsom stridsbåt, stridsfordon, flygsimulatorer och stridsledningssystemet från korvett typ Visby. Detta möjliggjorde att deltagare från alla försvarsgrenar aktivt kunde diskutera, utveckla och pröva försvarsmaktsgemensamma lösningar. Över 400 deltagare från alla delar av FM deltog i Demo 05H. Den tekniska miljön omfattade nya och gamla sensorsystem, obemannade farkoster och nya kommunikationslösningar. Under de tekniska försöken prövades bl.a. framgångsrikt inmätning av mål med soldatsystem som sedan fusionerades och distribuerades i den gemensamma lägesinformationen till alla deltagande ledningsplatser inkl. JAS (simulator) och korvettens stridsledningssystem. Under Demo 06V avses dessa försök skalas upp till fler plattformar, fler målmedier och större avstånd (satellitkommunikation).
- En teknisk lösning enligt konceptet *tjänstarkitektur (SOA)* har skapats och realiserats i tjänstedemonstratorn. Denna ligger helt i linje med motsvarande koncept inom t.ex. USA, UK och NATO. SOA har av NATO utpekats som nyckelteknologin för den framtida interoperabiliteten. Demonstratorn används nu i såväl metodutvecklingen som i internationellt samarbete. Under Demo 05H prövades ett CETRIS-system (stridsledningssystemet i korvett typ Visby) som modifierats till SOA-arkitektur. Provet visade att det är möjligt att öppna proprietära system och få dem att bli en integrerad del i NBF.
- FM Ledsyst UtvC, Försvarmaktens centrum för ledningssystemsutveckling i Enköping, där metod och teknikutveckling kan ske gemensamt har färdigställts. Denna anläggning omfattar även teknik och anslutningar för distribuerade försök med enheter ute i landet samt möjligheter att ansluta till motsvarande utländska anläggningar för experiment, interoperabilitetsprov och certifiering. Anläggningen har i version 3 testats under Demo 05V och 05H:
  - ✓ Förberedelser pågår för överlämning av utvecklingscentret från FMV till Försvarmakten
  - ✓ Utöver hela FM Ledsyst finns även personal från industrin, FOI och FMV representerade
  - ✓ En Försvarmaktsgemensam ledningssystemsutveckling med personal från samtliga försvarsgrenar

- ✓ Centret är en flexibel anläggning för att testa olika former av organisationer och informationssystemlösningar.
- Leverans av en första version av den inom NBF-konceptet identifierade basförmågan, benämnd basplattan, har genomförts från Designpartnern (JV) till FMV. Den berör i första hand de för FMLS 2010 kritiska frågorna runt den säkra infrastrukturen. Leveransen är i form av design och tillhörande designregler samt vissa realiseringar och den har utvärderats under hösten 2005. Överföring av resultat och kompetens till utvecklingsprojekten, för vidareutveckling och ytterligare konkretisering, SWECCIS och SLB har inletts.
- Metod och stödverktyg för kompetens- och behovsmatchning vid skapande av tillfälligt sammansatta enheter har utvecklats. Stödverktyget (Match-IT) har provats i samverkan med AMS för att stödja personal vid P 10 i omställningen till civil anställning.
- Processer för kontinuerlig utveckling har skapats omfattande mål, genomförande, analys och styrning, vilka utgör grunden för att skapa en lärande organisation.
- Processer och organisatoriska enheter har skapats för att omhänderta resultaten från utvecklingen inom både FM och FMV. FMV inrättat en *Change Control Board* (CCB) vilken har till uppgift att besluta om införande av gemensamma designregler baserade på erhållna utvecklingsresultat. Härigenom skall unika stuprörlösningar kunna undvikas i framtiden.
- Sverige har via SIS (*Swedish Standards Institute*) och CEN (*European Committee for Standardization*) blivit ordförande i det civila standardiseringsarbetet i Europa inom *Network Enabled Abilities*.
- Ericsson och SAAB har genom den kompetens som byggts upp inom NBF kunnat bli medlemmar i den internationella industrigrupp (*NCOIC Network Centric Operations Interoperability Council*) som skapats för att utveckla industristandarder för *Network Centric Warfare* (NCW).
- Verifierat utvecklingsmiljö, utvecklingsmetod och utvärderingsmetod samt demonstrerat resultat:
  - ✓ Utvecklingsmetoden fungerar väl
  - ✓ Utvecklingsmiljön är funktionell och framtida behov för denna har identifierats
  - ✓ Utvärderingsmetoden är tillräckligt prövad och fungerar.
- Tagit fram metoder, verktyg och teknik för parallell planering på främst högre taktisk och taktisk nivå:
  - ✓ IDC<sup>2</sup> koncept för planering, genomförande och uppföljningen
  - ✓ Metod för parallell och samtidig planering framtagen (PUT)
  - ✓ Vissa verktyg prövade (Tex. IWS Click-to-meet, DMS Cupol mfl)
  - ✓ DMS CUPOL prövad av OPS
  - ✓ Utveckling av tjänstedemonstratorn

Ett omfattande internationellt samarbete pågår respektive är under uppstart. Exempel på detta är:

- ✓ *Shared Tactical Picture Ground (STP-G)*. I detta samarbete avses tjänstedemonstratorn användas för att koppla samman NATO marklägesfusion med bl.a. Link 16. Beroende på problem med de amerikanska exportlagarna har starten försenats och olika alternativ för hur projektet skall kunna fullföljas övervägs. Alla deltagande länder är positiva till att fullfölja (regeringsbeslut finns).
- ✓ Samarbete mellan Storbritannien, Danmark och Sverige samt industrierna BEA, Ericsson Telebit och Ericsson rörande delkomponenter i nätverksbaserat försvar. Samarbetet benämnt *Building Blocks for Network Centric Warfare (B2NCW)* inom WEAG har slutförts enligt plan och avrapporterats. Framtagna lösningar kommer att implementeras i svenska NBF-utvecklingen (regeringsbeslut finns).
- ✓ Deltagande genom samverkan med US JFCOM i den amerikanska konceptutvecklingen bl.a. avseende informationssäkerhet och informationsutbyte (arbetet sker inom gällande avtal).
- ✓ Samverkan med Singapore avseende ledningsmetoder, datafusion och informationshantering. En fysisk förbindelse benämnd Tiger Link har etablerats och distribuerad datafusion har prövats (regeringsbeslut finns).
- ✓ *Multinational Experiment Series (MNE 4)* för utveckling av *Effect Based Approach to Operations (EBAO)* tidigare benämnt EBO i multilateral samverkan mellan Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland, USA och NATO. Under 2004 och 2005 har FM deltagit i utvecklingsarbetet inom MNE 4. Utvecklingen avslutas med ett större multinationellt experiment i mars 2006 (regeringsbeslut finns).
- ✓ *Multinational Experiment Series (MNE 5)*. Fortsatt ledningsutveckling för krishantering med ökad multifunktionellitet (fler nationella maktmedel än det militära samt samverkan med internationella organisationer m.m.) planeras inom MNE-serien i form av MNE 5. Försvarsmakten deltar i det inledande planeringsarbetet inom MNE 5 (Hemställan om mandat att förhandla svenskt deltagande i MNE 5 har inlämnats till Regeringen).
- ✓ Anslutning till CFBLNet (*Combined Federated Battle Lab Network*). CFBLNet är ett nätverk för genomförande av multinationell distribuerad utvecklingsverksamhet. Förhandling om svensk anslutning till nätverket har påbörjats under 2005 och förväntas slutföras under första halvåret 2006 (regeringsbeslut om förhandlingsmandat finns)
- ✓ Ett *implementing agreement* har utarbetats inom ramen för *Capability Development* med Storbritannien omfattande ett brett och nära samarbete mellan NBF och NEC utvecklingen.
- ✓ Ett samarbete med Storbritannien har inletts inom arkitekturområdet, bland annat ska det svenska tjänstekonceptet, utvecklat inom FMA (Försvarsmaktens arkitektur) och prövas inom FM Ledssystemutvecklingen, inarbetas som en standard inom Storbritannien arkitekturramverk MODAF (*Ministry of Defence Architecture Framework*). Detta arbete planeras att ligga till grund för nästa version av Nato arkitekturramverk. Vilket

medför att vi erhåller interoperabilitet i ett 2010 perspektiv med de länder som väljer att följa Nato standard.

- ✓ Inom ramen för *Euro Atlantic Partnership Council* (EAPC) pågår samarbete i *Nato Consultation, Command and Control Board* (NC3B) avseende utveckling av styrdokument för arkitektur – arkitekturbeskrivningsramverk *Nato Architecture Framework* (NAF) och teknisk arkitektur (NC3TA). Syftet är att åstadkomma ett interoperabelt beskrivningssätt och teknisk interoperabilitet baserat på standarder. Inom detta arbete har FM Ledsyst tjänstekoncept rönt internationellt erkännande.

### ***Resultat mogna att överföra till insatsorganisationen***

Viktiga resultat mogna för överlämning till Försvaretsmaktens linjeorganisation:

- FM Ledsyst UtvC, Försvaretsmaktens centrum för ledningssystemsutveckling.
- Kunskap om utformningen av FHQ-BGHQ ledningsplatser och metoder.
- Grunderna för öppen komponentbaserad systembyggnad enligt NBF- och SOA-konceptet.
- XML som den framtida informationsbeskrivningsstandard för interoperabilitet och flexibilitet. Härvid föreslås HR XML användas för beskrivning av humankapital.
- Införande av NATO standard för symboler och symbolinformation.
- PUT föreslås för planering och genomförande på taktisk nivå.
- Underlag finns för införande av grupprogramvara för ledningsstöd på operativ och högre taktisk nivå.

Vidare har stöd kunnat lämnas till Krisberedskapsmyndigheten avseende hur tekniska lösningar (tjänstedemonstratorn) i NBF kan nyttjas för att underlätta myndighetssamverkan inom Sverige.

Vad gäller området organisation har FM beslutat att utvecklingsbehoven i allt väsentligt tillgodoses inom övrig pågående organisationsutveckling, exempelvis inom ramen för Försvaretsmaktens transformation samt den i närtid prioriterade utvecklingen av EU snabbinsatsförmåga.

### ***Genomförd verksamhet***

Under året har de övergripande målen för Försvaretsmaktens verksamhet att prioritera utveckling som snabbt ger ökad förmåga vid internationella insatser legat fast. FM Ledsyst verksamhet har med anledning av detta den fortsatta huvudsakliga inriktningen att genom planering av mål och leveranser, skapa möjlighet att i närtid kunna börja överlämna resultat till insatsorganisationen.

Försvarsmakten konstaterar att målen för FM Ledsyst 2005 inte fullt ut nåtts på alla områden. För närvarande pågår en genomgång av målsättningarna för 2006. Detta i syfte att fokusera utvecklingen under år 2006 för att påvisa vad som är realiserbart för FMLS2010 ur ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv år 2010.

Nedan beskrivs verksamhet fram till nu i stort och uppnådda resultat för LedsystT, LedsystM, LedsystP, FOI och FHS.

### *Ledning av FM Ledsyst*

Detta avsnitt beskriver mer i detalj arbetet som bedrivits inom områdena plan- och målarbete, internationella samarbeten, LedsystO, MNE 4 och 5, informationssäkerhet samt risker och riskhantering.

### *Utvecklingsmiljö*

Målsättningen för 2005 har varit att bland annat färdigställa utvecklingsmiljön för integrerad systemutveckling, teknisk integration och kravhantering samt för metod- och organisationsutveckling etapp 3 vid Utvecklingscentrum (UtvC se p. 0) i Enköping. Med utvecklingsmiljö menas förutom anläggningen UtvC och dess nätverk samt kopplingar till andra utvecklingsplatser även sådana saker som:

- Planer
- Utvecklingsmetoder
- Utvecklingsverktyg
- Utvärderingsmetoder
- Personal
- Organisation
- Ekonomi

### *Vidareutveckling av plan för mål och leveranser*

Det i december 2004 fastställda målsättningsdokumentet, HKV 2004-12-01 09 100-76572 FM Ledsyst mål och riktlinjer har legat till grund för arbetet 2005. Ett reviderat målsättningsdokument fastställdes 2005-12-01. Revideringen omfattade främst förtydligande och ändrade tidsplaner, slutmålen för 2006 har inte ändrats utan endast förtydligats. Respektive projekt och uppdrag har reviderat sina planer med hänsyn till detta. För närvarande pågår en genomgång av målsättningarna för 2006. Detta i syfte att fokusera utvecklingen under år 2006 för att påvisa vad som är realiserbart för FMLS2010 ur ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv år 2010.

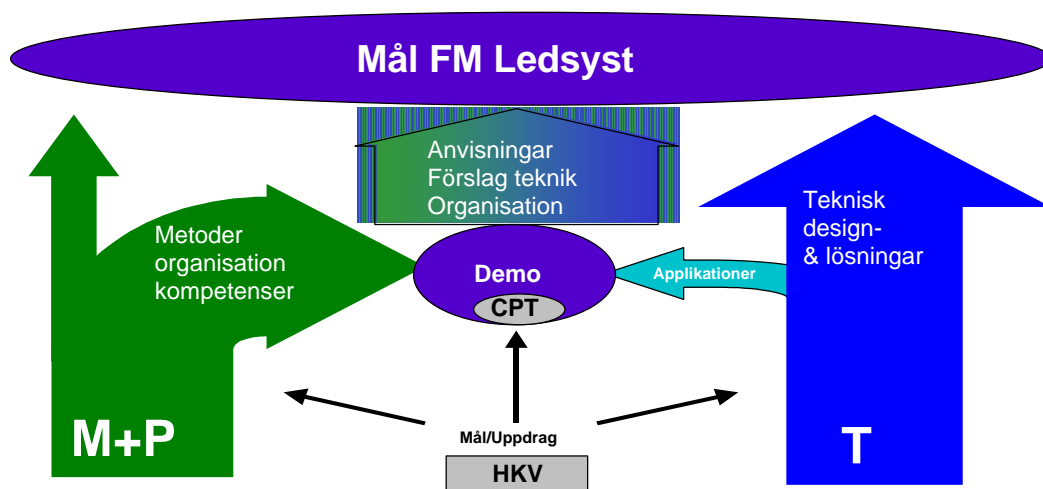


### Basplattan

För att säkerställa att framtagningen av infrastrukturen och prioriterade ledningstjänster skall kunna starta 2007 har en basförmåga i FM LS, benämnd basplattan, identifierats. Denna omfattar den kärna av tekniska lösningar och tjänster som krävs för att kunna påbörja uppbyggnaden av Försvarsmaktens Ledningssystem (FM LS) enligt NBF-konceptet. Viktiga krav på basplattan är att den skall uppnå erforderlig informations säkerhet, vara interoperabel och flexibelt vidareutvecklingsbar mot bredare funktionalitet. Basplattan har definierats i 3 versioner. Version 1 är basfunktionalitet för säker informationshantering (har levererats och utvärderats, huvudsakligen i konceptform, under hösten 2005), version 2 har utökats med funktionalitet enligt målsättningen fram till 2006-12-31 (utvärderas under hösten 2006). Version 3 av basplattan är det tekniska referenssystemet för FMLS 2010 (vilket planeras utvärderas hösten 2008).

### Inriktning resursanvändning

Det förtydligande som gjorde under 2004 avseende resursanvändning till och med Demo 05/06 (illustreras i nedanstående figur) har under året praktiserats med gott resultat vad gäller resursutnyttjande. Förtydligandet innebar att LedsystemM gavs inriktningen att fokusera på utveckling av ledningsmetoder för en internationell snabbinsats. LedsystemT gavs inriktningen att fokusera på design och designregler för basplattan. Den teknik som utvecklas till stöd för LedsystemM:s metodutveckling skall utgöra en i huvudsak korrekt användarmiljö men med separat teknisk lösning, utan krav på att den tekniska infrastrukturen är robust eller i linje med tänkt slutlig design.



Figur 1, Principiellt arbetsflöde för FM Ledsystem fram till Demo 05/06



alternativ för hur projektet skall kunna fullföljas övervägs. Alla deltagande länder är positiva till att fullfölja (regeringsbeslut finns).

- ✓ Samarbete mellan Storbritannien, Danmark och Sverige samt industrierna BEA, Ericsson Telebit och Ericsson rörande delkomponenter i nätverksbaserat försvar. Samarbetet benämnt *Building Blocks for Network Centric Warfare (B2NCW)* inom WEAG har slutförts enligt plan och avrapporterats. Framtagna lösningar kommer att implementeras i svenska NBF-utvecklingen (regeringsbeslut finns).
- ✓ Deltagande genom samverkan med US JFCOM i den amerikanska konceptutvecklingen bl.a. avseende informationssäkerhet och informationsutbyte (arbetet sker inom gällande avtal).
- ✓ Samverkan med Singapore avseende ledningsmetoder, datafusion och informationshantering En fysisk förbindelse benämnd Tiger Link har etablerats och distribuerad datafusion har prövats. (regeringsbeslut finns).
- ✓ *Multinational Experiment Series (MNE)* för utveckling av *Effect Based Approach to Operations (EBAO)* tidigare benämnt EBO i multilateral samverkan mellan Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland, USA och NATO. Under 2004 och 2005 har FM deltagit i detta utvecklingsarbete inom MNE 4. Utvecklingen inom MNE 4 avslutas med ett större multinationellt experiment i mars 2006 (regeringsbeslut finns).
- ✓ *Multinational Experiment Series (MNE 5)*. Fortsatt ledningsutveckling för krishantering med ökad multifunktionellitet (fler nationella maktmedel än det militära samt samverkan med internationella organisationer m.m.) planeras inom MNE-serien i form av MNE 5. Försvarsmakten deltar i det inledande planeringsarbetet inom MNE 5 (Hemställan om mandat att förhandla svenskt deltagande i MNE 5 har inlämnats till Regeringen).
- ✓ Anslutning till *CFBLNet (Combined Federated Battle Lab Network)*. CFBLNet är ett nätverk för genomförande av multinationell distribuerad utvecklingsverksamhet. Förhandling om svensk anslutning till nätverket har påbörjats under 2005 och förväntas slutföras under första halvåret 2006 (regeringsbeslut om förhandlingsmandat finns)
- ✓ Ett *implementing agreement* har utarbetats inom ramen för *Capability Development* med Storbritannien omfattande ett brett och nära samarbete mellan NBF och NEC utvecklingen.
- ✓ Ett samarbete med Storbritannien har inletts inom arkitekturområdet, bland annat ska det svenska tjänstekonceptet, utvecklat inom FMA (Försvarsmaktens arkitektur) och prövas inom FM Ledsystemutvecklingen, inarbetas som en standard inom Storbritannien arkitekturramverk MODAF (*Ministry of Defence Architecture Framework*). Detta arbete planeras att ligga till grund för nästa version av Nato arkitekturramverk. Vilket medför att vi erhåller interoperabilitet i ett 2010 perspektiv med de länder som väljer att följa Nato standard.
- ✓ Inom ramen för *Euro Atlantic Partnership Council (EAPC)* pågår samarbete i *Nato Consultation, Command and Control Board (NC3B)* avseende utveckling av styrdokument för arkitektur – arkitekturbeskrivningsramverk *Nato Architecture*

*Framework* (NAF) och teknisk arkitektur (NC3TA). Syftet är att åstadkomma ett interoperabelt beskrivningssätt och teknisk interoperabilitet baserat på standarder. Inom detta arbete har FM Ledsyst tjänstekoncept rönt internationellt erkännande.

Ovanstående samarbeten ger bl a viktig kunskap om internationell utveckling inom områdena *Network Centric Warfare*, *Network Enabled Capabilities*, *Effect Based Operations*, informationssäkerhet för koalitioner samt viktig kunskap om kommande standards. I det internationella samarbetet uppfattas Sverige som en kompetent aktör vilket ger oss viss möjlighet att påverka konceptutvecklingen inom för oss viktiga områden så som tjänstebaserad samverkan (SOA), uppdragstaktik, manöverstrid och militär-civil samverkan. Genom att tillföra och få del av andra länders kunskap, ges inte bara möjlighet att erhålla framtida interoperabla lösningar utan även vinster i form av förkortad utvecklingstid. Detta i sin tur ger resultat både på utvecklingskostnader och på förmåga att snabbt kunna lämna över resultat till insatsorganisationen.

### **LedsystO**

I FM Ledsyst planering har det tidigare aviserats inrättande av en särskild organisationsutvecklingsverksamhet - LedsystO. FM har dock beslutat att behoven i allt väsentligt tillgodoses inom övrig pågående organisationsutveckling, exempelvis inom ramen för Försvarsmakten transformation samt den i närtid prioriterade utvecklingen av EU snabbinsatsförmåga. För skapa en för samhället gemensam lägesinformation och för ledning av ledningssystem kommer förbandet INFO-bataljon att utvecklas. Studieuppdrag för detta påbörjas under 2006. Ett separat LedsystO kommer därför inte att inrättas. Övriga Ledsyst ges istället inriktningen att samverka med relevant organisationsutvecklingsverksamhet i Försvarsmakten.

### **Multinational Experiment (MNE)**

#### MNE 4

Utvecklingen av ett sammanhållet NBF-koncept för ledning pågår som omfattar metoder, teknik och personal. En mycket viktig del i detta är fokus på att utveckla och pröva konceptet *Effect Based Approach to Operations* (EBAO) inom ramen för det multinationella samarbetet *Multinational Experiment 4* (MNE 4). Kärnan i konceptet EBAO utgörs av att alla maktmedel (Diplomatiska, Informationsmässiga, Militära och Ekonomiska) som de deltagande nationerna förfogar över skall användas samordnat för krishantering. Utvecklingsarbetet i MNE 4 leds av USA och deltagare utöver USA är Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland och NATO.

Försvarsmaktens deltagande i MNE 4 (som inleddes 2004) har successivt ökat i omfattning. Utvecklingsarbetet är för närvarande inne i ett intensivt skede där de olika delkoncepten integreras inför huvudexperiment som avslutar MNE 4 i mars 2006. Försvarsmakten stöds i MNE 4 av FMV, FOI, FHS, Fö och KBM. Inom ramen för utvecklingen av delkonceptet

MNIG (*Multinational Interagency Group*) har Fö:s och KBM:s stöd varit en förutsättning för det goda bidrag som Sverige lämnat. Det resultat som MNIG-utvecklingen presterat bedöms av deltagande nationer som mycket viktigt. Trots att utvecklingen inom MNE 4 ännu ej är klar finns starka indikationer på att multinationell ”*interagency*” /myndighetssamverkan kommer att bli en av huvuddelarna för kommande utveckling inom MNE 5. I det fortsatta arbetet inom MNE 4 och i det kommande inom MNE 5 är deltagande från bl.a. Fö och KBM av väsentlig betydelse och en förutsättning för lyckat svenskt deltagande.

## MNE 5

Fortsatt ledningsutveckling för inom EBAO-konceptet (krishantering med ökad multifunktionellitet, fler nationella maktmedel än det militära samt samverkan med internationella organisationer m.m.) planeras inom MNE-serien i form av MNE 5. Försvarsmakten deltar i det inledande planeringsarbetet inom MNE 5. FM inriktning är att ta ansvar för delar av den tekniska utvecklingen. De delar som bedöms som aktuella är att i multinationell samverkan fortsätta arbetet med den teknikkutveckling (*tools*) som genomförts inom LedsystT, med att utveckla en tjänstebaserad lösning för multinationellt och multifunktionellt informationsutbyte. Utöver detta önskar Försvarsmakten leda multinationell utveckling inom EBE (*Effects Based Execution*), vilket innebär utveckling av multinationell och multifunktionell genomförandeledning på operativ nivå för samtliga arenor (mark-, sjö-, luft- och informationsarenan). Hemställan om mandat att förhandla svenskt deltagande i MNE 5 har inlämnats till Regeringen.

## Informationssäkerhet i utvecklingen

Samtliga Ledsyst:ar har säkerhetsplaner grundade på fastställd Policy och Riktlinjer för informationsvärdering. Vidare har uppföljning av hotbilden skett liksom kontroll av utvecklingsmiljön samt kompletterande utbildning av personal. En revidering av säkerhetsanalys har genomförts under året.

## Risker och riskhantering

Den gemensamma riskhanteringen har etablerats och tillämpas löpande i utvecklingsarbetet. Försvarsmakten lät analysföretaget Gartner genomföra oberoende riskanalys under 2004 av utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret. Detta uppdrag omfattade två delar. Den första delen omfattade en uppföljning av samtliga beslutade åtgärder avseende tidigare identifierade risker kring NBF-utvecklingen och FM Ledsyst. Den andra omfattade en fördjupad riskanalys och värdering avseende arbetet inom FM Ledsyst. De risker som har identifierats har löpande hanterats i enlighet med inarbetade processer.

En stor utmaning (risk) för en fortsatt lyckad utveckling är att i samband med demonstratorernas genomförande frigöra rätt kompetens i tillräcklig omfattning för att möjliggöra bemanning av bland annat ingående staber (OHQ-FHQ-BGHQ) och andra för demonstrationerna nödvändiga funktioner. Den tidigare anmälda risken avseende LedsystM

bemanning har hanterats varför LedsystM kan fortsätta planerad verksamhet med i stort sett fulltalig bemanning och därmed bibehålla kontinuiteten i utvecklingen. Försvarets ledning prioriterande den internationella övningen Viking 05 vilket fick till konsekvens att den operativa nivån (OHQ och delar av FHQ) spelades under Demo 05H.

I planeringen för utvecklingen mot 2010 in-tecknar FM och FMV en rimlig teknisk utveckling som skall medge tillgång till adekvata och kostnadseffektiva komponenter. Detta innebär således en viss risk att den planerade funktionstillväxten inte kan ske enligt de planer som kommer att redovisas under 2006.

De fördjupade målsättningarna i *FM Ledsyst Mål och riktlinjer*, det internationella samarbetet, erhålla resultat samt den utvecklade processen för ledning av utvecklingen gör att Försvarets makten fortsatt bedömer risknivån i det fortsatta utvecklingsarbetet som moderat. Försvarets makten konstaterar samtidigt att utvecklingsverksamhet av denna art innehåller många osäkerheter varför riskhantering fortlöpande kommer att bedrivas.

Att ta tillvara kompetens och kunskap från nuvarande utvecklingsorganisation (FM, FMV, FOI, FHS och industrin) till fortsatt utveckling i fas 3 och till realisering av delsystem i FMLS 2010 (SWECCIS, SLB m.m.) utgör en utmatning. Denna risk kommer fortlöpande att behöva hanteras under kommande år.

För att minska osäkerheten och erhålla den bästa kunskapen om den tekniska utvecklingen deltar både Försvarets makten och övriga deltagande myndigheter i ett stort antal internationella samarbeten.

Ovanstående risker kommer i FM Ledsyst att hanteras genom en på ledningsnivå löpande balansering av ambition, mål och tillgängliga resurser.

### ***LedsystT***

LedsystT:s verksamhet har i stort genomförts enligt plan. Samarbetet med Designpartnern (JV), ett *joint venture* bolag mellan Ericsson, Saab, IBM och Boeing har fortsatt och håller idag ett bra produktionstempo. Gemensamt har LedsystT och JV utvecklat en så kallad *road map* med tidsmässiga leveransobjekt för hur utvecklingen fram till 2006-12-31 skall ske. Planeringen är synkroniserad med LedsystM och LedsystP.

### ***Design, designregler och första versionen av Basplattan***

Den för NBF centrala Basplattan (v1.0) har detaljerats och konkretiserats, med stort fokus på säkerhetslösningar och hanterandet av dessa. Vidare har delar av Basplattan realiserats i provmiljö som en del i utvärderingen av NBF. Vidareutvecklingen av Basplattan har fastlagts, vilket leder till ökad klarhet avseende avgränsningar och ambition för fortsatt arbete fram till projektslut.

Utmaningen inom säkerhetsområdet är att skapa ledningssystem som medger tillräcklig säkerhet utan att övriga önskade egenskaper påverkas negativt i oönskad omfattning. Exempel på sådana egenskaper är *tillgänglighet* (även för mobila enheter), *flexibilitet/situationsanpassningsförmåga*, *dynamik*, *autonomitet*, *interoperabilitet* samt *rationalitet i utveckling, anskaffning o drift*. Detta är en stor utmaning vid utveckling av nätverksbaserat försvar vilket både Försvarmakten och andra länder konstaterat. Vårt internationella samarbete visar på likartade problem.

Utformningen av designregler har inletts med bred bas i design- och realiseringsarbetet. En process för hantering av designregler – från identifierad till fastställd – har tagits fram och driftsatts med goda erfarenheter. Ett stort antal designregler ligger färdiga för fastställande under första kvartalet 2006.

#### *Utredning om NATO-regelverk NIE/NAF*

LedsystT har utrett vad en tidig inriktning mot NATO-regelverk *Nato Interoperability Environment* (NIE/NAF) skulle innebära för FM Ledsyst. Utredningsgruppens rekommendation blev att Försvarmakten bör driva utvecklingen mot ett internationellt designregelverk inom ramen för samarbetena NNEC och *Commitee Europien Nomenclature* (CEN) *Workshop Network Enable Abilities* (WS-NEA). Detta är även vad NATO gör i sin utveckling varför det är kostnadseffektivt att inrikta svensk utveckling direkt mot nästa generations standarder.

Arbetet med framtagning av ramverk har framför allt inriktas mot att komplettera NATO arkitekturramverk för att stödja en interoperabel NBF utveckling.

#### *Metodutveckling*

En metod för integration (I) och validering och verifiering (VoV) har utvecklats och testats. Den så kallade IVoV-metoden bedöms fungera väl och kommer genom en planerad serie av studier att vidareutvecklas för att ytterligare anpassas för tjänstebaserade system.

LedsystT har tillsammans med LedsystM anpassat utvecklingsmetoden *Rational Unified Process* (RUP) och benämner den RUP SE. Metoden kommer ytterligare att utvecklas under 2006 för att underlätta omsättandet av metod- och verksamhetskrav (LedsystM) till utvecklandet av nödvändig teknik (LedsystT).

Fortsatt stöd har lämnats till LedsystM och LedsystP, huvudsakligen genom utveckling av design, realisering, driftsättning och drifhållning av teknikmiljö. Dynamiska samarbetsformer har etablerats och permanentats för att säkerställa fortsatt kontinuerligt stöd och systemdemonstratorer.

*Försvarsmaktens centrum för ledningsutveckling (UtvC)*

Utvecklingscentrum (FM Ledsyst UtvC) som är Försvarsmaktens centrum för ledningssystemutveckling, har avslutas i etapp 3. Detta innebär att experimentutrymme med högt skydd, ett så kallat visionslabb samt tekniksalar avsedda för produktion av skarpa system har färdigställts. Utveckling av Stabsstöd för insatsledning (Stabil och SWECCIS) har påbörjats och under 2006 påbörjas i lokalerna även utveckling av Stridledningssystem bataljon (SLB). Vidare har möjligheterna att bedriva experiment med större enheter förbättrats. Fler kontorsplatser har tillförts. Förberedelser pågår för överlämnande till Försvarsmakten.

Ett produktionsnät har etablerats vilket möjliggör att personal placerade hos Designpartnern i Kista, på Tre Vapen (FMV, Värtavägen) och vid UtvC kan dela samma information.

En anslutning till CFBLNet (*Combined Federated Battle Lab Network*) från FM Ledsyst UtvC planeras. CFBLNet är ett nätverk för genomförande av multinationell distribuerad utvecklingsverksamhet. Anslutning möjliggör ett svenskt deltagande i multinationellt utvecklingsarbete med enheter/funktioner placerade i Sverige. Viktigare utvecklingspartners som kan nås via detta nätverk är USA, Storbritannien, Tyskland och Frankrike. Förhandling om svensk anslutning till nätverket har påbörjats under 2005 och förväntas slutföras under första halvåret 2006 (regeringsbeslut om förhandlingsmandat finns).

Samverkan inom ledning- och informationshantering har fortsatt bedrivits med FOI, vilket tagit sig uttryck i såväl direkt medverkan som ett antal avgränsade projekt, vilka slutrapporteras i december 2005.

*Internationellt samarbete*

Medverkan har skett i internationella samarbetsprojekt bland annat har projektet B2NCW inom WEAG slutförts och resultaten från detta projekt inarbetas nu i det övriga underlaget.

Inom MNE 4 samarbetet har de svenska verktygen börjat användas. DMS Cupol och STRATMAS fungerar mycket väl i avsedd tillämpning. Den svenska inriktningen mot tjänstebaserad arkitektur överensstämmer med den integrationsteknologi som används. Där så är möjligt används WebServices för integration av deltagande verktyg inom MNE 4 verksamheten.

LedsystT har etablerat infrastruktur i UtvC i syfte att tillsammans med Singapore genomföra experiment. Grundläggande materiel och kommunikationslösning är införskaffad och etablerad. Singapore har utvecklat ett verktyg för samverkan benämnt "Breeze". Ett experiment planeras i syfte visa implementering av kommunikation och tjänst.

NCOIC har visat intresse för LedsystT-utvecklingen och dess resultat. Kontakter har etablerats. Vad LedsystT skall bidra med i detta samarbete är inte beslutat.



### *Tjänstedemonstratorn*

Tjänstedemonstratorn är den prototyp som utvecklats för att pröva tjänstekonceptet. Den utgör en del av den tekniska plattformen i LedsystemM:s metodutveckling och övningar. Under året har ytterligare tjänster utvecklats eller anpassats till tjänstedemonstratorn. Idag finns 20 tjänstetyper uppbyggda av ca 7000 deltjänster, de flesta under applikationsnivån, implementerade för tjänstedemonstratorn. Detta i enlighet med principerna för SOA (*Service Oriented Architecture*). Till tjänstedemonstratorn, som i dagsläget klarar cirka 250 samtidiga användare, är idag ett dussintal befintliga system – exempelvis FSR 890, UndE 23, Sjöradar PS 640 och civila system AIS (civilt sjöläge), MSSR (civilt luftläge), CETRIS (Ledning korvett Visby), JAS-simulator – samt de nya nätverksbaserade fusionsverktygen. Vidare är ett antal demonstratorsystem integrerade (UAV/UGV, IT-soldat, marksensornät och FUM SLB). Möjligheten att snabbt ansluta befintliga system till nätverksbaserad informationshantering utgör en viktig milstolpe som röner stort internationellt intresse. Erfarenheter från uppbyggnad och användandet av tjänstedemonstratorn ger viktiga kunskaper inför framtagandet av den tidigare beskrivna basplattan.

Tjänstedemonstratorn har förevisats för ett flertal internationella aktörer som exempel kan nämnas USAs representant i NOSWG (*NATO Open Systems Working Group*), standardiseringsgrupper CEN och ansvariga för NCW utveckling (Storbritannien, USA, Singapore, Italien). Vidare har även tjänstedemonstratorn visats under nordiskt ÖB besök och vid försvarsministerbesöket från Österrike. Förevisningarna vid UtvC utgör en viktig del i det internationella samarbetet. Utöver detta har ett flertal attachéer och operativa chefer besökt UtvC. Tjänstekonceptet och resultat erhållna genom arbetet med tjänstedemonstratorn utgör grunden för fortsatt utveckling som FM önskar genomföra med teknisk plattform för multinationellt/multifunktionellt informationsutbyte inom MNE 5.

Slutligen har omhändertagandet av resultatet från LedsystemT:s utvecklingsarbete inletts genom medverkan i arbetet med Försvarsmaktens systemutvecklingsplan för ledningsfunktionen (PULS).

### ***LedsystemM***

#### *Målsättningar och mål för LedsystemM*

Planer och mål för LedsystemM har anpassats till Försvarsmaktens ominriktning mot interoperabilitet och internationella insatser. Exempelvis utgör det nya ramscenariot nu grunden för metodutvecklingen och *Effect Based Approach to Operations* (EBAO) har genom deltagande i MNE 4-samarbetet blivit en viktig del i LedsystemM verksamhet och påverkar framförallt den operativa nivån i metodutvecklingen.

### *Ledsystem resultat 2005*

Under året har metodutvecklingen fortsatt och ett antal konkreta resultat har tagits fram efter genomförda metodutvecklingar, experiment och modelleringar, resultaten finns presenterade i ett 100-tal rapporter, protokoll och andra underlag

Framtagandet av en utvecklingsmetod för ledningsmetoder har under året resulterat i en övergripande utvecklingsprocessstruktur tillsammans med en ledningsmetodmodell

En generell ledningsmetod har tagits fram och beskrivits varefter den har brutits ner i ledningsmetodkomponenter (LMK) som därefter utvecklats för generella eller specifika fall av ledning.

En metod för ledning på operativ och taktisk nivå benämnd IDC<sup>2</sup> (*Integrated Decision Command & Control*) har utvecklats och finns för närvarande ute på remiss i försvarsmakten. IDC<sup>2</sup> omfattar bl.a. planering, genomförande uppföljning och utvärdering. IDC<sup>2</sup> bör kunna överlämnas till linjeorganisationen för inarbetning under 2006

PUT-modellen har utvecklats till att fungera integrerat mellan staber och benämns därför IPUT och ingår som en LMK i IDC<sup>2</sup>

Omfattande förberedelser och planering inför deltagande i MNE 4 med inriktning på *Effect Based Approach to Operations* (EBAO). Inom EBAO har bl.a. genomförts:

- beskrivning av grundläggande principer för planering (EBP, *Effect Based Planing*) av sammansatta enheter i en internationell insats
- beskrivning av arbetsläget i EBAO ur ett svenskt perspektiv utgående ifrån MNE 4
- förslag på teknikstöd vid planering och genomförande av EBAO
- beskrivning av teknikstöd vid planering och genomförande av EBAO
- utveckling avseende KM/KBD (*Knowledge Management/Knowledge Base Development*) inom ramen för EBAO
- metod för distribuerat stabsarbete och expertstöd på distans, bland annat inkluderande MNE 4, har utvecklats.

### *Resultat arbetsgrupper*

Arbetsgruppen **Gemensam strid** har slutrapporterat i och med utgivning av boken "Gemensam strid. Ledning på operativ och taktisk nivå i ett nätverksbaserat flexibelt insatsförsvar "Gemensam strid" är därmed slutfört och slutrapporterad.

Arbetsgruppen **Stabsarbetsstöd** har lämnat en delrapport och en del av gruppens resultat, metoden för distribuerad, parallell planering under tidspress (PUT) och ett webbaserat verktyg för planering på taktisk och operativnivå, DMS CUPOL, har använts under Demo 05V. Dessa verktyg/metoder kommer att fortsättningsvis utnyttjas och vidareutvecklas inom Ledsystem. Verktyget DMS CUPOL och *Strategic management system* (STRATMAS) har presenterats

internationellt i MNE 4-arbetet och kommer att vidareutvecklas som ett verktyg i *Effect Based Approach to Operations* (EBAO). PUT-modellen har använts internationellt i det svenska samarbetet med Singapore i deras experiment under mars 2005.

Arbetsgruppen **Symboler** har redovisat sin rapport med ett förslag att FM skall implementera Nato symbolstandard APP-6A. Detta förslag är nu inarbetat i FM regler för systemutformning.

Arbetsgrupp **Indirekt bekämpning** har tagit fram:

- Metodanvisning Indirekt Markmålsbekämpning (MIM)
- Metoder för ledning av bekämpning med flygstridskrafter (CAS)
- Hotbildsframtagning
- Underlag för deltagande i Joint Fires

Arbetsgruppen **Logistik** har bl.a. tagit fram

- grundläggande begreppsmodell
- möjliga samverkansformer nationellt och internationellt
- informationsbehov inom logistiken
- klarlagt behov av metoder för snabb delgivning av information
- klarlagt metoder för uppföljning av fattade beslut
- beskrivning av roller och dess ansvar
- behov av lägesinformation
- behov av info till och från civila myndigheter/organisationer etc.

Arbetsgruppen **Säk** har inlett kravnedbrytning av FM Ledsyst Mål och riktlinjer och bedrivit arbetet i ett antal fokusområden. I ett av dessa, OpSek, har genomförts en fördjupning där gruppen arbetat fram förslag till förändringar i sekretessklassning för att skydda information i ett kortare tidsperspektiv, bland annat vid internationella insatser.

Samtliga arbetsgrupper deltar i arbetet med framtagning av en gemensam grundläggande begreppsmodell vilken utvecklas efterhand.

### *Beslutstödsutveckling*

Militär ledning kännetecknas av beslutsfattande under osäkerhet, - ofta kombinerat med tidspress. Osäkerhet kan hanteras med sannolikhetsmetoder. Men människor är dåliga på att bedöma sannolikheter och därmed på att hantera osäkerheter. Inget kommersiellt verktygsstöd har hittats. Inom FoT-verksamheten har en möjlig utveckling visats på genom nyttjande av beysiansk sannolikhetslära.  $\pi$ Lots är ett tekniskt datorbaserat hjälpmedel som använder denna metod. Målsättningen är att utveckla ett sådant beslutstödsverktyg för att använda vid MNE 5, 2008.

### *Experiment och studier*

Under året har ett antal särskilda experiment och studier genomförts, bland annat:

- *Decision support*, jämförande försök avseende ledning av sensorer och underrättelseinhämtningsförband
- Modelleringar för framtagning av informationsutbytesmodeller (IUB)
- Studie ”gemensam strid mot sjömål” med bl.a. fallstudier och morfologisk analys
- Utveckling av utvecklingsmetoden
- Experiment med PUT-metoden som ledningsmetodkomponent (LMK) i Strid mot luftmål

### ***LedsystP***

LedsystP har under perioden genomfört utbildning och kompetensförsörjning inom ramen för Försvarsmaktens utveckling av ett nätverksbaserat försvar. Därutöver har arbetet med humanaspekten i FM Ledsyst samt utvecklingen av nya medel och metoder för kompetensmatchning påbörjats.

Genom den tidiga utbildningssatsningen (start 2002) finns goda förutsättningar för att kunna försörja verksamheten inom FM Ledsyst med kompetent personal. Exempelvis har detta utnyttjats vid rekryteringar till MNE 4-samarbetet.

Totalt har idag 1400 personer genomgått tvådagars eller fyraveckorsutbildning (ca 180 st) inom ramen för NBF och personer med fyraveckorsutbildning (s.k. NBF-ambasadörer) finns nu vid huvuddelen av försvarsmaktens förband staber och skolor. Därmed har cirka 10 % av Försvarsmaktens personal utbildats inom NBF.

2005 inleddes en utbildning för Försvarsmaktens personal i vetenskaplig metod vid Umeå universitet som fortsätter under 2006. Denna personal kommer att utgöra viktig kompetens vid utvecklingsverksamheten vid förband och skolor.

En orienterade (OKL) NBF-kurs med nordiska deltagare har genomförts under våren. Under hösten har en motsvarande internationell veckokurs genomförts med deltagare från bl.a. Sverige, Australien, Singapore, Storbritannien, Tyskland, Kanada, Nederländerna, Danmark, Finland, Norge och USA. Erfarenheterna från båda kurserna har varit goda.

I syfte att snabbare organisera team för en tillfällig insats har en metod för kompetens- och behovsmatchning tagits fram. För att stödja matchningen har verktyget Match-IT utvecklats och prövats vid utvecklingen av P10 i Strängnäs. Detta har genomförts i samarbete med AMS.

Under 2005 har tre professorer vid FHS ILM (psykologi, pedagogik och sociologi)<sup>1</sup> analyserat sina ämnesområden för att se vilken forskning som är gjord och passar in i LedsystP frågeställningar och mål. Ur detta arbete har rapporter inom Pedagogik och Psykologi överlämnats.

Underlag från FOI visar på ett tydligt sätt riskerna med olämplig eller otillräcklig MSI-utformning. Dessa är också belagda från Försvarets olika system för eldledning, kommunikation, manöver etc., där felhantering (den ”mänskliga faktorn”), bristande situationsmedvetenhet och mental arbetsbelastning vid olika tillfällen har lett till allt från triviala konsekvenser som oavsiktlig radiosändning, till mer allvarliga tillbud och olyckor i form av grundstötningar och vådabeskjutning med materiel- och personskador eller förlust av människoliv som följd.

Under hösten 2005 och Demo 05H har en förstudie genomförts (Workshop Lägesbild – Lägesuppfattning) för att få en grund att utgå ifrån i det fortsatta arbetet. Syftet är att tillsammans med LedsystM genomföra experiment under främst Demo 06V.

Slutsatser angående distribution av lägesinformation är:

- Lägesinformationen ska kunna spridas till alla i nätverket även vid låg bandbredd.
- Vid hög bandbredd bör informationen kunna spridas såväl med grafik, som med tal och skrift.
- Vid låg bandbredd bör informationen spridas med muntligt tal.

Utifrån ovanstående synpunkter, som väl stämmer överens med kunskap från perception och kognition kommer Försvarets att formulera riktlinjer när det gäller framtagande och spridning av lägesinformation.

### ***Forskning och teknikutveckling (FoT)***

Under föregående FoT period utvecklades en demonstrator av ett tjänstebaserat ledningssystem för bekämpning av en skogsbrand baserad på principer med arbete i FMA (Försvarets arkitektur) och på Försvarets LedSyst utveckling. Demonstratorn är utvecklad i samverkan med Räddningsverket i Karlstad och Räddningstjänsten i Göteborg.

Syftet med demonstratorn är att visa vad det innebär att bygga ledningssystem baserat på tjänster samt att börja förstå behovet av beslutsstöd för byggprocessen. Ett tiotal demonstrationer har genomförts, bland annat för representanter från försvarsberedningen och för representanter från MoD (*Ministry of Defence*) i Storbritannien.

---

<sup>1</sup> Ledarskaps- och stresspsykologiska bidrag – Gerry Larsson FHS ILM/K

Under innevarande FoT period har en modell i form av en prototyp utvecklats för att visa hur SitSyst-konceptet (ingår i tjänstedemonstrator) från FMLS utvecklingen kan användas som bas för samverkan mellan myndigheter. Som exempel har system från räddningstjänster, Sveriges radios trafikredaktion och SOS alarm valts.

Arbetet inleddes med att en förstudie genomfördes i samverkan med Räddningsverket, Räddningstjänsten i Göteborg, Räddningstjänsten i Södertörn och Sveriges Radio. Arbetet har bestått dels av att utveckla den tjänstebaserade informationsinfrastruktur som möjliggör samverkan mellan de berörda systemen och dels av att utveckla ett scenario för att kunna demonstrera den uppnådda förmågan till samverkan.

Under utvecklingen av informationsinfrastrukturen och scenariot har följande intressenter bidragit:

- Räddningstjänsten i Helsingborg.
- Räddningstjänsten StorGöteborg.
- Räddningsverket.
- SR trafikredaktionen.
- SOS Alarm.
- Viktoriainstitutet (Finansieras via Vinnova).
- EMW (Ericsson Microwave).
- Lunds Programarkitekter.
- FMV.

Prototypen skall inledningsvis demonstreras vid EPS mässan i Göteborg 18-19 januari och vid CIMI 06 i Enköping 16-18 maj, 2006.

Under kommande FoT period (2006 – 2008) skall prototypen installeras vid Johannes brandstation i Göteborg för att användas vid metodutveckling inom Räddningstjänsten. Vidare skall "gemensamt läge" studeras i ett samhällsperspektiv. Skall samverkan mellan myndigheter vid krissituationer bli effektivt måste det finnas en gemensam uppfattning om vad ett gemensamt läge är och hur det skall användas vid samverkan.

### ***FOI***

FOI medverkar i utvecklingsverksamheten på flera olika plan. Inom metodsidan (LedsystM) ges stöd i konkret metodutveckling till Dp/Ag samt genom operationsanalys och utveckling av informationshantering. Vid experiment och provverksamhet ges stöd för vetenskaplig utvärdering i en hypoteskedja genom samverkan med bl a MARULK (Metoder för Analys, Rekonstruktion och Utforskning av LedningsKoncept) nedan beskriven. Inom ramen för internationell ledningsutveckling, bl.a. MNE 4, avges stöd under utvecklingsskedet samt utvärdering under experimentfasen. För tekniksidan (LedsystT) sker stöd bl.a. för MSI (Människa System Interaktion) anpassning av tekniska verktyg. MSI problematiken infattar

även miljöer, organisationer, humanfaktorer samt metoder/procedurer. När det gäller system- och operatörsnära styrningen och uppföljningen och dess koppling till aktuella målsättningsdokument, är FOI engagerat i FMV:s VoV-verksamhet.

FOI-projektet GRU (Grupp Utvärdering), som beställts av och i första hand stödjer FM HKV i uppföljningen och utvecklingen av hela Ledssystem, har under året främst arbetat med planering för och deltagande i Demo 05V och 05H samt syntes omfattande all utvecklingsverksamhet under 2005 avseende metoder, teknik och personal. GRU har uppdraget att sammanfatta utvecklingsverksamheten resultat på SoS-nivån (System of System).

FOI-projektet MARULK, som beställts av FM HKV, är att betrakta som en sammanhållande verktygslåda för att koppla ihop försöksfrågeställningar och data från genomförande, via en definierad arbetsprocess som bland annat innehåller steg för problemanalys, modellering, datainsamling, bearbetning, analys och tolkning. Verktygslådan löser inte problem med diffusa problemformuleringar, men är en förutsättning för att kunna leverera svar på konkretiserade komplexa problem.

Under ledning av FM HKV har en etablerad ledssystemgemensam utvärderingsorganisation förbättrat samspelet mellan olika delar av FM Ledssystem. Inriktningen att genomföra halvårsvisa utvärderingar och synteser på all genomförd verksamhet har varit givande och kommer även att innefatta internationella erfarenheter från bl a MNE 4, CWID (*Coalition Warrior Interoperability Demonstration*) och CE (*Combined Endeavour*).

FOI har inom MNE 4 deltagit i de olika utvecklingsverksamheterna som genomförts under 2005. Utöver detta har planering och förberedelser genomförts inför det övergripande analysansvar Sverige har för *Tools* (teknik) under MNE 4 huvudexperiment 2006.

### ***FHS***

Den nyskapade avdelningen för studier och konceptutveckling (StuKo) har under året lett och samordnat FHS stöd till utvecklingen inom FM Ledssystem. StuKo har även deltagit i gemensamma aktiviteter inom hela ledssystemutvecklingen. StuKo har även svarat på remisser från FM, deltagit vid möten inom ledssystemverksamheten samt genomfört utbildning inom området.

FHS har i uppdraget sammanställt och vidareutvecklat den vetenskapliga grunden för FM framtida insatsförsvaret med fokus på militärteoretiska grunder och *Effect Based Approach to Operations* (EBAO). FHS har stöttat och förberett Sveriges deltagande inom Multinational experiment (MNE 4). Bl.a. har FHS anordnat workshops, deltagit i arbetsgrupper samt genomfört utbildningsdagar.

FHS har påbörjat en fortsättning av rapporten gemensam strid med namnet Strid och taktisk verksamhet i EBO (EBAO). Projektet har producerat en första artikelsamling inom ramen för EBAO-konceptet och en projektrapport. Avsikten är att genomföra en

fallstudie av en genomförd operation i modern tid (en operation i Bosnien används som fallstudie) för att kunna jämföra EBAO-konceptets kärnpunkter med en verklig operation.

FHS har också på olika sätt deltagit vid Demo 05V och 05H inom spelledning och analys/utvärdering. Inom ramen för LedsystemM verksamhet har FHS deltagit i utveckling av stabsarbetsmetoder och ledningsplatser. Här har FHS också bidragit i utvecklingen med stabsarbetsverktygen STRATMAS och DMS Cupol, vilka också kommer att användas under MNE 4.

Inom ramen för FOI:s uppdrag inom Gruppen för Utvärdering (GRU) har FHS även stött verksamheten. FHS har även stött LedsystemP med stöd i form av analys- och vetenskaplig kompetens. Stödet har inriktats mot att säkerställa så humanperspektivet får ett erforderligt inflytande i utvecklingen av NBF.

Utöver detta har FHS utarbetat pedagogiska hjälpmedel för utbildning inom det framtida insatsförsvaret. Här kan särskilt nämnas två böcker. Dels en grundläggande skrift med titeln "Det nätverksbaserade försvarets roll i utvecklingen" och dels en grundläggande bok om olika synvinklar på EBO (EBAO) såväl nationellt som internationellt med titeln "Effektbaserade operationer; teori, planering och applicering".

### ***Demo-vht***

2005 års demoverksamhet i FM Ledsystem har varit inriktad mot att vidareutveckla och pröva delar i modellen av det framtida insatsledningssystemet. Fokus har varit teknik och metodik för rollbaserad presentation av gemensam lägesinformation med hjälp av en nätverksbaserad informationsinfrastruktur. Särskild vikt har lagts vid att ta fram modeller för data-, informations-, och kunskapshantering i ledningssystemet, möjligheter till sensorstyrning i nätverk samt informationssäkerhet. Under året har testats en första version av ledningsorganisation och ledningsplatser för EUBG-konceptet (OHQ-FHQ-BGHQ). Resurskonflikter med Viking 05 ledde till att OHQ fick fingeras under demo 05H. Arbetet inleddes med att identifiera olika processer inkl verktyg som kan bidra till gemensam lägesförståelse och nya möjligheter till samordning vid nationella och internationella insatser.

### ***Demo 05V***

#### **Mål**

Den övergripande målsättningen för Demo 05V var dels att förankra utvecklingsprocessen i linjeorganisationen och dels att ta ett metodmässigt kliv mot Demo 05H och 06V.

#### **Verksamhet**

Följande aktiviteter genomfördes under Demo 05V:



- Etablera en komplett ledningskedja enligt EU krishanteringskoncept (OHQ-FHQ-BGHQ)
- Testa och utforma vald planeringsmetod
- Analysera och lägga grunden för metoder och verktyg för insatsledning
- Stödja utvecklingen av bekämpningsprocessen
- Visa en lägesbild innehållande Mark-, Luft- och Sjöläget
- LedsystemT gav tekniskt stöd till LedsystemM med tekniska verktyg och drift av dessa (tjänstedemonstrator, IWS, Click to Meet, DMS CUPOL mm.).
- Pröva den uppgraderade tjänstedemonstratorn.
- Genomfört demonstrationer av prototyper för eventuellt framtida nyttjande inom metodutveckling (P-lots, Cleo, Mission Mate, ROE).

Deltagare från följande förband deltog i Demoverksamheten: S1

I19, K3, P4, P7, A9, LV6, 3.Sjöstridsflj, 4.Sjöstridsflj, Ing2, T2, 1.Ubflj, F7, F21, AMF1, Marin B, F17, Hkpflj, FMTS, SSS, LSS, MSS, FMUndSäkC, LG, AoI5, AoK4, AoP10 och AoATS.

## Resultat

Försöken visade att EU ledningskoncept med ”joint” ledning på taktisk nivå (FHQ) ställer krav på förändrade metoder och utbildning. De metoder som har utvecklats inom LedsystemM fungerar men det krävs ett fortsatt utvecklings- och utbildningsarbete. Demo 06V och 06H kommer att vara väsentliga för FM möjligheter att uppnå önskade resultat.

Användandet av metoden PUT har visat att:

- Samma principiella metod kan användas för alla försvarsgrenar.
- Samma metod kan användas för planering och genomförande.
- PUT kan användas tillsammans med den operativa planeringsmetod *Guidelines of Operational Planning* (GOP) - interoperabilitet
- Med bl.a. beslutsstödsplanen fås en bra övergång mellan planering och genomförande. Övergången gynnas av att samma metod används i både planering och genomförande.

Demo 05V visar att tjänstekonceptet fungerar bra som grund för NBF.

De tekniska systemen har klarat belastningarna under experimenten, men systemen har upplevts komplext för experimentpersonalen. Detta medförde bl.a. att tänkt utbildningsnivån inte uppnåddes. Stor kraft lades på att hantera systemen, vilket inverkadde menligt på både metodutvecklingen och kravställningen på tekniska verktyg.

Tjänstedemonstratorn har visat sig vara stabil och ge stora tidsmässiga vinster (1-2 månader mot tidigare 1-2 år) vid anpassning av befintliga system till NBF tjänstestruktur. Väsentligt kortare tid vid konfigurering (1-2 minuter mot tidigare 1-2 månader).

Erfarenheterna från genomförd verksamhet första halvåret 2005 har visat att metoden för distribuerad, parallell planering (PUT) kan överlämnas till insatsorganisationen för utveckling och införande. PUT ska dock framgent användas och vidareutvecklas inom demoverksamheten och vunnna erfarenhet ska överföras successivt till insatsorganisationen. Utvecklingen av PUT fortsätter mot IPUT (*Integrerad Planering Under Tidspress*).

### *Demo 05H*

## **Mål**

Den övergripande målsättningen med Demo 05 Höst är att utforma och testa metoder och organisationslösningar med stödjande teknik för att skapa och nyttja rollbaserad gemensam informationshantering vid internationell insats.

## **Verksamhet**

Demo 05 Höst genomfördes som en serie moment omfattande metod- och teknikexperiment med tester. Experiment, tester och demonstrationer utgick från fastställt ramscenariö. Genomförandet skedde i anslutning till FM Ledsyst UtvC i Enköping. Verksamheten genomfördes i "system av systemmiljö", dvs. lösningar inom ledningssystemets samtliga delar (T, M, och P). Dessa utvecklades, testades och utvärderades i en sammansatt utvecklingsmiljö. Personal deltagande i experimentet kom ur ordinarie linjeorganisation och samtliga vapenslag. Deltagande förband var: S1, I19, K3, P4, P7, A9, LV6, 3.Sjöstridsflj, 4.Sjöstridsflj, Ing2, T2, 1.Ubflj, F7, F21, AMF1, Marin B, F17, Hkpflj, FMTS, SSS, LSS, MSS, FMUndSäkC, LG, AoI5, AoK4, AoP10 och AoATS. Totalt deltog över 400 personer ur Försvarmakten.

Som en särskild aktivitet under hösten 2005 har även säkerhetslösningar utvärderats.

## **Resultat**

Demo 05H visade att gemensam integrerad planering (IPUT), innebar större säkerhet, snabbare planeringsförlopp och ökad förståelse vilket i sin tur innebar att den därpå följande verksamheten genomfördes på ett väsentligt bättre sätt än tidigare. Nya planerings- och ledningsmetoder prövades avseende uppföljning insatsledning och analys. Demo 05H blev också en mycket bra provplattform för den utvecklade metoden IDC<sup>2</sup> (*Integrated Decision Command & Control*) med IPUT.

Utvecklingsmetoden för att bedriva metodutveckling under demon bestod bland annat av processen spel – enkät – reflektion – intervju – workshop/diskussion, detta fungerade väl.

Integration planering och genomförande fungerar väl mellan försvarsgrenar och ledningsnivåer, ända ner till lägsta ledningsnivå, vilket är unikt i ett internationellt perspektiv.

Tjänstedemonstratorn har belastats med upp till 250 stycken simultana användare. Vilket ger vid handen att systemet är stabilt och skalbart. Omkonfigurering av systemet har kunnat göras under drift och genomförande av metodexperiment, vilket visar på en stor flexibilitet. Driftstörningar har lett till kunskapsuppbyggnad bland både användare och driftledning. Sammantaget ger detta bra erfarenheter och krav på systemegenskaper för FMLS 2010.

Under Demo 05H skapades en ledningsmiljö med relevanta ledningskomponenter från alla ledningsnivåer och försvarsgrenar. Ledningsmiljön omfattade bl.a. modifierade eller tillfälligt anpassade ledningsplatser såsom stridsbåt, stridsfordon, flygsimulatorer och stridsledningssystemet från korvett typ Visby. Detta möjliggjorde att deltagare från alla försvarsgrenar aktivt kunde diskutera, utveckla och pröva försvarsmaktsgemensamma lösningar. Över 400 deltagare från alla delar av FM deltog i Demo 05H. Den tekniska miljön omfattade nya och gamla sensorsystem, obemannade farkoster och nya kommunikationslösningar. Under de tekniska försöken prövades bl.a. framgångsrikt inmätning av mål med soldatsystem som sedan fusionerades och distribuerades i den gemensamma lägesinformationen till alla deltagande ledningsplatser inkl. JAS (simulator) och korvettens stridsledningssystem. Under Demo 06V avses dessa försök skalas upp till fler plattformar, fler målmedier och större avstånd (satellitkommunikation).

Under experimenten har vid staberna, oberoende av försvarsgren och ledningsnivå, ett antal skarpa arvssystem så som FSR 890, UndE 23, Sjöradar PS 640 och civila system AIS (civilt sjöläge), MSSR (civilt luftläge), CETRIS (Ledning korvett Visby), information från JAS-simulator funnits tillgängliga som tjänster i tjänstedemonstratorn Vidare är ett antal demonstratorsystem integrerade (UAV/UGV, IT-soldat, marksensornät och FUM SLB) i tjänstedemonstratorn och information från dessa har därigenom också funnits tillgängliga vid staberna. Vidare prövades ett CETRIS-system (stridsledningssystemet i korvett typ Visby) som modifierats till SOA-arkitektur. Provet visade att det är möjligt att öppna proprietära system och få dem att bli en integrerad del i NBF

### ***Behov av revidering av plan***

En revidering av FM Ledsyst mål och riktlinjer har genomförts under hösten 2005. Revideringen omfattade främst förtydligande och ändrade tidsplaner, slutmålen för 2006 har inte ändrats utan endast förtydligats. Dokumentet fastställdes 2005-12-01. Under revideringen genomfördes en kvalitetssäkring avseende målen med representanter från alla delar inom FM Ledsyst.

Beredskap för omprioriteringar av mål finns om resursproblem uppstår.

### ***Resultatöverföring från FM Ledsyst***

FM Ledsyst ska ge underlag för utveckling av funktionerna ledning och informationshantering samt finna konkreta förslag till lösningar. Det finns en strävan att kontinuerligt överföra kunskap vunnit i FM Ledsystverksamhet till annan pågående framtagning av ledningssystem<sup>2</sup>.

Överlämning av resultat från FM Ledsyst utveckling sker till Försvaretsmaktens Högkvarter för fastställande. Fastställande av designregler sker dock i särskild ordning, vilket beskrivs längre ned. Efter beslut omsätts resultaten till inriktningar och direktiv för utveckling av förband och system (detta kan exempelvis ske i form av metदानvisningar och designregler som underlag till krav på förband och system). Slutprodukterna förmedlas sedan till berörda inom och utom Försvaretsmakten. Resultat som inte omedelbart kan omföras till produktion, och som ändå bedöms ha ett värde, blir ingångsvärden till studier.

LedsystT levererar designregler till FMV *Change Control Board* (CCB). Normalt fattas beslut om införande av en designregel av FMV CCB, där Försvaretsmakten är representerat. För vissa designregler kan beslut från Försvaretsmakten krävas för införande, särskilt då en designregel ställer nya krav på Försvaretsmakten.

De system som utpekats som initialt prioriterade för implementering av resultaten från FM Ledsyst är SWECCIS (ett system för taktisk ledning) och SLB (Stridsledning Bataljon). Ett samarbete med Försvaretsmaktens kommande verksamhetsledningssystem PRIO har inletts syftande till att möjliggöra integration mellan verksamhetsledning och insatsledning. Avseende SWECCIS så har LedsystM utsetts som användargrupp för att de metoder som utvecklats inom FM Ledsyst utvecklingen ska stödjas av framtagna verktyg och system. Inom FMV har vidtagits åtgärder så att kompetensöverföring från utvecklingen av design och designregler inom FM Ledsyst kan ske till utveckling av SWECCIS. SWECCIS kommer att bli det första realiserade systemet med resultat från FM Ledsyst utvecklingen. Motsvarande åtgärder kommer under 2006 att vidtagas avseende SLB utvecklingen.

### ***Utvecklingsverksamhet efter år 2006***

Under Fas 2 har en metodmässig och teknisk basplatta skapats som möjliggör en snabb utveckling av nya eller förändrade förmågor i Försvaretsmakten. Försvaretsmakten avser att vidmakthålla en permanent utvecklingsmiljö bemannad med en operativ ledningskader som löpande kan utarbeta och pröva koncept för aktuella och framtida förmågebehov. Härvid skall

---

<sup>2</sup> Härvid skall även verksamhetsledning beaktas. Som exempel kan nämnas FM projekt PRIO, med vilket ett samarbete har inletts i kunskapsöverförande syfte.

en nära koppling finnas med såväl de pågående insatserna som med FoU. Den framtagna utvecklingsmetoden är en svensk utveckling av den internationellt vedertagna metoden *Concept Development & Experimentation* (CD&E) som används inom exempelvis MNE 4. Denna metod kan även användas för utveckling av övriga funktioner inom Försvarmakten och avsikten är att nyttja utvecklingscentrum med sin personal som ett kompetenscenter för olika utvecklingsuppdrag.

Parallellt med utvecklingsverksamheten avses en fortsatt integration av utveckling, produktion och övning ske inom ramen för FM Ledningsregemente. De möjligheter som utvecklingsmiljön skapat med integrerade lokaler för experiment och produktion samt de nätverk för distribuerade försök och övningar som skapats under fas 2 kommer härvid att ge stora effektivitetsvinster.

Mål för utvecklingsverksamheten styrs löpande av FM Utvecklingsplan (FM UP). Nuvarande planering innebär att perioden 2007-2008 kommer att fokuseras på utvecklingen av effektbaserat koncept med deltagande i MNE 5 som en huvudaktivitet.

## ***Ekonomi***

Uppdragen och projekten inom FM Ledsyst har i stort hållit givna ekonomiska ramar.

Försvarmakten har i samverkan med FMV beslutat att i det fortsatta utvecklingsarbetet prioritera utveckling av design och designregler för basplattan före utveckling av ledningsstödskomponenter.

För en mer detaljerad redogörelse för respektive projekts/uppdrags ekonomiska utfall, se hemlig bilaga 1.

### **1.1.2 NBF MÅLUPPFYLLNAD**

#### ***Målstruktur***

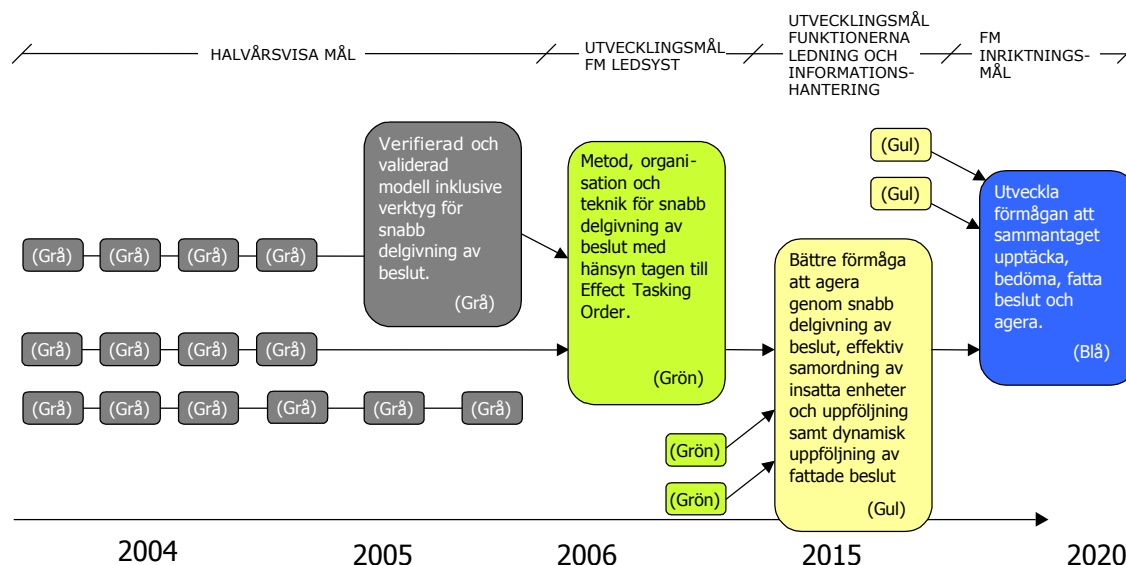
Planer och mål för FM Ledsyst är fastställda i *FM Ledsyst Mål och riktlinjer* (HKV 2004-12-01 09 100-76572). Vision, målbild och övriga militärstrategiska planeringsförutsättningar för långsiktig utveckling beskrivs i detta dokumentets första del. En plan baserad på där givna förutsättningar redovisas i form av en målstruktur i dokumentets underbilaga 1.1.

Återredovisningen av FM Ledsyst verksamhet, resultat och måluppfyllnad i följande avsnitt, relateras till den övergripande målstrukturen. Därför beskrivs strukturen här i korta drag.

Försvarsmaktens långsiktiga mål har omsatts i ett antal mål för Försvarsmaktens utveckling, dessa kallas här för FM inriktningsmål (nivå 1, blå färgkod), se nedanstående figur för exempel. Inriktningsmålen har brutits ned till mål för utveckling av funktionerna ledning och informationshantering i målbildsperspektivet (Utvecklingsmål för funktionerna ledning och informationshantering 2014, nivå 2, gul färgkod).

På grundval av detta specificeras vad FM Ledsystem skall ha utvecklat, prövat, demonstrerat och föreslagit senast 2006-12-31, i form av mål och leveranser avseende ett antal centrala områden inom ramen för funktionsmålen. (Utvecklingsmål FM Ledsystem, nivå 3, grön färgkod)

Utvecklingsmålen för FM Ledsystem kompletteras med halvårsvisa mål för perioden fram till 2006-12-31, uttryckta för FM Ledsystem i sin helhet samt för respektive LedsystemT, LedsystemM, LedsystemP, LedsystemO och utveckling av informationssäkerhet. För varje halvår ges också mål för de planerade demonstrationerna avseende respektive utvecklingsmål. De halvårsvisa målen betecknas med datum samt grå färgkod. I följande avsnitt redovisas verksamhet och resultat för att nå målen för 2005.



I nedanstående tabell redovisa utvecklingsmålen för funktionerna ledning och informationshantering (2010-2014) och deras relation till Försvarsmaktens inriktningsmål. Utvecklingsmålen redovisas på de kommande sidorna i separata avsnitt.

Litt	FM:s inriktningsmål	Utvecklingsmål för funktionerna ledning och informationshantering 2010-2014
1	1	Utveckla förmågan att sammantaget upptäcka, bedöma fatta beslut och agera.
		Bättre förmåga till upptäckt genom effektivt nyttjande av sensorer och andra källor, hantering och bearbetning av data och information och förmedling samt rollbaserad presentation av information i nätverk vid såväl nationella som multinationella insatser

1	2		Bättre förmåga att bedöma och dynamiskt fatta beslut (även avseende utvärdering av tidigare genomförda insatser) genom utvecklade planerings- och stabsarbetsmetoder, en effektiv MSI (människa system interaktion), utbildning och övning (kompetens) samt nya metoder och teknik för beslutstöd.
1	3		Bättre förmåga att agera genom snabb delgivning av beslut, effektiv samordning av insatta enheter och uppföljning samt dynamisk utveckling av fattade beslut
2	1	Skapa möjligheter att flexibelt kunna sammansätta, insätta och anpassa insatsstyrkor för att kunna leverera nödvändig förmåga för insatser	Ökad förmåga till att skapa behovssammansatta enheter (för såväl nationella som internationella insatser, såväl civila som militära)
2	2		Bättre förmåga att leda (planering och ledning av genomförande, inklusive uppföljning) behovssammansatta enheter såväl nationella som internationella enligt konceptet Effect Based Operations
3	1	Utveckla förmågan till ökad effekt i insatserna genom förbättrad precision och synergieffekter mellan olika funktioner	Bättre precision och effekt i insatser genom effektiv samfunktion mellan ledning, information och övriga militära basfunktioner
4	1	Skapa förutsättningar för en snabb, kostnadseffektiv och evolutionär utvecklingsprocess för utveckling av samtliga militära basfunktioner	Bättre förmåga till snabb, integrerad och kostnadseffektiv utveckling inom funktionerna ledning och informationshantering och föreslagit utvecklingsmetoder för övriga militära basfunktioner. Utveckling av funktionerna skall så långt som möjligt ske i internationell samverkan
4	2		Skapa bättre förmåga att utveckla försvarsmaktssystem utgående från en arkitektonisk helhetssyn
5	1	Skapa erforderlig säkerhet vid hantering av Försvarsmaktens resurser.	Skapa erforderlig informationssäkerhet i ett nätverksbaserat ledningssystem: Utveckla sammansatt säkerhetslösning så att anskaffningsprocessen för prioriterade säkerhetsfunktioner kan påbörjas 2005-12-31. Lösningen skall medge nationell och internationell samverkan.
5	2		Skapa erforderlig informationssäkerhet i ett nätverksbaserat ledningssystem: Utveckla sammansatt säkerhetslösning så att anskaffningsprocessen för säkerhetsfunktioner kan påbörjas 2009-12-31. Lösningen skall medge nationell och internationell samverkan. Lösningar från MNIS skall beaktas

## ***Måluppfyllnad***

### ***Bättre förmåga till omvärldsutfattning (1.1)***

*Bättre förmåga till upptäckt genom effektivt nyttjande av sensorer och andra källor, hantering och bearbetning av data och information och förmedling samt rollbaserad presentation av information i nätverk vid såväl nationella som multinationella insatser.*

Bättre förmåga till omvärldsutfattning bygger på förbättrat utnyttjande av sensorer och annan källinformation. FM Ledsystem utvecklingshypotes är att detta mål skall kunna uppnås genom rollbaserad presentation av relevanta omvärldsdata och nya metoder för informationsstyrning. FM Ledsystem målstruktur för att uppnå detta framgår av "FM Ledsystem Mål och riktlinjer"<sup>3</sup>, underbilaga 1.1. I enlighet med den planen har under 2005 fortsatt verksamhet genomförts för att identifiera och analysera för ledningssystem kritiska data samt utveckla metoder och teknik för att presentera gemensam lägesinformation. Till Demo 05H har tjänstedemonstratorns funktionalitet ytterligare utvecklats för att bättre stödja utvärdering av bland annat rollbegreppet i den gemensamma lägesbilden. Utveckling av en semantisk interoperabilitet med EU/NATO baserad på gemensamma termdefinitioner, begreppsmodeller, ontologier, taxonomier och en gemensam informationsutbytesmodell baserad på MIP/NATO-modellen ADatP-32 (C2IEDM) har påbörjats.

Försvarsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

#### Genomförd verksamhet och resultat 2005

Det av LedsystemM utvecklade ramscenariot har under året ytterligare utvecklats och legat till grund för genomförandet av Demo 05V och 05H samt VIKING 05.

Utveckling av beslutstödsystem såsom  $\pi$ Lots ökar möjligheterna att hantera osäkerheter i omvärldsutfattningen. Systemet har testats på systemnivå under hösten 2005 och kommer att prövas på operativ nivå under hösten 2006.

Under året har produktionen av designregler och design av säkerhetslösning tagit fart. LedsystemT har genomfört granskning av designdokument och designregler. Av dessa är ett stort antal dokument föremål för fastställande.

Vissa dokument har gjorts tillgängliga för det internationella samarbetet i syfte att bidra till utvecklingen av *Nato Network Enabled Capability* (NNEC) som ett led i att skapa interoperabla lösningar.

---

<sup>3</sup> HKV 2004-12-01, 09100:76572, FM Ledsystem mål och riktlinjer



LedsystM har analyserat och lagt grunden för framtagning av metoder för hantering av gemensam lägesinformation. Experiment för att utvärdera skillnader i att aktivt hämta eller erhålla presenterad information har genomförts.

Den inom LedsystT tidigare utvecklade tekniska lösningen med distribuerad datafusion och gemensam målnumrering har kompletterats med ytterliggare sensortyper. Lösningen medger att gemensam lägesinformation (mark-sjö-luft) kan hanteras enligt tjänstekonceptet och presenteras rollbaserat.

### ***Bättre förmåga att bedöma och dynamiskt fatta beslut (1.2)***

*Bättre förmåga att bedöma och dynamiskt fatta beslut (även avseende utvärdering av tidigare genomförda insatser) genom utvecklade planerings- och stabsarbetsmetoder, en effektiv MSI (människa system interaktion), utbildning och övning (kompetens) samt nya metoder och teknik för beslutstöd.*

För att förbättra förmågan till att bedöma och dynamiskt fatta beslut, är FM Ledsyst utvecklingshypotes att det behövs:

- ✓ En sammanhållen lösning för planering och genomförande av gemensamma operationer på operativ nivå samt en planeringsmetod inklusive verktyg för planering på taktisk nivå.
- ✓ Metod-, organisation-, personal- och tekniska lösningar kan göra en gemensam lägesuppfattning möjlig.
- ✓ En sammanhållen MSI-lösning för staber och ledningsplatser.

FM Ledsyst målstruktur för att uppnå detta framgår av FM Ledsyst Mål och riktlinjer<sup>4</sup>, underbilaga 1.1. Utvecklingen av EBAO (*Effects Based Approach to Operations*) har genomförts enligt plan 2005. Vidare har en gemensam metod (PUT) för planering och genomförande prövats med gott resultat. Försvarsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

#### Verksamhet och resultat 2005

Inom ramen för pågående Ledsystutveckling inleddes under sommaren 2004 ett samarbete med USA, *US Joint Forces Command* (USJFCOM). Samarbetet avser utveckling av *Effects Based Approach to Operations* (EBAO) inom ramen för *Multi National Experiments* (MNE 4). MNE 4 kan närmast jämföras med den svenska demonstratorverksamheten. MNE 4 leds

---

<sup>4</sup> Se not 1.

av USA och har ett deltagande från Australien, Finland, Frankrike, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland och NATO.

FM Ledsyst arbetshypotes är att EBAO är det framtida operativa ledningskonceptet som efterhand kommer att implementeras och utveckla nuvarande koncept(NATO anger i sina inriktningsdokument att EBAO är det koncept som utgör basen för fortsatt förmågeutveckling och EU har antagit ”*Comprehensive Approach*” som ledningskoncept på strategisk nivå för krishantering). Vissa delar kan eventuellt implementeras redan under kommande två år dvs. efter MNE 4, våren 2006. Även om delar av EBAO redan används av USA och NATO i vissa internationella insatser bedöms huvuddelen av implementeringen av EBO ligga i tidsperspektivet 3-5 år fram i tiden och bortom. LedsystM har deltagit i MNE-samarbetet under hela 2005 med efterhand ökad insats av resurser då utvecklingsarbetet intensifierats under senare delen av 2005. Den multinationella konceptutvecklingen av ingående delkoncept är i stort sett avslutat och huvudexperimentet omfattande alla delkoncept kommer att genomföras enligt plan februari/mars 2006.

LedsystT:s uppgift i detta samarbete är primärt att vara Sveriges representanter i det multinationella arbetet att utveckla en teknisk plattform och infrastruktur för att kunna genomföra de kommande multinationella experimenten samt återföra resultaten till Sverige.

LedsystP har indirekt deltagit i MNE 4-samarbetet genom att ominrikta pågående NBF-utbildning (4-veckors utbildningen under 2005) och därmed skapa förutsättningar för att möta kommande behov i MNE-samarbetet med avseende på bemanning och kompetensstöd.

LedsystM har under Demo 05V och 05H visat att metoden Integrerad Dynamisk Ledning(IDC<sup>2</sup>) med IPUT (Integrerad Planering Under Tidspress) kan användas för samtliga försvarsgrenar och kan även användas tillsammans med *Guidelines of Operational Planning* (GOP) vilket möjliggör interoperabilitet i gemensamma internationella operationer. Resultatet visar redan nu på att detta är möjligt att överföra till insatsförbanden.

Samarbetet med Singapore fortsätter framgent och har under året resulterat bland annat i att Sverige fått möjlighet att utvärdera den av Singapore utvecklade programvaran för taktisk ledning, Mission Mate.

Under året har ett antal spelmotorer utvärderas, tre av dessa FBSIM STRIX och NBF-likaren har utvecklats och sammankopplats och utgjort en gemensam spelmotor till Demo 05H. FBSIM har dock ej fungerat i denna konfiguration och användes ej under demo. Övriga spelmotorer har fungerat väl.

Arbetet med att gå från gemensam lägesbild till lägesuppfattning fortgår. Ett antal verktyg har provats. Experimentet har visat på betydelsen av att begreppen definieras och tydliggörs bland annat ur rollperspektivet.

Slutsatser angående distribution av lägesinformation är:

- Lägesinformationen ska kunna spridas till alla i nätverket även vid låg bandbredd.
- Vid hög bandbredd bör informationen kunna spridas såväl med grafik, som med tal och skrift.
- Vid låg bandbredd bör informationen spridas med muntligt tal.

Utifrån ovanstående synpunkter, som väl stämmer överens med kunskap från perception och kognition kommer Försvarmakten att formulera riktlinjer när det gäller framtagande och spridning av lägesinformation.

Tankegångar och idéer från MNE 4 har utnyttjats av Delprojektet Op inom Ledsystem vid stabsarbete i FHQ under Demo 05V och 05H.

Under Demo 05V har en första version av hela ledningskedjan från OHQ-FHQ-BGHQ testats i enlighet med den tänkta organisationen av nordisk BG. Den utökade planerade testen under Demo05H kunde enbart i begränsad omfattning, på operativa nivå, genomföras på grund av resurskonflikter med övningen Viking 05.

### ***Bättre förmåga att agera effektivt (1.3)***

*Bättre förmåga att agera genom snabb delgivning av beslut, effektiv samordning av insatta enheter och uppföljning samt dynamisk utveckling av fattade beslut.*

För att förbättra förmågan till att agera effektivt är FM Ledsystem utvecklingshypotes att det behövs en sammanhållen modell inklusive förslag på verktyg som stöd för :

- ✓ Snabb delgivning av beslut.
- ✓ Effektiv samordning av insatta enheter.
- ✓ Uppföljning samt dynamisk utveckling av fattade beslut.

FM Ledsystem målstruktur för att uppnå detta framgår av "FM Ledsystem Mål och riktlinjer"<sup>5</sup>, underbilaga 1.1.

Försvarmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

---

<sup>5</sup> Se not 1.

Genomförd verksamhet och resultat 2005

LedsystM har under Demo 05V och 05H visat att metoden *Planering Under Tidspress* (PUT) kan användas för samtliga försvarsgrenar vilket ger en snabbare planeringsprocess och möjliggör därmed effektivare ledning. Resultatet från Demo 05V och 05H påvisar att metoden är så långt utvecklad att den är möjlig att använda i insatsorganisationen.

I syfte att förbättra utvärderingen av ledningsprocessen har under Demo 05V och 05H systemet *metoder för analys rekonstruktion och utforskning av ledning* (MARULK) använts med gott resultat. MARULK har utvecklats av FOI på Försvaretsmaktens uppdrag och har rönt internationellt intresse. Systemet möjliggör detaljerad uppföljning av ledningsprocesser tex. beslutsuppföljning, radiokommunikation etc.

### ***Ökad förmåga till att skapa behovssammansatta enheter (2.1)***

*Ökad förmåga till att skapa behovssammansatta enheter (för såväl nationella som internationella insatser, såväl civila som militära).*

För att öka förmågan till att skapa behovssammansatta enheter är FM Ledsyst utvecklingshypotes att:

- ✓ Metod-, organisation-, personal- och tekniska faktorer måste anpassas så att samordning, bland annat koordinering inom och mellan ledningsnivåer samt nyttjande av synergieffekter mellan system, underlättas.
- ✓ Det krävs arkitektoniska regelverk och verktyg till stöd för sammansättning av situationsanpassade enheter för kortare eller längre tid.
- ✓ En modell måste utvecklas för hur militära resurser kan stödja och samverka med civila myndigheter.

FM Ledsyst målstruktur för att uppnå detta framgår av FM Ledsyst Mål och riktlinjer, underbilaga 1.1.

Försvaretsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

Genomförd verksamhet och resultat 2005

LedsystT har fram till nu anpassat (e-brygga) 11 st. befintliga system till att fungera med tjänstedemonstratorn. Anpassningarna är gjorda ur ett brett urval av ledningssystem och sensorer (såväl civila som militära) i syfte att dels skapa en gemensam lägesbild och dels skapa behovssammansatta enheter av befintliga och nya system. Det tekniska arbetet har i de flesta fall visat sig vara lättare än vad som tidigare antagits. Att på detta sätt knyta äldre

system till tjänstedemonstratorn har i det internationella samarbetet rönt stor uppmärksamhet. Produktionstiden för att anpassa ett befintligt system (bygga en e-brygga) är i snitt 1-2 månader och därefter kan olika systemkonfigurationer skapas på någon minut. Detta skall jämföras med traditionell byggteknik där normala tiden för motsvarande integration mäts i månader eller år för varje konfiguration. Under 2005 har systemet CETRIS konverterats till SOA. Detta utgör en viktig milstolpe eftersom detta visar att det är möjligt att anpassa ett vapen- och tidskritiskt system till tjänstekonceptet.

Utvecklingsarbetet inom MNE 4 med konceptet *Effect Based Approach to Operations* (EBAO) fokuseras på användandet av flera "maktmedel" utöver det rent militära såsom diplomati, ekonomiska maktmedel och information. I arbetet har förutom FM även FMV, FOI, FHS, KBM och Försvarsdepartementet medverkat. Särskilt KBM och Försvarsdepartementets medverkan har varit värdefull för att i utvecklingsarbetet öka förmågan till multinationell koordinering av insatser med flera deltagande "myndigheter". Ett utökat deltagande från svenska myndigheter såsom SRV, Polisen m.fl. skulle ytterligare förbättra utvecklingsresultatet vad avser myndighetssamverkan i multinationella operationer.

LedsystP har, i syfte att snabbare organisera team för en tillfällig insats, utvecklat en metod för kompetens- och behovsmatchning. För att stödja matchningen har verktyget Match-IT utvecklats och prövats vid utvecklingen av P10 i Strängnäs. Detta har genomförts i samarbete med AMS.

## ***Bättre förmåga att leda behovssammansatta enheter (2.2)***

*Bättre förmåga att leda (planering och ledning av genomförande, inklusive uppföljning) behovssammansatta enheter såväl nationella som internationella enligt konceptet Effect Based Operations*

För att förbättra förmågan att leda behovssammansatta enheter är FM Ledsyst utvecklingshypotes att det krävs en sammanhållen:

- ✓ Arkitektur för modellering av systems grundläggande struktur, uttryckt i dess beståndsdelar, deras relation till varandra och till omgivningen, samt de principer som styr systemets utformning och utveckling över tiden
- ✓ Metod inklusive förslag på verktyg som stöd för effektiv ledning av sammansatta enheter.
- ✓ Modell inklusive förslag på verktyg som stöd för distribuerat stabsarbete och expertstöd på distans
- ✓ Lösning för dynamisk anpassning av ledningssystemet, inklusive styrning av informationsflöde och driftsledning av informationsinfrastrukturen.

Beträffande målet ”behovssammansatta enheter” så har detta nedprioriterats för 2005 i avvaktan på resultat från MNE-4 experimentserie.

Försvarsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet inte negativt påverkar möjligheterna att nå det slutliga målet 2006-12-31. Genomförd verksamhet och resultat 2005 Ledsystem har analyserat och lagt grunden för utveckling av metod för insamling, bearbetning, presentation och delgivning av underrättelser. Detta har samordnats mellan Ledsystem:s delprojekt och arbetsgrupper, som har utvärderats under Demo 05H. Metoden IDC<sup>2</sup> stödjer vald modell.

Vidare har verktyg testats vid UtvC för distribuerat stabsarbete, bland annat IWS, Click-to-meet, DMS Cupol, πLots, MissionMate, ROE-verktyg och orderverktyg.

### ***Bättre precision och effekt i insatser (3.1)***

*Bättre precision och effekt i insatser genom effektiv samfunktion mellan ledning, information och övriga militära basfunktioner.*

För att förbättra förmågan till bättre precision och effekt i insatser är FM Ledsystem utvecklingshypotes att det krävs:

- ✓ En beskrivning av övriga funktioners agerande i ett samverkansscenario som visar hur tidigare identifierat behov (ledning och informationshantering) kan mötas.
- ✓ Att möjligheter till överföring av mållägesinformation identifierats och prövats.
- ✓ En sammanhållen lösning för ledning av spaning- och bekämpningssystem med lång räckvidd.

FM Ledsystem målstruktur för att uppnå detta framgår av FM Ledsystem Mål och riktlinjer, underbilaga 1.1.

Försvarsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

Genomförd verksamhet och resultat 2005

Inom Ledsystem har detta mål bland annat behandlats i Dp Mark modellering och leverans av ”Ledningsmetoder markstrid, bekämpning”. I denna leverans har ett arbete med CAS (*Close Air Support*) tillsammans med Dp Luft genomförts. Vidare har målet behandlats i Dp Sjö modellering och leverans av ”Strid mot sjömål”. Dessutom har Bekdemo behandlat detta inom sin uppgift. Med nyttjande av IDC<sup>2</sup> med IPUT har det kunnat påvisas att precision och effekt i insatser ökar.

Ett antal teknikexperiment har genomförts där bland annat distribuerad ledning och informationsfusion prövat informationsöverförning mellan fast och mobilasensorer och ledningsplatser. Syftet med försöken var att realiserbarhetspröva informationsöverförning mellan sensorsystem, mobila nät och stabsfunktioner samt rörliga ledningsplatser. Under försöken kunde målinformation från soldater ute på övningsfältet integreras i den gemensamma lägesinformationen och presenteras i alla deltagande ledningsplatser. M.a.o. kunde bekämpning samordnas mellan JAS, Korvett och andra enheter.

### ***Bättre förmåga till integrerad och effektiv utveckling (4.1)***

*Bättre förmåga till snabb, integrerad och kostnadseffektiv utveckling inom funktionerna ledning och informationshantering och föreslagit utvecklingsmetoder för övriga militära basfunktioner. Utveckling av funktionerna skall så långt som möjligt ske i internationell samverkan.*

- ✓ För att förbättra förmågan till snabb, integrerad och kostnadseffektiv utveckling inom funktionerna ledning och informationshantering, enligt ovan, är FM Ledsyst utvecklingshypotes att det krävs: En arkitektur för modellering av systems grundläggande struktur, uttryckt i dess beståndsdelar, deras relation till varandra och till omgivningen, samt de principer som styr systemets utformning och utveckling över tiden samt stöder nyttjandet av kommersiella produkter.
- ✓ En metod som stödjer en evolutionär utvecklingsprocess som underlag till funktionsutvecklingen.
- ✓ Underlag till hur metoder och verktyg kan nyttjas för att stödja en kostnadseffektiv och snabb anskaffning av system och materiel som underlag till funktionsutvecklingen.

FM Ledsyst målstruktur för att uppnå detta framgår av FM Ledsyst Mål och riktlinjer, underbilaga 1.1.

Under året har Försvarens maktens centrum för ledningssystemutveckling (UtvC) färdigställts och grunden för ett ledningsutvecklingscentrum för FM är därmed lagd.

Försvarens maktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

Genomförd verksamhet och resultat 2005

Försvarsmaktens centrum för ledningssystemutveckling (UtvC), byggetapp 3 har slutförts vilket innebär att centrat nu är klart enligt den ursprungliga kravspecifikationen och att lokaler för bland annat ett "Visionslabb" har iordningställt. Vidare har lokaler för produktion av system skapats vilket gör att produktionen av bl.a. SWECCIS och SLB kan ske i nära anslutning till utvecklings- och experimentverksamheten. Detta innebär att förutsättningarna nu finns för att kunna skapa det ledningsutvecklingscentrum för FM som beslutats.

FM har vidare beslutat att utbildning av FHQ samt produktion av väderinformation skall ske vid Enköpings Garnison. Förutsättningarna för att träna och certifiera staber och förband inför bland annat utlandstjänstgöringar i Enköping förstärks ytterligare genom den planerade anslutningen till *Combined Federated Battle Lab Network* (CFBLNet).

Sammantaget innebär detta att det nu skapats en komplett miljö för ledningsförmågans hela livscykel vilket kommer att innebära synergieffekter genom samordning mellan försvarsgrenarna och olika systemgenerationer.

På sikt planerar FM för en årlig ledningsövning och en årlig utvecklingsövning kan genomföras i syfte att uppnå ovanstående effekter.

Utbildningsverksamheten har fortsatt under 2005. Bland annat har 20 st NBF-ambassadörer utbildats. Två internationella NBF-kurser har genomförts, en med nordisk inriktning med deltagare från alla nordiska länder förutom Island och en med deltagare från bl.a. Australien, Singapore, Storbritannien, Tyskland, Canada och USA.

Som en kompetenshöjande åtgärd inom EBAO-området har en internationell kurs rörande System av systemanalys (SoSA) genomförts i UtvC med amerikanska lärare. Kursdeltagarna kom från länder som avser delta i MNE 4 samarbetet.

Framtidens moduluppbyggda ledningssystem kommer att kräva snabbare verifiering och validering (VoV) för att möta nya krav och ny former av insatser samt samarbetspartners. Inom LedsystT har detta utretts och förslag på en ny och snabbare modell för VoV har utarbetats.

Deltagandet i det internationella samarbetet MNE 4 lägger grunden för fortsatt utveckling inom ledningssystemområdet med flera prioriterade samarbetspartners/nationer. Samarbetet med dessa nationer bedöms ytterligare kunna utvecklas om Sverige ansluts till CFBLNet (experiment och övningsnät för multinationell verksamhet). Bemyndigande att förhandla om avtal för CFBLNet har erhållits från Regeringen.

Samarbetet med Singapore fortgår och utvecklas. En plan för de två kommande åren om fem steg har utarbetats. Målet är ett experimentsystem med delade tjänster, baserad på en tjänsteorienterad arkitektur. Det första steget innebar en etablerande datalänk mellan UtvC i Enköping och Singapore.



***Skapa bättre förmåga att utveckla försvarsmaktssystem (4.2)***

*Skapa bättre förmåga att utveckla försvarsmaktssystem utgående från en arkitektonisk helhetssyn*

För att skapa bättre förmåga att utveckla försvarsmaktssystem utgående från en arkitektonisk helhetssyn, är FM Ledsyst utvecklingshypotes att det krävs ett förslag till samordning av arkitekturens olika perspektiv samt processbeskrivningar och regler för livscykel- och kunskapshantering.

Det arbete som bedrivs för att uppnå detta mål sker främst inom utvecklingen av Försvarsmaktens Arkitekturramverk, FM AR vilken sker i nära samverkan med utvecklingen av NATO NAF. FM Ledsyst deltar i utvecklingen av FM AR och ett utbyte av resultat sker mellan uppdragen.

Försvarsmaktens bedömning är att resultatet av årets verksamhet i huvudsak motsvarar förväntningarna och att det slutliga målet kommer att kunna nås 2006-12-31.

**Genomförd verksamhet och resultat 2005**

Stora delar av det av FMA utarbetade, och i LedsystT prövade, tjänstekonceptet har inarbetats i den Meta-modell som under UK ledning är under utveckling för NATOs kommande arkitekturramverk (NAF version 3). Denna i sin tur bygger i mångt och mycket på metamodellen för den engelska MODAF (*Ministry of Defence Architecture Framework*). FM har grundat på befintligt MOU<sup>6</sup> mot UK, begärt att få använda MODAF för modelleringsaktiviteter i FM intill NAF version 3 är färdig. MOD har bifallit denna begäran positivt, och ett bilateralt arkitektursamarbete grundat på samma MOU är under uppstart, Vidare har FM bidragit med vissa delar från det nationella arbetet med FM A till nästa version av NC3TA (version 7).

Erfarenheterna tagna från den inom FM Ledsyst genomförda demonstratorverksamheten ligger till grund för den utarbetade målsättningen för övningsverksamheten för Försvarsmaktens verksamheten efter 2007 innehållande bland annat lednings- och ledningsutvecklingsövningar.

---

<sup>6</sup> Referring to MOU in respect of Defence Materiel Cooperation dated 11 February 1994 as amended 22 January and 2 February 2004, Annex Serial No 43 – Information Exchange Annex Concerning Network Enabled Capability (NEC)/Network Based Defence (NBD).

### ***Anskaffning av prioriterade säkerhetsfunktioner 2005-12-31 (5.1)***

*Skapa erforderlig informationssäkerhet i ett nätverksbaserat ledningssystem: Utveckla sammansatt säkerhetslösning så att anskaffningsprocessen för prioriterade säkerhetsfunktioner kan påbörjas 2005-12-31. Lösningen skall medge nationell och internationell samverkan.*

Målet innebär att tillräckligt underlag skall finnas för att en anskaffning enligt normal materielanskaffningsprocess skall kunna ske 2005-12-31. Denna process omfattar målsättningsarbete, teknisk design, utveckling, upphandling och produktion. För att utveckla en sammansatt säkerhetslösning så att anskaffningsprocessen för prioriterade säkerhetsfunktioner kan påbörjas 2005-12-31, är FM Ledsystem utvecklingshypotes att en informationssäkerhetslösning måste utformas i vilken kritiska delar skall kunna prövas och utvärderas under 2005. Detta underlag skall ha en sådan utformning att utvecklingsrisker och utvecklingstider för den första driftsatta versionen av FMLS minimeras.

#### Genomförd verksamhet och resultat 2005

För att säkerställa att byggnation av infrastruktur och prioriterade ledningstjänster för säker informationshantering skall kunna starta 2007 har en basförmåga i FM LS, benämnd basplattan, identifierats. Denna omfattar den kärna av tekniska lösningar, tjänster, metoder, organisation, kompetens och förmågor som krävs för att kunna påbörja uppbyggnad av FM LS enligt NBF konceptet.

Viktiga krav på basplattan är att den skall uppnå erforderlig informationssäkerhet, vara interoperabel och vara flexibelt vidareutvecklingsbar mot högre funktionalitet. Basplattan har definierats i 3 versioner. Version 1 är basfunktionalitet för säker informationshantering (har levererats och utvärderats, huvudsakligen i konceptform, under hösten 2005), version 2 har utökats med funktionalitet enligt målsättningen för 2006-12-31 (utvärderas under hösten 2006). Version 3 av basplattan är det tekniska referenssystemet för FMLS 2010 (vilket planeras utvärderas hösten 2008).

Leverans av första versionen av basplattan från Designpartnern (JV) till FMV har skett. Denna version berör i första hand de för FMLS 2010 kritiska frågorna runt den säkra infrastrukturen. Leveransen är i form av design och tillhörande designregler samt vissa realiseringar.

LedsystemM har under 2005 skapat en arbetsgrupp, Ag Säk, för metodfrågor inom säkerhetsområdet. Arbetsgruppens arbete har bland annat resulterat i metoder vilka tillsammans med de tekniska lösningarna ska kunna uppfylla säkerhetsmålen.

Höstens utvärdering och internationella samarbeten har visat att antagandet att det primärt är de två önskvärda parametrarna informationssäkerhet och flexibilitet som måste balanseras över tiden mot tillgänglig teknik och ekonomiska resurser för att effektivast utveckla FMLS.

Det önskvärda konceptet för informationslösningen baseras på ett gemensamt informationsnät och en informationsdomän, ett s.k. svart nät. Den önskade lösningen innebär vidare att varje informationsobjekt skyddas separat, s.k. *content based information security*. Höstens syntes har inte visat på några principiella hinder för denna lösning. Det har dock under utvecklingen visat sig att denna lösning inte är tekniskt/ekonomiskt realiserbar nu. FM och FMV bevakar och utvärderar därför fortsatt olika militära och kommersiella utvecklingar inom området syftande till att snabbt kunna identifiera möjliga lösningar.

För FMLS 2010 första version har istället en designlösning utvecklats som bygger på en successiv flexibilitetstillväxt. En implementering av denna lösning nu innebär användande av flera informationszoner och därmed en begränsning i flexibilitet. Det är dock FM bedömning att även med dessa begränsningar i flexibilitet så utgör den föreslagna lösningen en avsevärd funktionstillväxt jämfört med nuvarande systemlösningar. Under hösten har FM kunnat konstatera att ett motsvarande resonemang ligger till grund i NATO NEC utvecklingen.

Höstens utvärdering har inte kunnat ge ett entydigt svar på den bästa avvägningen mellan tekniska och metodmässiga säkerhetsåtgärder bl.a. beroende på att för många variabler avseende insatsorganisationens utformning och förmåga tillåts i systemutformningen. Under 2006 kommer därför en fördjupad systemlösning baserad på en låst organisations- och verksamhets-hypotes för FMLS 2010 att utarbetas med hög teknisk och ekonomisk realiserbarhet. Denna systemutformning kommer därefter att ligga till grund för basplattan version 2 som kommer att utvärderas under hösten 2006. Under 2006 kommer vidare fortsatt arbete med utformning och värdering av enskilda komponenter att fortsätta.

Höstens utvärdering har samtidigt visat att den tekniska lösningen som prövats håller sådan kvalitet att en omedelbar överlämning av kunskap och designlösningar till produktionen av skarpa system är önskvärd. En överlämning av design och personell kompetens från basplatta version 1 till SWECCIS och SLB har därför inletts.

Under 2006 kommer således säkerhetsutvecklingen att ske i två parallella och integrerade spår. Detta kommer dels att öka överlämningshastigheten och dels minimera risken för dubbelarbete.

### ***Anskaffning av säkerhetsfunktioner 2009-12-31 (5.2)***

*Skapa erforderlig informationssäkerhet i ett nätverksbaserat ledningssystem: Utveckla sammansatt säkerhetslösning så att anskaffningsprocessen för säkerhetsfunktioner kan*

*påbörjas 2009-12-31. Lösningen skall medge nationell och internationell samverkan. Lösningar från Multinational Information Sharing (MNIS) skall beaktas.*

Detta mål är kopplat till föregående mål 5.1, avsnitt 2.9. Mål 5.2 behandlar de delar av säkerhetslösningen som, av Försvarmakten, bedöms vara mindre kritiska. FM anser att det för dessa delar räcker med en realiserbarhetsprövning hösten 2005 för att verifiera och validera att det i ett 2010-perspektiv går att skapa underlag så att anskaffningsprocessen för dessa delar kan påbörjas senast 2009-12-31.

Försvarmaktens gör samma bedömning för målet 5.2 som för 5.1. Se punkt 2.9.

Genomförd verksamhet och resultat 2005

Se punkt 2.9.

## **2. Utbildning, planering, m.m.**

### **2.1 Utbildnings- och övningsverksamhet (RB p.08)**

#### **FN-resolution 1325/2000**

Det gångna året har Försvarmakten (FM) påbörjat arbetet i utvecklingspartnerskapet Genderforce. Arbetet har fokuserats på att anlägga ett genusperspektiv i internationell krishantering. Utvecklingspartnerskapet består av FM, Räddningsverket, Rikspolisstyrelsen, Lottorna, Officersförbundet samt Kvinna till Kvinna. Samtliga organisationer bedriver på olika sätt verksamhet inom området internationell krishantering.

*Under år 2005 har FM utbildat personal på väg ut i internationell tjänst i FN-resolution 1325. Utbildningen har beskrivits i tidigare redovisningar till regeringen.*

#### **Övningsverksamheten 2005**

##### **Omfattning av övningsverksamheten**

Under 2005 har Försvarsmakten genomfört övningar i en omfattning som i stort motsvarar de närmast föregående åren. Detsamma gäller för deltagande i övningar i andra länder. Det är anmärkningsvärt att detta har lyckats trots de påtagliga påfrestningar som FB 04 har inneburit för såväl enskilda individer som Försvarsmakten som organisation. Vanligaste konsekvenserna av omstruktureringen är att ett antal övningar genomförts med färre deltagare, och/eller färre deltagande enheter, än planerat.

Samövning med andra nationer är en naturlig del i förbandsverksamheten såväl förbandsövningar i olika storlek som olika typer av lednings-, funktions-, utvecklings och verifieringsövningar.

Av de 62 övningar som fanns i planen har 13 strukits. I några fall beror det på att övningar slagits samman, i några att värdnation strukit övningen eller att vi själva strukit övningen.

### **Måluppfyllnad och effekt**

Genomförda övningar har i stort sett utan undantag givit önskad effekt med bra till mycket bra resultat för mark-, amfibie-, sjö-, och luftstridsförband. Det beror på att samordnade nationella (exempelvis: ASÖ, SAMMARIN, FVÖ) och internationella övningar (exempelvis: BALTOPS, BATTLE GRIFFIN, ADEX, LOVISA, BALTIC BRIDGE) givit möjlighet att öva i större förband.

Samtidigt har ett antal medelstora och mindre övningar givit mer specialiserade enheter möjlighet att träna i ett brett spektrum av funktioner. Bland dessa kan nämnas CSAR, SERE, Ledsyst, EOD, ARTLOK, URF, Artilleri med flera.

Det kanske mest påtagliga effekten av övningsverksamheten 2005 är utvecklad ledningsförmåga på främst operativ nivå. Det har uppnåtts genom nationella ledningsövningar av normal omfattning (med internationella inslag), deltagande i ledningsövningar utomlands och därutöver övning VIKING 05.

Sammantaget har den genomförda övningsverksamheten varit en nödvändig förutsättning för att Försvarsmaktens personal och förband kunnat vidmakthålla kompetens, fortsatt att driva utvecklingen framåt och att utveckla förmågan att verka tillsammans med andra nationers förband. Detta gäller både personalens kompetens i olika avseende och att olika materielsystem prövas avseende interoperabilitet.

### **Planerad kostnad och utfall**

De genomförda övningar som redovisas har varit budgeterade till ca 120 mkr. Rapporterat utfall hamnade på cirka 100 mkr. Beroende på brister i rapporteringsrutiner måste budget uppskattas till cirka 20 % högre och utfallet till cirka 25 % högre. Underutnyttjandet, som rör

sig om cirka 20 mkr (10-15 %) beror i någon mån på felbudgetering men främst på återverkningar av omstrukturering med färre deltagare än planerat i ett antal övningar. En viktig faktor därvidlag är att den största övningen (VIKING) med en budget på 50 mkr genomfördes i december. Det innebär att hela utfallet inte kunde bokföras 2005 och därför blev 36 mkr.

Att redovisa merkostnad för internationella övningar är inte möjligt. Delvis beror det på att internationellt samarbete är en naturlig del i utbildningen. Flertalet av de internationella övningarna motsvarar de nationella övningar som skulle ha varit alternativet. Dessutom är i många fall övningsområdet detsamma som vid en nationell övning. Exempel på detta är marina övningar. Ett annat exempel är BATTLE GRIFFIN där det inte torde ha varit dyrare för I 5 att genomföra slutövning i Tröndelag (ca 20 mil) än att göra det i södra eller nordligaste Sverige.

### **Erfarenheter**

Flertalet av övningarna är sådana som genomförs flera år i följd. Det gäller såväl nationella övningar som internationella övningar och övningar utomlands där vi deltar som gästnation. Detta innebär stora fördelar då det gäller att tillvarata erfarenheter, allt från stridstekniska, taktiska och operativa erfarenheter till de som rör inriktning och metod för respektive övning. Samtidigt får det inte bli ett självändamål att övningar återkommer årligen då behoven ändras efter hand.

Det är viktigt att vidmakthålla internationell samövning på 2005 års nivå eller högre och inom ett brett spektrum av övningstyper. Dock torde vara särskilt viktigt att framhålla ledningsövningar (metoder, doktrin och teknik) på bataljons nivå och högre som är de vanligaste multinationella nivåerna i utlandsstyrkan.

Övningsverksamheten 2005 har varit av lämplig sammansättning.

### **Detaljredovisning av övningsverksamheten**

Större förbandsövningar.....	54
ASÖ 05.....	54
BALTIC BRIDGE .....	57
BALTOPS 05 .....	58
FVÖ 05.....	62
SAMMARIN.....	63
Förbandsövningar och funktionsövningar.....	66
BLUE GAME.....	66

FOCUS 05.....	67
JMC 052.....	68
LOVISA.....	70
SWENARAP/IKS 03 övn 1.....	71
TI/BLUE SHARK.....	72
TSÖ 05.....	73
ADEX 05.....	74
BARENTS RESCUE.....	76
BATTLE GRIFFIN.....	77
EUGENIE.....	79
Finska marinens slutövning.....	81
FOST.....	83
FRISIAN FLAG.....	84
LFE 2.....	86
NAX 05.....	87
NIGHT HAWK.....	90
NORTHERN CHALLENGE.....	91
NORTHERN SUN.....	92
COOPERATIVE KEY.....	94
VOLCANEX 05.....	96
ACO (SCANSAR & Bright eye Baltic).....	98
NORTHERN STAR.....	99
SAMÖVNING NORSKA ARMÉENHETER I SVERIGE.....	100
Ledningsövningar.....	101
Demo 05 vår.....	102
Demo 05 höst.....	104
Funktionsövning division 05.....	107
TSÖ 05.....	108
VINTERLED.....	111
ELITE 05.....	112
ALLIED ACTION 05.....	113
COMBINED ENDEAVOUR.....	114
GUIBERT-HERMES.....	118
PEACE SHIELD 05.....	120
CWID 05.....	121
VIKING 05.....	124

Större förbandsövningar

ASÖ 05

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	AI / GRO A
Övningens namn	ARMESLUTÖVNING 05 (ASÖ 05)		Tid för genomförande	V 509 – 511
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typav övning	<p>Slutövning för markstridsförband ur armén. Övningens övergripande syfte var att öva chefer på olika nivåer i insatsorganisationen att lösa av uppgifter med olika komplexitet samt att utveckla och befästa den enskilde soldatens färdigheter i sin befattning.</p> <p>Övningen genomfördes inom ramen för en fredsframtvigande insats – med uppgifter för förbanden längs hela konfliktskalan. Chefer och soldater erhöll en inblick i vad en internationell insats kan innebära för respektive befattningshavare.</p> <p>ASÖ 05 fokuserade på att samträna förband och funktioner i en markoperation där en allsidigt sammansatt styrka (system av system) inom brigads ram övades för att uppnå full effekt.</p>		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<p>Planerings och beredningsmöten inför övningen. Förbanden genomförde samträning av bataljoner sammansatta ur flera fredsförband under vecka 509. Detta var nödvändigt för att kunna genomföra samträning i högre förband under själva övningen. Övningen genomfördes i tre områden, med mekaniserad bataljon i respektive område. Övningen inleddes med att K 4 –enheter insattes i en underrättelse- samt störoperation.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• I Skövde genomfördes insatser av låg konfliktnivå. KAOS-moment genomfördes tillsammans med räddningstjänsten och polis på Räddningsverkets övningsfält.</li> <li>• I Skillingaryd genomfördes insatser mer LBB understödd av indirekt eld samt CAS. Fältparbetsförband upprättade förbindelser i området.</li> <li>• I Kvarnområdet genomfördes övergång av vattendrag samt strid i</li> </ul>		



		<p>småbruten samt urban miljö med syfte att slå en kvalificerad motståndare och skapa markoperativ kontroll.</p> <p>Skarpskjutning och samövning av funktionen direkt - indirekt eld genomfördes i Villingsbergsområdet. Deltagande ur A 9 samt mek.förbanden.</p> <p>Skarpskjutning med luftvärnssystem genomfördes i Karlsborgsområdet. Understöd med logistik inom ett stort sammanhängande operationsområde. Utveckling av metoder för ledning av logistik vid en internationell insats.</p>
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	NIL
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	LG – MP och Säk enheter, I 5 – Enheter till Uhbat, I 19 – Enheter ur Pbat, Ingbat, Lvbat, P 4 – Enheter ur Mekbat, P 7 - Enheter ur Mekbat, P 10 - Enheter ur Mekbat, P 18 - Enheter ur Mekbat, K 3 –Enheter ur LBB skvadron, K 4 – Enheter ur Jbat, A 9 – Enheter ur Artbat, Lv 6 – Enheter ur Lvbat, Ing 2 - Enheter ur Ingbat, S 1 - Enheter ur Signbat, T 2 – Enheter ur Uhbat, FV – försökspluton Stridsfordon, Hkpflj och MD / Skarp Und-SÄK tjänst, Hemvärn
5 c)	Övriga staters deltagande	NIL
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>1. Förbanden har getts en förmåga att leda och samordna verksamhet mellan flera olika funktioner för att nå optimal effekt. Soldater och chefer har getts en bild över vilka problem som förbanden ställs inför vid en fredsframtvängande insats där användande av våld är begränsad.</p> <p>2. Scenariot måste vara känt under större delen av grundutbildningen för att effekten under en slutövning skall kunna höjas. Soldater och chefer har begränsad förståelse för förändringar i rätten att bruka våld och vilka alternativa åtgärder som kan leda till att målet med verksamheten uppnås. Scenariot måste utvecklas så att fler moment med krav på hög samordning av vapeninsatser genomförs för att ge förbanden bättre förmåga till väpnad strid.</p> <p>3. En integrerad övning mellan arméns förband och funktioner, där basfunktionerna stödjer varandra och utgör tyngdpunkt i olika skeden, är nödvändig för att kunna behålla och utveckla förmågan till deltagande i internationella insatser.</p> <p>4. Samträning inom brigads ram ger förutsättningar för en ökad medvetenhet och helhetssyn avseende komplexiteten i en markoperation. Samträningen ger också möjligheten att dra erfarenheter</p>

		<p>som gör att suboptimering undviks.</p> <p>5. Under övningen har förmågan hos förbanden värderats, med stöd av STA, och metoder för fortsatt arbete utvecklats. Dessa metoder är nödvändiga för att få en hög kvalitet i vår utbildning och ge utbildarna möjlighet att styra verksamheten mot rätt saker för att nå de övergripande målen. Metoden kommer att utvecklas för att ge underlag till värdering av NORDIC BATTLE GROUP.</p> <p>6. Erfarenheterna från denna övning kommer att tillvaratas och utvecklas inför Markoperativ övning 06 samt 07. Dessa övningar utgör grunden för att ha ett koncept för validering och värdering av NORDIC BATTLE GROUP hösten 2007.</p>					
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	NIL					
8	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
		<p>Målsättningarna med ASÖ 05 har uppnåtts.</p> <p>Övningen ASÖ 05 har av förbandsenheterna i huvudsak uppfattas som mycket positivt. Övningen och uppföljningen under övningen har också visat på förbandsvisa förmågor och differentierade utbildningsresultat i olika avseenden, tex strid bebyggelse.</p>					
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>		Diff (tkr)		
	Orsaker till diff	Slutfakturering pågår inom och mellan deltagande enheter och bl.a. FMLOG pågår.					
10	Övrigt	--					

*BALTIC BRIDGE*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59181	Ansvarigt förb	3. Sjöstridsflj
Övningens namn		BALTIC BRIDGE		Tid för genomförande 2005-03-08- 2005-03-18
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	BALTIC BRIDGE är en bilateral övning mellan 2. Eskadern i Danmark och 3 sjöstridsflottiljen. Övningen är främst en träning på enhetsnivå mellan internationella enheter där varje enhet skall skriva gällande ordrar, leda moment samt träna grundläggande stridstekniker i luft-, undervatten- och ytdimensionen. Kommandospråk är engelska och procedurer enligt NATO och PfP.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övningsvecka 1 genomfördes som momentövningar där samtligt deltagande fartyg fick utge orderverk samt leda enskilda moment. Område södra och västra Östersjön. OCE C3 Sjöstridsflj. Övningsvecka 2 var en scenarie- och händelsestyrd övning med hög intensitet. Område Stora och Lilla Bält samt Kattegatt. OCE C DATG Omfokusering mellan vecka 1 och 2 skedde i Köpenhamn. Vistelsen behandlade erfarenhetsdiskussioner, fotbollsturnering, socialt utbyte samt studiebesök på danskt örlogsmuseum.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se ovan.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	31 kv div :HMS Stockholm, HMS Malmö 70 Ysdiv: HMS Norrköping, HMS Ystad, HMS Tirfing, HMS Kaparen, HMS Spejaren. Stödjande förband: HMUB Halland, HMS Belos, 3 Hkp skv.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Från Danmark: 2:a Eskader, hkp Lynx samt långsamtgående flyg. Tyskland: 6 st 143A Robotbåtar, PA200 Tornado		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	BALTIC BRIDGE –05 utvecklade 3 sjöstridsflottiljens förmåga att verka med kommandostruktur enligt ”Principal Warfare Commander”, PWC. Vidare utvecklades 3 sjöstridsflottiljens stab då de fick leda vecka 1 med principen ”Officer in Tactical Command”, OTC, samt delta i Danish Task group EXDIR och CTG stab under vecka 2. Socialt utbyte samt svenska förbindelseofficerare på danska fartyg utvecklade svenskt kontaktnät i danska marinen. Dessutom fick Sveriges ambassadör i Köpenhamn möjlighet att bjuda danska kollegor på lunch ombord flottiljens fartyg under helgvistelse i Köpenhamn.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska	Med anledning av årstidens negativa påverkan av vädret samt ny utbildningsrytm planeras BALTIC BRIDGE 2006 att genomföras v		

	deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	634-635. Det nya upplägget med inledande momentvecka med påföljande scenario vecka avses utnyttjas. Dock kräver denna struktur mer planeringsresurser.		
8	Övningsresultat	BALTIC BRIDGE 2005 uppfattades som lyckat av alla deltagande parter trots vädret dåliga inverkan		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff (tkr)
		3214	3588	-374
	Orsaker till diff	Fler deltagare ur staben än planerat samt större övningsområde		
10	Övrigt			

*BALTOPS 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	FÖRBE MARIN
Övningens namn	BALTOPS 2005		Tid för genomförande	050606-050619
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/ typ av övning	BALTOPS 2005 är den 33' i ordningen och genomförs i farvattnen Södra Östersjön, Bornholm och polska kusten 2005-06-06—06-19. GRO M hade uppgiften att samordna planeringen av Sveriges deltagande i övningen, som är "In the Spirit of PFP" och med deltagande från 11 länder. För Sverige är det 13'e gången vi deltar. Ramen kring övningen överensstämmer i stort med inriktningen för 2004 (Maritime Peace Support Operation), men detaljer har vidareutvecklats, främst med hänsyn till erfarenheter från 2004-års övning. Framför allt har scenariot anpassats för att bättre svara mot den typ av konflikter som förband i PARP / EU-krisberedskap kan ställas inför. Planerat övningsområde överensstämmer med tidigare utnyttjat, vilket innebär att svenskt sjöterritorium berörs vid södra Gotland och Hanöbukten för bl.a. förrådskomplettering och under scenario fasen.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övergripande målsättning för övningen var att öva multinationell samverkan inom ramen för en "Peace Support Operation" (PSO). Momenten inriktas främst mot att öva nivåerna enskilda enheter (Task Elements) och Stridsgrupper (Task Units). För svenskt vidkommande innebär detta en spännvidd från enskilda operatörer , piloter och sjömän till fartygschefer och divisionschef. För dessa utgjorde övningen ett viktigt steg i pågående interoperabilitetsprocess. Hanterande av ROE och sjöläget inom multinationell styrka övades. Övningen hade en inledande momentfas och avslutas med en scenariofas, under sex dygn.		

3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Följande förband deltog från Sverige: 1 x stödfartyg ur 4.sjöstridflj (HMS Visborg) 3 x ptrb ur 3.sjöstridsflj (HMS Kaparen, HMS Spejaren, HMS Tirfing) 2 x rbb ur 3.sjöstridsflj (HMS Norrköping, HMS Ystad) 3 x Stridsbåtar och en skytte pluton ur AO Amf 4 (totalt 56 man)  8 x JAS 39 Gripen ur F 17 (Baserad F 17) 2 x SK 60 ur F17 (Baserad F 17)

5 c)	Övriga staters deltagande	<p><b>Danmark:</b> Fartyg:HMDS Peter Tordenskiold (F 356), HMDS Niels Juel (F 354), HMDS Stoeren PNT (P 555), Landbaserat flyg:2 x F-16, 1 x T-17, Trupp: Reconnaissance platoon (30 st)</p> <p><b>Estland:</b> Fartyg: ENS Vaindlo (MSI 416)</p> <p><b>Finland:</b> Fartyg: FNS Kotka (63)</p> <p><b>Lettland:</b> Fartyg: LVNS Zibens (P 01)</p> <p><b>Litauen:</b> Fartyg: LNS Zemaitis (F11),Landbaserat flyg: 1 x MI-8 HiP, Trupp: Infantry platoon (30 st),Staff liaison (5)</p> <p><b>Polen:</b> Fartyg; ORP Sokol (SSK 294), ORP Kaszub (F 240), ORP Goplo (MSC 623), ORP Sniardwy (MSC 645), ORP Poznan (LST 824) Landbaserat flyg: 2 x MI 14PL HAZE ASW HKP</p> <p><b>Ryssland:</b> Fartyg; RFS Nastoychivy (DD 610) med en embarkerad KA-27 HELIX SAR HKP, RFS Kaliningrad (BDK 58) (ROPUCHA) Landbaserat flyg: 4 x KA 27 HELIX ASW HELOS, 2 x SU 24 FENCER. 1 x IL-38 MPA, Trupp: 1 Company naval infantry (80 st), Staff liaison (5)</p> <p><b>Storbritannien:</b> Fartyg: HMS Sutherland (F 81) med en embarkerad Sea Lynx, HMS Bangor (M 109), HMS Cattistock (M 31), HMS Grimsby (M 108), HMS Ledbury (M 30), RFA Fort George (A 388) med en embarkerad EH- 101 Merlin, RFA Leeds castle (P 258)</p> <p>Tyskland: Fartyg; FGS Hamburg (F220), FGS Habicht (P 6119), FGS Fulda (M 1058), FGS U 24 (SSK), Landbaserat flyg: 2 x F-4, 1 x ATLANTIQUE MPA, Trupp: 1 Company airborne infantry (60 st)</p> <p><b>USA:</b> Fartyg: USS Ansio (CCG 68) , med en embarkerad hkp SH-60B, USS Cole (DDG 67), USS Tortuga (LSD 46), USNS Big horn(T-AO 198) , SS PFC Eugene A Obregon, MV PFC Dewayne T Williams, Landbaserat flyg: 1 x PA P-3C ORION, 2 x LEAR JET 35 (Baserad F-17), Trupp: USMC Rifle Company (140st), Marine HQ's and support company (110)</p>
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>BALTOPS bör ligga kvar i övningsplaneringen för marinen, flygvapnet och helikopterflottiljen. Skälen till detta är följande:  Övningen har utvecklats mycket positivt de senare åren och bedöms ha ytterligare utvecklingspotential.  Övningen ger ett omfattande internationellt utbyte med ett stort antal nationer (ofta 10 – 12 st), presumtiva partners vid en PSO.  Övningsområdet ligger nära, eller i anslutning till våra ordinarie övningsområden, vilket innebär begränsade extrakostnader för ombasering mm. Det innebär vidare att vår egen logistikfunktion kan få värdefull övning och erfarenhet av internationell support, genom att i varierande grad stödja deltagande förband.</p>

7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>Svensk ambition inför kommande BALTOPS bör därför präglas av att:</p> <p>Nyttja BALTOPS som plattform för att öka den internationella förmågan i de förband som utgör rekryteringsbas för beredskapsförband.</p> <p>Alltid ha ambitionen att erhålla befattning som CTU, för att öva ”stridsgruppchefsnivån”.</p> <p>Tidigt identifiera de delar av basorganisationen som erfordras för Logistikstöd, så att även dessa ges ökad internationell kompetens. Härvid kan exempelvis delar av FNSU ges bra övningstillfällen.</p> <p>Säkerställa att luftrumskompetens tidigt deltar i planeringen för att tillgodose övningens behov av särskilt luftrum , koordineringen av luftrummet samt tillståndshanteringen.</p> <p>Säkerställa ett utökat övningsutbyte i jaktroll för deltagande svenskt stridsflyg (JAS 39).</p> <p>Fortsatt ombordbaserad av våra deltagande helikoptrar, för att kunna dra erfarenheter inför kommande ytfartyg och helikoptrar med marina uppgifter.</p> <p>Tidigt informera territoriellt ansvariga i planeringen för att i dialog klarlägga förutsättningar, begränsningar och prioriteringar vid utnyttjande av svenskt territorium för övningsmoment och logistik.</p> <p>Fortsätta planera med konceptet mixade stridsgrupper (Task Unit) där fregatter och patrullbåtar/robotbåtar/korvetter ingår. Erfarenheterna visar på att gruppen blev mer flexibel och slagkraftig. Konceptet bör vidareutvecklas eftersom blandade stridsgrupper redan idag nyttjas i verkliga fredsfrämjande operationer.</p> <p>Säkerställ omfallsplanering för händelse av dåligt väder, speciellt vid väderkänsliga moment till exempel evakueringsmoment över stranden.</p> <p>Eftersträva att tillträde till svenskt territorium för deltagande enheter ges generellt i enlighet med principerna de senaste åren. I detta bör även ingå avsteg från bestämmelserna i 7§, andra stycket i tillträdesförordningen (1992:118) vad avser lotsplikt och framförande i lotsled. Detta medger ett rationellt och flexibelt hanterande med möjlighet att anpassa övningsverksamheten till väder och vind.</p> <p>Verka för en mera omfattande översyn av nuvarande OPORDER för BALTOPS. Nuvarande är en uppdatering av ordern från 2000, där införda ändringar gjort att vissa ANNEX blivit motsägande.</p> <p>Eftersträva att OPORDER för BALTOPS utges till deltagande förband minst 2 veckor före Pre Sail Conference för fartygsvisa förberedelser.</p>
------	---	--

8	Övningsresultat	Övningen har genomfördes enligt plan. De övergripande övningsmålsättningarna har innehållits. Övningen bedöms kunna utvecklas ytterligare för att bättre svara upp våra interoperabilitetsbehov. I år deltog svenska amfibie enheter för första gången i övningen och fick ett bra övningsutbyte där det uppsatta övningsmålsättningarna uppnåddes.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff (tkr)
		3.sjöstridsflj 3135,2 kkr	3.sjöstridsflj 3409,7 kkr	3.sjöstridsflj + 274,5 kkr
		4.sjöstridsflj 1243,2 kkr F17 239kkr	4.sjöstridsflj 1225,6 kkr F17 186,9kkr	4.sjöstridsflj - 17,6 kkr F17 - 52,1 kkr
Orsaker till diff	Den största orsaken till kostnader är drivmedelskostnader på grund av långa förflytningstider under övningen för fartygen.			
10	Övrigt			

*FVÖ 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		52553	Ansvarigt förband	F21
Övningens namn	FVÖ 05 övningsområde norr		Tid för genomförande	V 516-517
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Flygvapnets slutövning		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	PersQ 3 för deltagande förband inom bataljons ram, enligt målkatalog.		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	Slutövning vpl genomförd på Jokkmokk flygbas enligt plan.		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort			
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	1. div AJS 37 samt 2. Div JAS 39 F21 som röd resp blå sida . Insatskompani, ledningskompani och Bataljonsledning ur Basbat 04. Sensortropp, radartrpgrupp samt markförsvarstropp ur Strilbat 04.		
6 c)	Övriga staters deltagande	-----		
7	Erfarenheter	Måluppfyllnad mot PersQ 3 inom bataljons ram är uppnådd som		



	från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>helhet. Enskilda funktioner som uppvisar mindre brister går att härleda till en för kort utbildningstid beroende på övriga GRO uppgifter, vilka ställts till förbandet under året. Det bör därmed också poängteras att övningen är tidigarelagd kalendertidsmässigt, i jämförelse med tidigare flygvapenövningar. Genomförd och inskickad slutlig utvärdering av FVÖ 05 bör nyttjas i planeringen av NORDEX övningen som skall genomföras 2006.</p>					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	-----					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Övningen var mycket lyckad med ett internationellt scenario vilket gav många nya infallsvinklar och kunskaper.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)	X	Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Ett gott resultat uppnås, PersQ 3 inom bataljons ram, främst för deltagande bas/ledningsförband . För deltagande flygförband ger övningen inte fullt ut så mycket då övningen blir mer av ”fredskaraktär”.					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr)		Diff. (tkr)		
		11 381,3 tkr varav arbetstidskostnad är 8 066,8 tkr	Utfall 9 732,3 tkr. Kvar att bokföra arb tid för 964,7 tkr samt ej bokförda kostnader pga eftersläpningar i rapportering från deltagare mm				
	Orsaker till diff.						
11	Övrigt						

**SAMMARIN**

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	3. Sjöstridsflj
Övningens namn	SAMMARIN	Tid för genomförande	v. 526-527

Pos	Innehåll	Redovisning
1	Bakgrund/typ av övning	Sjöstridskrafternas slutövning 2005.
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	<p>Under 2005 genomfördes SAMMARIN som en delad övning där amfibie och sjöstridskrafterna övade separerat i såväl tid som rum. Detta föranleddes av FB 04 och den pågående omstruktureringen.</p> <p>Under övningen var C 3.sjöstridsflj övningsledare med ansvar för att även agera som CTG under övningen. Övningsledningen var gemensam för alla förband. Deltagande förband tillsatte befattningar i CTG stab enligt överenskommelser under de fortlöpande planeringsmötena. Chefer för övade förband övades som CTU. Övningsledningen (DISTAFF) spelade vid behov alla högre nivåer, inklusive MCC.</p> <p>Sjöstridskrafternas slutövning genomfördes enligt scenario BLUE SHARK, dvs enligt NATO-procedurer och med engelska som kommandospråk. Övningen var scenariostyrd, vilket innebar att MEL/MIL-listor samt bakomliggande övningsordrar enbart hanterades inom övningsledningen. Detta skapade en möjlighet för chefer på olika nivåer att få agera och reagera på inspel och nya förutsättningar samt för övningsledningen att styra övningen så att optimalt övningsutbyte kunde erhållas för alla inblandade parter.</p>
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	-
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Enheter ur 3.sjöstridsflj, 4.sjöstridsflj, 1.ubflj, hkpflj, MarinB
5 c)	Övriga staters deltagande	-
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>Erfarenheterna är överlag goda till mycket goda. Kombinationen fullt scenariostyrd övning, internationella reglementen och kommandospråk samt överlagrad analys- och STEAM TEAM-verksamhet visade sig skapa en mycket uppskattad övning.</p> <p>Slutrapport efter genomförd marin slutövning 2005, 3.sjöstridsflj 09500:50796, är skriven och distribuerad.</p> <p>Samtliga erfarenheter, relevanta dokument och ordrar är sparade samt överlämnade till SSS FöT inför planering av 2006 års slutövning.</p>
7 c)	Erfarenhet av det svenska	-

	<i>deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara</i>			
8	<i>Övningsresultat</i>	Slutövningen för sjöstridskrafterna 2005 fick god respons från deltagande enheter. Samtliga inblandade parter var nöjda med hur övningen planerades, leddes och genomfördes. Många enskilda förbandsvisa förslag på hur att förbättra verksamheten har framkommit, flera av dessa finns införlivade i tidigare nämnda slutrapport.		
9	<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>Budget (tkr)</i>	<i>Utfall (tkr) d)</i>	<i>Diff (tkr)</i>
		3217,2 kkr	3476,3 kkr	259,1 kkr
	<i>Orsaker till diff</i>	<i>Överutnyttjande av budget är främst att koppla till förbandets ökade kostnader då hela ledningsfunktionen, med några undantag, besattes av 3.sjöstridsflottiljen.</i>		
10	<i>Övrigt</i>	-		

Förbandsövningar och funktionsövningar

*BLUE GAME*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	4.sjöstriflj
Övningens namn		LOYAL MARINER		Tid för genomförande
		v 514-517		
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Loyal Mariner (även kallad Blue Game 05) är en övning där NATO:s marina snabbinsatsstyrkor övas. Övningen är sedan 2004 öppen för SVERIGE och dess marina beredskapsförband.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övningen genomfördes i svenska, danska och norska farvatten mellan den 8 – 28 april. Marint sjöfartsskydd övades under-, på-, och ovan ytan.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Minröjning till sjöss, ammunitionsröjning på land samt ledning av multinationell minröjningsstyrka om 8 fartyg.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	SWENARAP MCM/IM04 med en EOD-grupp Sjö om 14 YO (8 EOD/IEDD-operatörer, 6 man i ledningsfunktion), 2 minröjningsfartyg, ett minröjningsstödfartyg med tross- och ledningsfunktion. Stabspersonal i Northwood, UK, samt ombord Spansk jagare. En logistikfunktion i Göteborgs hamn.		
5 c)	Övriga staters deltagande	75 fartyg, EOD-grupper, fpl, hkp från Belgien, Kanada, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Tyskland, Island, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Spanien, Ukraina, Storbritannien, USA samt NATO stående maritima styrkor för norra Atlanten.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De svenska fartygen fick alla verka intill förbandets TOEM/TTEM-krav. Svensk ledningsförmåga internationellt uppskattad. EOD-gruppens medverkan även den uppskattad. Erfarenheterna inarbetas i Stridstekniska anvisningar för sjöminröjning samt reglementet UMD (underwater munition disposal).		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Ytterst positiva erfarenheter har dragits där främst vår lednings-, min- och ammunitionsröjningsförmåga fått ett internationellt erkännande. Erf. enl 7 b samt genom inbjudningar (och begäran om inbjudningar) till allt från besök till växeljänstgöringar hos främst Norge, Danmark Storbritannien och USA.		

8	Övningsresultat	Mycket gott, målsättningar enl TOEM/TTEM för SIM uppnådda.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff (tkr)
		3 662,8	2 254,7 ( 2 610,8 prognos)	- 1 408,1 ( 1 052)
	Orsaker till diff	De värden inom parentes är ekonomisk prognos. Anledning till diff förmodligen för hög budget samt att övningen kortasts i tid.		
10	Övrigt			

*FOCUS 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förband	
Övningens namn	FOCUS 05		Tid för genomförande	V 510-11
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Systemövning Lv-Flyg.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål			
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	Genomförd enligt plan. tvådagars övning scenariot samverkan Lv-Jaktflyg och sju dagar med Lv försvar av		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Lv förband ur Lv 6 och I 19. Flygförband ur F 21, F 17, Flygskolan GTU och Specflyg FSR 890) Malmen Delar av FTK under Skede 1 V 510		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Lv förband, UB, Specflyg Malmen och FMUndSäk deltog på "blå sida". UR, QR och Flygskolan på "röd sida".		
6 c)	Övriga staters deltagande	-		
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen genomfördes UA under givna förutsättningar. Begränsningar i utnyttjandet av tilldelat luftrum bidrog till att flygförbanden inte kunde uppträda taktiskt riktigt. (Buller, risk för fågelkollisioner i fågelrikt område och problem med utnyttjande av tilldelad luft i övningsområde). Lv hade problem med att lösa sin uppgift under övningen beroende på att det var mycket civil trafik som genomflög den fingerade flygförbuds zonen via ordinarie ATS-flygvägar. Denna typ av övning bör fortsättningsvis bedrivas i område där den civila flygtrafikvolymen är ringa eller i ett område där man kan avlysa övrig flygtrafik helt och		

		hållet. Dubbelsidiga övningar med FV mycket viktiga för LV för att kunna öva mot snabbt flyg med kvalificerad störning.					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara						
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)	X	Mycket bra (kryss)	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Med de begränsningar som luftrummet innebar bedöms resultatet som "bra" för FV och "mycket bra" för LV.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)	X	Gott (kryss)	X	Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Mål/effekt för "röd sida" flygplan har efter de förutsättningar och omständigheter som rådde uppfyllts godtagbart. För "blå sida" jaktflygplan blev övningen av ringa värde i avsaknad av ledning och styrning då FTK ej kunde medverka i övningen . Att dessutom enbart uppträda som "plåtmål" förbättrar ej effekten för flyginsatsförbandet. LV förmåga att öva samordnad strid med FV inom ramen för ett TI scenario har utvecklats.					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr)		Diff. (tkr)		
		5008	4320		688		
	Orsaker till diff.	Eftersläpning samt ej underskrivet målflygsavtal.					
11	Övrigt	Planeringsarbetet för övningen kom igång sent (slutet av V503) för F 21:s del. Planeringen av luftrum startade under november månad vilket är alldeles för sent för att kunna upprätta adekvat luftrum. Luftrumsplanering måste starta minst 1 år innan övningen ska gå av stapeln. Slutsats av detta är att planeringsansvarig måste utses och arbetet med planering ska starta minst ett år i förväg.					

JMC 052

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	59176	Ansvarigt förb	20.kvdiv
Övningens namn	JMC 052/ NW	Tid för genomförande	05-06-04--18
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Joint Maritime Course / Multinationell övning med NATO i farvatten kring västra Skottland	
2 a)	Genomförd	Övning inom ramen för eskalerande konfliktscenario mellan fiktiva	

	verksamhet i stort	stater där dessas krav på territorium är konfliktskapande.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Övningen indelades i två faser. Fas ett uppbyggnadsfas med egen TG med fokus på momentövning. Fas två innebar en övergång till den operativa fasen där två stater hävdade olika krav på territorium. Inledningsvis havsövervakning och skydd av eget territorium i flera dimensioner. Därefter en ökande konflikt med ett flertal incidenter. Slutligen övergick övningen till direkta krigshandlingar mellan parterna.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Multinationellt övning med ett 15-tal nationer med totalt 42 örlogsfartyg. Utöver fartyg deltog ett flertal flygförband samt civila fartyg som agerade rollspelare.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Se pkt 4.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Utmärkt övning för att pröva och öva svensk taktik inom ramen för ELW. Rapport efter genomförd övning kommer att insändas.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Stödfartyget bör medfölja för att uppnå större operativ rörlighet inom hela operationsområdet samt att öva motsvarande styrka som IKS. Det planerade anskaffandet av det internationella sambandet bör påskyndas för att möjliggöra kommunikationen med högre chef samt övriga deltagare. Mycket energi fick läggas på att erhålla order och information som begränsade förbandets förmåga att kunna verka fullt ut trots att stora resurser insattes både från RN och förbandet för att erhålla ett fungerande samband.		
8	Övningsresultat	Övningsmålsättningen bedöms uppnåtts med ovan nämnda begräsning vad avser samband.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		4 776,8	<b>4970,4</b>	193,6
	Orsaker till diff	Utfallet är en prognos mht att övningen avslutades i juni och allt utfall förmodligen ej bokförts. Förbandet hade förtätat personalen ombord pga två korvettver stilla lagts, vilket medför ökat utfall på rörliga personalkostnader.		

10	Övrigt	Då stödfartyget ingående i 20.kvdiv ej var tillgängligt pga av BALTOPS prövades en landburen stöd- och underhållsresurs med mycket gott resultat. Det bör dock understrykas att fartygsförbandet begränsas i sin operativa rörlighet då stödresursens grupperingsmöjligheter var tilldelade av värdnationen.
----	--------	--

LOVISA

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59179	Ansvarigt förb	MI
Övningens namn		LOVISA	Tid för genomförande	542-543
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Bilateral minröjnings-, ubåtsjakt och ytstridsövning.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Flottiljens enheter genomförde momentvisa stridsövningar inom egna funktionsområden enl ovan. Vidare företogs örlogsbesök i Norrköping.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Ytstrids- och ubåtsjaktmoment. Vidare har flottiljens fartyg genomfört förevisningsmässig minröjning för finska motsv enheter.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Ur 4.sjöstridsflottiljen deltog korvetterna Gävle och Sundsvall, minröjningsfartygen Ven och Spårö samt lag/ledningsfartyg Visborg. Som målresurser nyttjades 1 ubåt ur 1.ubflj samt Fårösund ur 3.sjöstridsflj. FMV TU JAS, FFK.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Finska marinen med 5 korvetter, 2 minsvepare och 1 lag/ledningsfartyg.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen ger goda förberedelsemöjligheter för eventuell framtida samverkan på den internationella arenan i mission. Dessutom genomfördes verksamheten som exportstödande verksamhet.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheterna är att SE måste vara tydlig avseende kravställning på övningsmoment för att säkerställa utbildningseffekt. Positiva erfarenheter tillförs Lessons-learned processen, negativa åtgärdas genom rapportering i DIUS alt hanteras i utbildningsplanering framgent.		
8	Övningsresultat	Mycket gott med tanke på rådande omstruktureringsomständigheter.		



9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 1468	Utfall (tkr) <b>d</b> 2084	Diff (tkr) -616
	Orsaker till diff	Nyttjande av kostnadseffektiva lösningar.		
10	Övrigt			

*SWENARAP/IKS 03 övn 1*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	3.sjöstridsflj
Övningens namn		SWENARAP / IKS 03 övning 1	Tid för genomförande	Vecka 503-505
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Övning med registerförband IKS.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	V 503 (endast befäl): Utbildningar, orienteringar samt förberedelser för resterande del av övningen. V 504: Utbildningar, tjänstegrensvisa övningar samt förberedelser inför sjöfasen. V 505: Tillämpade övningar till sjöss under ett övergripande scenario.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se pkt 2a.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	2 Kv ur 31.kvdiv. Vbg ur 4.sjöstridsflj Personal från såväl FM som det civila till; Stab, STEAM-team, bordsstyrka och lag		
5 c)	Övriga stater deltagande	-		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheterna är överlag goda till mycket goda. Med beredskapssjömän kan en avsevärt högre utbildningsnivå nås på kortare tid. Organisatoriska förändringar med införande av bordsstyrka och STEAM-team har varit lyckat och möjliggjort en större flexibilitet samt bättre förutsättningar att öva förbandet. Erfarenheterna ligger till grund för utformandet av IKS 03 övning 2. Enhetsvisa erfarenheter kommer att föranleda förändringar i SIB och fartygsmanual.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas	Se pkt 6.		

	tillvara			
8	Övningsresultat	Förbandet har under större delen av tiden övat under ett två-, eller flerdimensionellt hot med gott resultat. Över tiden har RMP upprätthållits. IKS 03 bedöms ha goda förutsättningar att genomföra en mission vilket kommer att förbättras ytterligare efter genomförd övning 2.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

*TI/BLUE SHARK*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59183	Ansvarigt förb	Marininspektör
Övningens namn		TI/ BLUE SHARK	Tid för genomförande	2005-05-09-2005-05-13
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Övningen är en sammanslagning av tidigare års ubåtsjaktvecka, Territoriell integritet samt övning två för registerförbandet korvettstyrkan.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övningen bedrevs med Nato/Pfp procedurer. Målsättningarna och genomförandet skiftade mellan deltagande enheter på grund av punkt 1 ovan. Del av deltagare genomförde scenario och händelsestyrd verksamhet och andra genomförde egna planerade moment.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Endast svenska enheter dock genomfördes "Self assessment" med två svenska och två Nato officerare ombord ett fartyg i korvettstyrkan.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Från flottiljen deltog 31 kvdiv (IKS) HMS Stockholm och HMS Malmö, 70 Ysdiv HMS Norrköping, HMS Ystad, HMS Tirfing, HMS Spejaren och HMS Kaparen. 41 mröjdiv (-) med HMS Ulvön		
5 c)	Övriga staters deltagande	Inga		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Planeringsfasen från GRO:M måste bli mer stringent och strukturerad tex målsättningarna med övningen bör vara klar innan IPC. Det går att genomföra gemensam övning med olika målsättningar för olika deltagare. Dock har Sverige små resurser vilket ger begränsade omfallsmöjligheter om enheter faller ur. Den lilla flottan vi har idag gör att vi bör bjuda in utländska flottenheter för att kunna öva volym. Olika förband plockar hem publikationer och tolkningar av		

		publikationer från Nato. Behov av en Sverigegemensam bild om vilka publikationer som skall användas från Nato/PfP. Detta blir tydligt när endast svenska enheter övar utländsk procedur.
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	31 kvdiv var under övningen bemannad med IKS personal. Målsättningen för 31 kvdiv var att öva ledning av tillfört förband, Nato procedurer såsom kommandokedja, order och rapportmetodik samt RMP. Förbandet behövde verka under trycket av flerdimensionell hot. Slutligen fanns behov av samkörning av den IKS kontrakterade personalen. Samtliga målsättningar för IKS anses uppfyllda. 70 ysdiv målsättning var att öva och förbereda sin besättning för övergång till korvettflottan. Då plattformarna, robotbåtar och patrullbåtar avrustas till sommaren fanns inget behov av plattformrelaterad träning. För att förbereda besättningarna på korvettflottan fokuserades det på vapenövningar och Natoprocedurer. Då Sverige har få målresurser fanns önskemål från spelledningen att använda 70:e som OPFOR mot IKS. Samtliga målsättningar med övningen uppfyllda. 41 mröjdiv deltog med Ulvön. Målsättningen för Ulvön var att öva grundläggande ubåtsjakt med Natoprocedurer och reglementen. Då ubåt ej medverkade i övningen uppfylldes endast målsättningen med Natoprocedurer. Då avsaknad av ubåt under övningen menligt påverkade målsättningarna för främst Ulvön men även 31:a och 70:e är planeringsinriktning för slutövning 2005 bla. återtagning av undervattensdimension.
8	Övningsresultat	Målsättningarna från respektive division i stort uppnådda. Målsättningarna i undervattensdimensionen ej uppfyllda och behöver fokuseras under slutövningen.
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)      Utfall (tkr) <b>d</b> Diff (tkr) 2297                      1501                      796
	Orsaker till diff	Differensen mellan budget och utfall beror troligen på fördröjning av fakturor samt att deltagande enheter färre än planerat/DRA
10	Övrigt	Riksläkare i vad avser Nato/PfP publikationer bör högre chef kungöra.

TSÖ 05

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	52555 (52524)	Ansvarigt förb	MI
Övningens namn	TSÖ 05/EVOLVED STRIFE	Tid för genomförande	546-547
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Operativ sjöträning i stridstjänst med tyngdpunkt på den inre striden.	

2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Flottiljens enheter genomförde momentvisa stridsövningar under FOST (Flag Officers Sea Training) överinseende och utbildningsstöd.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort			
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort			
5 c)	Övriga staters deltagande	Royal Navy stridstränings- och utvärderingsgrupp. FOST deltog i Sverige som ersättning till SE enheters deltagande i Storbritannien.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Det är av vikt att erhålla stöd från externa aktörer såsom RN FOST för att ytterligare utveckla och rekrytera mot internationell verksamheter. Resultatet som delgivits inarbetas i förbandets materiella och personella utveckling.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara			
8	Övningsresultat	Mycket gott, i synnerhet som rekryteringsbas för flottiljens R30-förband.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		497	605	108
	<i>Orsaker till diff</i>	<i>Nyttjande av kostnadseffektiva lösningar.</i>		
10	Övrigt			

*ADEX 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	F 17
Övningens namn	Air Defence Exercis 05		Tid för genomförande	050513-27
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Air Defence Exercise 2005 (ADEX 05) var en finsk Partnership for Peace/In the spirit of Partnership for Peace program övning med ca 700		

		övningsdeltagare från Finland, Frankrike, Nederländerna och Sverige. Övningen genomfördes i södra Finland, samt finska övningsområden i Bottenhavet.
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	IPC, MPC samt 2 x rekresa är genomförd före övning.
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Målsättningen med ADEX 05 är att öva defensiva och offensiva flygföretag med stora sammansatta förband enligt Natometoder. Flygpassen genomförs som momentövningar utan bakomliggande scenario.
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Förbandet baserade på Pirkalla flygbas med 6x JAS 39 och 68 man, med deltagare ur stab, insatskompani, Fu kompani, division och MSE.
5 c)	Övriga staters deltagande	Ca 250 finnar med 20x F 18 samt 8x Hawk, 130 fransmän med 6x Mirage 2000-5, samt 250 nederländare med 10x F 16.
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Att få öva tillsammans och mot andra nationer har ytterligare visat sig ovärderligt för SWAFRAP JAS 39 utveckling. Det är också av stor vikt att dessa övningar bedrivs på annan plats än Sverige. Det uppstår situationer och händelser som inte hade uppdragats hemma i Sverige, och värdefulla erfarenheter kan dras därutav</li> <li>- Behovet av att genomföra vissa interoperabilitetsförbättrande åtgärder på JAS 39 kvarstår (<b>57-punktslistan</b>).</li> <li>- Egna elverk. Vid ett ev strömavbrott kan PLA och UTA allvarligt skadas. Vi kan inte ladda stavar och flyga! Sambandet förloras.</li> <li>- Dokumentation på RÖS-containerarna är bristfällig.</li> <li>- MSE funktionen är avgörande för genomförandet av flygföretagen. I en jämförelse med andra nationers divisionerna har vi ett betydligt underbemannat MSE i insatsförbandet.</li> <li>- Innan övning bör en fullständig planering och uppstart ske för att upptäcka eventuella "showstoppers" samt kontrollera funktioner som är av avgörande betydelse.</li> <li>- Problem med tankning av flygplanen uppstod. Ett problem som inte har upplevts tidigare.</li> </ul>
8	Övningsresultat	SWAFRAP JAS 39 har inom ramen för ADEX 05 deltagit 17 DACT-

		vågor (Dissimilar Air Combat Training) och 8 COMOAs (Composite Air Operations) innebärande <b>105</b> flygföretag om <b>111 fh</b> (av planerade företag har <b>90 %</b> genomförts).		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d	Diff (tkr)
		2040,5	Inom budget	
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

*BARENTS RESCUE*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	MD N
Övningens namn	Barents Rescue 2005		Tid för genomförande	V 535-536
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Norsk civil räddningsövning med massivt militärt stöd. Återkommande vart tredje till fjärde år i Barents regionen. KBM och Svenska Räddningsverket samordnade den svenska insatsen. MD N svarade för samordning av FM insats. Övriga svenska myndigheter var Luftfartsstyrelsen, Kustbevakningen, Sjukvårdsstyrelsen, Rikspolisstyrelsen.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Förbättrade rutiner och förbättrat nätverk inom Barents regionen avseende gränsöverskridande räddnings insatser inom Barents regionen vid storskaliga olyckor och katastrofer.		
3	Genomförd verksamhet i stort	Räddningsövning omfattande räddning av ca 1000 markörer från två kryssningsfartyg (Hurtigrutten). Räddningen skedde med alla tillgängliga medel (hkp, båtar m.m.). NBC moment med indikering.		
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Deltog i allt förberedelsearbete samt i genomförandet under övningsveckan. Krisberedskapsmyndigheten och Svenska Räddningsverket var samordnare för det svenska deltagandet och MD N ansvarade under HKV för det svenska militära deltagandet.		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sverige deltog med 10 stabsmedlemmar ur MD N stab. 2 helikoptrar (Hkp 10 och hkp 9) ur Helikopterflottiljen. En Insatspluton henvärnet ur Lapplandsgruppen. Insatsstyrk NBC ur SkyddC.		
6	Övriga staters deltagande	Norge deltog med stora resurser. Övriga länder som deltog var Ryssland, Finland och Storbritannien.		
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas	Befintligt nätverk inom Barents regionen nyttjades och blev under förberedelserna ännu bättre. Motsvarande övning planeras att genomföras i norra Finland under 2007.		

	tillvara							
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Det svenska militära deltagandets gemensamma erfarenhet är att detta måste regelbundet lövas för att på ett smidigt sätt kunna nyttjas vid ett skarp olycka/katastrof. Tyvärr så är nu MD N stab nedlagd med dess stora kontaktnät till motsvarande staber i Norra Finland, Norra Norge samt Norra Ryssland. En erfarenhet är också att mindre övningar med helikopterförband bör anordnas över gränserna årligen.						
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss) <input type="checkbox"/> Bra (kryss) <input type="checkbox"/> Mycket bra <input checked="" type="checkbox"/> X						
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Resultatet var överlag mycket gott. Dock upplevde många i staber att de periodvis hade lite att göra. Personal ur helikopterflottiljen upplevde övningen som mycket värdefull och nyttig. Framförallt samverkan med utländska helikoptrar (norska, finska, ryska) och räddningsuppdrag med vinschning från fartyg upplevdes som mycket nyttiga. Insatsplutonen togs om hand på ett mycket bra sätt av den norska kompaniledningen och fick under veckan genomföra ett antal olika övningar i samverkan med de norska hemvärnsmännen. Man fick även möjlighet att jämföra utrustning och utbildning. Allt detta upplevdes som mycket positivt. SkyddC genomförde en koncentrerad insats där ett team flögs in under onsdagen och genomförde insats under torsdagen med hemtransport samma kväll. Detta upplevdes som realistiskt och bra inför eventuella kommande uppgifter utomlands för detta förband.						
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss) <input type="checkbox"/> Gott (kryss) <input type="checkbox"/> Mycket gott <input checked="" type="checkbox"/> X						
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Se ovan.						
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Budget (tkr)</th> <th>Utfall (tkr)</th> <th>Diff. (tkr)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2129</td> <td>1197</td> <td>+932</td> </tr> </tbody> </table>	Budget (tkr)	Utfall (tkr)	Diff. (tkr)	2129	1197	+932
Budget (tkr)	Utfall (tkr)	Diff. (tkr)						
2129	1197	+932						
	Orsaker till diff.	Underutnyttjande framförallt inom området gemensamt med 150 kkr. beroende på färre antal gemensamma workshops än planerat. Slutövning blev billigare på grund av noggrann arbetstidsplanering samt ett boende som ej höll ARA standard och därigenom betydligt billigare än budgeterat. Även helikopter, SkyddC samt insatsplut Hv blev billigare än budgeterat främst beroende på noggrann planering.						
11	Övrigt							

*BATTLE GRIFFIN*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	59172	Ansvarigt förband	HKV/ C OPIL
---	-------	-------------------	-------------

Övningens namn	BATTLE GRIFFIN 05		Tid för genomförande	050221- 50311
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Norsk nationell övning syftande till att öva delar av NRF under vinterförhållanden. LIVEX med fokus till taktisk nivå. Invitational Exercise där NATO-länder och utvalda Pfp-länder erbjudits att delta.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Enligt HKV 2005-02-04, 19600:62890. Operationsorder 20050204, övning BATTLE GRIFFIN 05		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	IPC, MPC, FPC, rekognosering samt LIVEX. Därutöver ca 10 st funktionsmöten i Norge och 6st nationella samordningsmöten i Sverige. Stöd till finländska stridskrafter under transitering genom Sverige		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Nationell framskjuten operativ ledning. Deltagande fältförband har genomfört typoperationer inom ramen för CRO i multinationellt sammansatta enheter. Bakre stöd har erhållits från förband, staber och organisationsenheter i Sverige.		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sammanlagt deltog i Norge mer än 650 svenska officerare och soldater: Stabsofficerare och specialinstruktörer till övade staber (NJHQ,CAOC 3) samt till övningsledning ca 30 st Svensk kontingentledning (NCC med NSE) 15 st off/civila Mekskomp (90)(+) med spaningsplut ur Ao I5 ca 160 man Jägarplut ur Ao K4 ca 55 man ISRkomp (del ur Undbat) ur K3 jämte S1 ca 170 man MP-enhet ur LG ca 15 man MOVCONplut ur T2 ca 40 man SWAFRAP JAS 39 (-) ca 125 man Specialförband med stödjande enheter och funktioner Därutöver ”merövning” inom ramen för ordinarie uppgifter främst för OPIL/OPS, FTK, ATK, FMLOG JSS, MDM, MDN och deltagande grundutbildningsförband.		
6 c)	Övriga staters deltagande	Sammanlagt ca 11000 man mark-, sjö-, luft-, amfibie- och specialförband. Övriga deltagande stater: Norge, USA, Tyskland, Finland, Italien, Spanien, Nederländerna, Storbritannien, Polen, Danmark, Frankrike, Schweiz och Rumänien. Därutöver deltog NATO-enheter.		
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse (utges senare)		
8 c)	Erfarenhet av det svenska	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse.(utges senare)		



	deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De goda erfarenheterna tas tillvara i deltagande i övning COLD RESPONSE 2006 i Norge.					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse (utges senare)					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	X
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc (verbal redovisning)	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse (utges senare)					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>		Diff (tkr)		
		6900	4790* (5827)**		2110 (1070)**		
	Orsaker till diff	*Utfall 2005-06-13 ** Bedömt slutligt utfall Sedvanlig eftersläpning i fakturerade kostnader och ekonomiskt uppföljningssystem. Ändrade planeringsförutsättningar för förbandstransporter samt för del av övningsgemensamma resurser/funktioner medfört mindre utfall än bedömt vid den tid budgeten fastställdes. Förbanden har till del tagit på sig gemensamma kostnader.					
11	Övrigt	Mycket goda kontakter med Norska Försvarsmakten har upprättats avseende deltagande i övningsverksamhet.					

*EUGENIE*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	13:e RDP
Övningens namn	EUGENIE		Tid för genomförande	7/3-17/3-2005
Pos	Innehåll	Redovisning		

1	Bakgrund/typ av övning	K4 nu I19/AJB har under ett flertal år haft ett utbyte med det franska regementet 13:e RDP i DIEUZE. Utbytet påbörjades när 13:e RDP besökte K4 i syfte att genomföra vinterutbildning. Efter denna utbildning blev K4 inbjuden till övning EUGENIE. Övning EUGENIE är en multinationell spanings och underrättelse övning med ett flertal deltagarländer.
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	I19/AJB :s uppgift var följande: Spaning och strid kopplat till ett scenario som kunde liknas vid de tidiga balkan missionerna.
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Jägarplutonen ingick som en av de stridande komponenterna i den multinationella taskforce som var förbandet i övningen. De insatser som Jägarplutonen genomförde var med mycket korta tidsförhållanden till planering och förberedelser. Utöver de tillämpade delarna i övningen genomfördes även formell förövning med de franska helikopter besättningarna som ansvarade för Jägarplutonens taktiska transporter.
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sverige: Jägarpluton med ledningslag ur Internationella jägarplutonen. Totalt var det 30 st personer( värnpliktiga och officerare).
5 c)	Övriga staters deltagande	Danmark: Jägercorpset och viss ledningspersonal Tyskland: Luftburna fjärrspaningsenheter och del ur KSK. Frankrike: Spaningsenheter ur 13:e RDP, 1:a PRIMA, Spaningsenhet och stridsenhet ur Gendarmeriet. Spanien: Luftburna spaningsenheter.
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De viktigaste erfarenheterna var följande: Vi övade snabb gruppering med TP 84. Styrkan var operativ i samma stund som den landade. I samband med grupperingen erhöll vi en rutin för att snabbt ordna de tillstånd som erfordras vid flygtransport med militärpersonal och materiel samlat. Dessa erfarenheter har varit till stor hjälp i den verksamhet som bataljonen genomför idag. Idag behärskar AJB fullt ut förmågan att snabbt gruppera ett förband med TP-84. Vi bekräftade att vår planeringsmetod fungerar då förberedelsetiden är mycket kort. Planeringsmetodens används nu under utbildningen av Internationella Jägarplutonen Övningen genomfördes under mycket realistiska förhållanden vilket gav de deltagande soldaterna en känsla för vad Internationell tjänst är. Resultatet av detta blev att 100% av de deltagande värnpliktiga sökte till någon pågående mission. Insikt i andra nationers tekniska utrustning främst samband. Inom sambandområdet var vår kunskap till stor hjälp för vissa andra nationer då de ej erhöll samband på de satelitsystem de medförde.

7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De erfarenheter vi erhöll under deltagandet i EUGENIE 05 utvärderades och arbetades sedan in i utbildningsplanen för Internationella Jägarplutonen. Vidare gav deltagandet i övningen en insikt i att vi som förband innehar en mycket hög nivå i internationell jämförelse. Deltagandet i denna övning är mycket betydelsefullt för de soldater och officerare som får möjligheten att delta. De får insikt och kunskap i snabb deployering med TP 84, internationell stabstjänst, lösandet av uppgifter med mycket korta tidsförhållanden och dåligt beslutsunderlag i en realistisk miljö. Detta är en målbildsövning för officerare och soldater om vad det nya insatsförsvaret innebär		
8	Övningsresultat	Omdömet som den svenska enheten erhöll av den ansvarige franske översten var följande; Tres rapid et tres brutal. Utöver detta väckte deltagandet ett mycket stort intresse för internationell tjänst bland värnpliktiga och officerare.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		320 000 sek	309 777 sek	10 223 sek
	Orsaker till diff	Vid de skarpskjutningar som genomfördes nyttjades mindre ammunition än planerat.		
10	Övrigt			

*Finska marinens slutövning*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Saknas	Ansvarigt förb	Amf 1
Övningens namn	Finska Marinens slutövning		Tid för genomförande	523-524
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	LIVEX för uppbyggnad av internationell beredskap med SWE-FIN Amfibiestyrka		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Deltagit i planeringsförberedelser (IPC, MPC och FPC samt rekognosering) och Finska Marinens slutövning "SIIRI". Omfattande bataljonsövning i av Sverige och Finland sammansatt bataljon.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Efter överfart genomfördes skarpskjutningar med svensk Kjkomp på finskt övningsfält. Parallellt med detta genomfördes samträning med finska stridskrafter, stabsarbete, minutbildning samt studiebesök av krigshistoria. Då bataljonen uppsatts med alla enheter (ca 800 man) påbörjades tillämpningsskedet där huvuduppgiften var att etablera en ZOS mellan Alfa- och Betaland. Bataljonens anfallsrörelse avslutades i Helsingfors skärgård där bla svenska rb-enheter ledde eld med finska fast batterier varefter övningen avslutades. Efter hemkomst genomfördes REMI och återställning av materiel med påföljande uttryckning av värnpliktiga.		
4	Deltagande	Den svenska kontingenten har bestått av 26 båtar och ca 300 man		

	förband med styrkor och funktioner i stort	omfattande: huvuddel av bataljonsstab med betjäningförband, delar av uh- komp, kustjägarkompani, rb- plut samt övningsledning för svenska enheter.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Övningen var endast bilateral med Finland.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheter för uppsättande av en finsk/svensk amfibiestyrka har gjorts. Kvarvarande frågor är främst: sambandssystem, båtspark samt underhållsfunktionen. Erfarenhetsdiskussion kommer att genomföras med Nylandsbrigad i slutet av november på Berga då avslutande slutsatser kommer att dokumenteras. Dessa erfarenheter kommer att påverka organisation samt övningsupplägget för 2006.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se ovan.		
8	Övningsresultat	<p>Målsättningen med övningen för den svensk-finska amfibietruppen har varit att:</p> <p>fortsatt utveckling av en svensk-finsk internationell amfibiestyrka, utveckla metoder för ledning av ett svenskt-finskt förband, klarlägga utvecklingsbehov för att på sikt kunna utveckla en gemensam ATU för krishanteringssuppgifter, ytterligare fördjupa förståelsen mellan de båda ländernas orderuttryck, taktik och funktionsprinciper, öka insikten om respektive lands säkerhetsbestämmelser och utbildningsmetoder visavi skarpskjutningar, utveckla personal och reservister att fungera som en del av en internationell styrka i en krishanteringsoperation, utveckla stabsofficerare att fungera i en svensk-finsk bataljonsstab och som förbandsinstruktörer inhämta erfarenheter och utveckla metoder för att underhålla en kustjägarbataljon utveckla taktik och stridsteknik på olika nivåer i en ATU. Dessa målsättningar har uppnåtts med mycket gott resultat.</p>		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) ( <b>tom</b>	Diff (tkr)
		1755	<b>0930</b> ) 2153	-398
	Orsaker till diff	För låg budgeterad förbrukning diesel (200 kkr) samt personalökning i sent skede med ökat uttag ÖD (200 kkr)		
10	Övrigt			

*FOST*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	3.sjöstridsflj
Övningens namn		FOST		Tid för genomförande
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Utbildning vid Flag Officer Sea Training, England		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Den övning som genomförts utgör ett specialanpassat paket för svenska fartyg, SWOST, Swedish Operational Sea Training och består av två veckors utbildning. Utbildningen innehåller teoretiska genomgångar varvat med praktiska momentövningar som kulminerar med torsdagskriget där hela fartyget prövas i alla avseenden. Torsdagskrigen grundas på ett bakgrundsscenario som numera är samma som JMC. Utifrån detta grundscenario varierar torsdagskriget med sex olika typkrig från olika geografiska områden. Val av typkrig baseras på deltagande nationer och var i världen deltagande brittiska fartyg skall skickas på mission efter avslutad utbildning.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort			
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	31. kvdiv (HMS Stockholm, HMS Malmö)		
5 c)	Övriga staters deltagande	Under SWOST var följande andra enheter på utbildning inom FOST, rumänska fregatten Regina Marie (f.d. HMS London, typ 22 batch 2), franska jagaren Primauguet, grekiska fregatten Hydra, brittiska jagaren typ 42 HMS Southampton, brittiska fregatterna typ 23 HMS Iron Duke och HMS Somerset, typ 22 HMS Campbeltown, brittiska supplyfartygen HMS Oakleaf och HMS Brambleleaf , italienska ubåten Giuliano Prini samt brittiska amfibietransportfartygen (landing platform dock ships, LPD) HMS Albion och HMS Bulwark. Under det första torsdagskriget, då 31:a agerade B-sida, deltog även en tysk robotbåtsdivision vilka agerat B-sida under en vecka som betalning för deltagande av tyska fregatter.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna	31.kvdiv rapport efter utbildning vid FOST 2005, 3.sjöstridsflj 19448:60522, skriven och distribuerad.		

	avses tas tillvara							
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara							
8	Övningsresultat	<p>Fartygen har genomfört FOST på ett överlag mycket bra sätt. Bägge fartyg har erhållit Very Satisfactory, ett mycket bra betyg som man enligt FOST egentligen inte ska kunna uppnå efter bara två veckors övning.</p> <p>Detta visar att tidigare vunna erfarenheter som inarbetats i SIB och fartygsmanual varit riktiga. På flera områden har fartygen kommit väldigt långt, exempelvis avseende upprätthålla RMP med voiceprocedures.</p> <p>Under sista veckans weekly var tilldelades C31, med mycket kort varsel, rollen som CTG. Detta löstes på ett mycket bra sätt och förbandet fick mycket beröm av FOST för hur man löste denna uppgift. Områden som kan utvecklas är att jobba vidare med vissa SOP samt att läsa in sig mer på MTP 1D.</p>						
9	Ekonomiskt utfall	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Budget (tkr)</th> <th>Utfall (tkr) d)</th> <th>Diff (tkr)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3976,3</td> <td>3977,3</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)	3976,3	3977,3	1
	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d)	Diff (tkr)					
3976,3	3977,3	1						
Orsaker till diff	-							
10	Övrigt	SWOST 2005 kan sammanfattas som en mycket nyttig och stimulerande övning som gett förbandet ett kvitto på att nedlagt arbete med att implementera tidigare erfarenheter i fartygsmanual och SIB varit framgångsrikt.						

*FRISIAN FLAG*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	ReseID 1153	Ansvarigt förb	F 17
Övningens namn	<b>Frisian Flag 2005</b>	Tid för genomförande	050926--1007
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	<p>Övning FRISIAN FLAG 2005 (FF05) var en nederländsk multinationell flygövning ”in the spirit of Partnership For Peace” med deltagande flyg från Finland, Frankrike, Norge, Storbritannien, Sverige och Tyskland. Det övergripande målet med övningen var:</p> <p>Planering, genomförande och utvärdering av flygföretag med stora</p>	

		sammansatta flygförband (Natometodik). Övningar i multinationellt sammansatta offensiva jaktflygföretag mot ett realistisk flygburet eller markbaserat hot i syfte att utveckla taktik och utvärdering.
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<u>IPC</u> 2/3-05, Leeuwardens flygbas (Deltagare: 1 ur HKV, 1 ur F 17). <u>Rekognosering</u> 14—17/6-05, Leeuwardens flygbas (Deltagare: 15 deltagare ur F 17/SWAFRAP JAS 39). <u>LIVEX</u> 26/9—7/10-05, Leeuwardens flygbas, Nederländerna LIVEX genomfördes i norra delen av Nederländerna/Leeuwarden, med övningsområden, främst över hav i Nederländernas, Tysklands och Danmarks luftrum.
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	F 17 deltog med registerförbandet SWAFRAP JAS 39 (reducerat). Totalt deltog 73 man och 6 av förbandets flygplan JAS 39 GRIPEN. F 17H deltog med 2 flygstridsledare som ett led i kompetensuppbyggnad av internationell förmåga.
5 c)	Övriga staters deltagande	Deltagande länder/flygplan: Finland deltog med 4 x F-18, Frankrike med 1 x E3F, Nederländerna med 22-26 x F16AM, Norge med 1 x C130, Storbritannien med 4 x Jaguar samt 1 x E3D, Tyskland med 4 x F-4F samt 1 x E3D
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	FF05 har varit en flygprioriterad övning och kvalitén på deltagande förband samt övningsverksamhet var genomgående hög. F 17/SWAFRAP JAS 39 föreslår ett fortsatt svenskt deltagande i övningar av denna karaktär.

7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Kvalitén på flygpassen under FF05 var genomgående hög. Främst har SWAFRAP JAS 39 förmåga avseende deltagande med flyg i multinationellt sammansatta flygförband ökat. Dock har gällande restriktioner avseende användning av fälltankar under övning varit begränsande för SWAFRAP JAS 39 divisionens deltagande i övningen. Under FF05 prövade SWAFRAP JAS 39 att, på ett missionslikt sätt, låta funktioner för uppbyggnad av sambands- och informationssystem ingå i förstyrkan. Detta innebar att TBII (telesystem bas internationella insatser) var upprättat när huvudstyrkan anlände och att såväl internt som externt samband var fullt utbyggt. Resultatet blev att huvudstyrkan som anlände samma dag som övningen började, även inledningsvis, kunde verka fullt ut. Vid planering inför kommande övningar kommer fördelarna med en utökad förstyrka särskilt att beaktas.		
8	Övningsresultat	Att öva tillsammans med andra nationer har än en gång visat sig ovärderligt för SWAFRAP JAS 39 utveckling. Deltagande i övning utomlands ger förbandet erfarenhet av internationellt samarbete, samt en förmåga att situationsanpassa förberedelser och genomförande av verksamhet, som inte kan erhållas vid övningar i Sverige.  SWAFRAP JAS 39 genomförde totalt 54 flygplanpass under övningen. All vår flygning har genomförts flygsäkert och inga incidenter har inträffat. Alla utsedda "mission commanders" har planerat och genomfört COMAO's (Combined Air Operation) enligt vår målsättning inför övningen.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		2 896	Inom budget	
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

*LFE 2*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	A9
Övningens namn	Artillery Live Firing Exercise 2/2005 Rovajärvi, Finland		Tid för genomförande	2005-11-28—12-01
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Artilleriövning		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Samövning finska och svenska artillerienheter		



3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Erfarenhetsövning där vår Artillerilokaliseringsradarenhet lokaliserade finskt artilleri, granatkastare och raketartilleri. Artillerilokaliseringsenheten ledde även eld från ett finskt raketartilleribatteri		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sverige: 1 st Artillerilokaliseringsradarenhet		
5 c)	Övriga staters deltagande	Finland: 4 st. artilleribataljoner, 1 st. raketartilleribatteri, 3 st. granatkastarkompanier		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen gav ett fruktbart utbyte mellan det svenska artilleriet och det finska artilleriet. Denna övning är en viktig del för att utveckla vår förmåga att använda artlokradarn, då det i denna finska övning skjuts med många artilleripjäser, samt att finland får möjlighet att lära sig hur artlokradartjänsten kan fungera.		
7	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Artilleriregementet skaffar sig erfarenhet av att lokalisera många indirekta eldenheter eftersom Sverige numer inte har dessa mängder artilleri. Erfarenheter inarbetas i utbildningsanvisningar är underlag för utveckling av konceptet av artillerilokaliseringsradar.		
8	Övningsresultat	Övningsmålen är uppnådda på samtliga punkter och Artilleriregementet har en fortsatt önskan att utbyta erfarenheter med det finska artilleriet.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		50	50	0
	Orsaker till diff			
10	Övrigt			

NAX 05

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59190	Ansvarigt förband	A9
Övningens namn		Nordic Artillery Exercise 2005 (NAX 05)	Tid för genomförande	2005-05-17--25
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Teknisk artilleriövning		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	I samverkan med deltagande enheter och personal från Finland, Norge och Sverige få en, mot ett gemensamt mål, skjuttekniskt fungerande artilleribataljon.		

		I samverkan med deltagande enheter och personal från Finland, Danmark, och Norge utveckla metoder och teknik för Artlokradarpluton inom ramen för ett ISTAR-koncept.
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	Multinationell övning se Pos 4
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	IPC, september 2004, Niinisalo (Finland) MPC, november 2004 Rovajärvi (Finland) FPC, mars 2005 Näsby Park NAX 05, ve 520-521 Rovajärvi (Finland)
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Sverige deltog med personal i övningsledning, bataljonsstab, batteri om två H77B, en eldledningsgrupp samt en Artlokradarpluton med personal ingående i stabsfunktion för ISTAR koncept. Enheterna bemannades av studerande vid ArtSS sensorkurs, yrkesofficers- och taktiska program. Lärare och förbandsinstruktörer kom från Artilleriregementet med stöd från I 19/Artbat. Totalt deltog 61 deltagare från Sverige.
6 c)	Övriga staters deltagande	Finland, batteri 3 pjäser, eldledningsgrupp samt personal för övningsledning och stabsfunktioner och svensk artlokradarpluton. Danmark, Artlokradarpluton samt personal för stabsfunktioner. Norge, eldledningsgrupp samt personal för stabsfunktioner och svensk artlokradarpluton.
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Årets skjutningar genomfördes genomgående med skjutmetoder enligt STANAG 2934/ A ARTY P-1/ Annex A/Chapter 3. Detta var möjligt efter genomförd anpassning av SKER. Skjutningarna gick via gemensam stab - Fire Direction Center (FDC) med samverkansofficerare, liaison officers (LO) från deltagande nationer – detta har fungerat mycket bra. Att samtliga skjutningar gick denna väg berodde till huvuddel på de finska säkerhetsbestämmelserna. Metoderna i stort för skjutsäkerhet har uppfyllt deltagande nationers krav. Övningsresultatet visar att det är tekniskt fullt möjligt att ha ett nordiskt sammansatt bekämpningsförband. Enligt de nordiska artilleriinspektörernas beslutsavsikt vid deras möte i maj 2005, startas planering för att NAX 2006 genomförs i Norge. Inför detta tillfälle bör övningsmetodik utvecklas så att övning även sker mot stridsteknik och eventuellt tillämpade moment. Övriga rekommendationer: Skjutning med spränggranater och specialammunition (rök, lys) bör prövas. Överse möjligheten att svenska värnpliktiga deltar. Bekämpning bör ingå som en naturlig del i ett nordiskt ISTAR-koncept. Utveckling bör ske av metoder så att detta kan genomföras. Erfarenheter finns från närtidsbekämpningscellen i den nu nedlagda Divisionsstaben. Dessa erfarenheter och kompetens bör inarbetas i

		ovanstående koncept så att samordning av sensorer och luftrum i syfte att med korta tidsförhållande medge indirekt markmålsbekämpning med t.ex. artilleri och flygburna vapensystem.					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen har ökat förmågan för deltagarna att planera och genomföra övningar i internationell miljö samtidigt som den möjliggjort befattningsutbildning i internationell miljö. Kunskaper om egna och nordiska systems möjligheter och begränsningar har ökat.					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Syftet med övningen var att identifiera och öva gemensamma metoder samt klarlägga tekniska förutsättningar för att skapa interoperabilitet avseende indirekt eld mellan de nordiska länderna. Resultatet visar att utvecklingen av SKER så att man kan använda skjutmetoder enligt STANAG 2934/ A ARTY P-1/ Annex A/Chapter 3 är rätt och att vägen ligger öppen för än mer fördjupad interoperabilitet.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	X
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Övningsresultatet visar att det är tekniskt fullt möjligt att ha ett nordiskt sammansatt bekämpningsförband. Det kan vara en artilleribataljon med eldledare och batterier från olika nordiska länder. Det kan också vara en styrka som skraddarsys med förmågor som efterfrågas i ett aktuellt missionsområde. Sådana förmågor skulle, förutom vanliga eldledare till fots eller i stridsfordon, kunna vara andra typer av sensorer t ex artillerilokaliseringsradar och UAV. Genom att sätta samman skjutande enheter från de nordiska länderna får man tillgång till en mer varierad ammunitionsportfölj som möjliggör graderad verkan, t ex från varningskott med lys- eller rökgranat till verkanseld med spränggranat.					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)		Utfall (tkr) <b>d)</b>		Diff. (tkr)	
		1801,2		873,8		927,4	
	Orsaker till diff.	Orsak till differensen beror på att övningen inte är slutredovisad.					
11	Övrigt						

*NIGHT HAWK*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	Jaegercorps DK
Övningens namn		Night Hawk		Tid för genomförande
		2005-09-09		
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Specialförbandsövning.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort			
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Samövning med flyg och hkp där främst infiltration/exfiltration med flygenheter under fältmässiga förhållanden. Understöd av "gunship" motsvarande vid insats.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Jaegercorpset deltog med 2-3 plutoner i övningen samt med en operationsledning. Det svenska bidraget var en patrull bestående av 6 man samt ett litet ledningslag bestående av 3 man.		
5 c)	Övriga stater deltagande	Storbritannien deltog med flygenheter. Såväl Hercules besättningar (ca 130) och helikopter besättningar.		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Vi fick mycket bra erfarenheter av flygsamverkan TLZ ( tactical landing zone) samt FAC (forward air controller) moment. Dessa erfarenheter kommer användas under pågående upprättande utbildning vid Jägarpluton/Int samt för den fortsatta utvecklingen av FAC förmågan vid jägarbataljonen samt samverkan med flygenheter vid "early entrance" operationer.		

7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Vi fick tillfälle att pröva vår egen materiel samt SOP. Erfarenheterna främst inom FAC och TLZ kommer inarbetas i nuvarande SOP vid förbandet. Fortsatt samövning är önskvärd för den fortsatta förbandsutvecklingen vid jägarbataljonen.		
8	Övningsresultat	Övningen har prövat metoden för gruppering av Jägarpluton/Int samt givit förbandet nödvändig samträning med internationella enheter inom ramen för kapitel 7 insatser.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		333,4	72,1	261,3
	Orsaker till diff	Transportkostnaden för TP 84 tur o retur AJR-AALBORG ej utfallit än.		
10	Övrigt	Utbytet med JGK har fördjupats och breddats inom främst FAC området.		

*NORTHERN CHALLENGE*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	4.sjöstridsflj
Övningens namn	Northern Challenge		Tid för genomförande	536-537
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Ammunitionsröjningsövning inriktad mot Explosiva Objekts Destruktion (EOD) med inriktning på improviserade explosiva laddningar (IEDD) i en stridsmiljö med hög risktagning.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övningen genomfördes med momentkaraktär där typs specifika situationer hämtade från t ex Afganistan och Irak.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	4.sjöstridsflj deltog med operativ EOD-grupp Sjö och Mine Warfare Data Center (MWDC). Vidare medföljde observatörer från SWEDEC.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Övningens deltagare var alla heltidsanställda EOD-operatörer/stabspersonal. Deltagarna i övningen är av högsta klass ur ett globalt perspektiv inom ammunitionsröjning i svåra förhållanden.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Islands Kustbevakning, Danska armén och marinen, Norska marinen, Instruktorer från engelska 11.EOD-regimentet, US Navy		
6	Erfarenheter från övningen	Det är att yttersta vikt att flottiljens EOD-grupper Sjö ges möjligheter att delta i denna typ av kvalificerad övning. Erfarenheterna har		

	samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	rapporterats till flj LL-process samt till SWEDEC och U/I-staben (H).		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen Northern Challenge, en NATO-övning, är en validering av flottiljens kapacitet och förmåga inom EOD / IEEDD och bör så vara även framgent. Övningen kom att utveckla samarbetet mellan de Nordiska ländernas marina EOD-styrkor.		
8	Övningsresultat	Ytterligare tillförd kompetens samt kontaktskapande.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff (tkr)
		283.0	554.2	+271.2
	Orsaker till diff	Utfallet beror på att Rödtykardivisionens budgeterade medel inte nyttjades utan att alla kostnader belastade annan aktivitet/uppgift/uppdrag		
10	Övrigt	Övningen ledde fram till att EOD-grupp Sjö erhöll höga ”vitsord” och inbjöds att delta i än mer avancerade övningar i England, se H-rapp.		

*NORTHERN SUN*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59160	Ansvarigt förband	1. ubflj
Övningens namn	Ubåtsräddningsövning Northern Sun 2005		Tid för genomförande	2005-08-14--19
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Trilateral ubåtsräddningsövning. Denna gång planerad av Norge och genomförd i vattnen syd om BERGEN.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Uppfyllande av de bilaterala avtalen om ubåtsräddning med Norge respektive Storbritannien. Vidmakthålla förmågan att genomföra ubåtsräddningsop med materiel från avtalsländerna. Verifiera tider för mobilisering av den Brittiska räddningsfarkosten ombord på Belos.		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	Mobiliserat materiel ombord från UK och NO. Genomfört 7 kompletta räddningscykler med sjösättning, räddning och upptagning av räddningfarkosten. Genomfört 3 förnödenhetsleveranser med POD-posting till 2 olika ubåtar. Genomfört Transfer Under Pressure (TUP) från Räddningsfarkosten (LR5) till Belos kammarsystem.		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Mobiliserat materiel ombord från UK och NO. Genomfört 7 kompletta räddningscykler med sjösättning, räddning och upptagning av räddningfarkosten. Genomfört 3 förnödenhetsleveranser med POD-posting till 2 olika ubåtar. Genomfört Transfer Under Pressure (TUP) från Räddningsfarkosten (LR5) till Belos kammarsystem.		

5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Från Sverige; HMS Belos. Utgjort plattform för övningen. Genomfört ROV-operationer för survey och koppling av luftförnyelsesystem samt genomfört POD-posting. Övat tryckkammersystemet.					
6 c)	Övriga staters deltagande	Från UK; Räddningsfarkosten LR5. Anslutit till ubåtarna och transporterat personal till och från desamma och till Belos tryckkammersystem. Från NO; Ubåtarna UTVAER och UTSIRA samt ROV-fartyget TYR. Ubåtarna har genomfört egna haveriövningar samt utgjort målfartyg för räddningsarbetet. TYR som plattform för ROV-operationer samt bärare av lyfttillförselsystem.					
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheten är återigen att systemet med Belos och Belos kammersystem fungerar som moderfartyg för räddningsfarkosten LR5, men att det krävs kontinuitet i övandet. Det är enda sättet att kunna hålla nere mobiliseringstiden till under 6 timmar. Vid detta övningstillfälle kunde Belos lämnat kajen 5,5 timmar efter ankomst till Bergen.					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erhållna svenska erfarenheter utöver ovanstående är på detaljnivå och redovisas inte här. Erfarenheterna lever vidare i räddningssystemet primärt genom färdighet hos personalen men också till viss del genom uppdatering av checklistor och rutiner.					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Mycket bra övning. Lagom långa moment och en bra mix av olika prövade funktioner. Samarbetet mellan Belos besättning och främst det Brittiska teamet fungerar efter flera övningar med ett minimum av friktion.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	X
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Övningen visar att LR5 tillsammans med Belos är en trovärdigt resurs då URF är på översyn eller av andra skäl inte kan upprätthålla räddningsberedskapen.					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)		Utfall (tkr) <b>d)</b>		Diff. (tkr)	
		1 325		3 914		- 2 589	

	Orsaker till diff.	Eftersläpning i utfall för Belos verksamhet i NO som erhöles efter genomförd budgetrev i KvR 3 samt felaktig bokföring av bunkring mm i NO som inte hunnit ombokföras till rätt akt. Dessa kostnader tillhör inte övningen. Rättvisande utfall för övningen är 1 920 tkr.
11	Övrigt	Övningen måste genomföras såväl 2006 som 2007 för att bygga upp kompetensen att genomföra denna typ av räddningsinsatser ånyo.

*COOPERATIVE KEY*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förband	PROD
Övningens namn		Cooperative Key -05	Tid för genomförande	05-08-24—09-05
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	NATO/PFP Peace Support Operation (PSO)		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Fortsatt kunskapsinhämtning avseende CSAR och genomförande av CSAR övningar inom ramen för internationell verksamhet. Delta i utveckling av Personnel Recovery inom NATO och PFP.		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort			
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Deltog i FPC med 1 man vilken genomfördes i CC AIR IZMIR TU samt deltagande i LIVEEX CK 05 med 3 man vilken genomfördes i Bulgarien.		
5	Deltogande förband med styrkor och funktioner i stort	K3: 2 SERE specialister ur FM Överlevnadsskola ansvarade tillsammans med personal från USAF för genomförandet av Personnel Recovery (PR) inom ramen för övningen HkpFlj: 1 man arbetade i staben för Helikopter operationer.		
6 c)	Övriga staters deltagande	Azerbajdjan, Bulgarien, FYROM, Grekland, Italien, Kanada, Kroatien, Lettland, Litauen, Moldavien, Nederländerna, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Schweiz, Turkiet, Ukraina, Ungern och USA. Dessa 20 nationer deltog med 41 flygplan och 22 helikoptrar.		
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Att använda de tillfällen träningsstillfällen som erbjuds före övningen är nödvändigt för de som inte är så erfarna i NATO språk och procedurer. Att inte byta personal i övningsledningen under pågående planering-/genomförandefas. Att eventuellt till nästa övning etablera ett Personnel Recovery syndicat. Vikten av att genomföra denna typ av övning för att träna tillsammans betonades. Utveckla övningen så att scenariot och genomförd verksamhet hänger ihop bättre.		
8 c)	Erfarenhet av det svenska	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vikten av att träna och samöva med blivande coalitions medlemmar kan inte underskattas både vad</li> </ul>		



	deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>avser att etablera förtroende men också avseende kunskapsinhämtning och kunskapsspridning. Detta har jag själv erfarit vid min tjänstgöring i Afghanistan där tidigare kontakter från bl.a. CK övningar möjliggjorde etableringen av en Personnel Recovery kapacitet inom ISAF.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Personnel Recovery är ett nytt begrepp även inom NATO. Denna övningen visar att PR är på väg att bli ett accepterad begrepp dessvärre finns stora brister vad avser utbildad personal inom PR inom hela NATO/PFP.</li> <li>Sverige bör ta på sig ledartröjan vad avser utbildning av PFP länder inom PR. Då Sverige ändå måste påbörja egen utbildning för att tillgodose svenska förbands behov kan vi lika väl hjälpa andra länder och därigenom kunna få stöd med finansiering av vår egen utbildning. Dessa utbildningar bör vara framtagna och klara så att vi genomför första utbildningarna under 2007.</li> </ul>					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)	X	Mycket bra (kryss)	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	FÖS ansvarade tillsammans med personal från USAF för genomförandet av Personnel Recovery (PR) inom ramen för övningen och genomförde 20 Search And Rescue (SAR) och Combat Search and Rescue (CSAR) moment. Dessa moment involverande ett 30-tal nödställda (allt ifrån flygförare till hjälparbetare i nöd) och ett 50-tal flygfarkoster. En viktig del var att också genomföra SERE - utbildning i tillämpliga delar av de nödställda. Bland annat omfattade denna utbildning information för personal som skall baseras i ett hotområde men också handfast utbildning på plats ute i terrängen.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	X
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Sverige i form av K3/FÖS har ytterligare befast sin ställning avseende SERE och CSAR. Vi har fått ytterligare inblick i hur debriefing och Reintegreringen går till av personal då de återförts till egna förband. Gjorda erfarenheter kommer att vara till stor nytta när vi arbetar med utveckling av utbildning av vår NBG förband och övriga enheter och förband för internationell tjänst.					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 233 K3 Hkp		Utfall (tkr) d 100 (		Diff. (tkr)	
	Orsaker till diff.	Vi deltog endast med 2 man som belastade K3/FÖS budget. Hyran lägre än väntat					

11	Övrigt	Det var olyckligt att beslut togs att Sverige ej skulle delta utan att kontrollera med alla involverade. Detta innebar mycket merarbete för många. För K3/FÖS är det nödvändigt att delta i denna typ av övningar både vad avser kunskapsinhämtning samt träning för FÖS personal som skall kunna träna andra och bemanna CSAR och eller kommande PR befattningar i vår nya FM.	
Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förband	PROD

*VOLCANEX 05*

Övningens namn	VOLCANEX -05	Tid för genomförande	05-09-08—09-15
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Typ av övning	EAG- NATO CSAR övning	
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Fortsatt kunskapsinhämtning avseende CSAR och genomförande av CSAR övningar Övningen förväntas ge FÖS instruktörer en ökad förmåga avseende utbildning av flygande personal vad avser CSAR-procedurer och genomförande av tillämpningsövningar samt god inblick i den nya CSAR Mission Planning Guide som införs i NATO.	
3 a)	Genomförd verksamhet i stort		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Deltog med en SERE specialist från FÖS i övningen, som spelade isolerad personal. Samt två observatörer, en kapten från helikopter flottiljen som följde helikopter planeringen för CSAR enligt CMPG och en kapten från K3 som följde Extration Forces planering samt genomförande vid upphämtning av isolerad personal.	
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	K3: 1 SERE specialister ur FM Överlevnadsskola spela isolerad personal. K3: 1 Observatör Extration Force HkpFlj: 1 Observatör planering CSAR Helikopter operationer.	
6 c)	Övriga staters deltagande	<b>Belgien:</b> F16:6st, A109:3st, SERE specialist:1 st, SOF pluton:30 man. <b>Frankrike:</b> SA 330: 3 st, EC-725:1 st, GAZELLE: 4 st, SERE specialist:2 st, Extration Forces: 12 man. <b>Tyskland:</b> UH-1D: 2 st, SERE specialist:1 st, Extration Forces: 6 man. <b>Holland:</b> AH-64D 2 st, SERE specialist:1 st. <b>Spanien:</b> SERE specialist:1 st. <b>EAG:</b> Med stab och övningsledning	
7	Erfarenheter från övningen	Reglementen och procedurer för CSAR måste vara fastställda och likriktade över nationsgränserna.	

	samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Samövning måste ske för att nöta bort friktioner och öka operationssäkerheten mellan nationer, detta gällde även språket som var engelska. Under denna övningen användes <b>CSAR Mission Planing Guide</b> som utvärderades och reviderades.					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vikten att få ta del av de senaste ändringarna i CSAR procedurer för att kunna utbilda våra förband på rätt sätt.</li> <li>• Vikten av att träna och samöva med blivande coalitions medlemmar kan inte underskattas både vad avser att etablera förtroende men också avseende kunskapsinhämtning och kunskapspridning.</li> <li>• Sverige bör kunna tillhanda hålla element för CSAR/PR vid internationella operationer. Till exempelvis helikopter som Rescue vehicle och Extration Forces. Vid internationella operationer kan man inte räkna med att bli helt servad med resurser, utan man måste själv bidra till räddningssystemet.</li> <li>• Samtliga svenska piloter och besättningsman bör få SERE och CSAR utbildning för att ha en hög beredskap, men även för att kunna delta på internationella övningar för att inhämta kunskap och utveckla vår egen förmåga och förståelse för räddningssystemen CSAR/PR. Detta gäller både mjukvara (kunskap) men även hårdvara (exempelvis radiosystem, utrustning med mera)</li> </ul>					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Rescue Coordination cell var tillika övningsledning och gav order via ATO till tre övningstätter Övningen skede på tre övningstätter, varje tät planerade och genomföre ett CSAR uppdrag per dag varav ett var ett natt uppdrag. Hotmiljön för flyguppgifterna var LOW THREAT. Det som övades var MC, CSARTF, RESCORT, RESCUE VEHICLE och EXTRATION FORCES samt DCM. All planering och utvärdering skedde enligt CSAR MISSION PLANING GUIDE (CMPG)					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	X
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Sverige i form av K3/FÖS har fått ytterligare kunskap för att kunna utbilda svensk personal i SWAFRAP och utlandsstyrkan samt NBG avseende CSAR och PR. Samt förstärkt kontakter i ett redan uppbyggt informationsutbyte avseende SERE och CSAR					

10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff. (tkr)
		59.7	10.6 (ej slutligt utfall)	
	Orsaker till diff.			
11	Övrigt			

*ACO (SCANSAR & Bright eye Baltic)*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	LFV (Hkpflj)
Övningens namn		ACO (Aircraft Co-Ordinator) övning		Tid för genomförande
		20051018-19		
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Samordningsövning av flygande räddningsenheter från flera länder.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Samöva enligt det svenska ACO-konceptet. Diskussion om konceptet samt förslag till förbättringar.		
3	Genomförd verksamhet i stort	Räddningsövning på öppet hav och i skärgård.		
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	En HKP10 med besättning som samövade med danska och norska enheter under räddningsinsats till havs. En SH89 med besättning som tillsammans med ARCC var ACO. Ytterligare en HKP10 var avsedd att delta i övningen men fick tekniska problem och kunde ej delta.		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Tre tunga räddningshelikoptrar från resp Sverige (Hkpflj) , Norge och Danmark. En SH89 (Hkpflj) från Sverige som agerade plattform för utövande av ACO över hav. En Polishelikopter samt ordinarie räddningshelikopter från Säve som genomförde räddningsinsatser i skärgård. Observatörer från helikopterflottiljen samt de divisioner som genomför räddningsinsatser med HKP10.		
6	Övriga staters deltagande	Observatörer från Norge, Danmark, Finland och Estland.		
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	SamoGen hade ingen "ACO-manual". Positiv respons från deltagare. Delgivning av olika metoder från andra länder dels som rena förbättringspunkter men också utvecklingspotentialer inom samordning.		
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna	Genom besättningarna i den svenska helikoptern och i SH 89:an och ordinarie erfarenhetsrutiner vid division. ACO-konceptet till helikopterflottiljens samordnings- och genomförandesektion genom observatörer från Hkpflj. Observation från observatör i polihelikopter:		

	avses tas tillvara	Polisen använder inte regelmässigt isolerdräkt och flytväst vid eftersök kustnära och i skärgård. Om observatör kan antas förväntas medfölja helikoptrar vid kommande liknade övningar så kanske han/hon skall medföra egen flygutrustning (isodräkt och flytväst).					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss) X		Mycket bra (kryss)	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Enheterna sökte upp och omhändertog figuranter och dummies. Alla räddades. Av diverse anledningar rådde tidvis förvirring angående antalet omhändertagna figuranter.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss) X		Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Övningens ambition att pröva det svenska ACO-konceptet innehölls. Erfarenheter drogs och delgavs. Ett antal uppslag till förbättringar och utveckling av konceptet delgavs ARCC.					
10		Budget (tkr)	Utfall (tkr)		Diff. (tkr)		
		82,4	4,4		78		
	Orsaker till diff.	LFV är numera värd för denna övning och står därmed för kostnaderna. Hkpfly hade planerat utifrån värds-kapsperspektiv. Uppkomna kostnader beror på att LFV stod för alla kostnader för personal ingående i operativa besättningar. Hkpfly valde att skicka två observatörer för att bygga upp erforderlig kunskap för att i framtida övningar kunna öva funktionen SAR under former som är i enlighet med ett skarpt fall.					
11	Övrigt	ACO-övningen ersatte Bright Eye och Scansar !!!					

*NORTHERN STAR*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59177	Ansvarigt förb	1. UBFLJ
Övningens namn	NORTHERN STAR		Tid för genomförande	V. 510-512
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Bilateral övning med Tyskland i syfte att skapa synergieffekter vad avser utnyttjande av resp. nationsresurser i samband med grundläggande torpedövning (torpövn) samt u-båt (UB) mot u-båt moment.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Torpedskjutningar samt ubåt-ubåt övningar		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	1.ubflj deltog med HMS GTD,HMS HND,HMS BEL samt HMS PEL Respektive UB genomförde torpövn samt UB-UB moment med TY UB U12. HMS BELOS genomförde målgång (mg.) samt URF anslutningar med SE UB, HMS PEL utgjorde torpedbärgarresursen under övningen		

4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	SE UB HND och GTD, HMS BELOS ubåtsräddn.ftg samt måltfg. HMS PEL bärgarresurs, TY UB U12		
5 c)	Övriga staters deltagande	TYSKLAND		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningens utformning passar oss mycket bra med en kraftsamling av resurser för att genomföra torpedövningar. Övningen genomfördes i samband med BALTIC BRIDGE vilket innebär att ubåtsjaktresurser kunde knytas mot övningens behov samt att vi kunde ge mg.tid med SE ubåt till 3. ysflj. Övningsområdet som utnyttjades var väl lämpat för övningens behov både vad avser torped och UB-UB momenten med lite civiltrafik och fiskevht. Då ej torpedövningar kunde genomföras p g a dåligt väder eller på begränsningar på bärgarsystemets tillgänglighet utnyttjades tiden till URF anslutningar med samtliga SE ubåt samt omfattande UB-UB moment med den TY ubåten U12. Övningens utformning ger ett mycket gott övningsutbyte och skapar goda förutsättningar att uppnå fastställda utbildningsmål främst inom funktionen torped samt ökar avsevärt vår förmågan att kunna möta andra nationers ubåtar och dess taktik i duellsituationer.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	1. ubflj erfarenheter av övningen i sin helhet var goda. Tyvärr var det TY deltagandet begränsat. De SE ubåtarna kunde trots dåligt väder och till del begränsade bärgarresurser uppnå uppsatta mål vad avser funktionen TORPED. Övriga synergi effekter som UB-UB övningar bedöms som "ovärderliga" i vår taktikutveckling samt gav oss möjlighet att genomföra denna typen av moment under långa sammanhängande perioder. Det faktum att BALTIC BRIDGE genomfördes till del i angränsande övningsområde medgav att kvalificerad ubåtsjakt erhöles under del av NORTHERN STAR samtidigt som vi kunde leverera mg. med våra ubåtar.		
8	Övningsresultat	Övningen genomfördes enligt plan med smärre begränsningar pga dåligt väder, (bärgningsbarheten av tung torped).		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d</b>	Diff (tkr)
		1 492	1 209	283
	Orsaker till diff	Se pos 8		
10	Övrigt			

*SAMÖVNING NORSKA ARMÉENHETER I SVERIGE*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	MD N/G 66
---	--	----------------	-----------

Övningens namn	SAMÖVNING NORSKA ARMÉENHETER I SVERIGE		Tid för genomförande	050120-050123
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Förbandsövning med Hv-förband, gränsövervakning i enlighet med IKFN inom eget område, samövning med 6.divisionens fjerneskrup Spaningsskvadron BRIGADE NORD.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Gränsövervakning enl. IKFN, omhändertagande av urnästlande norsk trupp samt identifiering av personalen.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Gränsövervakningsutbildning i samverkan med polis, skarp stridsskjutning i mörker, lavintjänst samt genomförande av gränsövervakning och omhändertagande och identifiering av utländsk trupp.		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Hvförband ur MD N/G 66 område (insatsplutoner , insatskompleddning, uh), polis samt Hkp-förband ur hkpskv planerat deltagande men fick förhinder p g a FB 04. Patruller ur Fjerneskrup/Etterrettningsbataljonen ur BRIGADE NORD.		
5 c)	Övriga staters deltagande	Spaningsskva NORGE		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Förberedelser, möten och upplägg av övningen har skett i samverkan mellan G 66 och Fjerneskrup på ett bra sätt, genomförandet kan utvecklas till att omfatta ett ”djupare” område på svensk sida. Utvärdering genomförd med trupp och övningsledning med resultatet att övningen bör genomföras återkommande. Erfarenheterna dokumenterade och används vid planeringen av nytt genomförande.		
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Förberedelser och upplägg väl planerat samt genomförande av övningen Väl genomfört. Erfarenheterna dokumenterade vid G 66 samt MD N stab utnyttjas vid planering av nästa års genomförande.		
8	Övningsresultat	Målsättningen nådd		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)
		136,4	125	11.4
	Orsaker till diff	Hkpresurser kunde ej deltaga enligt plan.		
10	Övrigt			

*Demo 05 vår*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		XXX	Ansvarigt förb	HKV KRI LED UTV
Övningens namn		Demo 05 Vår		Tid för genomförande
				V514-V517
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Demo 05 Vår genomfördes under vecka 514-517 i FM Ledsyst UtvC i Enköping inom ramen för Försvarens ledningssystemutveckling. Styrande för verksamheten var att uppfylla målsättningar i HKV 2004-12-01 09 100.76572 FM Ledsyst mål och riktlinjer.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Den övergripande målsättningen var dels att förankra utvecklingsprocessen i linjeorganisationen och dels att ta ett metodmässigt kliv mot Demo 05 höst och 06 vår, en "generalrepetition" inför Demo 05/06. Demo 05 vår styrs av Demomål enligt HKV 2004-12-01 09 100.76572 FM Ledsyst mål och riktlinjer och skall i stort omfatta: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stödja utvecklingen av bekämpningsprocessen</li> <li>- Pröva och utforma vald planeringsmetod</li> <li>- Pröva och utveckla samordnad utvärderingsorganisation och utökat teknikstöd för densamma</li> <li>- Pröva och fördjupa funktioner i systemdemonstrator generation 2</li> <li>- Pröva föreslagna designregler</li> <li>- Visa arbetsläget inom MNE</li> <li>- Visa en lägesbild innehållande Mark-, Luft- och sjöläget</li> <li>- Analysera och lägga grunden för metoder och verktyg för insatsledning</li> <li>- Pröva gruppering och utformning av ledningsplatser inför Demo 05 Höst</li> </ul> LedsystP mål enligt särskild plan		
3	Genomförd verksamhet i stort	Demo 05 Vår genomfördes under vecka 514-517 i FM Ledsyst UtvC i Enköping inom ramen för Försvarens ledningssystemutveckling. Under v.514 genomfördes utbildning av nyckel personal. Under v.515 genomfördes utbildning av samtlig experimentpersonal samt inledande metodexperiment. Under v.516 genomfördes metod- och teknikexperiment. Under v.517 genomfördes utvärdering och erfarenhetskrivning.		
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Experimentpersonalen och ledningen bestod enbart av svensk personal från FM, FMV och FOI.		
5	Deltagande	HKV KRI LED UTV	Ledning	





		<p>- Observatörsgrupper ( ur FOI, FHS, resp Ledsyst samt deltagande förband)</p> <p>Analys och utvärderingsaktiviteter planeras med utgångspunkt från inplanerade experiment.</p> <p>Analysorganisationen i dess redovisade form funktionsprövas även för framtida Demo-, och experimentperioder.</p> <p>Efter genomförd Demoperiod sammanställdes resultaten från experimenten och sakgranskades i beredningsgruppen, varefter beslutsunderlag föredrogs för Syntéskommittén. Slutliga resultat sammanställdes i en syntesrapport. Dessa ligger till grund för fortsatt planering av verksamheten inom FMLS 2010.</p>			
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Enligt ovan			
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss) X	Mycket bra (kryss)
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Resultatet av experimenten anses vara bra. Under experimenten har vi genomfört ca 90% av planerad verksamhet. Vissa moment utgick och ersattes av andra beroende av tekniska problem och utbildningsnivå på experimentpersonalen.			
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)	Mycket gott (kryss)
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)				
	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr)	Diff. (tkr)	
	Genomförande				
	Orsaker till diff.				
11	Övrigt				

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	HKV OPE (CPT DEMO 05/06)
Övningens namn	DEMO 05 Höst (DEMO 05H)		Tid för genomförande	V543-546
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	<p>I syfte att utveckla och pröva kritiska lösningar i ett framtida gemensamt ledningssystem genomförde Försvarmakten under hösten 2005 DEMO 05H vilken är den första DEMO som genomfördes inom ramen för den avslutande fas 2. Under 2006 genomförs två större systemdemonstratorer (DEMO) vilka avslutar fas 2 i utvecklingsarbetet..</p> <p>Demonstratorverksamheten utformas inom ramarna för konceptet nätverksbaserat försvar (NBF) och utgör en del i Försvarmaktens pågående reformarbete. Utöver underlag för den mer långsiktiga utvecklingen skall kunna erfarenheter från systemdemonstratorerna snabbt och direkt kunna omsättas bland annat i uppsättandet av Nordic Battle Group (NBG) och/eller överföras till övriga insatsorganisationen.</p> <p>Systemdemonstratorerna har även som övergripande syfte att för beslutsfattare, såväl inom som utom Försvarmakten, informera om utvecklingsresultat och att demonstrera hur olika funktioner och delar i ett gemensamt ledningssystem flexibelt och efter behov kan länkas samman i en nätverkslösning. För myndigheter utanför Försvarmakten kan det vara av särskilt intresse att ta del av utvecklingsresultat som kan komma andra samhällssektorer till godo avseende bland annat ökad nationell krishanteringsförmåga.</p> <p>DEMO 05H genomfördes i och i anslutning till (övnfältet S1) Försvarmaktens Centrum för Ledningssystemutveckling (FM LS UtvC) i Enköping.</p>		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	<p>Den övergripande målsättningen med Demo 05H var att utforma metoder och organisationslösningar med stödjande teknik samt att testa desamma. Demo 05H genomfördes som en serie moment omfattande metod- och teknikexperiment med tester. Styrningar för experiment, tester och demonstrationer framgår av FM Ledsyst mål och riktlinjer (HKV 2004-12-01 09 100:76572) fastställt ramscenario.</p> <p>Verksamheten vid Demo 05H genomfördes i "system av systemmiljön" innebärande att lösningar inom ledningssystemets samtliga delar (T, M, P och O) utvecklas, testas och utvärderas i en sammansatt</p>		

		utvecklingsmiljö.				
3	Genomförd verksamhet i stort	Två planeringskonferenser (januari och augusti 2005). Utbildningsvecka, w 541, med nyckelpersonal ( ca 40 pers). DEMO 05H genomförande w 543-546.				
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	DEMO genomförande består av 4 veckor: Vecka 1 Utbildningsvecka – all personal deltar. Vecka 2-3 Test- och experimentveckor – all personal deltar. Vecka 4 Utvärderingsvecka – viss personal deltar  En omfattande besöksverksamhet skedde under genomförandet från svenska såväl som utländska gäster/delegationer.  Under DEMO 05H har övningen VIKING 05 scenario använts med vissa justeringar för att tillmötesgå DEMO 05H behov/spel.				
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	I DEMO 05H deltog ca 500 personer med följande fördelning: Försvarsmakten (samliga staber, skolor och centra) - 325 off, 25 civ 45 vpl/övriga FMV ca 50 personer FHS ca 15 personer FOI ca 40 personer				
6	Övriga staters deltagande	NIL				
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Avrapportering sker i särskild ordning av FÖRBE LED SYST M HKV LEDSYST P FMV LEDSYST T FOI / GRU samt Andra arbets-, projekt- och forskningsgrupper.				
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Framgår av rapportering enl pkt 7				
9	Övningsresultat	Mindre bra		Bra		Mycket bra X

Övningsresultat (verbal redovisning)	Integrering av M, T, P, O har åstadkommit på ett tydligt sätt. Metoder för en integrerad parallell planering omfattande två (tre) nivåer har fördjupats. Stödjande teknik har fungerat mycket bra. Utvecklade stabsverktyg och applikationer har fördjupats. Under DEMO 05H har för första gången metod- och teknikexperiment genomförts på fältet med ett bra resultat. Utformning och till del fördjupning av insatsledning inom ramen för gemensam strid – ”joint fire” – har skett. Det har varit möjligt att genomföra experiment med hela ledningskedjan från operativ nivå till enskild soldat med bra resultat. Trots vissa brister i informationshantering och lägesbild såväl metod som teknik medger resultatet att de två återstående DEMO-perioderna under 2006 kan genomföras som tänkt.					
Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	
Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	----					
Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr)		Diff. (tkr)		
Orsaker till diff.						
11	Övrigt					

*Funktionsövning division 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb		ARTREG
Övningens namn	Funktionsövning Division 05,		Tid för genomförande	V 506-507
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	Funktionsövning bekämpning med sensorer och bekämpningsenheter.		
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Artilleriregementet tillsammans med förband ur I19, K3, K4 samt Flygvapnet inom ramen för systemövning division.		
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort			
4	Deltagande	Gu-bat Art Reg med Artradar pluton under systemövning DIV.		

	förband med styrkor och funktioner i stort	
5 c)	Övriga stators deltagande	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	
8	Övningsresultat	Den planerade verksamheten genomfördes med gott resultat.
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)      Utfall (tkr) <b>d)</b> Diff (tkr)
		3350.9              2215.2              1135.7
	<i>Orsaker till diff</i>	<i>Mindre utnyttjande kaliberbunden ammunition och FM int förplägnadstjänst.</i>
10	<i>Övrigt</i>	

TSÖ 05

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förband	OPIL ATK
Övningens namn	TSÖ 05		Tid för genomförande	V 507- 508
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	<i>Distribuerad stabstjänstövning med stort inslag av taktik (CPX/CAX). En gemensam operation är grunden för genomförandet av en markoperation. CRO/ PSO scenario. Multinationellt deltagande.</i>		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	<i>TSÖ 05 har som målsättning att åskådliggöra att en markoperation är en del av en gemensam operation. Ramen är väpnad strid vid en CRO/PSO. TSÖ 05 skall vara en övning som tydliggör stabers stödjande roll för chefer. Övningen skall kombinera det operativa och taktiska krigföringskonceptet med manövertänkande i beslutsfattning, ledningsmetoder och ledarskap som huvudkomponenter. Samhällets inflytelser på operationen skall åskådliggöras. FHS och FM</i>		

		<p><i>gemensamma syfte med TSÖ 05 är att:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><i>1. Höja kompetensen hos aktuella insatschefer, staber, ledningsförband och elever vid skolor och centra avseende stabstjänst för att leda operationer.</i></li> <li><i>2. Skapa en målbild vid planering och genomförande av utb 2005/2006 vid arméns förband.</i></li> <li><i>3. Kvalitetssäkra insatsförbandens stabstjänst och ledningsförmåga med stöd av ledningsförband och därvid uppfylla viktigare förmågor enligt TOEM. Utveckla ledningsmetoder, bl a enl ATK metodhandbok, inom ramen för Prj Ledsyst vid deltagande staber och ledningsförband mot FMLS 2010.</i></li> <li><i>4. Utveckla FHS/Baltic Defence College (BDC) elevers förmåga att verka i stabsbefattningar på taktisk och operativ nivå.</i></li> </ol>
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	<i>Vecka 419 PreIPC- en dag, 435 IPC- två dagar, 445 MPC- två dagar, 502 FPC- två dagar, 507-508 CPX/CAX- tio dagar, 519 PER- en dag</i>
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<i>Upprättande och betjänande av övningsledning inkluderat spellednig och RWS. Deltagande som övade staber, ledningsförband samt spelgrupper.</i>
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	<i>I TSÖ bedrevs med övningsledning samt spel i huvudsak grupperat Enköping inkl OPIL, BDC brigaden, MekB 7 samt funktionsspelgrupper. Övad brigad m DUC i Boden jämte spel Nordkap och civila delar. Funktionsförband deltog från sina resp garnisoner. I övningen deltog sammanlagt ca 750 YO, 110 RO och 700 vpl .</i>
6 c)	Övriga staters deltagande	<i>Baltic Defence College (BDC) organiserade som en brigadstab jämte spelgrupp DUC till egen brigad. 70 elever jämte ca 20 lärare.</i>
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p><i>Fortsätta med utveckling och anpassning av NPG till svenska förhållanden, bl a i DUF/VU.</i></p> <p><i>Öka tydligheten att TSÖ är en årlig stabstjänstövning med möjlighet till deltagande från stridsteknisk till gem Operativ nivå. Öka deltagandet från övriga TK och OpS. Påverka GRO M och FV att möjliggöra för förband att delta.</i></p> <p><i>Fortsatt utveckling av spelmetodik, ev genom att samla samtliga spelgrupper till övningsledningen i Enköping. Detta måste dock vägas mot kostnader i tid och pengar.</i></p> <p><i>Fortsatt satsning på CRO/PSO scenario. TSÖ 06 inriktas mot att stödja utveckling av (F)HQ-NBG</i></p>
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna	<p><i>Stabsstöd (IS med databas) måste finnas i en engelsk version.</i></p> <p><i>Sv off måste avdelas som LO och vid nyttjandet av sv ledningsförband så måste sv stabsassistenter ingå i den utl staben. Görs regelmässigt ca 3-5 off och 5-7 stabsass. Delar av TolKS kan med fördel tjänstgöra under TSÖ 05.</i></p>

	avses tas tillvara	<i>Eng nyttjas vid alla samlingar och i all kommunikation med utl förbandet vilket ställer stora krav på språkförmåga hos alla deltagande enheter och tar avsevärd tid i översättning av dokument.</i>					
9	Övningsresultat	<i>Mindre bra (kryss)</i>		<i>Bra (kryss)</i>	<i>x</i>	<i>Mycket bra (kryss)</i>	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	<i>Kompetensen har höjts hos deltagarna. Viktigaste slutsatsen är vid en CRO/PSO i en hög konfliktnivå (PE), finns utöver traditionella samordnings- och ledningsbehov politiska och juridiska. Behov av samverkansofficerare, CIMIC-delar och förmåga att genomföra informationsoperationer är stort. Kvalitetssäkringen av utbildning i stabstjänst och ledning av en markoperation visar på ett fortsatt behov av återtagande och bevästande av förmågan på högre taktisknivå. Inom bat- och brig är förmågan erforderlig. TSÖ 05 har visat på behovet av att fortsätta utveckla metoder för ATK/LCC och hur en gemensam operation skall samordnas, både inom som utom riket. TSÖ 06 kan med fördel utnyttjas för att påbörja utforma metoder för (F)HC-NBG parallellt med utvecklingen av ATK/LCC förmåga. En viktig framgångsfaktor är deltagande från övriga TK samt OpS. Deltagande av utl enheter (BDC som brigadstab m DUC) är en framgångsfaktor vilket fungerar som kravställare på vår egen interoperabilitet då de arbetar enl NATO STANAGs.</i>					
	Resultat styrkor etc	<i>Mindre gott (kryss)</i>		<i>Gott (kryss)</i>	<i>x</i>	<i>Mycket gott (kryss)</i>	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc (verbal redovisning)	<i><u>Implementering DMarkO:</u> Påbörjad. Visat på tillämpning i multinationell miljö, CRO/PSO scenario. Behov finns att återta taktiskförmåga högre förband. Behov finns av ett högre taktisk reglemente. <u>Stabstjänst:</u> ATK påbörjat utvecklingen mot LCC. MekB 19 hög förmåga. MekB 7 vidmakthållit hög förmåga. Övriga batförband: Erforderlig förmåga. Brister finns i samträning maa stor andel elever och ej rättplacerad personal samt samträning med eget ledningsförband. Brister i grundläggande utbildning påverkar förmågan till ledning främst på högre taktisk nivå. <u>Utnyttjande av stabsstöd:</u> Vid enheter med rätt utbildad och placerad personal- hög förmåga. Övriga enheter brister i grundläggande utbildning vilket påverkar förmågan till ledning.</i>					
10	Ekonomiskt utfall	<i>Budget (tkr)</i>	<i>Utfall (tkr) d</i>		<i>Diff (tkr)</i>		
		<i>1 065</i>	<i>05- 24: 983 (883) Prognos:1 065</i>		<i>+ 82 (182) +/- 0</i>		
	Orsaker till diff	<i>RO löner i KRO utfall 100 bdg på annan aktivitet. Ej slutligt utfall samtliga rörliga lönekostnader.</i>					



11	Övrigt	<i>Ekonomiskt utfall avser endast ATK egna kostnader för planering , genomförande och utvärdering. Deltagande enhet budgeterar/ redovisar för eget deltagande.</i>
----	--------	--

**VINTERLED**

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	ArméInsp (I 19)
Övningens namn	VINTERLED	Tid för genomförande	W 510-511
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Slutövning och CPX i internationell dimension för delar av I 19 utbomgång 04/05 samt CPX för MekB 19 stab.	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Ledningsövning med fältgrupperad brigastab och betjäningsförband. Spelade DUC, Sidoordnade och Högre Chef. Artbat skjutövning	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort		
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	MekB 19 stab (-) artbat, signbat och del av ingbat vid I 19. Brigstab "Ny" (försöksorg), ledningskomp, TS-komp, spelgrp ur I 19, ATK och FM LOG.	
5 c)	Övriga stater deltagande		
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Erfarenheten visar att det går att genomföra ledningsövning med brigstab och betjäningsförband med en "liten" övningsledning om ca 70 pers omfattande spelgrp, sambandspers, säkpers mm. Mycket bra skjutövning för artbat.	
7 c)	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara		
8	Övningsresultat	Målet med övningen uppnått	
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 3 437	Utfall (tkr) <b>d)</b> 3 400
			Diff (tkr) 37 kkr

	Orsaker till diff	
10	Övrigt	Utfallet är för närvarande 3 362 kkr men bedöms bli 3 400 kkr när sista markskaderapporterna inkommit.

*ELITE 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		Ansvarigt förb	F21
Övningens namn	ELITE 05	Tid för genomförande	050524-050609
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Electronic Warfare Live Training Exercise	
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Detta är förbandets första internationella övning, målsättningen är att förbereda förbandet inför framtida insatser i internationell miljö.	
3	Genomförd verksamhet i stort	Leverans av luftlägesbild över övningsområdet med 1 fpl/1-2 pass/dag.	
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Se ovan.	
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Olika flyg och LV förband från ca 17 olika länder. Jakt, attack, spaning, störning, AEW och olika LV system.	
6	Övriga staters deltagande	Se ovan.	
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Utrustningen ej anpassad till internationell vht, utveckling av ACS tillgodoser framtida insatser. Levererad bild efterfrågad då NATO AWACS är en bristvara.	
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Se ovan.	

9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss) X		Mycket bra (kryss)	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Då det var förbandets första övning sattes målet lågt (1 fpl), inför 2006 planeras med dubblerad insats.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss) X		Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Deltagande personal agerade för att inhämta all möjlig kunskap inför framtida deltagande.					
		Budget (tkr)		Utfall (tkr)		Diff. (tkr)	
		200		164,8		+ 35,2	
	Orsaker till diff.	Minimerade kostnader eftersträvades.					
11	Övrigt						

*ALLIED ACTION 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59172	Ansvarigt förband	HKV/ C OPIL
Övningens namn	ALLIED ACTION 05		Tid för genomförande	050509- -06-02
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	AA 05 är en datorstödd stabstjänstövning (CAX) som syftar till att träna/öva en sjöbaserad DJTF HQ uppbyggnad till CJTF HQ med personal från NATO och PFF länder. Övningen är också en certifiering av kaderhögkvarteret JHQ W, Lissabon inför dess övertagande av NRF rotationen i juli 2005.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Ökad kompetens vad gäller: CJTF och CAX övningsledning bla inför VIKING 05		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	IPC, MPC, FPC, och CPX. Därutöver ett bemanningsmöte i Belgien.		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Svenska officerare har deltagit enligt följande: 7 SO i CJTF staben, 8 SO i övningsledningen.		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort			

6 c)	Övriga stater deltagande	NATO och PfP					
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse 19 610: 79335					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse. 19 610: 79335					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse (utges senare)					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc (verbal redovisning)	Framgår av sammanfattande slutrapport i särskild HKV skrivelse (utges senare)					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) <b>d)</b>	Diff (tkr)			
		459	468	9			
	Orsaker till diff	Ändrade arbetstider under förberedelseskedet i Spanien medförde övertidsuttag.					
11	Övrigt						

*COMBINED ENDEAVOUR*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	4.1.1 Sida 39	Ansvarigt förb	S1
Övningens namn	Combined Endeavor 2005	Tid för genomförande	V519-V521
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	Combined Endeavor (CE) är en övning inom ramen för USEUCOMs "In the Spirit of PfP"-program. Huvudsyftet är att, genom tekniska sambands- och informationssystemtester, klargöra och dokumentera nivån av interoperabilitet mellan deltagarnas olika system. CE har	

		genomförts årligen sedan 1995 varav åtta år med svenskt deltagande. Övningen genomförs den 10-27 maj på en tysk övningsplats. Under 2005 deltar 2 organisationer (NATO och SEEBRIG) och 41 nationer, däribland Finland, Norge och Danmark. De nordiska länderna har tillsammans en uttalad målsättning att nyttja Combined Endeavor 2005 för fortsatta tester inom ramen för Nordisk Brigad.
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Deltagandet syftar till att utveckla försvarsmaktens förmågan att verka i multinationella operationer genom att; <ul style="list-style-type: none"> <li>– Möjliggöra snabbare insatstider med högre precision vid internationella insatser.</li> <li>– Utveckla förmågan att förebygga och lösa problem inom ledningssystemområdet i en multinationell miljö.</li> <li>– Kunskap och erfarenheter kring planering och genomförande av testverksamhet för ledningssystem.</li> <li>– Verifiera interoperabiliteten för ledningssystemen i Nordisk brigad med fokus på ny generation av TS9000 växel, SWAFRAP med Komnät Flygbas och TB-II / TC och Amfibiebrigadssystemet med fokus på ISIS.</li> <li>– Kunskap om C2-system såväl som kortvågssystem i en multinationell miljö.</li> <li>– Kunskap och förståelse för andra parter möjligheter och begränsningar inom ledningssystemområdet</li> <li>– Förmågan att nyttja kommande standarder och metoder typ MIP och TACOMS Post 2000</li> <li>– Förmågan inom frekvens- och spektrumplanering.</li> <li>– Förmåga i engelska språket bland svensk ledningssystempersonal.</li> </ul>
3	Genomförd verksamhet i stort	
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Armémateriel: Växlar, informationssystem, routrar, radiokortvåg och satellitkommunikationssystem. Fokus ligger på tester av ny generation av TS9000 växeln. Flygvapenmateriel: TB 04 och TB II/TC ur SWAFRAP. Marinmateriel: Delar av Amfibieledningssystem innehållande ISIS. Övrig verksamhet där Sverige deltar: DEMO verksamhet av MIP och TACOMS POST 2000. Phoenix Endeavor (PE) Frekvens- och Spektrumplaneringsövning. Förövning inför BALTOPS Seminarium med WRAP och TCT. (Sambandsplaneringsverktyg).
5	Deltagande förband med	Sverige deltog med 39 (planerat 41) personer totalt under genomförandet. Utöver egen testverksamhet bidrar Sverige med tre man

	styrkor och funktioner i stort	i den tekniska övningsledningen och 8 man för verifiering och dokumentation av tester.
6	Övriga staters deltagande	41 Länder och två organisationer (NATO och SEEBRIG) deltar med ca 1500 personer. Belgien, Bulgarien, Canada, Tjeckien, Danmark, Estland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Lättland, Litauen, Norge, Holland, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, England, USA, Österrike, Finland, Irland, Sverige, Sydafrika, Albanien, Kroatien, Makedonien, Ukraina, Armenien, Azerbajdjan, Georgien, Moldavien, Ryssland, Kazakstan, Kirgistan, Turkiet, Schweiz
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen ger en god inblick i interoperabilitet och skapar många möjligheter till personligt kontaktnät såväl nationellt som internationellt. USEUCOM uttrycker en ambition att utveckla CE till att inte enbart fokusera på teknisk interoperabilitet utan även omfatta metoder för upprättande av system i en multinationell miljö. CNOP anses kunna utgöra grund för gemensamma metoder att använda även vid en insats. USEUCOM uttrycker att de vill se CE som den huvudsakliga övningen för interoperabilitetsövningar men att de gärna ser en samordning med andra liknande verksamheter som MIP, JWID, CATHOD EMISSION m.fl. Samordningen kan bestå i en sammanslagning eller en samordning varje eller vart annat år.
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Gott utfall på testerna. Många av våra komponenter är vid detta lag väl testade och dokumenterade. Inriktning för kommande CE måste styras mot att testa SYSTEM och TJÄNSTER i stället för enstaka komponenter. FM Satcom är ett system med hög potential och ledande inom sin kategori. Denna typ av utrustning är en bristvara hos andra länder. Vårt deltagande i övningsledning och Test Team är av största vikt för oss i syfte att kunna påverka övningen. Vårt kunnande och engagemang är mycket uppskattat hos de andra länderna. övningen bör utvecklas i riktning mot tester av hela system i stället för tester mellan enskilda komponenter. Övningen bör utvecklas från att i huvudsak fokusera på teknisk interoperabilitet till att även omfatta metoder och organisation. Målsättning och inriktning CE2006: Genomföra planerade tester i enlighet med de nationella

		<p>prioriteringarna (Efter Styrgruppens beslut) Sträva efter att ta rollen som "Lead Nation" inom ramen för NBG 08. System ingående i NBG 08 skall prioriteras. Utöka marinens deltagande i CE. Skapa ett forum, i Sverige, för informations- och erfarenhetspridning från CE och liknande övningar. Bibehålla deltagandet i övningsledningen och Test Team. Utöka deltagande i AI (Assurance of Information) vid CE. Utökat deltagande i Phoenix Endeavor.</p>					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss) X	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	<p>Resultatet av övningen anses vara mycket bra. Under övningen har vi genomfört ca 90% av planerade tester vilket motsvarar ca 10% av den totala testverksamheten på plats. Sverige genomförde: 118 (1103) Gröna tester. 1 (58) Gul58 9 (69) Röda69 15 (94) Ej möjliga, stryks efter det att det konstaterats att det är fysiskt omöjligt att testa det man vill. Siffran i parentes är totalt genomförda på hela övningen.</p>					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss) X	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	<p>Resultaten kan delas in i två delar; den materiella testverksamheten respektive den personliga med utbyte av kunskaper och färdigheter.  Samtliga testerna dokumenteras i en interoperabilitets guide (DVD), en uppslagsbok där planerare för olika insatser kan gå in och titta vilka möjliga kommunikationsvägar som finns mellan olika länder. Dessa kommunikationsvägar är testade och dokumenterade.  Kunskaper från CE har använts i många insatser runt om i världen.</p>					
	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)		Utfall (tkr)		Diff. (tkr)	
	IPC	165,2 kkr.		91,8 kkr.		+ 73,4 kkr.	
	MPC	99,9 kkr.		75,44 kkr.		+ 24,46 kkr.	
	Genomförande	1270,0 kkr.		1,199,41 kkr.		+ 70,59 kkr.	
	Orsaker till diff.	Ej inkomna fakturor och billigare boende/resor vid.. Priserna för hotell och resor varierar kraftigt från land till land.					
11	Övrigt	<p><b>Inför CE06/07/08 behöver budget justeras med hänsyn till bl a:</b> Utökat deltagande för "Lead Nation" rollen. Utökat deltagande för stöd till NBG.</p>					

*GUIBERT-HERMES*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förband	AI / GRO A
Övningens namn		GUIBERT – HERMES 05		Tid för genomförande
		050311-050323		
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Typ av övning	Stabstjänstövning - CPX. Nationell årlig fransk arméstabsövning motsvarande den svenska ASSÖ/TSÖ-Armén där några länder inbjudits att delta		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Genomförande främst i syfte att med ett aktivt deltagande i ett första "prövo-år" för att kunna utvärdera ett eventuellt större svenskt deltagande i framtiden.		
3 a)	Genomförd verksamhet i stort	<p>Övningen hade detta år som huvudsyfte att öva en fransk divisionsstab och logistikgrupp på armékårsnivå. Som övade staber ingick också tre brigadstaber från Frankrike, Belgien och Tyskland. Brigadstaberna hade under övningen olika lydnadsförhållanden. De tyska och franska staberna var underställda den övade franska divisionen, medan den belgiska brigaden var direkt underställd armékårsstaben.</p> <p>Ledningsorganisationen baserades på den franska armékårsstaben som utgjorde den viktigaste delen i spelorganisationen för att öva den franska divisionsstaben. Eftersom armékårsstaben var en del av spelorganisationen och inte en övad stab hade man bl.a. reducerat bakre kårstabsplatsen kraftigt. Dessutom deltog ett antal stabsofficerare från totalt 16 olika länder. Ett antal elever från den franska stabsskolan (CID) ingick också i olika befattningar i alla de franska staberna som ingick i övningen.</p>		
4 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<p>Två (2) svenska officerare deltog i genomförandet av stabstjänstövningen. Det svenska deltagandets omfattning var länge oklart. Våren 2004 utlovades muntligen plats och deltagande för 6-8 svenska officerare. Den skriftliga inbjudan som kom i nov 2004 inbjöd 2 observatörer. Underhandskontakter med den franska övningsledning via svenska ambassaden i Paris indikerade återigen 6-8 platser. Ett sent besked från Frankrike fastställde tyvärr endast 2 platser. De båda svenska deltagarna placerades inledningsvis vid den bakre kårstabsplatsen. ( Rear Operations Center och vid G4)</p>		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	--		
6 c)	Övriga staters deltagande	Se 3a.		



7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	--					
8 c)	Erfarenhet av det svenska deltagandet samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<p>Reserapport från deltagande är inskickat till HKV och överlämnat till PROT. Utdrag ur rapporten säger:  Deltagande i övning GUIBERT - HERMES innebär att svenska officerare kan erhålla nyttig träning i en multinationell miljö med allt vad detta innebär av NATO-metoder och språkträning. Dessutom ges tillfälle till träning på en hög taktisk nivå som vi inte har kvar i Sverige. Vi föreslår till övervägande ett deltagande med en komplett stab under nästa års genomförande. Staben kan utgöras av antingen en redan övad brigadstab eller en tillfälligt sammansatt stab med personal ur hela FM som behöver tränas i en multinationell miljö. Dessutom kan elever och lärare från FHS utnyttjas för att delvis bemanna staben.</p> <p>Stödet som kan erhållas är av hög klass. Det finns möjlighet att välja att gruppera en svensk stab i antingen moderna stabstält eller en inomhusmiljö som liknar den som utnyttjas i stabsövningshallarna vid S1 ledningsträningsanläggning. Allt materiellt och logistiskt stöd ordnas av de franska värdarna. Om detta inte är möjligt föreslås att deltagandet fortsätter med stabsofficerare, varvid antalet kan utökas till fler än de två som deltog detta år.</p> <p>Dessutom kan övervägas att skicka personal ur ledningsträningsanläggningen vid S1 som kan hämta in erfarenheter som kan utnyttjas för att vidareutveckla den egna verksamheten. Om ambitionen är att utöka deltaganden till att delta med en hel stab i framtiden, bör detta tydligt klaras ut för de franska värdarna. Detta kommer säkerligen att påverka hur svenska deltagare prioriteras när de internationella deltagarna placeras in i befattningar inför övningen. Vid ett eventuellt svenskt deltagande med en hel stab bör den svenska staben blir underställd den division eller det förband som är det huvudsakliga fokus för övningen. Att en eventuell svensk stab medför egna stabsinstruktörer.</p> <p>HKV FörbE Armeavd överväger att till 2006 anmäla eller äska om ett deltagande om ca 6-8 officerare. Därutöver pågår övervägande hur officerare till NBG/FHQ på bästa sätt kan erbjudas träning i befattning.</p>					
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss)		Mycket bra (kryss)	X

	Övningsresultat (verbal redovisning)	För de två deltagarna har det varit en mycket bra övning i kompetenshöjande syfte. För FM har övningsinnehållet indikerat en bra övning. Frågetecken kvarstår om ett större svenskt deltagande eller inte.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal edovisning)	--					
10	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d		Diff. (tkr)		
		75	35		40		
	Orsaker till diff.	Dels blev det endast 2 mot ca 6-8 officerare som fick plats enligt de Franska värdarna. Dock blev ”styckekostnaden per deltagare större en förväntat.					
11	Övrigt	Till 2006 skall översyn göras i syfte att ”styckekostnaden” kan hållas så låg som möjligt för deltagande.					

*PEACE SHIELD 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)		59184	Ansvarigt förb	OPE/FKSC
Övningens namn	PEACE SHIELD 05		Tid för genomförande	05-07-12--23
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ av övning	ISO PFP (USA) CAX/CPX kapitel VII PSO.		
2	Förväntad effekt / förväntat mål	Multinationell övning som syftar till att skapa ökad förmåga att planera och genomföra internationella operationer. Dessutom stöd till USA och Ukraina främst vad gäller övningsledning,		
3	Genomförd verksamhet i stort	PEACE SHIELD 05 genomfördes som en konventionell CPX/CAX vid Ukrainas National Defence College (NDC) i Kiev. Alla deltagare befanns i samma byggnad (ingen distribuerad verksamhet förekom).		
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Sverige deltog med två stabsofficerare (SO) i övningsledningen, en SO i den övade brigadstaben och en operationsanalytiker från FOI/FKSC som observatör, främst för att studera den använda spelmotorn JCATS.		
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	California National Guard, Illinois National Guard och personal ur Ukrainska Armén. Stabsofficerare och stabsunderofficerare med stödpersonal från länder enligt p 6.		
6	Övriga staters deltagande	Albanien, Armenien, Österrike, Azerbajdjan, Vitryssland, Bulgarien, Kanada, Tyskland, Georgien, Grekland, Kirgisistan, Lettland, Litauen,		

		Moldavien, Polen, Slovakien, Ukraina och USA.			
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Övningen innebar att den övade nivån hade höjts från bataljonsnivå till brigadnivå. Jämfört med tidigare övningar i serien var resultatet väsentligt bättre. Deltagarna uppnådde en ökad förmåga att planera och genomföra internationella operationer.			
8	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	De svenska deltagarna i övningen fick mycket bra tillfälle att arbeta i en multinationell atmosfär, dels språkligt, men även doktrinärt. De upplevde också att det stöd som de svenska deltagarna gav till övningens förberedelser och genomförande uppskattades av Ukraina och USA. Erfarenheterna kommer att användas vid framtida övningar, nationella såväl som internationella.			
9	Övningsresultat	Mindre bra (kryss)		Bra (kryss) <b>X</b>	Mycket bra (kryss)
	Övningsresultat (verbal redovisning)	De övade uppnådde målet att få en ökad förmåga att planera och genomföra internationella operationer. Övningsledningen erhöll en ökad förmåga att planera och genomföra CPX/CAX övningar			
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)	Mycket gott (kryss)
	Resultat (mål /effekt) styrkor etc. (verbal redovisning)	Ej tillämpbart under denna övning då inga "förband" övade.			
		Budget (tkr)	Utfall (tkr)	Diff. (tkr)	
		470,3	190,3	280	
	Orsaker till diff.	Färre deltagare än budgeterat i MSEL-konferens och genomförande. Flygbiljetter och hotell väsentligt billigare än budgeterat. Vissa kostnader (ca 25 kkr) för OA ur FOI är inte ännu inte bokförda.			
11	Övrigt	Sverige bör även vid framtida Peace Shield besätta befattningar främst i övningsledningen och då med personal med erfarenhet av PSO och CPX/CAX. Ett lämpligt antal svenska deltagare kan vara 5-7 (stabsofficerare och civila).			

CWID 05

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)			Ansvarigt förb	S1
Övningens namn		Coalition Warrior Interoperability Demostration (CWID) 2005	Tid för genomförande	V439-V523
Pos	Innehåll	Redovisning		
1	Bakgrund/typ	NATO Command & Control (C <sub>2</sub> ), IS-övning med vissa Pfp länder		

	av övning	inbjudna (Sverige, Finland). 2005 var 11:e gången, 2:a gången för Sverige. Huvudplats var FK KKIS (Försvarets kompetenscenter för Kommando och Kontroll Informationssystem), Gardemoen, Lillehammer, Norge. Därtill utlokaliserade platser sammankopplade i nätverk. Deltagande system kan vara under utveckling eller fastställda.
2	Förväntad effekt / förväntat mål	<p><b><u>NATO military Committee syfte</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Att validera interoperabilitet mellan C<sub>2</sub>-system i NATO Response Force (NRF) rotation 9 och 10.</li> <li>• Att ta fram datorstödda applikationer och integrerade tekniker som underlättar administration av information mellan olika nationers C<sub>2</sub>-system som är sammankopplade i ett nätverk. (Fokus på att skapa en gemensam lägesbild)</li> </ul> <p><b><u>Svenska mål o syften</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Testa teknik, format och metod som gör att våra IS-System kan utbyta datainformation med andra länders IS-System.</li> <li>• Att IS systemet stödjer stabens metoder i en internationell miljö.</li> <li>• Information inmatad av en svensk i vårt C<sub>2</sub>-system uppfattas rätt när den läses av stabsmedlem från annan nation i dess C<sub>2</sub>-system.</li> <li>• Att Rätt information kommer i rätt tid till rätt befattning.</li> </ul>
3	Genomförd verksamhet i stort	
4	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	<p>Övningen består av fyra veckor. (v.522-525)</p> <p>522: Uppkopplingsvecka, med viss tid för punkt-punkt tester.</p> <p>523: Punkt till punkt-tester/en till flera-tester samt förövning scenario.</p> <p>524: Körs scenariot samt punkt-punkt tester Eller en till många.</p> <p>525: Körs scenariot samt besöksvecka för militär, industri och media.</p> <p>Scenariot samkörs med Chairman of the U.S Joint Chiefs of staff CWID. Det består av ett applex där ett land A attackeras av ett land B, terroristattacker genomförs i Land A. NRF med andra nationer (bl.a Sverige) och organisationer kommer till undsättning. Insatsen består av land-, sjö- och flygstridskrafter i hierarkisk struktur. Scenariot skapar ett dataflöde av information igenom/mellan nationernas C<sub>2</sub>-system.</p>
5	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	<p>Delegationen bestod av 3-7 personer under övningen:</p> <p>En nationlead (Officer S1), En testledare (FMV), 1-2 Scenarioperatörer (Officerare S1, Lv6, P7) och 2-3 tekniker (FMV och Officerare S1).</p>
6	Övriga staters deltagande	Australien, Österrike, Belgien, Bulgarien, Kanada. Tjeckien, Danmark, Estland, Finland Tyskland, Grekland, Ungern, Italien, Lettland, Litauen, Holland, Nya Zeeland, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien,

		Slovenien, Spanien, Turkiet, England och följande organisationer: ACO, ACT, CC-Air HQ Ramstein, CC-Land Heidelberg, CC-Land HQ Heidelberg, CC-Land HQ Madrid, CC-Mar HQ Naples, HQ ARRC, IT NRDC G3, IT NRDC G6, JFC HQ Brunssum, JFC HQ Naples, JWC, NACMA, NAPMA, NC3A, NCSA, NIETI, NURC, US WID, US EUCOM, US EUCOM/MARFOREUR, US JFCOM, USAFE.					
7	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Verifiera att teknik, format, protokoll och standarder som Sverige väljer i sina C<sub>2</sub>-system är gångbara i en multinationell miljö.</li> <li>– Att nationella tolkningar av standarder fungerar med andra länders tolkningar av samma standard.</li> <li>– Att C<sub>2</sub>-system som våra insatsförband nyttjar skall kunna användas under en internationell insats på ett säkert och kontrollerat sätt.</li> <li>– Att vi verifiera att en svensk stabsmedlem rätt tolkar information från annan nation/organisation efter att informationen har passerat ett antal C<sub>2</sub>-system. Samt vice versa.</li> <li>– Att upptäcka otydligheter i de svenska regelverk som måste följas så att vi ändå kan verka i en multinationell miljö med C<sub>2</sub>-system. Under CWID är nätverket klassat för Coalition Secret.</li> </ul>					
8	Erfarenhet av svenskt deltagande samt hur erfarenheter avses tillvaratas	Erfarenheter tas tillvara vid framtagande av Sveriges nya Informationssystem SWECCIS. Främst då avseende teknikerna AdatP3 och MIP DEM.					
9	Övningsresultat	Mindre bra		Bra		Mycket bra X	
	Övningsresultat (verbal redovisning)	Ett 50-tal tester gjordes, flertalet gav förväntat resultat. Dock visade flera tester att nationers tolkning av standarder varierade och gjorde att dataflödet inte blev som tänkt. Scenariot bör utvecklas mera av övningsledaren, bättre samordning krävs i planeringen innan övningen krävs så att tekniska detaljer inte stör rytmen i scenariot.					
	Resultat styrkor etc	Mindre gott (kryss)		Gott (kryss)		Mycket gott (kryss)	
	Resultat (mål / effekt) styrkor etc. (verbal redov)						
	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr) 400 000		Utfall (tkr) 350 000		Diff. (tkr) 50 000	
	Orsaker till diff.	Mindre antal svenska deltagare. FMV stod för del av kostnaden för hårdvara och personal.					
11	Övrigt	För detaljer se S1 2005-06-30, 01800:80828, Slutrapport CWID 2005.					

	Sverige arbetar på att få en kopplingspunkt i CFBLNet. Detta kommer förbättra möjligheterna av vårt deltagande i CWID. Marinen och Flygvapnet kommer på sikt att delta.
--	---

*VIKING 05*

Övningsnr enligt övningsplan i VU (uppslag 4.1)	59180	Ansvarigt förb	C OPIL/FKSC
Övningens namn	VIKING 05	Tid för genomförande	W 549-550
Pos	Innehåll	Redovisning	
1	Bakgrund/typ av övning	In the spirit of PfP övning	
2 a)	Genomförd verksamhet i stort	Övergripande mål för övningen var "att öva och förbereda individer att kunna arbeta i NATO CJTF koncept".	
3 a) b)	Det svenska deltagandets verksamhet i stort	Ansvarig för övningen var Sverige. Svensk personal har deltagit vid samtliga övningsplatser i Europa, 7 st, förutom i Sverige.	
4	Deltagande förband med styrkor och funktioner i stort	Stabsofficerare och stödresurser ur hela FM (samtliga staber, förband, skolor och centra) Samt frivilligorganisationer och övriga civila organisationer ( ca 300 personer)	
5 c)	Övriga staters deltagande	Albanien, Armenien, Azerbajdjan, Österrike, Kanada, Kroatien, Tjeckien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Georgien, Ungern, Irland, Litauen, Holland, Norge, Polen, Schweiz, Ukraina, USA, Storbritannien.	
6	Erfarenheter från övningen samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Slutlig erfarenhetsrapport föreläggs ÖB senast 2006-03-31	
7	Erfarenhet av det svenska deltagande samt hur erfarenheterna avses tas tillvara	Slutlig erfarenhetsrapport föreläggs ÖB senast 2006-03-31	

8	Övningsresultat	Alla huvudmål, "genomföra Joint Operations inklusive Militärt-Civilt samarbete", "genomföra operativ och taktisk planering i enlighet med NATO Operational Planning Process", "att arbeta inom ramen för NATO Standard Operational Procedures" och "fortsätta utvecklingen av konceptet distribuerad och datorstödd stabsövning (VIKING-konceptet) har nåtts.		
9	Ekonomiskt utfall	Budget (tkr)	Utfall (tkr) d	Diff (tkr)
		50 000,0	35 660,6	14 339,4
	Orsaker till diff	<p>I budgeten som lades för år 2005 fanns inte investeringar och intäkter med. I utfallet saknas</p> <p>1 300 kkr har använts av FKSC investeringsbudget (i VIKING 05 budgeten fanns dessa pengar som driftspengar)</p> <p>2 600 kkr enligt MOU med USA har inte budgeterats (USA ersatte Sverige för Senior Mentors, samt del av tekniken och del av stöd till Pfp-länder)</p> <p>803 kkr i form av intäkter, mat och logi, från utländsk personal som deltagit konferenser och övningens genomförande</p> <p>Summa 4 703 kkr</p> <p>Kostnaden för förbandövningsdygn var omöjlig att göra med precision.</p> <p>11 dygn x 1700 kr x 1300 svenska deltagare = 24 310 kkr (budgeterat värde!)</p> <p>11 dygn x 800 kr x 1300 svenska deltagare = 11 440 kkr</p> <p>Kända eftersläpningar</p> <p>Utgifter för Senior Mentors</p> <p>Retur materieltransporter från siterna</p> <p>Övningsdygn och traktamenten som inte redovisats på år 2005</p> <p>Periodisering av hyra fiberkabel 774 tkr</p>		
10	Övrigt			

## 2.2 Säkerhetsfrämjande arbete (RB p.12)

### Inledning

Försvarsmakten har sedan tidigt 1990-tal bedrivit säkerhetsfrämjande bilateralt och multilateralt samarbete med Estland, Lettland och Litauen på uppdrag av regeringen. År 2000 togs ett mer samlat grepp och det bilaterala samarbetet lades fast i av regeringen fastställda årsplaner.

Ett principbeslut om vilken ambitionsnivå det säkerhetsfrämjande samarbetet skulle ha fattades av regeringen 2000-09-28. Beslutet omfattade överföring av infanteribataljoner, ingenjörkompanier samt brigadledningskompanier, vilket förutsågs vara slutfört 2004-12-31.

Därutöver har fattats beslut om överföring av hälso- och sjukvårdsenheter för fredssjukvård sjukvård inom bataljons ram, brigadsjukvårdskompanier, fältsjukhusmateriel, verkstadsutrustningar, luftvärnsbataljoner, sjöövervakningssystem samt viss avancerad flygbasmateriel. Till detta kommer dessutom en stor mängd s.k. mängdmateriel av skilda slag. Slutdatum för dessa samarbeten har i några fall bestämts: luftvärnsprojektet 2003-12-31 och sjukvårdsprojektet 2005-12-31.

Det säkerhetsfrämjande bilaterala samarbetet befann i ett slutskede under 2005. Även de samarbeten som inte hade bestämda slutdatum förutsågs avslutas under 2005. Avvecklingen av samarbetet i dess nuvarande form påbörjades därför under året och var helt avslutat 2005-12-31.

Det bilaterala samarbetet fortsätter efter 2005, men då i de former som normalt förekommer mellan nära grannländer och på samfinansierad bas. Kvarvarande åtaganden 2005-12-31 kommer att inordnas i det fortsatta grannlandssamarbetet. Ett undantag är officersutbildningsprojektet som kommer fortsätta i nuvarande form intill 2008 års utgång.

Förutom att de åtaganden som gjorts inom samarbetena börjar närma sig sina slutfaser bör nämnas att NATO-medlemskapet för de baltiska staterna påverkat samarbetet. Det finns en klar tendens att det svenska bilaterala samarbetet minskat i betydelse för mottagarländerna. Även om finansiella skäl hela tiden funnits i bakgrunden, så är det mer tydligt nu att prioriteringar förenade med NATO-anslutningen väger tungt. En sådan prioritering avser förhållandet mellan styrkor för territoriellt försvar och de styrkor som NATO anser skall ges prioritet, där intresset för de förstnämnda svalnat efterhand. Konsekvensen av detta kan märkas på flera områden, men kanske tydligast inom hemvärnsprojektet och verksamhet kopplat till arméförband. Det yttrar sig främst genom att man tackar nej till tidigare överenskommet materiel- och utbildningsstöd. I några fall har man emellertid begärt förlängning av projekt eller på annat sätt visat ökat intresse. Som exempel kan nämnas rådgivarstöd samt radarstationerna för sjöövervakning.

Därutöver kan nämnas att man haft vissa problem att ta emot skrymmande materiel, som ställer särskilda villkor vid förrådsställning eller installation, vilket i sin tur medfört att vissa materielöverföringar inte kunnat göras som planerat. Dessa förseningar motverkar till del den svenska ambitionen att slutföra åtaganden så tidigt som möjligt.



### **Officersutbildning (samtliga länder)**

I Sverige utbildas baltiska officerare från armén, marinen och flygvapnet. Varje land erbjuder årligen sex platser på olika skolnivåer. Eleverna är huvudsakligen fördelade mellan det grundläggande officersprogrammet och det taktiska programmet. Från år 2002 har det skett en tyngdpunktsförskjutning antalsmässigt från det grundläggande programmet mot det taktiska programmet.

Juni 2005 utexaminerades 8 elever från det grundläggande officersprogrammet samt 9 elever från det taktiska programmet, samtliga med godkända resultat. I april 2005 påbörjade 6 nya elever utbildning i Sverige med svenska språkstudier vid Litorina Folkhögskola i Karlskrona. Det taktiska programmet samt stabsprogrammet vid FHS med start 2005 inställdes.

Då det grundläggande programmet inställdes med start 2004 samt 2005 finns det två kullar som från augusti 2005 till juli 2006 genomför praktiktjänstgöring i Sverige inom ramen för officersutbildningsprojektet intill kursstart augusti 2006.

Officersutbildningen i Sverige har varit ett mycket framgångsrikt projekt. Sedan projektet startade har fram till juni 2004 genom åren 98 elever utexaminerats från det grundläggande programmet, 31 från det taktiska programmet, en från Försvvarshögskolans ettåriga stabsprogram samt en från Försvvarshögskolans tvååriga chefsprogram. Huvuddelen av de elever som genomfört utbildning i Sverige tjänstgör numera vid olika utbildningskontingenter i sina hemländer, vilket borgar för att svenskt ledarskap och svensk utbildningsmodell får stor spridning. Flera av dessa officerare har deltagit som instruktörer tillsammans med svenska kollegor inom ramen för armé- och luftvärnsprojekten. Eleven som genomfört chefsprogrammet är nu utnämnd överste och chef för generalstaben i Estland.

### **Kursverksamhet (samtliga länder)**

Medel för kursverksamhet avdelades för att snabbt kunna arrangera kurser eller specialutbildningar för baltisk personal utan att behöva lämna särskilda anslagsframställningar till Regeringen.

Under första halvåret 2005 har kurser arrangerats inom ramen för projekten och ej belastat de särskilda medel som är avdelade.

### **Avveckling (samtliga länder)**

Under 2005 har det funnits en avvecklingsorganisation för det bilaterala stödet vid FMLOG i Sverige för att säkerställa säkerhet och slutanvändaråtaganden för av Sverige donerad materiel samt för att effektuera kvarvarande materielöverföring (BALTMED, RBS 70 m.fl.).

Svensk samverkansofficer har tjänstgjort i Estland och Lettland med uppgift att koordinera avvecklingen av stödet. Främsta syftet har varit att säkerställa att den svenska materielen hanteras, förrådsställs, reservdelförsörjs och underhålls på ett riktigt sätt samt att vidmakthålla upparbetad goodwill. Vidare har säkerhet, förvaring och avveckling av svensk materiel särskilt följts upp. En annan uppgift har varit att säkerställa återförandet av utlånad utbildningsmateriel. Litauen tackade nej till svensk samverkansofficer. Litauen hemställde istället till regeringen om en ingenjörslärare vid Militärakademien i Vilnius vilket regeringen biföll.

### **Samverkansofficerarna**

Samverkansofficeren i Estland har varit placerad vid Logistic Command i Tallinn och i Lettland vid Logistic Command i Riga

Under 2005 har bl.a. följande verksamheter genomförts:

- Säkerhetsseminarium genomfört i samtliga tre baltiska stater i syfte att ge access till svensk gällande säkerhetsinstruktion. Utbildningen mottogs positivt.
- Insamling och förberedelser av svensk utlånad utbildningsmateriel för återtransport till Sverige under september månad.
- Påbörjat uppbyggandet av ett fungerande system för beställning av reservdelar från Sverige.
- Kontroll av att grundläggande bestämmelser kring utgallring av materiel fått spridning.
- Besök vid förband samt arméns slutövning i Estland där hantering av den donerade materielen följts upp. Utbildningsnivån är överlag god.
- Första möte mellan Bofors och MOD, J 4, Logistic Command i Estland i syfte att utvärdera framtida möjliga verksamheter.
- Stöd till projekt (RBS-70, BaltMed) i Lettland .

Större delen av den svenska donerade materielen kommer fortsatt användas inom den estniska försvarsmakten under mycket lång tid framöver, både inom brigadsystemet och hemvärnet.

### **Ingenjörslärare**

Bakgrunden till Litauens önskemål om en svensk ingenjörslärare vid Militärakademien i Vilnius är att man från litauisk sida ansåg sig ha begränsad kompetens i ingenjörstjänst. Litauen har sedan tidigare positiva erfarenheter av svensk utbildning inom ingenjörsområdet under den tid arméprojektet verkade i Litauen i samband med omfattande svenska donationer av ingenjörmateriel.

Lärartjänsten har omfattat huvudlärarskap i ingenjörstjänst med huvuddelen av arbetstiden förlagd till den internationella kaptenskursen. Del av tiden skall användas för att stödja utbildningen av kadetter vid skolan, främst genom att hjälpa lärarna med övningsplanering. I arbetsuppgifterna har även ingått lektioner, föreläsningar, planering av övningar samt deltagande i desamma, uppföljning och utvärdering av elever samt att vara mentor åt en litauisk blivande ingenjörslärare vid skolan.

Skolan har ett relativt högt tempo där eleven och lärarna använder engelska i all utbildning. Samarbetet med lärare och elever har fungerat väl.

### **RBS 70 (Lettland)**

Lettlands regeringen beslutade under 2004 att anskaffa luftvärnsrobotsystem 70 från Sverige. Det svenska erbjudandet innehöll förutom det kommersiella köpet av materiel från svensk försvarsindustri inslag av donation och utbildning.

Då inte infrastrukturen på utbildningsplatsen i Lettland stod klar i början på året påbörjades utbildningen i Sverige.

Utbildningen startade februari 2005 vid Luftvärnsregementet i Halmstad med en kurs under fem veckor för 40 lettiska officerare. Kursen var av generell och orienterande karaktär med kursdeltagare från instruktör på soldatnivå till stabsofficerare.

Utbildningen byggdes på under april till juni med en 10 veckor lång fortsättningsutbildning för specialister nu med 20 lettiska officerare. Kursdeltagarna hade efter dessa 15 veckors utbildning grundläggande kunskaper och färdigheter på materielen och en förståelse för helheten i systemet.

De båda kurserna utgjorde grunden för den utbildning som i augusti 2005 startade vid luftvärnsbataljonen i Lettland. Fyra svenska instruktörer har tjänstgjort i Lettland och kommer så att göra under hela 2006. Den största enskilda händelsen under hösten var skarpskjutningen på Skede skjutfält norr om Liepaja. Lettland sköt sex robotar som samtliga träffade.

### **Ammunitionsövervakning (samtliga länder)**

Projektet har syftat till att övervaka funktion, säkerhet och tillförlitlighet på den ammunition som överförs från Sverige i enlighet med regeringens beslut.

Projektet har vidare syftat till att genom utbildning och överföring av utrustning för ammunitionsövervakning (specialbyggda testvapen, isärdragningsapparat för ammunition, skyddskur av pansarplåt) bygga upp sådan kompetens i de baltiska ländernas Försvarsmakter att man själva klarar av att utföra ammunitionsövervakning i syfte att undvika olyckor med f.d. svensk ammunition.

Under 2005 har Estland skickat krutprover från både fd. svensk och fd. sovjetisk ammunition till Sverige för analys. Analysresultat föreligger ej vid tidpunkt för rapportskrivningen.

Under hösten 2005 har det genomförts funktionskontroll i Lettland och Litauen av samtlig ammunition i kaliber 7,62x51 mm som överförts från Sverige. Ingen felfunktion på ammunitionen konstaterades.

Vidare har förberedelser för planerad till September 2005 genomfördes en ammunitionsövervakningsskjutning på plats i Litauen med stöd från Försvarets Materielverk. Skjutningen genomförs med deltagare från Sverige, Estland, Lettland och Litauen. Försvarets Materielverk lämnar på uppdrag av Försvarsmakten stöd med specialister och testutrustning vid genomförandet.

Försvarets Materielverk genomförde, på uppdrag av Försvarsmakten, utbildning med deltagare från Estland, Lettland och Litauen. Utbildningen omfattade såväl krutprovtagning, isärdragningsapparat för ammunition och ammunitionsavveckling (besök vid Nammo LIAB i Vingåker).

#### **RESMAT (samtliga länder)**

Projektet har syfta till att tillgodose det omedelbara behovet av reservdelar som uppkommer då fd. svenska materielsystem används av de baltiska Försvarsmakterna. Vidare har projektet syftat till att i enlighet med regeringens bemyndigande upprätta avtal i vilket formerna för reservdelsköp från Sverige regleras, bl.a. med avseende på full kostnadstäckning.

Under 2005 har övertaliga reservdelar till automatkarbin levererats till samtliga baltiska Försvarsmakter.

Vidare har FMLOG Resmat lämnat offert på reservdelar till terrängbilar, bandvagnar, kulsprutor och granatkastare i enlighet med av estniska Försvarsmakten översänd offertfråga.

Reservdelsförsörjning är och förblir en säkerhetsfråga, utan relevant underhåll och tillgång till reservdelar kan inte vapen och fordon vidmakthållas i användarsäkert skick.

### **Materieldonation Armé (samtliga länder)**

Projektet har syftat till att där så är möjligt, med övertaliga förnödenheter, tillgodose de baltiska Försvarsmakternas behov av förnödenheter. Härvid har sådana överföringar prioriterats som är ekonomiskt gynnsamma för svenska Försvarsmakten.

Exempel på överföringar vilka ger en nettobesparing är överföring av övertalig ammunition, vilken således ej behöver destrueras. Observera att endast övertalig funktionsduglig, säker och tillförlitlig ammunition överförs.

Under 2005 har ammunition överförts till samtliga baltiska Försvarsmakter.

### **Verkstadsprojektet (samtliga länder)**

Sverige har donerat en komplett markverkstad (Mv) till respektive land. För att komplettera verkstäderna har kompletta verktygs- och reservdelssatser överförts under 2005.

Syftet med donationen har varit tvådelad. Inledningsvis att bygga upp en verkstadsorganisation i varje land som kan reparera och underhålla den av Sverige donerade materielen samt att i framtiden ha en fungerande verkstadsorganisation som kan reparera nyanskaffad materiel.

### **Utbildning**

Verkstadsprojektet har under 2005 kraftsamlat på att höja säkerheten vid vapenhantering.

Projektet har påtalat för högkvarteren i de tre baltiska länderna, att säkerhetskontroll av samtliga vapen i bruk måste genomföras varje år.

För att ha möjlighet att genomföra denna årliga kontroll har 9 vapenmekaniker från alla tre länderna utbildats under två veckor. Ytterligare kontrollutrustning har överförts.

För att klara underhållet av terrängfordonen i RBS 70 bataljonen i Lettland så har ett antal mekaniker utbildats under tre veckor.

### **Estland**

Estland har i dag en väl fungerande verkstadsorganisation som hela tiden utvecklas.

Ett problemområde som kvarstår är de regler för upphandling av reservdelar utomlands som gör det svårt att anskaffa reservdelar till donerade fordon.

Verkstadsprojektet har gjort punktsatser efter behov.

### **Lettland**

I Kadaga 3 mil NV Riga är idag en stor och välutrustad verkstad istandsatt och operativ. I Kuldiga kommer det att uppföras en verkstad för den västra delen av Lettland. I Lielvarde har en temporär verkstad iordningställt för att underhålla och reparera luftvärnsrobotsystemet som anskaffats från Sverige.

Problemområden är personalförsörjningen av verkstäderna samt reservdelsförsörjningen. Förstnämnda problem bottenar i att det inte finns någon utbildad personal för verkstadsdrift på den regionala och centrala nivån som kan driva och utveckla verkstäderna.

### **Litauen**

Under 2004 omorganiserades den Litauiska försvarsmakten, vilket medförde att de uppbyggda verkstadsstrukturerna raserades. I dag finns det dock väl fungerande små lokala verkstäder på alla garnisonsorter som.

Reservdelsförsörjningen är också i Litauen ett problem. En ny organisationsstruktur för att underlätta reservdelsförsörjningen är under framtagning.

### **Materieldonation flygvapenmateriel (samtliga länder)**

Vid flygbasen i Ämari, Estland har en landningsradar (PAR) installerats. AerotechTelub har varit kontrakterade för att genomföra installationsarbetet, utbildning i materielkunskap samt enklare felsökning med lokala tekniker.

Vid flygbasen i Lielvarde, Lettland har en kurs i materielkunskap på flygbasmateriel genomförts. Utbildningen genomfördes av Flygvapenfrivilliga (FVRF).

Vid flygbasen i Siauliai, Litauen har test av en sedan tidigare installerad landningsradar (PAR) genomförts. Testet har genomförts av AerotechTelub i samband med deras test av samtliga landningshjälpmedel vid samtliga större flygfält i Litauen.

Leverans av övertalig flygbasmateriel har genomföras till samtliga tre länder under hösten efter det att representanter för länderna på plats i Sverige själva valt ut materiel.

### **BALTMED-projektet (samtliga länder)**

Projekt BaltMed (Försvarsmedicinskt stöd till de Baltiska länderna) påbörjades 1999 och har omfattat:

- **fredssjukvård**, HSE vid totalt 15 garnisoner
- **krigssjukvård** inom bataljons ram, bl. a ett 80 tal bataljonsförbandsplatser, ett brigadsjukvårdskompani /land samt materiel ur två fältsjukhus till Litauen resp. Estland
- **stabsläkarutbildning** tillsammans med Baltic Defence College (BDCOL)

Projektet avslutades med ceremonier i respektive land under hösten 2005.

### **Krigssjukvårdsmateriel**

Under februari 2005 har sjukvårdreservdelsmateriel levererats till Litauen samt slutkontroll skett av den fältsjukhusmateriel som levererades till Litauen hösten 2004.

Våren 2005 levererades motsvarande materiel till Estland. Under två veckor i juni genomfördes Estonian Field Hospital Equipment Course. 22 estniska elever, som tidigare deltagit i fältsjukhuskursen i Litauen 2004, grupperade huvuddelarna av fältsjukhuset vid Jägala-garnisonen. En större föreläsning genomfördes också för både svenska och estniska inbjudna gäster.

Under hösten 2005 levererades mindre delar av ett brigadsjukvårdskompani och reservdelsmateriel till Lettland.

Delprojektet får betecknas som mycket lyckat då materielen, för närvarande främst bataljonssjukvårdsmaterielen, används på ett kompetent sätt och utgör huvuddelen av sjukvården inom samtliga länders försvarsmakter.

### Försvarsläkarutbildning

Under februari deltog sju baltiska läkare i FHS stabsövning TSÖ 05 och besatte stabsläkarbefattningar i olika staber. Under hösten genomfördes en gemensam baltisk bataljonsläkarkurs i Litauen. Verksamheten genomfördes i samverkan mellan BaltMed projektet, Baltic Defence College och Danska Sjukvårdscentrum.

BaltMed genomförde i maj den andra BATLS-kursen i Litauen (kvalificerad akut omhändertagande för läkare och sjuksköterskor). Lärarna kom från Försvarsmaktens Sjukvårdscentrum.

### Sammanfattning

Projekt BALTMED har i huvudsak kunnat genomföras enligt upprättade projektplaner. Vissa svårigheter har dock uppstått under våren 2005 beträffande:

- HSE-materiel, då ombyggnationer inte legat i fas med leveranser, varvid materielen har centralförrädsställts i avvaktan på färdigrenoverade HSE
- Oklarheter om sjukvårdsorganisation på högre nivå i Lettland. Detta innebar bl.a. ytterligare reduceringar i leveransen av brigadsjukvårdskompaniet

Genomförda uppföljningar och deltagande i övningar, t ex Kevadtorm i Estland och Amber Hope i Litauen visar på en fungerande bataljonssjukvård, där huvuddelen utgörs av svensk materiel och enligt svenska omhändertagandeprinciper.

### **PS-239 (Litauen)**

Anläggning 2 i Palanga, Litauen har driftsatts under 2005. Litauiska marinen har under året påbörjat byggnation av den byggnad som skall inhysa operatörsrum.

Arbetet har blivit försenat beroende av brist på finansiella medel samt att stationen satts upp i en nationalpark vilket stött på byråkratiska problem. Överlämning av stationen från svenska försvarsmakten till litauiska marinen under 2006.

Slutleverans (två transporter) av reservdelar till radarstation Ps-239 kommer att ske i början på 2007 beroende på systemets livstidsförlängning i Sverige intill 2006-12-31. Varken Lettland eller Litauen har något idag gällande underhållsavtal med Sverige. Intill resterande reservdelar är levererade finns ett behov av teknisk support vilket är planerat 2006.

Hemvärnsverksamhet (samtliga länder)

Uppdraget har fullföljts enligt plan och den begränsade utbildningsverksamhet som genomförts har nått uppsatta mål, utvärderingar visar att projektets koncept motsvarat efterfrågad nivå. Det kan konstateras att verksamheten nu bedrivs på en betydligt mindre nivå än tidigare, främst på grund av att avvecklingen av projektet under året skett samt att verksamheten allt mer styrs över till ordinarie bilaterala samarbeten. Projektet avslutades under 2005.

Projektet deltog i Nordic Baltic Staff Talks under januari i Tallinn. Mötet syftade till att samordna det nordiska stödet till de baltiska staterna. Mötet var ett bra forum för koordinering av utbildningsinsatser och planering för genomförande av verksamhet såväl inom ramen för hv-projektet som inom det bilaterala samarbetet på den "territoriella arenan" i övrigt. Under detta möte redovisades projektets planerade avveckling samt den reducerade ambitionen för 2005. Överenskommelser träffades med respektive land avseende efterfrågat utbildningsomfång.

Lettisk chefskurs genomfördes vid HvSS under maj månad. Tolv deltagare ur Zemmesardze och en officer från Zemmesardze HQ deltog.

## Ekonomisk redovisning

### Utgiftsområde 6

#### Anslagspost 1

Verksamhet	Land/ omr.	Anslag FM 2005	Utfall 2005	Diff. Utfall- anslag 2005	Not
Avveckling	Est/Lett/ Lit	5.102.000 kr	4.902.000 kr	-200.000 kr	
Ammunitionsövervakning	Est/Lett/ Lit	840.000 kr	739.400 kr	- 100.600 kr	
BALTMED	Est/Lett/ Lit	3.522.000 kr	2.427.400 kr	-1.094.600 kr	1
Materieldonation flyg	Est/Lit	420.000 kr	753.600 kr	333.600 kr	2
RiksHvC	Est/Lett/ Lit	880.000 kr	200.100 kr	-679.900 kr	3
Materieldonation armé	Est/Lett/	102.000 kr	63.300 kr	-38.700 kr	



	Lit				
RESMAT	Est/Lett/ Lit	600.000 kr	191.200 kr	-408.800 kr	4
Verkstads-etablering	Est/Lett/ Lit	2.249.000 kr	1.632.900 kr	-616.100 kr	5
RBS 70	Lett	1.699.000 kr	1.916.800 kr	217.800 kr	
Ps-239	Lit	50.000 kr	87.800 kr	-37.800 kr	
	<b>Total:</b>	<b>15.464.000 kr</b>	<b>12.914.500 kr</b>	<b>-2.549.500 kr</b>	

Not 1: Lettland tackade nej till huvuddelen av brigadsjukvårskompaniet.

Not 2: Driftsättning av PAR Estland ej medräknat i budget.

Not 3: Kurser ställdes in av de baltiska länderna.

Not 4: Reservdelar inköpta inom ram för de olika projekten.

Not 5: Mindre verksamhet i Litauen än budgeterat.

#### **Utgiftsområde 6**

##### **Anslagspost 2**

Verksamhet	Land/ omr.	Utfall 2005	Not
Transportkostnader avseende Övertalig ammunition till Estland, Lettland och Litauen	Est/Lett/ Lit	5.592.000 kr	
Ammunitionsövervakning i Estland, Lettland och Litauen (köpt stöd av FMV)	Est/Lett/ Lit	1.205.000 kr	

#### **Utgiftsområde 7**

##### **RB 2001-08-30, UD2001/1112/EC. Stöd till sjöövervakningssystemet i Lettland**

Reservationsanslag 9:1, Anslagspost 4

Verksamhet	Land omr.	Rekvirerat 2005 (tkr)	Kvar totalt (tkr)
Ps 239	Lettland	0	149,1

**Regeringsbeslutet slutrekvirerat.**

*RB 2002-01-31, UD2002/126/EC. Stöd för samarbete med Estland, Lettland och Litauen på Försvarsmaktens område*

Reservationsanslag 9:1, Anslagspost 3

Verksamhet	Land omr.	Rekvirerat 2005 (tkr)	Kvar totalt (tkr)
Officersutbildning Baltmed Kurser	Est/Lett/Lit	643,2	1826,8

Under 2006 är prognosen att ytterligare 300 tkr rekvireras. Därefter är Regeringsbeslutet slutrekvirerat.

*RB 2002-12-12, UD2002/1819/EC. Stöd till samarbete med Estland, Lettland och Litauen på Försvarens områden*

Reservationsanslag 9:1, Anslagspost 3

Verksamhet	Land omr.	Rekvirerat 2005 (tkr)	Kvar totalt (tkr)
Officersutbildning Rådgivare Baltmed Kurser	Est/Lett/Lit	873,2	2726,8

Under 2006 är prognosen att ytterligare 1549,4 tkr rekvireras, under 2007 ytterligare 762 tkr. Därefter är Regeringsbeslutet slutrekvirerat.

*RB 2003-12-12, UD2003/65547/EC. Stöd till samarbete med Estland, Lettland och Litauen på Försvarens områden*

Reservationsanslag 9:1, Anslagspost 3

Verksamhet	Land omr.	Rekvirerat 2005 (tkr)	Kvar totalt (tkr)
Officersutbildning Rådgivare Kurser	Est/Lett/Lit	1053,8	7226,2

Under 2006 är prognosen att ytterligare 1549 tkr rekvireras, 2007 ytterligare 1801 tkr samt 2008 ytterligare 1822 tkr. Därefter är Regeringsbeslutet slutrekvirerat.

*RB 2004-12-13, UD2004/62952/EC. Stöd till samarbete med Estland, Lettland och Litauen på Försvarens områden*

Reservationsanslag 9:1, Anslagspost 3

Verksamhet	Land omr.	Rekvirerat 2005 (tkr)	Kvar totalt (tkr)
Officersutbildning Rådgivare Kurser	Est/Lett/Lit	1466,8	4663,2

Under 2006 är prognosen att ytterligare 1326 tkr rekvireras, 2007 ytterligare 1542 tkr samt 2008 ytterligare 1562 tkr. Därefter är Regeringsbeslutet slutrekvirerat.

### 2.3 Skydd mot NBC-stridsmedel (RB p. 14)

#### Allmänt

Skydd mot NBC-stridsmedel skall ses i ett brett perspektiv, det följande har därför skrivits mot bakgrund av begreppet skydd mot NBC-händelser.

Försvarsmakten har efter FB 04 påtagligt stärkt NBC-funktionen, bl.a. har 30 nya tjänster tillförts Totalförsvarets skyddscentrum (SkyddC). Vidare har en NBC-officerskarriär öppnats inom Försvarsmakten och omfattande investeringar gjorts inom NBC-utbildningsområdet.

#### Fysiskt skydd

Inga förändringar har ägt rum avseende NBC-skyddet vid Försvarsmaktens anläggningar.

Kollektivt skydd finns vid vissa mekaniserade förband och vissa marina förband. Mobila kollektiva skydd (COLPRO) är under anskaffning och avsedda främst för NBC-förband och registerförband.

Av flygande förband kan endast flygtransportdivisionen uppträda i kontaminerad miljö.

Grundutbildningsförbanden värnpliktiga har utrustats och utbildats med personlig skyddsutrustning och förbanden med förbandsanpassat skydd. Förband i styrkeregister och i utlandsstyrkan har utrustning och utbildning som i huvudsak motsvarar kraven i STANAG 2150.

FOI har under året genomfört en förstudie avseende förutsättningar och möjligheter till NBC-skydd för "framtidens soldat". Arbetet genomförs i samverkan med Storbritannien, Nederländerna och Canada med målsättning att bl.a. ta fram en fältuniform med inbyggt NBC-skydd.

## **Medicinskt skydd och medicinskt omhändertagande**

### *Autoinjektorer mot nervgasförgiftning*

Nuvarande autoinjektorer, levererade på 90 talet, måste successivt p.g.a. utgången förbrukningstid, ersättas. I samband med detta arbete har också möjligheten att utveckla en autoinjektor med enklare handhavande beaktats.

Försvarsmakten och Socialstyrelsen m.fl. myndigheter har samverkat avseende anskaffning av nervgasmedel i autoinjektorer, varvid det bl.a. har framkommit att ASTRA ZENECA:s offert svar var allför kostsam. FOI undersöker f.n. andra utvecklings/anskaffningsmöjligheter.

Anskaffning avses ske genom Försvarsmaktens försorg.

### *Medicinskt omhändertagande*

I pågående arbete med nytt sjukvårdskoncept beaktas även hanteringen av kombinationsskadade.

## **Beredskap**

Den nationella NBC-insatsstyrkan, organiserad 2002-07-01, som utgörs av fast anställd personal vid SkyddC och FOI NBC-skydd. Den materiel som styrkan utrustats med är den materiel som används vid utbildning av NBC-kompaniet. Styrkan har normalt ingen beredskap utöver de 48 h, som normalt gäller för Försvarsmakten. Vid en förändrad hotbild kan beredskapen höjas och detta har prövats vid några tillfällen, såväl skarpt som vid övning.

NBC-kompaniet, som är under utbildning, utgör också ytterligare en beredskapsresurs i slutet av utbildningen.

Försvarsmakten har organiserat en NBC insatsstyrka för internationella insatser om c:a 50 man (NBC ISS int). Styrkan är operativ sedan 2004-07-01 och anmäld till EU styrkeregister och till EU register, som omfattar resurser avsedda att skydda civilbefolkningen vid terrorangrepp (CBRN-händelser). Del ur styrkan deltog i övningen Barents Rescue 05 i Nordnorge. NBC ISS avses att fr.o.m. 2006-07-01 avdelas ur NBC-kompaniet.

För att hantera NBC-händelser har MD S kompletterat kompetensen hos befintlig personal med NBC-bakgrund och en styrka om c:a 15 man med NBC-skyddsmateriel finns nu

organiserad. Resursen avses behållas även efter Försvarets omorganisation på regional nivå.

Vid Försvarets NBC-banor finns också NBC-kompetens och NBC-materiel.

Härutöver finns vid grundutbildningsförbanden viss NBC-skyddsförmåga, främst i slutet av utbildningen.

### **Interoperabilitet**

Vid utvecklingen av NBC-insatsstyrka och NBC-kompani har hänsyn tagits till de krav som stipuleras i STANAGS enligt partnerskapsmålen. Målsättning och förutsättning är att förbanden skall kunna ingå i internationella enheter. Vidare har utbildning riktad mot befäl i förband ingående i styrkeregister genomförts.

Försvarets makt har deltagit i EU ECAP NBC PG, Nato NBC Defence Working Group, Nato Training Group, Land Group 7 och WEAG. Det sammanfattande syftet är dels att samordna och validera NBC-förmågan samt att utveckla utbildning, standarder och procedurer samt materiel.

EU har beslutat att Nato CONOPS och STANAGS skall gälla för EU förbandsutveckling, således även för EU NBC-förband. Eftersom Sverige inte deltar i utvecklingen av Nato NBC-bataljoner, vilket vore önskvärt för Försvarets vidkommande, föreligger svårigheter att innehålla de krav på interoperabilitet, som ett deltagande med svenska NBC-förband i Nato-ledda operationer erfordrar. Inte minst deltagandet i övningen CMX 05 visade på detta behov. Utbildning i Nato STANAGS-system har planerats att genomföras januari 06.

Det bilaterala samarbetet med UK har återupptagits och besök från respektive sida har genomförts för att säkra fortsatt samverkan. Samsyn har också uppnåtts i flera frågor inför möten med ECAP NBC PG.

### **NBC-skyddsförmåga såväl internationellt som nationellt**

#### *Internationellt*

Utlandsstyrkan har utbildats och utrustats med individ- och förbandsanpassat skydd. Dosimeter 61 används t.ex. rutinmässigt som N-varningsinstrument. Ett arbete för att skapa rutiner för registrering av dosvärden har pågått.

De operativa krav som återfinns i respektive missions operationsorder är inarbetade i motsvarande svenska dokument och kraven innehålls.

Det seminarium som avhölls i Umeå, oktober 2004, inom området "Environmental Industrial Health Hazards" (EIHH) med deltagare från 18 nationer har väckt intresse inom Nato-sfären. Ett policydokument har därefter fastställts i "Senior Defence Group of Profilation". Det blir det första policydokumentet i Nato, som ett partnerland initierat. FN (DPKO) har vidare uttryckt intresse för svensk medverkan i miljö/hälsorekognosering och utbildning inom området vid deployering av UNMIS i Sudan.

Arbetet med NBC-, miljö och hälsohot har fortsatt i samverkan med FOI NBC-skydd inför ev. kommande deployeringar. Nuvarande inriktning är norra Afganistan inför utökat svensk deltagande därstädes.

#### *Nationellt*

Övningsverksamhet har genomförts i planerad omfattning. NBC-kompaniet deltog i arméns slutövning 2005 varvid många värdefulla erfarenheter vanns. I ledningsövningen VIKING 05 ingick NBC-moment i scenariot och NBC-moment ingår nu i FHS större ledningsövningar, vilket också bidrar till att höja befälets NBC-kompetens.

SkyddC icke nivåhöjande kurser, med deltagare från Försvarmakten och myndigheter inom krishanteringssystemet, har genomförts med gott resultat.

Försvarmakten har, för att tillgodose behovet av NBC-kompetens, beslutat att tillföra SkyddC ytterligare c:a 30 tjänster, vilka bemannats och f.n. genomförs en c:a 12 månader lång NBC-utbildning för dessa.

Under året har vid SkyddC systemkontor NBC upprättats med ansvar för uppföljning av Försvarmaktens NBC-materiel.

Vidare har Försvarmakten, inom den civila krishanteringssystemet, deltagit med representant i NBC-rådet (KBM) och varit adjungerade i samverkansområdet "Spridning av farliga ämnen". Försvarmakten ser här en utvecklingspotential att ytterligare utöka samverkan med övriga myndigheter. Den spetskompetens inom NBC-området som finns i Umeå kan i större omfattning merutnyttjas i syfte att bidra till att de nationella målen uppnås.

Vidare ingår en representant från Krisberedskapsmyndigheten i Försvarmaktens FoT-grupp 26 NBC för att bevaka möjligheter till samordnade projekt, t.ex. sanerings- och autoinjektorprojekten.

Funktionsplan NBC-skydd, (FM FUP NBC-skydd) för inriktning av NBC-skyddet på medellång och lång sikt utgör underlag för koordinering av materielanskaffning, utveckling, utbildning och metoder.

### **Införande av NBC-kompani i insatsorganisationen**

Den tredje värnpliktsutbildningsomgången avsedd för NBC-kompaniet påbörjade utbildningen sommaren 2005. Efter genomförd utbildning avses dessa värnpliktiga krigsplaceras vid NBC-kompaniet och utgör en rekryteringsbas för insatsstyrka NBC (BC 03). Utbildning avseende indikering och analys genomförs med stöd av FOI NBC-skydd.

Utbildningen genomförs med tillgänglig materiel och substitut har utnyttjats. Vad avser materiel har under året integrering av utrustning till de mobila fältlaboratorierna gjorts. Laboratorierna levereras till Försvarmakten under 06. Motsvarande integrering har gjorts av utrustning till indikeringsfordonen version B med planerad leverans våren 06.

Materielen är avsedd för NBC-kompaniet, men kommer inledningsvis att också nyttjas av den internationella NBC-insatsstyrkan.

Med planerad materieltillförsel bedöms målsättningen, ett operativt NBC-kompani, innehållas till 2006-07-01. Detta förutsätter att inga ytterligare förseningar i materieltillförseln sker.

Avseende den internationella insatsstyrkan NBC så är kontraktstiden 12 månader och f.n. pågår rekrytering till NBC ISS int (BC 03) för 06/07, med en beredskapstid om 18 månader. Styrkan skall vara operativ 06-07-01. Styrkan avses avdelas ur NBC-kompaniet, dock erfordras att rekrytering även sker utanför NBC-kompaniet, främst avseende experter.

Försvarmakten har i dag begränsningar i samtidig användning av tillgängliga NBC-resurser. Tillgänglig materiel medger inte samtidig utbildning och insats. Under 2005 har beslut tagits avseende kompletteringsanskaffning av viss materiel med syftet att från 2008 såväl kunna genomföra internationella insatser som bedriva utbildning eller stödja samhället vid NBC-händelse.

### **2.4 Totalförsvarspliktiga som fullgör värnplikt (RB p.22)**

I regleringsbrevet står att läsa:

*” Utbildningsvolymerna och utgifterna avseende totalförsvarspliktiga som fullgör värnplikt skall redovisas i tabellform enligt bilaga 2 till regleringsbrevet (7 Pos 2).”*

### **Avgångar bland värnpliktiga under kalenderåret 2005**

Tabellen nedan åskådliggör antalet inryckta samt antalet avgångar bland värnpliktiga män och kvinnor under 2005. Det är dock viktigt att notera att kalenderår och utbildningsår inte

sammanfaller. Data är hämtad ur Pliktverkets datasystem 2006-01-16 och som avgång räknas värnpliktiga som efter inryckning erhållit beslut som innebär att de lämnat Försvarsmakten.

Förband	Kvinnor			Män			Båda Könen		
	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %
LG	132	17	12,9	1192	201	16,9	1324	218	16,5
I 19 Mek	25	9	36,0	887	151	17,0	912	160	17,5
I 19 Art	12	3	25,0	207	26	12,6	219	29	13,2
I 19 Jäg	2	0	0,0	258	47	18,2	260	47	18,1
K3 FJS	0	0	0,0	47	12	25,5	47	12	25,5
K 3	4	0	0,0	425	32	7,5	429	32	7,5
K 4	0	0	0,0	24	2	8,3	24	2	8,3
P 4	27	4	14,8	738	109	14,8	765	113	14,8
P 4 Kvarn	10	2	20,0	253	27	10,7	263	29	11,0
P 7	23	0	0,0	603	46	7,6	626	46	7,3
P 10	0	0	0,0	43	4	9,3	43	4	9,3
P 18	0	0	0,0	33	1	3,0	33	1	3,0
A 9	0	0	0,0	41	5	12,2	41	5	12,2
LV 6	21	3	14,3	697	75	10,8	718	78	10,9
ING 2	7	2	28,6	606	81	13,4	613	83	13,5
S 1	34	5	14,7	519	48	9,2	553	53	9,6
T 2	41	6	14,6	524	78	14,9	565	84	14,9
<b>Armén</b>	<b>338</b>	<b>51</b>	<b>15,1</b>	<b>7097</b>	<b>945</b>	<b>13,3</b>	<b>7435</b>	<b>996</b>	<b>13,4%</b>

Förband	Kvinnor			Män			Båda Könen		
	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %
MarinB	4	0	0,0	127	16	12,6	131	16	12,2
MarinB/Malmö	1	0	0,0	23	2	8,7	24	2	8,3
MarinB/Göteb	2	0	0,0	47	4	8,5	49	4	8,2
MarinB/Bassäk	0	0	0,0	69	0	0,0	69	0	0,0
MarinB/Muskö	3	1	33,3	6	0	0,0	9	1	11,1
MarinB/Härnös	0	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0
MarinB/Visby	2	1	50,0	3	0	0,0	5	1	20,0
MarinB O	3	0	0,0	175	9	5,1	178	9	5,1
MarinB O Här	0	0	0,0	11	2	18,2	11	2	18,2
MarinB O Vis	0	0	0,0	7	1	14,3	7	1	14,3
ÖS/Kar	0	0	0,0	9	1	11,1	9	1	11,1
Amf 1	2	0	0,0	167	23	13,8	169	23	13,6
AMF1/GBG	0	0	0,0	13	2	15,4	13	2	15,4



Amf 4	1	0	0,0	63	12	19,0	64	12	18,8
2. ysf	7	0	0,0	60	4	6,7	67	4	6,0
1.ubfl	3	0	0,0	18	1	5,6	21	1	4,8
3.sjöstridsfl	10	0	0,0	33	1	3,0	43	1	2,3
4.sjöstridsfl	8	1	12,5	80	6	7,5	88	7	8,0
<b>Marinen</b>	<b>46</b>	<b>3</b>	<b>6,5</b>	<b>917</b>	<b>84</b>	<b>9,2</b>	<b>963</b>	<b>87</b>	<b>9,0%</b>

Förband	Kvinnor			Män			Båda Könen		
	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %	Inryckta	Avgång	Avgång %
F 4	1	0	0,0	55	6	10,9	56	6	10,7
F 7	0	0	0,0	17	0	0,0	17	0	0,0
F 17	11	0	0,0	270	27	10,0	281	27	9,6
F 17/H	4	1	25,0	56	10	17,9	60	11	18,3
LSS	1	0	0,0	119	13	10,9	120	13	10,8
F 21	5	0	0,0	78	7	9,0	83	7	8,4
Hkpflj/Malmen	0	0	0,0	53	5	9,4	53	5	9,4
<b>Flygvapnet</b>	<b>22</b>	<b>1</b>	<b>4,5</b>	<b>648</b>	<b>68</b>	<b>10,5</b>	<b>670</b>	<b>69</b>	<b>10,3%</b>
SkyddC	4	0	0,0	38	2	5,3	42	2	4,8
FÖMUSC	16	0	0,0	72	1	1,4	88	1	1,1
FMUndSäkC	6	3	50,0	21	4	19,0	27	7	25,9
<b>Centra</b>	<b>26</b>	<b>3</b>	<b>11,5</b>	<b>131</b>	<b>7</b>	<b>5,3</b>	<b>157</b>	<b>10</b>	<b>6,4%</b>
<b>FM</b>	<b>432</b>	<b>58</b>	<b>13,4</b>	<b>8 793</b>	<b>1 104</b>	<b>12,6</b>	<b>9 225</b>	<b>1 162</b>	<b>12,6%</b>

*I jämförelse med år 2004 har det totala antalet avgångar inom hela FM under 2005 ökat med en procentenhet från 11,3% till 12,6%. Dock har antalet avgångar bland kvinnor minskat med två procentenheter från 15,7% till 13,4%.*

Vid en jämförelse mellan de olika försvarsgrenarna har armén 15% , procentuellt flest, avgångar bland kvinnliga värnpliktiga vilket står att jämföra med marinen med 7% och flygvapnet 5%. Armén har haft generellt större andel avgångar jämfört med marinen och flygvapnet under flera år. Att armén har störst andel kan bero på att värnplikten generellt är mer fysiskt krävande än värnplikten inom flygvapnet och marinen. Ett arbete sker kontinuerligt ute på förbanden och hos Pliktverket (TPV) för att minska avgångarna.

### **Ej krigsplaceringsbara**

Tabellen nedan visar antalet ej krigsplaceringsbara bland de utryckande värnpliktiga under kalenderåret 2005.

	Utryckta	Ej Krigsplacbara	i %
<b>Armén</b>	8 476	269	3,2

<b>Marinen</b>	1 675	31	1,9
<b>Flygvapnet</b>	1 533	41	2,7
<b>Centra</b>	119	0	0,0
<b>Totalt</b>	<b>11 803</b>	<b>341</b>	<b>2,9</b>

## 2.5 Kvinnliga sökanden (RB p.23)

I regleringsbrevet står att läsa:

*”De åtgärder som har vidtagits och resultaten av dessa för att fler kvinnors skall söka och fullgöra värnpliktsutbildning skall redovisas. Antalet kvinnor som har påbörjat respektive slutfört värnpliktsutbildning under året skall redovisas.”*

### Materiel

FM har under 2005 fortsatt att se över utrustningen för enskilda soldater, i syfte att ge kvinnor och män lika förutsättningar avseende personlig materiel. FMLOG genomför sedan 2004 årliga möten med Högkvarteret, Försvarets materielverk och förbanden, bl.a. i syfte att säkerställa rätt hantering och anskaffning av beklädnadsmateriel för kvinnorna i FM.

### Nätverk

Nätverket för kvinnliga värnpliktiga har varit igång sedan hösten 2001. Syftet är att uppmuntra och möjliggöra att kvinnliga värnpliktiga samarbetar för att kunna påverka sin egen arbetsmiljö men även ett formellt stöd i organisationen.

### Rekrytering

FM ungdomsverksamheten har varit inriktad på att hälften av de som antas till de frivilliga verksamheterna skall vara tjejer.

Minilumpen riktar sig mot både tjejer och killar som under några dagar kan prova på hur det är att göra värnplikten. Den övervägande majoriteten som genomför minilumpen är unga tjejer, och under 2005 deltog c:a 500 tjejer i minilumpen.

### Kvinnliga värnpliktiga

Tabellen nedan visar antalet kvinnliga värnpliktiga som påbörjat, avbrutit respektive fullföljt värnpliktsutbildningen 2005.

	<b>Inryckta</b>	<b>Avbrutit</b>	<b>Avbrutit i %</b>	<b>Fullföljt</b>
Armén	338	51	15,1	287
Marinen	46	3	6,5	43
Flygvapnet	22	1	4,6	21
Centra	26	3	11,5	23
<b>Totalt</b>	<b>432</b>	<b>58</b>	<b>13,4%</b>	<b>374</b>

*I jämförelse med år 2004 så har antalet avgångar inom Försvarsmakten (FM) bland kvinnor minskat med knappt två procentenheter från 15,7% till 13,4%.*

Tabellen nedan visar antalet inryckta kvinnor i förhållande till det totala antalet inryckta värnpliktiga.

Inryckta bägge kön	Inryckta kvinnor	Inryckt kvinnor i %
2004 14 466	562	3,9%
2005 9 225	432	4,7%

*I jämförelse med år 2004 så har det totala antalet kvinnor som ryckt in till FM under 2005, ökat med knappt en procentenhet från 3,9% till 4,7%, alltså en liten ökning.*

## **2.6 Etnisk och kulturell mångfald (RB p. 24)**

I regleringsbrevet står det att läsa:

*"De åtgärder som vidtagits och resultaten av dessa för att bättre spegla samhällets etniska och kulturella mångfald skall redovisas."*

### **Rekrytering**

Under år 2005 startades ett projekt i syfte att öka antalet ungdomar med invandrarbakgrund inom Försvarsmakten (FM). I projektet "Projektet Information till Invandrarungdomar" arbetade FM tillsammans med Pliktverket (TPV) och Förvarshögskolan (FHS) med att försöka attrahera ungdomar i invandratäta områden, att dels komma till mönstringen och dels att genomföra värnplikten.

I projektets referensgrupp ingick inte bara FM, TPV och FHS utan även Krisberedskapsmyndigheten, Värnpliktsrådet och Civilpliktsrådet. Projektet har etablerat kontakt med gymnasieskolor, medborgarkontor och föreningar i invandratäta områden. Ett exempel på genomförd verksamhet i skolorna är att projektet har vid ett flertal tillfällen haft informationsdiskar i uppehållsrum. *Dessa kontakter har bl.a. genererat ett antal studiebesök vid militära förband och vid TPV regionkontor, av skolor och föreningar.*

*Inom ramen för projektet, så deltog under 2005, RekryC och TPV i diverse mässor och festivaler som samlar många ungdomar med invandrarbakgrund. Exempel på några av dessa är Ung 08, Fittjafestivalen, Helsingborgsfestivalen och Rinkebydagen.*

Utöver aktiviteter i utvalda områden och vid särskilda arrangemang, har projektet genomfört en enkätundersökning för att mäta attityder till, och kunskaper om, pliktjänst och mönstring

Motsvarande enkätundersökning kommer att göras efter projektets avslut. Enkäterna kommer sedan att ligga till grund för den utvärdering som skall genomföras då projektet har avslutats.

### **Information**

FM har under 2005 utökat antalet skolinformatörer från 16 till 20 stycken. Dessa skolinformatörer är anställda av RekryC och genomför försvarsinformation i skolklasser över hela landet. En särskild målgrupp härvidlag är ungdomar med invandrarbakgrund.

*Skolinformatörerna har genomfört ett stort antal föreläsningar vid skolor och gymnasier och har under 2005 nått ut till cirka 35 000 ungdomar, att jämföra med motsvarande siffra för år 2004 på ca 20 000.*

*Vid anställning av framtida skolinformatörer så strävar RekryC efter att anställa sådana som har invandrarbakgrund.*

### **Resultatet**

*Resultatet av de vidtagna åtgärderna för att "bättre spegla samhällets etniska och kulturella mångfald" är svårt att mäta, då uppgifter om etnicitet, sexualitet och religion enligt Personuppgiftslagen (PUL) inte får registreras.*

## **2.7 Tidningen Värnpliktsnytt (RB p.25)**

### **Bakgrund**

Försvarsmakten skall ge administrativt stöd till tidningen Värnpliktsnytt. De totalförsvarspliktiga som fullgör grundutbildning skall tillförsäkras inflytande över tidningens utformning och innehåll och tillställas tidningen kostnadsfritt. Värnpliktsnytt skall i fredstid produceras av totalförsvarspliktiga för totalförsvarspliktiga för att tillgodose de totalförsvarspliktigas medinflytande och demokratiska rättigheter. Tjänstgöringen vid Värnpliktsnytt skall utformas som utbildning. Vidare skall tidningen i journalistiskt och redaktionellt hänseende lyda under chefredaktören. Tidningens självständighet skall säkerställas.

### **Resultat**

Värnpliktsnytt har under år 2005 utbildat 20 värnpliktiga informationssoldater. Av de 10 som ryckte ut under året uppnådde 8 soldater 20 poäng i journalistik vid Karlstad universitet.

I den nyinryckta gruppen om 10 soldater är könsfördelningen för första gången i tidningens historia helt jämn, vilket påverkar arbetet mycket positivt.

Under 2005 har Värnpliktsnytt utkommit 14 gånger i 18 utgåvor, med två utryckningsbilagor och en studietemabilaga. Ett antal uppmärksammade artiklar har publicerats, bland annat om FB 04, materielanslaget, trakasserier samt bristande yttrandefrihet på förbanden. Flera reportage från utlandet gjordes, bland annat om Kfor i Kosovo, Liberiastyrkan, Marinkåren i

USA samt den svenska flottans jordenruntresa. Detta för att anpassa tidningen till försvarets alltmer internationella insatser.

De värnpliktiga genomförde för första gången överlevnadskurs för journalister, i K3:s regi. Informationssoldater lånades ut till bland andra F 21 och Livgardet, för att stödja deras informationsavdelningar under slutövningar. Ett Combat cameraprojekt inleddes under året, i samarbete med AMF och FHS. Hittills har tre soldater genomgått Combat Camera-utbildningen.

Redaktionen har haft ett antal besök under året, bland annat, C LG, C ILM/FHS, C Info, ÖB samt personal från försvarsdepartementet.

Trots minskad upplaga och en oberäknelig annonsmarknad har annonsintäkterna varit fortsatt goda.

## **2.8 Frivillig försvarsverksamhet (RB p.27 samt 28)**

### 2.8.1 Sammanfattning

De frivilliga försvarsorganisationerna har genom att grundutbilda personal för att bemanna befattningar, främst i hemvärnsförbanden, men också vidareutbilda/kompletteringsutbilda personal som redan finns i förbanden bidragit till att höja Försvarsmaktens förmåga. Ca en fjärdedel av personalen i hemvärnsförbanden är avtalspersonal utbildad via frivilliguppdrag.

Därutöver har personal, ca 200 st, som utbildats av de frivilliga försvarsorganisationerna deltagit i internationell verksamhet, i övningar eller missioner.

Personal från de frivilliga försvarsorganisationerna utbildade i Försvarsmakten har deltagit i insatser med anledning av Tsunami-katastrofen och i anslutning till stormen Gudrun.

Några organisationer har i sin analys av genomförd verksamhet förklarat sitt underutnyttjande med att flera kårer och förbund inte orkat med att genomföra planerad verksamhet då stor del av den disponibla tiden användes till insatser till följd av stormen Gudrun.

### 2.8.2 Resultatredovisning

Ersättning för utbildningsverksamhet ur anslaget 6:1 har betalats ut till 15 frivilliga försvarsorganisationer, tabell 1.

Ersättning har betalats ut till frivilliga försvarsorganisationer för deras verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ukraina och Ryssland, tabell 5.

Bidrag ur anslaget 6:9 har betalats ut till 17 frivilliga försvarsorganisationer, tabell 6, samt till 10 militära tidskrifter m.m., tabell 7.

**Redovisning av anslag 6:1 anslagspost 1, villkor 9. Ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet**

Regleringsbrevet: Högst 108 000 000 får användas för ersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet.

**Försvarsmaktens ram för ersättning till de frivilliga försvarsorganisationernas utbildningsverksamhet** **108 000 000 kr**

Utbetalat till frivilliga försvarsorganisationer 92 952 806 kr

Redovisning av anslag 6:1, anslagspost 1, villkor 10.

Regleringsbrevet: Högst 3 000 000 kr får efter rekvisition betalas ut till frivilliga försvarsorganisationer för deras stödjande verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ukraina och Ryssland.

**Summa medel för verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland** **3 000 000 kr**

Utbetalat till frivilliga försvarsorganisationer 1 966 623 kr

**Redovisning av anslag 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer**

**Anslagspost 1**

Medel enligt regleringsbrevet, anslagspost 1	55 117 000 kr
Utbetalat till frivilligorganisationer	53 547 000 kr
Utbetalat till vissa militära tidskrifter m.m.	535 000 kr
Utbetalat till Försvarets civila idrottsförbund	1 035 000 kr
<b>SUMMA UTBETALNINGAR</b>	<b>55 117 000 kr</b>

**2.8.3 ANSLAG 6:1, FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONER**

## Mål för verksamheten inom Försvarmakten

Försvarmakten skall stödja de frivilliga försvarsorganisationerna så att deras verksamhet bidrar till att höja Försvarmaktens förmåga, både nationellt och internationellt. Vidare skall den frivilliga försvarsverksamheten utgöra ett stöd till grundorganisationen genom att tillföra exempelvis instruktörer med specifik kompetens och genom att bistå utbildningsförbanden med kompetensklossar.

Försvarmaktens behov av kompetenser och förmågor skall vara styrande för uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna. Behoven skall tydligt framgå i de uppdrag som Försvarmakten ger de frivilliga försvarsorganisationerna. Utbildning som genomförs på Försvarmaktens uppdrag skall vara kvalitetssäkrad på samma sätt som övrig utbildning i Försvarmakten.

Försvarmaktens ändrade uppgifter och därmed förändrade kompetensbehov ställer krav på att de frivilliga försvarsorganisationernas utbildning utvecklas och ges ett delvis nytt innehåll. Utbildning som tidigare var inriktad mot en specifik befattning måste breddas och göras mer ändamålsenlig och omfatta ett utvidgat kompetensområde. Frivilligorganisationerna kan utgöra en kompetensorganisation för kompletterande utbildning. Exempel på sådan utbildning kan vara befälsutbildning och funktionsutbildning inom t.ex. ledning, motortjänst, skytte och sjukvård.

## Rapporteringskrav

”Försvarmakten skall i årsredovisningen redovisa en bedömning av vilka effekter de frivilliga organisationernas verksamhet har fått för det militära försvaret. Frivilligorganisationernas medlemsantal m.m. skall redovisas i tabellform enligt bilaga.” Se tabell 3.

## Uppdragens omfattning och syfte

17 organisationer har fått utbildningsuppdrag för uppgifter inom armén, hemvärnet, marinen och flygvapnet. Frivilligutbildningen bedrivs av de frivilliga försvarsorganisationerna, efter uppdrag från Försvarmakten med stöd av förband och skolor, som centrala/regionala/lokala kurser. Cirka 75 % av frivilligutbildningen bedrivs som centrala kurser främst under sommar-månaderna.

Uppdragen som ges syftar till att fylla Försvarmaktens behov av avtalspersonal för att bemanna befattningar i insatsorganisationen, främst i hemvärnsförbanden, och för att vidmakthålla personalens kompetens genom vidare-/kompletteringsutbildning. Utbildning ges som kombattantutbildning och som befattningsutbildning för att kunna bemanna befattningar. Kompetensen för denna personal vidmakthålls sedan främst genom deltagande i ordinarie

övningsverksamhet men även genom kompletterings- eller vidareutbildning. Därutöver ges utbildningsuppdrag för att vidmakthålla kompetens hos befäl och värnpliktiga. De flesta organisationer har också haft i uppdrag att utbilda instruktörer för att kunna genomföra utbildning inom sitt utbildningsuppdrag och att vid behov stödja Försvarmakten med instruktörer i grundorganisationen.

Utbildningsuppdrag har getts till Centralförbundet för befälsutbildning<sup>7</sup> (CFB) omfattande försvarsupplysning, vapentjänst, NBC-kompetens och olika ledarskapsutbildningar. Dessutom uppdrag riktade mot CFB:s specialförbund; Totalförsvarets Psykförsvarsförbund, Totalförsvarets hälsoskyddsförbund, Befälsföreningen militärtolkar, Fältartistföreningen, Föreningen fältpostbefäl och Föreningen kustjägarna.

Flygfältsingenjörföreningarna (FIFF) har haft i uppdrag att vidmakthålla personalens kompetens genom främst ledarskapsutbildningar.

Flygvapenfrivilligas riksförbund (FVRF) har haft i uppdrag att vidmakthålla flygbasjägar-kompetens och att genomföra ledarskaps- och instruktörsutbildningar.

Frivilliga automobilkårens riksförbund (FAK) har haft i uppdrag att vidmakthålla kompetens för att köra tunga militära fordon.

Frivilliga flygkåren (FFK) har haft i uppdrag att fortsätta att utbilda personal till sjöinformationsgrupper, som ingår i marinens sjöinformationsbataljoner. FFK har också i uppdrag att utbilda personal till hemvärnsflyggrupperna i främst lågflygning samt tekniker.

Frivilliga motorcykelkårens riksförbund (FMCK) utbildar motorcykelinstruktörer och motorcykelordonnanser till hemvärnsförbanden.

Frivilliga radioorganisationen (FRO) har i uppdrag att utbilda personal till sambandstjänst i främst hemvärnet. Vidare har FRO i uppdrag att utbilda instruktörer.

Frivilliga skytterörelsen (FSR) har i uppdrag att utbilda skytteinstruktörer för hemvärnets behov. Vidare ansvarar FSR för Statens skytteombud. Därutöver har Svenska pistolskytteförbundet (SPSF) haft i uppdrag att utbilda ett antal pistolskytteinstruktörer. Detta för att kunna bistå vid utbildning av bland annat utlandsstyrkan. Slutligen har FSR haft i uppdrag att med stöd av SPSF och Svenska sportskytteförbundet (SSF) underhålla och modernisera skjutbanor.

Försvarets personaltjänsteförbund (FPF) har i uppdrag att genomföra kompletteringsutbildning i personalvård/-tjänst, krishantering och att utbilda personal i själavårdstjänst.

---

<sup>7</sup> Centralförbundet för befälsutbildning heter fr.o.m. 2006-01-01 Svenska försvarsutbildningsförbundet



Svenska röda korset (SRK) utbildar sjukvårdspersonal till hemvärnsförbanden som hemvärns-sjukvårdare, sjukvårdsbefäl och sjukvårdsgruppchefer.

Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK) har i uppdrag att utbilda personal till hemvärdet i bl.a. förplägnads- och sambandstjänst. Därutöver har SLK haft i uppdrag att vidmakthålla kompetens för tidigare utbildad avtalspersonal i LOMOS-förbanden för överföring till kommande Hemvärnsunderrättelsekompanier. SLK har också haft i uppdrag att genomföra internationell stabsutbildning (IntSAC) vid SWEDINT

Sjövärnskårens riksforbund (SVK RF) har i uppdrag att utbilda till befattningar inom hemvärdet, främst båtförare, transport- och navigationsbefäl till hemvärnsbataljonsstaber med marina uppgifter. Därutöver har uppdraget omfattat viss kompletteringsutbildning av marin personal bl.a. för havsövervakning.

Svenska brukshundklubben (SBK) har i uppdrag att utbilda hundtjänstpersonal och hundförare till hemvärdet. Dessutom har SBK i uppdrag att utbilda försvarsmaktshundar till hemvärdet och till flygvapnet.

Svenska fallskärmsförbundet (SFF) har i uppdrag att utbilda hoppmästare och hoppledare (instruktörer) för att vidmakthålla kompetens bland värnpliktiga fallskärmsjägare.

Sveriges kvinnliga bilkårens riksforbund (SKBR) har i uppdrag att utbilda fordonsförare till hemvärnsförbanden, främst terrängbils- och bandvagnsförare. SKBR har också haft i uppdrag att svara för en kompletteringsutbildning av avtalspersonal i stridsutbildning för hemvärdet.

## Resultat av utbildningen

De frivilliga försvarsorganisationerna har genom att grundutbilda personal för att bemanna befattningar, främst i hemvärnsförbanden, men också vidareutbilda/kompletteringsutbilda personal som redan finns i förbanden bidragit till att höja Försvarsmaktens förmåga. Ca en fjärdedel av personalen i hemvärnsförbanden är avtalspersonal utbildad via frivilliguppdrag.

Därutöver har personal, ca 200 st, som utbildats av de frivilliga försvarsorganisationerna deltagit i internationell verksamhet, i övningar eller missioner. Effekten av SLK IntSAC-utbildningar har blivit att flera lottor deltagit i internationell tjänst i Kosovo och Liberia.

Frivilligpersonal har också förstärkt grundorganisationen med instruktörer utbildade via frivilliguppdrag.

Vidare har frivilligpersonal deltagit med gott resultat vid olika övningar bl.a. SamMarin, Viking 05, TSÖ, ASÖ och FVÖ. Flertalet av dessa övningar skulle inte ha kunnat genomföras utan deltagande av frivilligpersonal.

Övningarna ger därtill en mycket bättre träning än om eleverna, för att vidmakthålla sin kompetens, måste genomgå repetitionskurser. Dessutom är det mer kostnadseffektivt. Därutöver genomför den personal som har avtal med hemvärnet en omfattande övningsverksamhet.

Under året har antalet frivilligavtal minskat till 11 914. Minskning i armén, exklusive hemvärnet, marinen och flygvapnet är naturligt med hänsyn till den minskade insatsorganisationen. Fortfarande finns det dock stora vakanser av avtalspersonal i hemvärnet. Se vidare analysen under tabell 4.

Utbildningen har genomförts med hög kvalitet och av kunniga instruktörer både från FM och de frivilliga försvarsorganisationerna. Detta har lett till en genomgående bra effekt på genomförd utbildning. Därtill har noterats att en ytterligare samordning mellan de frivilliga försvarsorganisationerna har skett, vilket både leder till breddade kunskaper och bättre kostnadseffektivitet. Samordningen innebär även att kurser i mindre omfattning behövt ställas in p.g.a. för lågt deltagarantal. Trots detta har flera organisationer rapporterat fortsatta problem med sena avhopp till kurser främst beroende av arbetsmarknadsskäl. Några organisationer har också rapporterat om problem med rekrytering av elever till kurser. Detta har inneburit ett lägre deltagarantal på vissa kurser och att kurser har ställts in på grund av för få elevanmälningar. Det innebär också att målet att öka avtalsuppfyllelsen, främst mot hemvärnets behov, inte har kunnat uppnås.

Detta är också en förklaring till att tilldelade medel inte utnyttjats tillfullo. En ytterligare förklaring till underutnyttjandet är att det i samband med Försvarsmaktens ominriktning är svårt att identifiera Försvarsmaktens framtida behov av frivilligpersonal. Uppdragen har därför till stor del riktats mot idag klart uttalade behov inom främst hemvärnet och i övrigt endast för att vidmakthålla de kompetenser som finns och kommer att behövas, om än just nu i en osäker omfattning.

Slutligen har några organisationer i sin analys av genomförd verksamhet förklarat sitt underutnyttjande med att flera kårer och förbund inte orkat med att genomföra planerad verksamhet, då stor del av den disponibla tiden använts till insatser till följd av stormen Gudrun. Därigenom återstod ingen tid för att delta i utbildningar eller övningar.

Flera organisationer redovisar att kostnaderna för kurserna har ökat p.g.a. ökade elevkostnader till följd av ändrade lägsta belopp för dagpenning och ökade kostnader för ammunition, mat och logi.

Genomförd utbildning fördelad på antal kurs/övningsdeltagare och dagar redovisas på nio utbildningsområden i tabell 2.

Som exempel på den effekt befälsutbildningen ger Försvarmakten kan redovisas att förbundet Kustjägarna, specialförbund i CFB, deltog som en frivilligkloss vid övningen SamMarin. Detta är en kompetens/resurs som fortsatt efterfrågas.

SBK har utöver att utbilda hundekipage för hemvärnet även utbildat hundar för placering i flygvapnets insatsorganisation. Utbildningen har genomförts i planerad omfattning.

Utbildning har skett av hemvärnsmän och hundinstruktörer. Kvalitetskontroll har genomförts genom funktionskontroll av hemvärnshundar och av hundekipage. För flygvapnet har utbildats bevakningshundar och genomförts vidmakthållande samt utveckling av ammunitionssök-hundinstruktörer. Därutöver har funktionskontroll av bevakningshundar genomförts.

### **Övrig verksamhet**

Flera av de frivilliga försvarsorganisationernas medlemmar har genom den kompetens de erhållit kunnat genomföra olika uppdrag eller upprätthålla olika befattningar inom Försvarmaktens grundorganisation.

Ett antal organisationer redovisar att av dem utbildade instruktörer vid flera tillfällen tjänstgjort som instruktörer vid Försvarmaktens grundutbildningsförband (CFB, FVRF, FMCK, SVK RF, SBK och SKBR).

Vidare har medlemmar från flera frivilliga försvarsorganisationer deltagit i Försvarmaktens internationella insatser (CFB, FVRF, SLK, SVK RF och SKBR).

FFK har genomfört omfattande flygverksamhet för landets samtliga Sjöstridskompanier och målgångsverksamhet för marinen och armén.

FPF har givit stöd till SWEDINT med hemkomsthandledare.

SRK har av flera MD-grupper fått i uppdrag att svara för den föreskrivna sjukvårdsutbildningen för hemvärnspersonal.

SVK RF har vid flera tillfällen genomfört salutskjutning från Skeppsholmen.

SVK RF har också genomfört ett sjöövervakningsprojekt tillsammans med marinen.

SFF har genomfört luftlandsättning i samband med Hv- och MD-övningar. Vidare har SFF deltagit med instruktörer för utbildning av specialistpersonal.

Fältartisterna, specialförbund inom CFB, har vid flera tillfällen genomfört uppdrag i utlandet i samband med Försvarmaktens internationella missioner.

Under året fortsatte SLK sin manifestation ”Mot massvåldtäkter som vapen i krig”. De har också medverkat i två EU-projekt FAIR och tillsammans med Försvarmakten i GENDER-FORCE.

En lotta, utbildad i förplägnadstjänst, deltar i det militära kocklandslaget.

#### Särskilda insatser

Flera organisationer har rapporterat att de haft medlemmar som deltagit i hjälparbetet i samband med Tsunami-katastrofen i Sydostasien. Deltagandet har både bestått i krisstöd, hjälp med transporter till hemvändande resenärer i Sverige och deltagande i hjälpinsatser i Thailand.

Dessutom har personal från flera frivilliga försvarsorganisationer deltagit i insatser med anledning av stormen Gudrun.

#### **UTBETALADE OCH FÖRBRUKADE MEDEL FÖR UTBILDNING UR ANSLAG 6:1, PROGRAM 13.5. Fördelning per frivillig försvarsorganisation, tusental kr Tabell 1**

ORG	Utbetalat	Bal överskott	Utnyttj medel	Över-/underskott
CFB	25 500	0,0	25 500,0	0,0
FIFF	560	143,7	702,0	1,7
FVRF	9 250	0,0	9 249,5	0,5
FAK	35	0,0	35,0	0,0
FFK	1 300	0,0	1 434,5	-134,5
FMCK	4 111	1 139,0	5 025,0	225,0
FRO	9 850	21,6	9 869,0	2,6
FSR	3 500	100,0	3 234,0	366,0
FPF	950	25,0	973,9	1,1
SRK	9 860	2 341,5	12 287,6	-86,1
SLK	15 250	-67,0	14 316,9	866,1
SVK RF	2 650	7,0	2 499,0	158,0
SBK	2 900	751,7	3 752,3	-100,6
SFF	400	0,0	400,0	0,0
SKBR	5 500	1 504,6	5 975,5	1 029,1
HBR	0	0,0		0,0
SVEROF	-249,8	249,8		0,0
SFRO	0,0	0,0		0,0
SVOF	0,0	0,0		0,0
Östh.g.	1 586,6		1 586,6	0,0
Reserv/ej utb				
<b>SUMMA</b>	<b>92 953</b>	<b>6 216,9</b>	<b>96 840,8</b>	<b>2 328,9</b>

**UTBILDNINGSSSTATISTIK**

**Tabell**

**Frivilligorganisationernas utbildningsverksamhet 2003 - 2005. Antal kurs-  
/övningsdeltagare och antal utbildningsdagar.**

	<b>2003</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2005</b>
	Kurs/övn deltagare	Antal ut- bildnings dagar	Kurs/övn deltagare	Antal ut- bildnings dagar	Kurs/övn deltagare	Antal ut- bildnings dagar
<b>GU</b>	2 975	23 945	3 075	23 041	2 524	17 690
<b>RU</b>	8 852	15 449	3 046	8 108	2 566	7 761
<b>KU</b>	20 738	53 379	20 258	51 762	14 967	48 308
<b>BU</b>	505	4 991	276	2 954	102	1 032
<b>KFK</b>	2 526	7 048	2 120	7 739	1 185	6 223
<b>INSTR</b>	1 112	5 700	1 168	5 654	1 288	6 865
<b>FU</b>	3 319	7 427	7 852	6 182	3 706	10 276
<b>ÖVR</b>	10 281	14 737	7 797	17 321	4 278	6 537
<b>UNGD</b>	17 845	52 551	16 950	59 153	15 569	51 700
<b>TOTALT</b>	<b>68 153</b>	<b>185 227</b>	<b>62 542</b>	<b>181 914</b>	<b>46 185</b>	<b>156 392</b>

Förkortningar:

GU, grundutbildning (avtalsutbildning). Deltagare ur avtalsorganisationerna.

RU, repetitionsutbildning (övning eller kurs). Deltagare ur avtalsorganisationerna.

KU, kompletteringsutbildning. Deltagare ur samtliga organisationer.

BU, befodringsutbildning. Deltagare ur organisationerna för frivillig befälsutbildning.

KFK, krigsförbandskurser. Deltagare ur organisationerna för frivillig befälsutbildning.

INSTR, instruktörsutbildning. Deltagare ur samtliga organisationer.

FU, funktionärsutbildning (föreningsfunktionärer). Deltagare ur samtliga organisationer.

ÖVR, övrig utbildning mindre än 6 tim. Häri ingår orientering, soldatprov, kortutb mindre än 6 tim mm

UNGD, ungdomsutbildning. Deltagare ur organisationer med verksamhet för ungdomar, som är medlemmar i organisationen (d.v.s. inte i fristående ungdomsorganisationer).

**FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONER**

**Tabell 3**

Org	Medlemmar 2004			Medlemmar 2005			Frivilligavtal	
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	2004	2005
CFB	4 091	33 391	37 482	3 972	31 563	35 535		
FIFF	0	484	484	0	357	357		
FVRF	991	5 608	6 599	1 115	5 510	6 625	308	231
FAK	0	9 542	9 542	436	8 286	8 722		
FFK	77	2 343	2 420	88	2 222	2 310	241	234
FMCK	610	5 519	6 129	898	4 454	5 352	1 378	1 190
FRO	895	6 283	7 178	864	5 904	6 768	1 585	1 175
FSR	13 486	54 487	67 973	13 545	51 108	64 653		
FPF	265	265	530	286	287	573		
SBS	4 787	553	5 340	4 421	482	4 903		
SRK	205 620	75 215	280 835	204 986	75 050	280 036	3 382	2 333
SLK	17 533	0	17 533	15 288		15 288	4 947	3 820
SVKRF	790	3 261	4 051	745	3 120	3 865	6	7
SBK	41 867	27 911	69 778	41 941	27 960	69 901	1 810	1 487
SFF	630	1 891	2 521	362	1 550	1 912		
SPSF	3 033	32 259	35 292	1 426	23 452	24 878		
SSF	10 640	65 777	76 417	9 538	58 958	68 496		
SCF	9 247	12 769	22 016	9 718	13 421	23 139		
SKBR	7 928		7 928	7 186		7 186	1 630	1 437
HBR	400	8 863	9 263	183	5 575	5 758		
SVERO	35	2 903	2 938	31	3 019	3 050		
SFRO	3	859	862	4	782	786		
SVOF	26	736	762	8	132	140		
<b>Total</b>	<b>322 954</b>	<b>350 919</b>	<b>673 873</b>	<b>317 041</b>	<b>323 192</b>	<b>640 233</b>	<b>15 287</b>	<b>11 914</b>

Redovisningen av antalet medlemmar och fördelning på kön har hämtats från de frivilliga försvarsorganisationerna. Några organisationer har inte kunnat redovisa någon sådan uppdelning för år 2004, då det inte tidigare har efterfrågats. För dessa (FAK, FMCK, SFF och SCF) har en skattad siffra angivits för 2004.

Redovisningen skulle också omfatta antalet krigsplacerade medlemmar. En sådan redovisning går inte att göra. Personal som deltar och genomför frivilligutbildning är ianspråktagen på olika sätt, genom värnplikt och via frivilligavtal. I Pliktverkets register kan utläsas antalet krigsplacerade men om de tillhör en frivilligorganisation eller inte går inte att utläsa. Principiellt kan dock sägas att de som har avtal är ianspråktagna och de som genomgått sk befälsutbildning är placerade i sin egenskap som värnpliktig. Tabellen innehåller av dessa skäl ingen uppgift om antal krigsplacerade

Andelen kvinnor av den totala medlemskader uppgår till knappt 50 % vilket är väsentligt lägre än vad som redovisas i följande tabell där Försvarsmaktens avtalspersonal och den personal som genomfört utbildning redovisas fördelat på ålder- och kompetens.

## Ålders- och kompetensredovisning för år 2005

**Tabell 4**

Org	Avtal Total	Varav kvinnor	Nya	Åldersstruktur					Kompetenser	
				18-25	26-35	36-47	48-60	61-	Meniga	Befäl
FFK	234	3	11	2	15	80	91	46	191	43
FMCK	1 190	188	54	39	315	517	266	53	1 091	99
FRO	1 175	86	16	36	162	231	449	297	866	309
FVRF	231	2	2	14	76	112	29	0	117	114
SRK	2 333	1 236	54	77	582	649	742	283	1 590	743
SLK	3 820	3 820	59	76	810	1 290	1 170	474	2 419	1 401
SVK RF	7	0	0	0	4	2	0	1	3	4
SBK	1 487	1 027	46	37	407	513	432	98	1 299	188
SKBR	1 437	1 437	81	57	333	565	379	103	1 298	139
<b>Total</b>	<b>11 914</b>	<b>7 799</b>	<b>323</b>	<b>338</b>	<b>2 704</b>	<b>3 959</b>	<b>3 558</b>	<b>1 355</b>	<b>8 874</b>	<b>3 040</b>
	Antal i utbildning									
CFB	1 439	176	39	176	445	385	242	86		
FIFF	104	0	0	0	4	14	38	48		
FPF	35	19	0	19	2	12	19	1		
FVRF	195	15	8	15	71	47	22	1		
SVKRF	95	9	2	9	14	26	19	13		
Total	1 868	219	49	219	536	484	340	149		
<b>S:a.</b>				<b>557</b>	<b>3 240</b>	<b>4 443</b>	<b>3 898</b>	<b>1 504</b>		

De redovisade uppgifterna ovan kommer från PLIS (Pliktverkets informationssystem). De frivilliga försvarsorganisationerna har inte tillgång till PLIS utan all rapportering i PLIS hanteras från MD-grupper och flygvapenförbandens frivilligenheter, varför organisationernas egen utbildning inte alltid rapporteras in i PLIS. Den inrapporterade utbildningen som redovisas i ålders- och kompetensredovisningen är därför på intet sätt fullständig. Som exempel kan nämnas att CFB i sin rapport redovisar 28 493 utbildningsdagar (efter avdrag för övrig utbildning liksom ungdoms- resp. funktionärsutbildning om totalt 33 103 dagar) och i tabellen ovan redovisas 1 439 dagar. Dessutom redovisas för SVK RF i den tabell som redovisar ålder och kompetens endast 7 avtal, trots att det i andra listor (än ålders- och kompetensredovisningslistan) från PLIS uttagna per den 31/12 redovisas 62 avtal för SVK RF.

Av de avtal som redovisas utgörs ca 9 400 avtal i hemvärnet. En del av dessa avtal innehas av personal som av olika skäl inte kunnat fullgöra sina kontrakt, varför Rikshemvärnschefen bedömer att det fortfarande finns ett stort behov av att nyutbilda personal till hemvärnet.

Därutöver redovisas drygt 1 500 avtal i flygvapnet, 500 i marinen och ca 450 i armén utom hemvärnet. Här ingår tidigare utbildad avtalspersonal som fortfarande har sina avtal kvar. I vilken omfattning dessa kommer att tas i anspråk även framgent ska Försvarmakten beskriva under våren 2006.

Antalet avtal har minskat med 3 373 sedan förra året. Förklaring till detta är bland annat att tidigare aktiv personal lämnat sina uppdrag i samband med Försvarmaktens omstrukturering. Minskningen av antalet bataljoner inom hemvärnet har vidare inneburit att en del personal valt att lämna verksamheten.

Av redovisningen kan utläsas att den största delen av avtalspersonalen är i åldersgrupperna 26 till 60 år. Medelåldern för avtalspersonalen är som lägst 39 år och som högst 50 år. Vidare kan utläsas att avtalspersonalens ålder visar en förskjutning mot åldersgruppen 36 – 47 år.

Vad gäller personal i utbildning, befälsutbildning, ligger personalen huvudsakligen i åldersgruppen 26 – 47 år, vilket var fallet även tidigare år.

Av årsredovisningen kan också utläsas att ca 57 % av de som genomför frivilligverksamhet är kvinnor vilket är en minskning med 1 % från förra året. Av avtalspersonalen utgör kvinnor 65,5 %, en ökning med 1,5 % från förra året. Förutom SLK och SKBR som är rena kvinnoorganisationer redovisar SBK 69 % och SRK 53 % kvinnor av avtalspersonalen.

Slutligen framgår av redovisningen att avtalsorganisationerna bemannar ett stort spektra av kompetenser och befattningsnivåer allt från kompanibefäl – plutonbefäl – troppchef – grupp-befäl till menig. Som exempel på kompetenser kan nämnas flygförare, båtförare, navigatörer, ordonnanstjänst, sambandstjänst, stridsledning, materieltjänst, präst, hundtjänst, sjukvårdstjänst, motorfordonstjänst och instruktörer vilket är kompetenser som är efterfrågade i insatsorganisationen.

Dessutom finns i frivilligverksamheten ca. 300 krigsfrivilligavtal med medlemmar i FIFF och Fältartisterna.

## **2.8.4 INTERNATIONELL VERKSAMHET**

### **ANSLAG 6:1, FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPERS VERKSAMHET I ESTLAND, LETTLAND, LITAUEN, POLEN, RYSSLAND OCH UKRAINA**

”Försvarmakten skall medverka till att de frivilliga försvarsorganisationerna ges möjlighet att stödja utvecklingen av frivillig försvarsverksamhet i Ryssland och Ukraina. Detta skall ske genom samordnade projekt mellan organisationerna i avsikt att uppnå en god kostnads- och



verksamhetseffektivitet. Projekten skall samordnas med det övriga säkerhetsfrämjande samarbete som Sverige bedriver med nämnda länder. Det säkerhetsfrämjande samarbetet med Estland, Lettland, Litauen och Polen skall vara ett samarbete EU-stater emellan, varför inriktningen är att de frivilliga försvarsorganisationernas stödverksamhet i sin nuvarande form i dessa länder skall börja avvecklas 2005 för att helt kunna avslutas 2006.”

För detta ändamål har för Försvarsmakten enligt 2005 års regleringsbrev avdelats 3 000 tkr som efter rekvisition får betalas ut till frivilliga försvarsorganisationer för deras stödjande verksamhet. Under 2005 har totalt 1 966 623 kr utbetalats. Därtill har balanserade medel från tidigare år fått utnyttjas.

De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet skall återrapporteras. ”Försvarsmakten skall redovisa en bedömning av vilka effekter som de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet har för utvecklingen av motsvarande verksamhet i Ryssland och Ukraina, samt redovisa den avslutande stödverksamheten i Estland, Lettland, Litauen och Polen.”

**UTBETALADE OCH FÖRBRUKADE MEDEL FÖR DE FRIVILLIGA FÖRSVARSORGANISATIONERNAS INTERNATIONELLA VERKSAMHET UR ANSLAG 6:1**  
**Tabell 5**

Org.	Utbetalat	Bal över-/und	Förbrukade	Över-/underskott
CFB	300 000	100 955	283 375	117 580
FIFF	200 000	7 283	192 467	14 816
FVRF	488 000	-30 000	458 000	0
FMCK	0	0	0	0
FRO	270 000	0	193 476	76 524
FSR	200 000	0	201 418	-1 418
FPF	206 000	0	202 483	3 517
SLK	-79 000	188 952	88 501	21 451
SVK RF	300 000	0	391 562	-91 562
SBK	200 000	0	219 181	-19 181
SKBR	62 000	38 225	103 292	-3 067
HBR	-5 377	5 377		0
SVEROF	0	0		0
SFRO	-175 000	175 000		0
Reserv/Ej utb				
<b>Summa</b>	<b>1 966 623</b>	<b>485 792</b>	<b>2 333 755</b>	<b>118 660</b>

## Genomförd verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland och Ukraina

Verksamheten i Baltikum och i Polen som nu har genomförts under flera år har blivit etablerad och efterfrågad. Efterfrågan av stöd och hjälp har minskat något eller ändrats, orsakerna är främst ländernas anpassning till NATO och deras förändrade försvarsmakt men också att de informerats om att vår verksamhet kommer ändra inriktning mot normalt grannlandssamarbete utan särskilda medel. Verksamheten i Ryssland och Ukraina är fortfarande i en uppbyggnadsfas.

Den genomförda utbildningen har skett både i mottagarländerna och vid kurser i Sverige som har varit av hög kvalitet och som uppskattats av mottagarna. Den har uppfattats av eleverna som mycket betydelsefull för deras fortsatta verksamhet i respektive hemland. Utbildningen har bl.a. innehållit utbildning i föreningsverksamhet, ledarskap, motorfordonstjänst, hundtjänst, flygbastjänst och befälsutbildning på olika nivåer. Vidare har ungdomsutbyte skett, vilket är mycket uppskattat av mottagarländerna.

Ledarskapsutbildningen för både män och kvinnor har från samtliga mottagare varit efterfrågad och har uppfattats som värdefull för utvecklingen av personal i ledande befattningar inom såväl hemvärn som övriga organisationer.

FÖRBE FRIV har deltagit i dialoger med respektive Estland, Lettland och Litauens högkvarter, i anslutning till PRODS BALT dialoger, i syfte att få underlag till vad som är efterfrågat. Vidare har FRIV också varit i kontakt med Polens försvarsdepartement. Vid möten med representanter för de baltiska staterna har framförts att de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet är viktig för deras utveckling av en försvarsmakt i demokratisk anda. Samtliga baltiska länder har framfört önskemål om att utbytet bör fortsätta. De har dock informerats om att verksamheten i dess nuvarande form kommer upphöra efter år 2006.

CFB har haft i uppdrag att genomföra utbildning i gränsbevakning för elever från Estland. Vidare har de fått medel för att inbjuda några elever från Estland och Lettland att delta vid CFB:s ordinarie kurser i Sverige.

FIFF har haft uppdrag att i samverkan med FVRF genomföra utbildning på flygbasmateriel i Estland.

FVRF har förutom kursen ovan haft i uppdrag att genomföra utbildning i sensorförband, flygbasförsvar och hundföreläsning med elever från Estland, Lettland och Litauen.

FMCK har haft i uppdrag att genomföra vinterutbildning av estniska Mc-instruktörer.

FRO har haft i uppdrag att genomföra signalistutbildning och kortvågsövningar med elever från Lettland och Litauen.

FSR i samverkan med SPSF har haft i uppdrag att genomföra utbildning av skyttar från Lettland och Estland, delta vid utbildningsläger i Estland och Lettland samt ta emot baltiska skyttar i anslutning till skyttevecka.

FPF har haft i uppdrag att planera för och genomföra utbildning av ryska soldatmödrar i kris-hantering.

SLK har haft i uppdrag att utbilda estniska instruktörer vid fältkockutbildning och att inbjuda några deltagare från Estland att följa SLK IntSaC utbildning.

SVK RF har haft i uppdrag att genomföra ungdomsutbyte med ungdomar från Lettland och Litauen, att fortsätta stödja uppbyggnaden av en motsvarighet till sjövärnsskåren i Kaliningrad, utveckla samarbetet med Ryssland samt att utbilda baltiska tekniker.

SBK har haft i uppdrag att genomföra instruktörsutbildning och ungdomsläger för elever från Estland, Lettland, Polen, Ryssland och Ukraina.

SKBR har haft i uppdrag att påbörja avveckling av sitt trafiksäkerhetsprojekt i Polen. Vidare har SKBR haft ett demokratiuppdrag riktat mot de ryska soldatmödrarna.

Resultat av genomförd internationell verksamhet

Genomförd verksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland har bidragit till utveckling av frivillig försvarsverksamhet i dessa länder. I vissa fall har det även bildats föreningar byggda efter demokratiskt mönster hämtat från Sverige. Därutöver har organisationerna bidragit med kompetensuppbyggnad hos mottagarna. Detta gäller såväl kompetens inom sakområdet som genom vårt sätt att lära.

## **2.8.5 Anslag 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret**

Från anslag 6:9 Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret fördelas det s.k. organisationsstödet till de frivilliga försvarsorganisationerna för ledning och administration, försvarsupplysning, rekrytering, funktionärsutbildning för den egna organisationen samt ungdomsverksamhet. Från och med 2005 har den fördelningsmodell som tagits fram av Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och Försvarsmakten (FM) använts. Organisation som har upp-

drag från både KBM och FM får numera endast organisationsstöd från en av myndigheterna i stället för som tidigare från bägge.

Antalet medlemmar i de 23 frivilliga försvarsorganisationerna är 640 233, se tabell 3. Av dessa tillhör 612 191 medlemmar i någon av organisationerna med uppdrag för Försvarsmakten. Under året har antalet medlemmar minskat med 33 640, en minskning i samma omfattning som föregående år då minskningen var 32 295.

Antalet nyrekryterade till organisationerna med uppdrag för Försvarsmakten utgör ca 64 700 vilket är en ökning jämfört med föregående år då antalet uppgick till ca 59 000.

#### *De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet*

Erhållna bidrag i form av organisationsstöd används till stor del till ledning och administration (bl.a. löner och arvoden). Andelen som används till ledning och administration har fortsatt att öka på bekostnad av bl.a. ungdomsverksamhet.

Försvarsinformation bedrivs såväl externt, som internt. För ändamålet har framställts informationsmaterial som broschyrer, utställningsskärmar, overheadmaterial och video. Flera organisationer har också egna hemsidor och tidskrifter.

Externt sker medverkan i mässor, utställningar t.ex. Military Tattoo och festivaler. Deltagande sker också vid Regementets Dag, Flygdagar, uppvisningar, trafikdagar, hundutställningar/tävlingar och vid skyttetävlingar. Därtill ges information i skolor och på arbetsplatser.

Huvuddelen av försvarsinformationen genomförs internt. Vid alla stämmor, konferenser och även vid styrelsemöten genomförs försvarsinformation ofta med medverkan av politiker och myndighetsföreträdare. Vid alla kurser är försvarsinformation en obligatorisk del av utbildningen.

#### Ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamheten har bedrivits med ett minskat antal deltagare och antal utbildningsdagar jämfört med 2004. Totalt 15 569 ungdomar har deltagit i verksamhet omfattande 51 700 utbildningsdagar, jämfört med ca 59 100 förra året. Det är främst de befälsutbildande organisationerna, CFB, FVRF och SVKRF, som bedriver ungdomsverksamhet. Avtalsorganisationernas ungdomsverksamhet är av mindre omfattning bl.a. beroende på de ekonomiska resurser som kan avdelas.

Av anslaget 6:9 har 12,5 % utnyttjats för ungdomsverksamhet, vilket är en minskning från föregående år då 13,4 % utnyttjades för denna verksamhet.

Omfattningen av verksamheten har varierat stort mellan de organisationer som bedriver ungdomsverksamhet på grund av att den största delen av kostnaderna bestrids med egna medel.

Ungdomar är lätta att rekrytera och fler ungdomar skulle kunna tas om hand om ökade medel tillfördes verksamheten. Tillgången på ungdomsledare är i vissa fall begränsande. Fr.o.m. år 2000 bekostas ungdomsverksamheten av det bidrag som ges till de frivilliga försvarsorganisationerna från anslag 6:9 organisationsstöd, efter överföring av medel från anslag A 1 (nuvarande 6:1). Effekten av att anslag 6:9 för år 2005 sänktes med 20% för de "militära" frivilliga försvarsorganisationerna innebär att ungdomsverksamheten inte kan genomföras i den omfattning som är önskvärd. Ungdomsverksamheten blir en budgetregulator då organisationsstödet till stor del används till löner och andra trögrörliga kostnader. Antalet intresserade ungdomar överstiger det antal utbildningsplatser som finns tillgängliga.

Försvarsmakten redogjorde i sitt budgetunderlag inför 2006 för sin syn på ungdomsverksamhet enligt följande. "Försvarsmakten anser att frivilligorganisationerna skall få som uppdrag att bedriva ungdomsverksamhet, syftande till rekrytering till Försvarsmakten – till värnplikt, till officersyrket samt till utlandstjänstgöring. Behovet av ungdomsverksamhet har ökat med hänsyn taget till kravet på rekrytering av bäst lämpade och mest motiverade samt behovet av att öka andelen kvinnor."

**FÖRDELNING AV BIDRAG UR 6:9, anslagspost 1  
per frivillig försvarsorganisation, tusental kr**

**Tabell 6**

CFB	9 265
FIFF	475
FVRF	3 820
FMCK	3 225
FRO	4 537
FSR	2 905
FPF	535
SRK	6 000
SLK	5 380
SVK RF	3 090
SBK	5 090
SFF	790
SKBR	4 570
HBR	1 960
SVEROF	1 285
SFRO	495
SVOF	125
<b>SUMMA</b>	<b>53 547</b>

**FÖRDELNING AV BIDRAG UR 6:9 TILL VISSA MILITÄRA TIDSKRIFTER OCH  
FÖRSVARETS CIVILA IDROTTSFÖRBUND tusental kr**

**Tabell 7**

<b>FÖRENING/TIDNING</b>	<b>Slutlig tilldelning</b>
Kungliga Krigsvetenskapsakademien	360
Kungliga Örlogsmannaskapet	55
Marinlitteraturföreningen	4,5
Amfibiekårsklubben/Tidskrift för Amfibiekåren	27
Artilleritidskrift	29
Tidskrift i fortifikation	19
Militär Teknisk Tidskrift	12,5
Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga	8
Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund	20
Summa	535
Försvarets Civila Idrottsförening	1 035
Summa	1 035
<b>TOTAL</b>	<b>1 570</b>

**2.9 Miljöfrågor (RB p.29)**

Enligt regleringsbrevet för 2005 skall FM redovisa:

- det fortsatta arbetet med sektoransvar för ekologisk hållbarhet för försvarssektorn och miljöarbetets koppling till de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen,
- arbetet med systematisk hållbarhet i enlighet med Sveriges nationella strategi,
- arbetet med att utveckla det införda miljöledningssystemet,
- arbetet med att göra myndighetens personal delaktig i miljöarbetet,
- i vilken utsträckning myndigheten använder högintensiva, aktiva sonarer i den marina miljön,
- vidtagna åtgärder för att begränsa utsläppen från användning av fossila bränslen och andra skadliga ämnen,

- arbetet med strategiska miljöbedömningar i planerings och beslutsprocessen,
- hur miljöskydd beaktas vid internationella insatser och övningar samt
- myndighetens medverkan i det internationella försvarsmiljösamarbetet och hur försvarsmiljösamarbetet med andra staters försvarsmakter utvecklas.

Försvarssektorns miljödelegation har under 2005 med utgångspunkt från de fastställda miljö kvalitetsmålen tagit fram en ny sektorgemensam miljöutredning. Från denna kommer nya sektorgemensamma miljömål att formuleras och utifrån detta arbete överses myndigheternas miljömål.

FM har ännu inte infört en sammanhållande funktion för ett systematiskt hållbarhetsarbete i enligt med Sveriges nationella strategi. Hållbarhetsarbetet är således uppdelat mellan delarna ekologisk hållbar utveckling, som hanteras inom försvarssektorns miljödelegations arbete, och det arbete som genomförs inom funktionerna personal och ekonomi. FM miljöhandläggarkonferens 2005 innefattade en utbildningsdag med hållbarhetsinriktning.

FM har problem med införandet av ett gemensamt miljöledningssystem inom myndigheten. Detta har bland annat berott på att införandet av miljöledningssystem och verksamhetsledningssystem inte varit synkroniserade och på beslutet att först införa lokala system och därefter ett koncerngemensamt system. De organisationsförändringar som förevarit har också påverkat processen. I dag finns det i realiteten ett antal lokala miljöledningssystem implementerade i de lokala verksamhetsledningssystemen enligt FMS VHL 2003, kravstandard A. De lokala systemen omhändertar de miljöaspekter som förbanden själva kan påverka. FM försöker nu binda ihop dessa till ett koncerngemensamt system i vilket det blir möjligt att uppnå standardens krav.

Samtliga förband har tillgång till miljöhandläggare och på garnisonerna även miljösamordnare vars uppgift bland annat är att utbilda och introducera anställda och vpl-personal i det lokala miljöarbetet, innefattande bland annat hantering av avfall, instruktioner för uppträdande i övningsterräng samt specialutbildning vid större övningar. Personal i speciella befattningar såsom teknisk tjänst och drivmedelshantering etc. får därutöver funktionsanpassad utbildning innefattande miljörelaterad sådan. Utbildning i sparsam körning (eco-driving) har också inletts.

Försvarssektorn har gemensamt anpassat det civila utbildningsverktyget ”miljökörkortet” till sektorns verksamhet. Respektive myndighet introducerar detta verktyg under 2006.

Emissioner som härrör från uppvärmning omhändertas av FORTV program för konvertering till förnyelsebara bränslen samt översyn av och åtgärder på det fastighetsbestånd FM förhär. FM har ännu inte gått över till förnyelsebara drivmedel i sina standardfordon men utbildning i sparsam körning har inletts.



FM kemigrupp har under ledning av försvarssektorns miljödelegation till uppgift att lista och om möjligt föreslå substitution av oönskade ämnen och produkter, detta arbete kommer också upphandlingsfunktionerna inom myndigheterna till del.

Inga strategiska miljöbedömningar har genomförts vid myndigheten under 2005.

FM har under 2005 påbörjat ett arbete med en handbok som stöd för etablering av internationell verksamhet, Camp manual. I denna Camp manual kommer miljö och hälsoskyddsfrågor att ges en central roll, arbetet slutförs under 2006.

Under 2005 har FM fortsatt samarbetsprojektet med Ukraina, som syftar till att producera en militär handbok miljö. Projektet bedöms vara färdigt under våren 2006. Vidare innefattar samarbetet informationsutbyte samt diskussioner omkring eventuella framtida samarbetsprojekt.

Det bilaterala samarbetet med Ryssland har fortsatt med informationsutbyte samt dialoger omkring presumtiva samarbetsprojekt. Ett projektförslag, vars projektförutsättningar behöver undersökas, föreligger som ett resultat av samarbetet.

Under 2005 har fortsatta samtal förts med Estland och Georgien beträffande ett eventuellt trilateralt samarbete med Georgien. Det diskuterade projektet har målsättningen att implementera ett första miljöledningssystem i Estland och Georgien.

Därutöver har FM deltagit i en rad internationella arbetsgrupper och seminarier inom försvarsmiljöområdet. Inom det s.k. Riga-initiativet har det resulterat i att FM har värdskapet för det fjärde plenarmötet under 2006.

Under 2005 har också ett samarbetsavtal med USA på försvarsmiljöområdet ingåtts. Avtalet är en fortsättning av det tidigare från 1995 och avser samarbete rörande såväl forskning som internationellt försvarsmiljösamarbete.

### **3. Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling**

#### **3.1 Materielavveckling (RB p.34)**

#### **VÄSENTLIGA PRESTATIONER**

Ett 25 tal försäljningar av överskottsmateriel har genom FMV regi genomförts under året. Försäljningarna har omfattat allt från övertalig logementsutrustning från nedlagda förband till fartyg och helikoptrar.

Följande volymer övertaliga förnödenheter har avvecklats under 2005:

45 411 st pallar (EUR pall med krage)

2 333 st fordon

313 st byggnader har avvecklats och därmed har 123 149 kvm förrådsyta sagts upp

105 beslut om överföringar av övertaliga förnödenheter till övriga statliga myndigheter har under 2005 fattats.

**49 beslut** om överföring av övertaliga förnödenheter till kommun har under 2005 fattats efter samråd med Räddningsverket.

**167 beslut** om överföring av övertaliga förnödenheter till frivilliga försvarsorganisationer har under 2005 fattats efter samråd med FÖRBE FRIV.

**14 beslut** om överföring av övertaliga förnödenheter till humanitärt bistånd har under år 2005 fattats efter samråd med SIDA.

**33 beslut** avseende överföring av övertaliga förnödenheter till museal verksamhet har efter samråd med SFHM fattats under 2005.

Totalt har **368 beslut** om överföring av övertaliga förnödenheter fattats under 2005. (År 2004 fattades totalt 143 sådana beslut).

Totalt har Försvarsmakten destruerat **11 590** ton ammunition med en Q-vikt på 4 413 ton.

Destruktion av flygplan JA37 pågår.

Delutgallring av 160 st PBV 302 är påbörjad. Avvecklingen sker genom destruktion och reservdelsåtervinning.

Destruktionsupphandling av PBV 401 är påbörjad.

*Ekonomiskt utfall anslag 6:2 år 2005*

Klartext	Aktivitet	Klartext	Utgift 2005-12-31 (tkr)	Intäkt 2005-12-31 (tkr)
MS 542	5420102131	MS Led 03-04	231,2	
MS 542	5420103131	MS Led 05-07	526,6	
MS 542	5420304131	Am avveckling del 5	17 015,9	
MS 542	5420305131	Am avveckling del 6	70 090,5	
MS 542	5420402131	FM Extern avv	-3 709,4	
MS 542	5420403131	FM Extern avv 05-07 *1	15 237,5	86 345,0
MS 542	5420502131	VMH FM Syst avv 05	10 026,9	
MS 542	5420602131	Am avv Balt-04	1 254,9	
MS 542	5420603131	Am avv Balt-05	1 205,3	
MS 542	5420701131	Terminalförråd 05	25 843,0	

MS 542	5420801131	SAMOA	426,7	
MS 542	5421201131	FörsE Särkostnad 05	21 433,9	
MS 542	5421301131	Hum/Stat/Friv	604,1	
MS 542	5421401131	Återvinning 05	15 334,6	
MS 542	5421501131	Am avv korta ledtider	18 055,2	
MS 542	5421502131	Am avveckling 05	16 515,1	
MS 542	5421601131	Balt 05	5 592,0	
MS 542	542160113X	Balt 05 Intäkt *2	0	150
MS 542	5421701131	Analysunderlag HKV 05	4,4	
MS 542	5421805131	Avv Prods Gen/F	115 096,1	
MS 599	5991601131	Konsultstöd GOF	949,3	
MS 599	5999905131	Intäkter avv *3		5 694,2
MS 599	599990513x	Int container		8 102,2
<b>Total</b>			<b>331 733,8</b>	<b>100 291,4</b>

\*1 Dröjsmålsräntor inkluderat, ej med i H bilaga

\*2 Avser intäkt transporttjänster, ej med i H bilaga

\*3 Hyra av materiel m.m inkluderat, ej med i H bilaga

*Nedan redovisas jämförelsesiffror från år 2004:*

Klartext	Aktivitet	Klartext	Utgift 2004-12-31	Intäkt 2004-12-31
MS 542	5420102131	MS Led 03-04	862	0
MS 542	5420303131	Am avveckling	35 099	0
MS 542	5420304131	Am avveckling	75 275	0
MS 542	5420305131	Am avveckling del 6	26	0
MS 542	5420402131	FM Extern avveckling	21 960	-51 085
MS 542	5421501131	Am Avv korta ledtider	5 006	0
MS 542	5421804131	Avv Gro	299 995	0
MS 599	5990419131	Terminalförråd	21 667	0
MS 599	5990420131	FörsE Särkostnad	20 084	0
MS 599	5990421131	Hum/Stat/Friv	143	0
MS 599	5990422131	Återvinning	8 930	0
MS 599	5990423131	Am avveckling	18 668	0
MS 599	5990424131	Balt	1 769	-400
MS 599	5990425131	SAMOA	486	0
MS 599	5990426131	Analysunderlag	30	0
MS 599	599140113X	KRIARB Marktele	497	0
MS 599	5991601131	Konsultstöd GOF	695	0
MS 599	5999904131	Int övertalig materiel	0	-23 244
<b>Total</b>			<b>511 192</b>	<b>-74 729</b>

***Kommentarer till ekonomiskt utfall anslag 6:2 år 2005***

542:0702 Överskottsterminaler (terminalförråd)  
Anslag 060201

Verksamhet syftande till att enligt vad HKV beslutar leda, samordna, vidmakthålla och utveckla verksamhet vid överskottsterminalerna (ÖT) Arboga / Olshammar / Bråvalla.

Verksamheten tillhandahålls av FM LOG Förstdiv, ÖT ARB/BRÅ/OLS.

Omfattning kan grovt förenklat beskrivas som vidmakthållande-, utvecklings- och särkostnader för Arboga (70%), Bråvalla och Olshammar.

Notera vidare att Förs E NORR överskottsterminal finansieras med medel från förrådshållning (FÖRBE LOG beställning).

Utöver ledning och samordning efterfrågas även:

- stöd vid utlämning av förnödenheter till statliga myndigheter, humanitärt bistånd, frivilliga försvarsorganisationer och bilateralt säkerhetsfrämjande samarbete mm
- stöd till FM LOG Teknikdivision RESMAT vid reservdelsavveckling
- destruktion
- lagersänkingsförsäljningar i samverkan med FMV
- månadsrapportering enligt vad HKV i särskild ordning anmäler behov av
- interimförvaring av vissa förnödenheter

542:1202 FörsE särkostnader, transporter och destruktion mm  
Anslag 060201

Omfattning:

Särkostnader utöver grundlön och hyror vid FörsE (motsv) för avveckling av övertaliga KRO förnödenheter

542:1302 Hum / Stat / Friv  
Anslag 060201

Omfattning:

Särkostnader förknippade med gåva enligt förordning 2000:278 eller särskilda regeringsbeslut.

542:1402 Återvinning  
Anslag 060201

Omfattning:

Särkostnader förknippade med destruktion / återvinning.

542:1503 Am avveckling  
Anslag 060201

Omfattning:

Särkostnader förknippade med ammunitionsavveckling.

542:0802 SAMOA  
Anslag 060201

Omfattning:

Särkostnader förknippade med SAMOA möten. Observera att aktiviteten endast får belastas efter samråd med HKV FÖRBE LOG.

542:1702 Analysunderlag till HKV  
Anslag 060201

Då avvecklingen av övertaliga KRO förnödenheter är av särskilt intresse för såväl Försvarmaktens ledning som för Regeringskansliet Försvarsdepartementet skall FM LOG vid utgången av varje månad till HKV insända underlag.

#### *Avvecklingsprocessen*

Grundläggande huvudprincip vid förnödenhetsavvecklingen efter försvarsbeslut 2000 har varit att allt överskott skall avvecklas vilket innebär att insatsorganisationens behov är lika med Försvarmaktens totala behov. Konsekvensen av detta förfarande är att grundorganisationen vid utbildning och övningar använt insatsorganisationens materiel. När det fanns en stor insatsorganisation att ta materiel ur fungerar det men vid en liten insatsorganisation nedgår den materiella statusen vilket leder till att beslutad livslängd för de olika materielsystemen inte kan innehållas utan omfattande investeringar i underhåll och reovering. Detta medför att en viss överkapacitet måste behållas för att innehålla materielsystemens livslängd.

Det exakta innehållet i insatsorganisationen avseende O/E materiel är för närvarande inte fullt ut fastställt. Med anledning av det kan inte det totala avvecklingsbehovet exakt beräknas.

Avveckling genomförs på det för Försvarmakten mest totalekonomiska sättet. Det innebär bland annat att totala intäkter skall vägas mot totala kostnader för avveckling. Avveckling av förnödenheter medför alltid en kostnad, även om intäkterna kan vara större än kostnaderna. Framförhållning och tidigt tagna beslut innan förbandet tas ur insatsorganisationen ger lägst kostnad.

De erfarenheter som dragits från genomförd avveckling under föregående försvarsbeslutsperiod är att både förråds- och vidmakthållandekostnader för den moderna materiel som finns kvar i insatsorganisationen eskalerar. Detta innebär i sin tur att det oftast inte är kostnadseffektivt att bibehålla övertaliga förnödenheter.

#### *Civila aktörer*

Stadsmakterna har givit Försvarmakten en inriktning att öka civila aktörers medverkan vid avveckling av överskottsfornödenheter. Under år 2005 har transporter och destruktionsstjänster upphandlats av extern aktörer för 130 330 kkr fördelat enligt tabell nedan.

<b>Typ av tjänst</b>	<b>Kostnad</b>
Transporttjänster	9 834 kkr
Skrotdestruktion	15 334 kkr
Ammunitionsdestruktion	105 162 kkr

#### *Beslutsprocess*

Överföring/gåva sker med stöd av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarmakten.

HKV fattar beslut om vad som skall tilldelas, i förekommande fall i samråd med SFHM, SIDA, Räddningsverket och SMM.

*Överskottsanalys av Försvarmaktens förnödenheter, materiel och ammunition utförs i samverkan med materielansvariga.*

Parallellt med IO överskottsanalys pågår beslut om omstrukturering och analys av GRO förnödenhetsöverskott.

*Överskottsanalys och avveckling av Försvarmaktens förnödenheter, materiel och ammunition, utförs i samverkan med materielansvariga. Bl a har beslut om totalavveckling fattats för en stor mängd äldre terrängfordon och fartyg.*

Parallellt med krigsorganisationens överskottsanalys/avveckling pågår beslut om omstrukturering och analys/avveckling av grundorganisationens förnödenhetsöverskott.

*Överföring/gåva med stöd av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Förvarsmakten*

*Andra statliga myndigheter*

Totalt under perioden har 102 beslut om överlåtelse av överskott till andra statliga myndigheter gjorts, fördelat på ca 78 000 olika artiklar. Till myndigheterna har överförts bl a 106 elverk av olika typer, 4725 tält, 70 släp/kärror, 87 person- och lastbilar, 20 bandvagnar, 160 terrängfordon, 46 hjullastare/traktorer, 55 båtar/sjösläp, 4 broar (KB4), 29 555 filter/liggunderlag, 6200 sovsäckar, 3100 par stövlar/kängor, 10 350 första förband, 460 sjukbåtar, verktyg, spadar, presenningar och diverse övrig materiel.

Nedan lämnas detaljerad redovisning avseende de beslut om gåvor/överföringar vilka fattats under 2005.

2005-01-13	14 840:60144	Försvarets radioanstalt, FRA	Mred
2005-01-13	14 840:60145	Statens Fastighetsverk	Mred
2005-01-14	14 840:60146	Räddningsverket, SRV	Verktogsatser Tgb30/40
2005-01-14	14 840:60147	Räddningsverket, SRV	Biltankar/vatten
2005-01-17	14 840:60841	Kriminalvården Umeå	Mred
2005-01-17	14 840:60951	Länstyrelsen Dalarnas län	Vattenberedare
2005-01-17	14 840:60981	Kriminalvården Umeå	Lastbil
2005-01-19	14 840:60153	Polismyndigheten i Stockholms län, Sjöpolis enheten	Liggunderlag
2005-01-20	14 840:60154	Länstyrelsen Blekinge län	Mred
2005-01-21	14 840:60155	Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet	Bogserbil
2005-01-26	14 840:61238	Svenska Kraftnät	Cycklar
2005-01-31	14 840:60156	Luftfartsverket, Östersunds flygplats	Elverk
2005-01-31	14 840:60157	Skogsstyrelsen, Skogsvårdsstyrelsen i Mellannorrland	Elverk mm
2005-02-03	14 840:62074	Luftfartsverket, Ängelholms flygplats	Mred
2005-02-03	14 840:62075	Räddningsverket, SRV	Sjvtält
2005-02-03	14 840:62075	Räddningsverket, SRV	Telefon mm
2005-02-09	14 840:62079	Sjöfartsverket	MINARBBÅT 513
2005-02-10	14 840:62081	Luftfartsverket, Stockholm-Arlanda	Tält mm
2005-02-10	14 840:62082	Kustbevakningen	C-INDIKERUTR 98 /S

2005-02-11	14 840:62085	Sjöfartsverket	Mred
2005-02-11	14 840:62086	Polismyndigheten i Stockholms län	Snöslunga
2005-02-15	14 840:63088	Räddningsverket, SRV	Terrängfordon
2005-02-23	14 840:63097	Fortifikationsverket	Sopmaskin
2005-02-24	14 840:63099	Räddningsverket, SRV	Mred
2005-02-24	14 840:63100	Räddningsverket, SRV	Bromtrl (BB2)
2005-02-24	14 840:63100	Räddningsverket, SRV	Bromtrl (BB2)
2005-03-11	14 840:63108	Uppsala universitet	Elverk
2005-03-14	14 840:64815	Sjöfartsverket	Pontoner
2005-03-14	15 840:64818	Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet	Fordon
2005-03-17	14 840:64824	Kungl Tekniska Högskolan, KTH	Släp
2005-03-22	14 840:64828	Räddningstjänsten i Säffle	Fordon
2005-04-20	14 840:65642	Länstyrelsen Gotland, Gotska Sandön	Fältarbetsmtrl 12/S
2005-04-20	14 840:65643	Länstyrelsen Kalmar län	Mred
2005-04-21	14 840:67152	Räddningsverket, SRV	Tgb40 o verktyg mm
2005-04-22	14 840:67153	Skogsvårdsstyrelsen i Mellannorrland	Fordon o div mtrl
2005-04-22	14 840:67154	Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten	Div brandutr mm
2005-05-03	14 840:67162	Polismyndigheten i Västernorrlands län	Säkerhetsskåp
2005-05-12	14 840:67169	Skogsvårdsstyrelsen i Mellannorrland	Mred
2005-05-16	14 840:68635	Tullverket	Gummistövlar
2005-05-23	14 840:68657	KTH	G båt
2005-05-25	14 840:69235	Räddningsverket, SRV	Vattenbehållare 3000L
2005-05-25	14 840:69957	Försvarets materielverk	Vattenbehållare 3000L
2005-05-26	14 840:69241	Polismyndigheten i Jämtlands län	Fordon o div övr mtrl
2005-05-26	14 840:69242	Polismyndigheten i Jämtlands län	Div hundmtrl mm
2005-06-10	14 840:70357	Länstyrelsen Östergötland	Fordon, elverk o div övr mtrl
2005-06-10	14 840:70358	Polisflyget Östersund	Fordon
2005-06-10	14 840:70359	KVM Norrköping Anstalten Kolmården	Släpvagn
2005-06-22	14 840:71065	Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten	Filtar, beklädnads o utspisn.mtrl
2005-06-29	14 840:71075	Polismyndigheten i Jämtland län	Vapenkassun mm
2005-06-29	14 840:71077	Rikspolisstyrelsen's Polisenheten (POL)	Sjvmtrl
2005-06-29	14 840:71078	Räddningsverkets skola Sandö	SJÖJEEP 53
2005-06-30	14 840:71080	Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet (SSRS)	Fordon
2005-06-30	14 840:71081	Rikspolisstyrelsen's Polisenheten (POL)	Gummistövlar, elverk mm
2005-06-30	14 840:71469	Kungl Tekniska Högskolan, KTH	Diverse mtrl
2005-06-30	14 840:71473	Räddningsverket, SRV	Fordon
2005-07-06	14 840:71483	Riksarkivet, Sv Museitjänst	Lyftvagn
2005-07-07	14 840:71485	Lunds Universitet	Fordon



2005-07-07	14 840:71486	Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI	Fordon
2005-07-07	14 840:71487	Räddningsverkets skola Sandö	Fordon
2005-07-07	14 840:71517	Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI	Fordon
2005-07-07	14 840:71518	Försvarets radioanstalt, FRA	Mred
2005-08-17	14 840:72490	Skogsvårdsstyrelsen Mellannorrland	Fordon , tält, skidor,vkt mm
2005-08-19	14 840:72491	Sjöfartsverket	Strb90 o sjösläp
2005-08-23	14 840:72492	Tullverket	Fplrepskärra mm
2005-09-01	14 840:73173	Sjöfartsverket	Elverk
2005-09-01	14 840:73177	Sjöfartsverket	Fordon
2005-09-02	14 840:73178	Stockholms Universitet, SMF	Elverk o vkt
2005-09-05	14 840:73187	Jämtland Härjedalens Fjällräddarförening	Fordon, vkt, sjvmtrl o tält mm
2005-09-06	14 840:73189	Räddningsverkets skola Sandö	Buss
2005-09-15	14 840:73724	Polismyndigheten i Södermanlands län	Liggunderlag
2005-09-15	14 840:73725	Räddningsverket, SRV	Mred vkt mm
2005-09-22	14 840:73737	Polismyndigheten i Värmlands län	Diverse överskottsmtrl
2005-09-23	14 840:74466	Räddningsverket, SRV	Mred
2005-09-30	14 840:74477	Räddningsverkets skola Sandö	Fordon
2005-09-30	14 840:74479	Vägverket Färjerederiet	Elsvetsaggr mm
2005-09-30	14 840:74480	Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	Elverk o kompressorer mm
2005-10-10	14 840:75003	Krisberedskapsmyndigheten	Säkerhetskåp
2005-10-18	14 840:75125	Försvarets materielverk	KB4 (Krigsbro4)
2005-10-21	14 840:75127	Försvarets materielverk	Släpkärra
2005-10-26	14 840:73494	UD, Svenska ambassaden i Estland	Mängdmateriel
2005-10-24	14 840:75129	Räddningsverkets skola Sandö	Båtmtrl
2005-10-25	14 840:75135	Svenska kraftnät	Fordon
2005-10-25	14 840:75136	Fortifikationsverket	Fordon
2005-10-26	14 840:76284	Kungliga Tekniska Högskolan	BASTPB 751
2005-10-28	14 840:76285	Vägverket	Elverk, fordon o div övrig mtrl
2005-10-28	14 840:76288	Skogsvårdsstyrelsen Värmland-Örebro	Elverk, fordon o div övrig mtrl
2005-10-31	14 840:76287	Sjöfartsverket	Elverk o div övrig mtrl
2005-10-31	14 840:76293	Räddningsverket	Tält, filter o sovsäckar
2005-10-31	14 840:76294	Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland	Fordon, tält o div verktyg
2005-10-31	14 840:76295	Lantmäteriet	Fältarbetsmtrl
2005-11-08	14 840:76675	Räddningsverket	Infyxor
2005-11-14	14 840:76940	Räddningsverkets skola Sandö	Antenner
2005-11-14	14 840:76944	Kriminalvården Umeå	Övrig mtrl
2005-11-14	14 840:76945	Länsstyrelsen Västmanlands län	Fordon, verktyg mm
2005-11-18	14 840:77508	Rikspolisstyrelsen	GRUPPBÅT F KA
2005-11-18	14 840:77510	Kriminalvården Stockholm	Verktyg o beklädn.mtrl

2005-11-21	14 840:77513	Räddningsverket	Satser till Bv o Tgb
2005-11-25	14 840:77518	Skogsvårdsstyrelsen i Västerbotten	Gummistövlar
2005-11-30	14 840:77527	Länsstyrelsen Gotlands län	Släpvagn
2005-11-30	14 840:78159	Räddningsverkets Rosersberg	Tankbil
2005-12-09	14 840:69237	Statens Fastighetsverk, Hemsö fästning	AVFUKTARE M120
2005-12-19	14 840:79034	Polismyndigheten i Jämtland län	Kontorsmöbler mm
2005-12-19	14 840:79035	Lantmäteriet, Östersund	Overhead projektor
2005-12-19	14 840:79051	Länsstyrelsen Örebro län	Fordon
2005-12-29	14 840:79605	Södra Lapplands Fjällräddares förening	Sjv- och övr diverse mtrl

### *Kommuner*

2005-03-23 beslutade Regeringen (SFS 2005:169) att ge Försvarmakten möjlighet, att under vissa förutsättningar, ge bort överskottsmateriel (ej krigsmateriel) till kommuner. Förutsättningarna är att materielen går till uppgifter som kommunerna är skyldiga att sköta, och som dessutom inte är konkurrensutsatta. Ett sådant exempel är räddningstjänsten.

Två nya paragrafer infördes §7a och §7b, (Försvarmakten tecknar samråd med Statens räddningsverk om lämpligen att överföra den hemställda materielen enligt 7a § och vid ett positivt beslut om överföring bifogas ett gåvoavtal med direktiv gällande bestämmelser om materielen, som skall undertecknas och återsändas till Försvarmakten före utlämnade av materiel, i enlighet med §7b).

Förordningens tillägg trädde i kraft 2005-05-16.

Totalt under perioden har 49 beslut om överlåtelse av överskott till kommuner gjorts fördelat på ca 32 800 olika artiklar. Till kommunerna har överförts bl a 210 elverk av olika typer, 33 tält, 53 varmluftsaggregat, 23 släp, 53 person- och lastbilar, 34 bandvagnar, 141 motorhandsågar, 153 vattenbehållare/cisterner 250L-5000L, 11 000 sandsäckar, 1500 filter/liggunderlag, 1000 par stövlar/kängor, 5400 första förband, 460 sjukbårar, verktyg, spadar, presenningar och diverse brandmateriel/utrustningar och diverse övrig materiel. Nedan lämnas detaljerad redovisning avseende de beslut om gåvor/överföringar vilka fattats under 2005.

2005-05-26	14 840:69239	Ånge kommun	KB4-bro
2005-06-30	14 840:71470	Helsingborgs brandförsvär	Marschkängor
2005-06-30	14 840:71472	Säffle kommun	Terrängbil 11
2005-07-12	14 840:71521	Hässleholms kommun	Första förband, kängor, dricksflaskor mm
2005-09-01	14 840:73171	Luleå kommun	Mred
2005-09-15	14 840:73727	Storumans kommun	Fordon, elverk ,tält, vkt, sågar, sjvmtrl, mm
2005-09-16	14 840:73728	Emmabodas kommun	Elverk
2005-09-16	14 840:73729	Värends kommun, Växjö	Fordon, elverk, sjvmtrl, brandmtrl, vkt, mm
2005-09-16	14 840:73730	Kiruna kommun	Fordon, filter, sandsäck, tält mm

2005-09-16	14 840:73731	Sorsele kommun	Elverk, filter, tält, sjvmtrl, vkt, mm
2005-09-16	14 840:73732	Arjeplogs kommun	Fordon, elverk
2005-09-16	14 840:73733	Pajala kommun	Fordon, mred
2005-09-21	14 840:73735	Gällivare kommun	Fordon, vkt, elverk, vattenbehållare mm
2005-09-21	14 840:73736	Ovanåkers kommun	Fordon o elverk
2005-09-23	14 840:74462	Arvidsjaur kommun	Fordon, elverk, snöslunga
2005-09-23	14 840:74463	Markaryds kommun	Fordon, sjv mtrl, elverk mm
2005-09-23	14 840:74464	Mullsjö kommun	Elverk
2005-09-23	14 840:74465	Falköpings kommun	Snöslunga
2005-10-21	14 840:75128	Linköpings kommun	Terrängbil 11
2005-10-24	14 840:75130	Hässleholms- och Perstorps kommuner	Fordon o vattencist
2005-10-25	14 840:75137	Eksjö kommun	Fordon, vattenbeh, brandmtrl mm
2005-10-25	14 840:75138	Älmhults kommun	Fordon, sjvmtrl, kläder
2005-10-26	14 840:75140	Räddningstjänsten Storgöteborg	Fordon, brandmtrl, elverk, vkt mm
2005-10-28	14 840:76286	Ljusdals kommun	Elverk
2005-11-02	14 840:76296	Pajala kommun	Fordon, elverk, vattenmtrl
2005-11-02	14 840:76297	Överkalix kommun	Elverk, vkt, vattencist, sjvmtrl
2005-11-02	14 840:76298	Bollebygds kommun	Elverk, traktor mm
2005-11-08	14 840:76677	Sundsvall-Timrå Räddningstjänstförbund	Fordon, elverk, kärror, vattenmtrl, vkt/rds, tält mm
2005-11-17	14 840:76949	Höganäs kommun	Fordon, sågar, kläder
2005-11-17	14 840:76950	Tanums kommun	Fordon, elverk, fältarbml, vkt mm
2005-11-17	14 840:76956	Vaggeryds kommun	Elverk
2005-11-25	14 840:77517	Krokoms kommun	Tankbil, tält, vkt, sjvmtrl
2005-11-30	14 840:78161	Strömstads kommun	Fordon, fältarbml, kläder
2005-11-30	14 840:78162	Piteå kommun	Fordon
2005-11-30	14 840:78163	Höörs kommun	Elverk, vkt, sågar, presenning
2005-12-15	14 840:78170	Östersunds kommun	Kokkärra + redskap, sandsäck, varmluftsaggr
2005-12-20	14 840:79052	Gotlands kommun	Fordon, kokutr/redskap, elverk, sjvmtrl, kläder
2005-12-20	14 840:79053	Bodens kommun	Säkerhetsskåp
2005-12-21	14 840:79381	Dorotea kommun	Fordon, vattenkärra, elverk, sjvmtrl, filter, tält
2005-12-29	14 840:74283	Hudiksvall kommun	Elverk, sågar, sjvmtrl, liggunderlag
2005-12-29	14 840:74284	Lycksele Räddningstjänst	Varmluftsaggr, elverk, sågar, mred, mm
2005-12-29	14 840:79606	Höglandets Räddningstjänstförbund Vetlanda/Nässjö kommun	Fordon sågar elverk vkt mm
2005-12-29	14 840:79607	Kalmar kommun	Brandmtrl, tält, elverk mm
2005-12-29	14 840:79608	Arvidsjaur kommun	Fordon, elverk, kokkärra, tält mm
2005-12-29	14 840:79609	Tanums kommun	Fordon, varmluftsaggr, pumpar, sjvmtrl

2005-12-29	14 840:79611	Vårgårda kommun	Elverk
2005-12-29	14 840:79612	Brandkåren Västerås flygplats	Sängfiltar
2005-12-29	14 840:79613	Söderköpings kommun	Fprdon o elverk
2005-12-29	14 840:79614	Gällivare kommun	Fordon, rulltankar, elverk, sågar, sjvmtrl, kläder, vkt mm

*Frivilliga försvarsorganisationer*

Totalt under perioden har 167 beslut om överlåtelse av överskott till frivilliga försvarsorganisationer gjorts, fördelat på ca 75 400 olika artiklar. Till frivilliga försvarsorganisationer har överförts bl a 193 elverk av olika typer, 265 tält, 70 släp/kärror, 56 person- och lastbilar, 13 bandvagnar, 24 koktraktorkärror, 21 hjullastare/traktorer, 4 båtar, 3 000 filtar/liggunderlag, 500 sovsäckar, 1270 par stövlar/kängor, 18 800 första förband, 200 sjukbåtar, 1360 hinkar/vattendunkar, 12 800 förplägnadsutrustningar. av olika slag, verktyg, spadar, presenningar och diverse övrig materiel.

Nedan lämnas detaljerad redovisning avseende de beslut om gåvor/överföringar vilka fattats under 2005.

2005-01-13	14 840:60143	Frivilliga motorcykelkåren	EVAKFAK 504
2005-01-14	14 840:60148	Trelleborgs FBU förening	Diverse intendenturmtrl, verktyg mm
2005-01-14	14 840:60149	Ystads FBU förening	Diverse intendenturmtrl, verktyg, tält mm
2005-01-14	14 840:60150	Vårgårda Civilförsvarsförening, CFF	Koktraktorkärra , sjvmtrl, tält mm
2005-01-17	14 840:60151	Bråvalla Flygvapenförbund	HL 6T44A R2 MT
2005-01-31	14 840:62067	Växjö Civilförsvarsförening	Traktor, verstadskärror
2005-01-31	14 840:62068	Frivilliga motorcykelkåren	Hjullastare, sjvtält mm
2005-01-31	14 840:62069	Kungl Värmlands Regementets Skytteförening	Tält, förplägnadsmtrl, verktyg mm
2005-02-02	14 840:62071	Växjö Civilförsvarsförening	Verktyg, bandvagn 206
2005-02-03	14 840:62076	Örebro Civilförsvarsförening	Verktyg, koktraktorkärra, elverk, förplägnadsmtrl
2005-02-10	14 840:62080	CFF Östergötland, Norrköping	Hjullastare, elverk
2005-02-22	14 840:63093	Säters Lottakår	Koktraktorkärra, förplägnadsmtrl, verktyg mm
2005-02-23	14 840:63094	Storfors Civilförsvarsförening	Koktraktorkärra , förplägnads- o sjvmtrl, verktyg, tält
2005-02-23	14 840:63095	Vårgårda Civilförsvarsförening	Tält, kokspis, elverk mm
2005-02-23	14 840:63096	Nordvästra Skånes Sjövärnsskår	U/E förnödenheter o reservd t Vedettbåt
2005-03-04	14 840:63102	Östersunds Fallskärmklubbb	Gårdcistern
2005-03-04	14 840:63103	Frivilliga Radioorganisationen	SCS Pactor II-modem
2005-03-04	14 840:63104	Frivilliga motorcykelkåren	Hjullastare, verktyg, mm
2005-03-04	14 840:63105	A 9 Skytteförening	Släpkärror, verktyg, mm

2005-03-11	14 840:64814	Civilförsvarsförbundet Östergötland	Elverk
2005-03-14	14 840:64816	Tyresö Civilförsvarsförening	Diverse intendenturmtrl, tält mm
2005-03-15	14 840:64817	Västerbottens FBU-förbund	Cyklar, släpvagn, rulltank drivm mm
2005-03-16	14 840:64821	Kils Jakt och Sportskytteförening	Tält
2005-03-17	14 840:64826	Strömstads Civilförsvarsförening	Fordon, filter, beklädnadsmtl mm
2005-03-21	14 840:64827	Kils Civilförsvarsförening	Koktraktorkärr, tält, förplägnadsmtl
2005-03-22	14 840:64829	Vingåkers Civilförsvarsförening	ELVERK 4000W MT
2005-03-22	14 840:64829	Vingåkers Civilförsvarsförening	Tält mm
2005-03-22	14 840:64830	Växjö Civilförsvarsförening	Elverk mm
2005-03-23	14 840:64831	Älvdalens Civilförsvarsförening	Koktraktorkärr, tält, förplägnadsmtl, vkt mm
2005-04-05	14 840:65631	Tyresö Civilförsvarsförening	Diverse mtrl
2005-04-20	14 840:65640	Älmhults skytteförening	Tält , verktyg mm
2005-04-20	14 840:65641	Frivilliga motorcykelkåren	Släpkärror, verktyg, mm
2005-04-20	14 840:65644	Borlänge Civilförsvarsförening	Elverk, förplägnadsutr, mm
2005-04-20	14 840:65645	Kumla Civilförsvarsförening	Fordon, elverk, förplägnadsutr, tält, sjvmtrl mm
2005-04-20	14 840:65646	Karlstad Civilförsvarsförening	Elverk, verktyg, sjvmtrl, tält mm
2005-04-20	14 840:65647	Härryda Civilförsvarsförening	Fordon, elverk, förplägnadsutr, tält, sjvmtrl, filter mm
2005-04-21	14 840:65648	Frivilliga motorcykelkåren	Fordon
2005-04-26	14 840:67155	Ystad-Skurup Civilförsvarsförening	Fordon, verktyg, elverk, filter, sjvmtrl mm
2005-05-03	14 840:67160	Ydre Civilförsvarsförening	Elverk
2005-05-03	14 840:67161	Rättviks Civilförsvarsförening	Elverk
2005-05-12	14 840:67166	Frivilliga motorcykelkåren	Tält, verktyg, mm
2005-05-12	14 840:67167	Nacka Civilförsvarsförening	Fordon, sjv- o förplägnadsmtl, elverk
2005-05-12	14 840:67168	Frivilliga motorcykelkåren	Fordon, elverk, tält, förplägnads- o sjvmtrl, verktyg mm
2005-05-16	14 840:67171	Malmö FBU förening	Tält, sjv- o förplägnadsutr, vkt mm
2005-05-17	14 840:68636	Svenljunga Civilförsvarsförening	Fordon, elverk, sjv- o förplägnutr, filter, vkt mm
2005-05-17	14 840:68637	Växjö Civilförsvarsförening	Fordon
2005-05-25	14 840:69233	Fallskärmsförbundet, SFF	STARTVAGN 704 MT
2005-05-25	14 840:69236	Täby Civilförsvarsförening	Fordon, elverk, verktyg mm
2005-05-25	14 840:69238	Östersunds pistolskytteklubb	Säkerhetsskåp mm
2005-05-26	14 840:69240	Frivilliga motorcykelkåren	Elverk
2005-05-27	14 840:69383	Voullerim Jakttskytteklubb	Fordon, tält, rulltank, sjv- o förplägn. utr mm
2005-06-03	14 840:69959	Frivilliga Radioorganisationen	telegrafiutbildningsanl TUFF
2005-06-22	14 840:71062	Röda Korset Beredskapskretsen Stockholms län	TUNGDYKFTG NORDANÖ

2005-06-22	14 840:71063	Pajala FBU-förening	Tält, verktyg, förplägn.utr mm
2005-06-28	14 840:71068	Civilförsvarförbundet Örebros och Värmlands distrikt	Fordon, tält, elverk, beklädn.mtrl, mm
2005-06-28	14 840:71072	Västernorrlands Sjövärnskår	Trossbåt
2005-06-29	14 840:71074	Kalix Civilförsvarsförening	Fordon, verktyg,sjv-, beklädn- o förplägn.utr mm
2005-06-29	14 840:71076	FFK Gotland	Släp, elverk
2005-06-29	14 840:71079	Borås Civilförsvarsförening	Elverk, tält, sjvmtrl, verktyg mm
2005-06-30	14 840:71471	Fjärås Skytteförening	VAPENKISTA 2B
2005-07-04	14 840:71475	Frivilliga Radioorganisationen	Diverse radioutrustningar
2005-07-06	14 840:71480	Frivilliga motorcykelkåren	PLOGBIL 815A MT
2005-07-06	14 840:71481	Vara Civilförsvarsförening	Fordon, elverk, verktyg, sjvmtrl mm
2005-07-06	14 840:71482	Alvesta Civilförsvarsförening	Elverk
2005-07-07	14 840:71484	FFK Kalmar	Fordon, rulltank drivm
2005-07-07	14 840:71519	Täby Skytteförening	Fältarb.mtrl, verktyg, tält, elverk mm
2005-08-16	14 840:72487	FBU Norrtälje	Bandvagnskökkärra
2005-08-17	14 840:72489	Älvenäs Pistolskytteklubb	Elverk, fältarbetsmtrl
2005-08-23	14 840:72493	Kristinehamns skytteförening	Släpkärror, tält, verktyg, mm
2005-08-23	14 840:72495	Storfors Civilförsvarsförening	Koktraktorkärr
2005-08-23	14 840:72496	Frivilliga motorcykelkåren	Fordon
2005-08-23	14 840:72498	Röda Korset	Fordon, belysningssats mm
2005-09-01	14 840:73172	Svenska Pistolskytteklubben	Fordon
2005-09-01	14 840:73174	Storfors-Nykroppa FBU förening	Hjullastare
2005-09-01	14 840:73175	Frivilliga motorcykelkåren	Lastbil
2005-09-02	14 840:73179	Munkedals Brukshundklubb	Tält, sjv- o förplägnadsutr, vkt mm
2005-09-02	14 840:73180	Dokka´s Skytteförening	Fordon, sjv- o förplägnadsutr, vkt mm
2005-09-02	14 840:73181	Kungl Värmlands Regementes Skytteförening	Elverk, fältarbetsmtrl mm
2005-09-02	14 840:73183	A4 Skytteförening	Säkerhetsskåp, verktyg mm
2005-09-02	14 840:73184	Västernorrlands Lottaförbund	Koktraktorkärra, tält, verktyg mm
2005-09-02	14 840:73185	Litbygdens Lottakår	Förplägnadsmtrl
2005-09-05	14 840:73186	Östersunds Skytteallians	Säkerhetsskåp, verktyg mm
2005-09-06	14 840:73188	Västerbottens FBU-förbund	Säkerhetsskåp, tält
2005-09-16	14 840:73734	Frivilliga motorcykelkåren	Tält
2005-09-22	14 840:73738	Kumla CFF	Beklädnads mtrl mm
2005-09-22	14 840:73739	Örnsköldsviks FBU förening	Tält, elverk, verktyg mm
2005-09-22	14 840:74451	A4 Skytteförening	Kärra, verktyg, elverk mm
2005-09-22	14 840:74452	Frivilliga motorcykelkåren	Hjullastare
2005-09-22	14 840:74455	Hässleholms Civilförsvarsförening	Släpkärror, tält, sjv- o förplägn.mtrl
2005-09-22	14 840:74456	Frivilliga motorcykelkåren	Fordon

2005-09-22	14 840:74457	Brunflo Brukshundklubb	Fordon, elverk, tält, hundmtrl, verktyg mm
2005-09-22	14 840:74458	Sunne Civilförsvarsörening	Elverk, förplägn.mtrl. Kokspis mm
2005-09-23	14 840:74460	Nacka Civilförsvarsörening	Skyddstak, lastkran
2005-09-23	14 840:74459	Hedenässets skytteörening	Elverk, tält, motorsågar mm
2005-10-04	14 840:74481	Lunda skytteörening	Fordon, släggor
2005-10-04	14 840:74991	Ununge skytteörening	Fordon, verktyg, tält mm
2005-10-04	14 840:74992	Botkyrka skytteörening	Traktor, tält mm
2005-10-07	14 840:74995	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-07	14 840:74996	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-07	14 840:74997	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:74998	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:74999	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:75000	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:75000	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:75001	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:75002	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-10	14 840:75002	Svenska Fallskärmsförbundet	Fordon, verktyg, tält , sjv-förplägn.utr mm
2005-10-19	14 840:75126	Frivilliga motorcykelklubben	Verkstadsjärra
2005-10-26	14 840:75139	Gotlands Sjövärnskår	TROSSBÅT 656
2005-10-26	14 840:75141	Göteborgs Amfibiekårörening	BASTPB 754
2005-10-31	14 840:76291	Hällefors Civilförsvarsörening	Förplägnadsmtrl
2005-10-31	14 840:76292	LV Befälsutbildningsförbund	Personbil
2005-11-03	14 840:76663	Ljusdals Civilförsvarsörening	Elverk, verktyg, förplägn.mtrl, filter, tält mm
2005-11-03	14 840:76664	Svenska Fallskärmsförbundet, Skånes Fallskärmsklubb	Fordon, elverk, tält, verktyg mm
2005-11-03	14 840:76665	Svenska Fallskärmsförbundet, Söderhamns Fallskärmsklubb	Fordon, elverk, tält, verktyg mm
2005-11-03	14 840:76667	Vänerborgs Brukshundklubb	Tält, filter, verktyg, hundmtrl mm
2005-11-03	14 840:76668	Täby Skytteörening	Fordon, fältarb.mtrl, verktyg mm
2005-11-07	14 840:76669	Askersunds Brukshundklubb	Fältarbetsmtrl, verktyg, hundmtrl mm
2005-11-07	14 840:76670	Norra Hälsinglands FBÜörening	Elverk, tält, fordon, verktyg mm
2005-11-07	14 840:76671	Östersunds Jakttskytteklubb	Säkerhetskåp mm
2005-11-07	14 840:76672	Civilförsvarsförbundet	Filter, tält, elverk mm
2005-11-07	14 840:76673	Hofors Brukshundklubb	Tält, kompasser
2005-11-07	14 840:76674	Växjö Civilförsvarsörening	Koktraktorkärre, tält, verktyg, filter mm
2005-11-08	14 840:76676	Storuman Stensele Lottakår	Möbler, betongplattor, traktorkärre förplägn.mtrl mm
2005-11-14	14 840:76941	Mullsjö Brukshundklubb	Elverk, verktyg, sjvmtrl mm
2005-11-14	14 840:76942	Marks Civilförsvarsörening	Tält, elverk, sovsäckar, verktyg mm
2005-11-14	14 840:76943	Täby Skytteörening	Verktyg, sjvmtrl

2005-11-14	14 840:76946	Kalmar FBU-förening	Elverk, sjv- o förplägn.mtrl verktyg mm
2005-11-15	14 840:76947	Uddevalla Civilförsvarsförening	Fordon, verktyg, sjvmtrl mm
2005-11-15	14 840:76948	A 9 Skytteförening	Transportflaskor
2005-11-17	14 840:76951	Göteborgs Amfibiekårförening	Tält, kokutr, tfnkablar mm
2005-11-17	14 840:76953	Vårgårda Civilförsvarsförening	Sjvmtrl
2005-11-17	14 840:76955	FFK Stockholm	Elverk, fältarb.mtrl, säkerhetsskåp mm
2005-11-17	14 840:76957	Jämtlands läns FBU-förbund	Tält, verktyg, sovsäckar, sjvmtrl mm
2005-11-18	14 840:77509	FBU Norrtälje	Fordon
2005-11-22	14 840:77514	N Åsbo FBU-förening	Diverse mtrl
2005-11-22	14 840:77515	Ystad FBU-förening	Fordon, div mtrl
2005-11-25	14 840:77516	Röda Korset Södra Norrland	Elverk, sjv- o förplägn.mtrl verktyg mm
2005-11-25	14 840:77519	Civilförsvarsförbundet i Uppsala län	Bandvagnskärta
2005-11-25	14 840:77520	Svenljunga Civilförsvarsförening	Diverse mtrl
2005-11-25	14 840:77521	Närtuna-Gottröra Skytteförening	Fordon, tält
2005-11-25	14 840:77522	Strömstads Civilförsvarsförening	Fältarb.mtrl, sjvmtrl mm
2005-11-25	14 840:77523	Vårgårda Civilförsvarsförening	Kärror mm
2005-11-25	14 840:77524	Civilförsvarsförbundet Östergötland	Fordon
2005-11-30	14 840:78157	Flygvapenfrivilliga	Fordon, tält, elverk
2005-11-30	14 840:78158	Ludvika Civilförsvarsförening	Fordon
2005-11-30	14 840:78160	Undersåkers Skytteförening	SÄKSKÅP VAPENFÖRVAR
2005-12-13	14 840:78165	Täby Skytteförening	Diverse mtrl
2005-12-13	14 840:78166	Årjängs Civilförsvarsförening	Elverk, filter mm
2005-12-19	14 840:78175	Fagersta Brukshundsklubb	Tält, kokspis, sjvmtrl mm
2005-12-19	14 840:78176	Uddevalla Civilförsvarsförening	Bandvagnskärta, elverk
2005-12-19	14 840:79036	Röda Korset Lit Häggenås Kyrkås	Diverse möbler
2005-12-19	14 840:79037	Frösö Skyttegille	Diverse möbler, kontor
2005-12-19	14 840:79038	Östersunds Skytteallians	Kopiator
2005-12-19	14 840:79038	Östersunds Skytteallians	Overhead projektor
2005-12-19	14 840:79039	Litbygdens Lottakår	Mikrovågsugn
2005-12-19	14 840:79040	Kyrkås Skytteförening	Stolar
2005-12-19	14 840:79041	Flygvapenfrivilliga	Diverse möbler, TV, kyl/frys
2005-12-19	14 840:79042	Västernorrlands Lottaförbund	Skåp, TV
2005-12-19	14 840:79043	Västerbottens FBU-förbund	Dokumentförstörare
2005-12-19	14 840:79044	Frivilliga motorcykelklubben	Motionsmateriel
2005-12-19	14 840:79045	Svenska Fallskärmsförbundet, Söderhamns Fallskärmsklubb	Fordon, diverse möbler, motionsmtrl mm
2005-12-19	14 840:79046	Jämtlands läns FBU-förbund	Overhead projektor
2005-12-19	14 840:79047	Östersunds Jaktskytteklubb	Mikrovågsugn, TV mm



2005-12-19	15 840:79048	Bodens Brukshundklubb	Tält, div möbler
2005-12-19	15 840:79049	Mora-Orsa Civilförsvarsförening	Elverk
2005-12-19	15 840:79050	Nora Civilförsvarsförening	Fordon, filter, sjvmtrl, tält mm

*Övrigt*

128 beslut om avslag har upprättats bl a p g a att överskott har saknats eller att sökande inte har omfattats av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarsmakten.

*Humanitära biståndsorganisationer*

Antalet ansökningar ökade igen under första kvartalet 2005. Ansökningarna fordrar större insatser i form av utredningar och samverkan inom Försvarsmakten. Med anledning av Tsunamikatastrofen och arbetsbelastningen på FMLOG Avvecklingsenheten så genomfördes vissa utredningar direkt av HKV.

Beslut om överföringar till humanitära biståndsorganisationer har fattats i följande ärenden:

2005-01-20	14 840:60702	PMU Interlife	Sjukvårdsutrustning och elverk
2005-01-19	14 840:60703	PMU Internlife	Blodskåp och kylskåp
2005-04-25	14 840:60705	Emmaus	Mängdmateriel
2005-02-07	14 840:60707	Svenska Caritas	Sovsäckar
2005-02-16	14 840:60708	PMU Interlife	Sjukvårdsutrustning
2005-04-11	14 840:60709	Nykterhetsrörelsen	Verktyg, förplägnad, sovsäckar, beklädnad
2005-03-23	14 840:60711	Tyresö församling	Beklädnadsmateriel
2005-04-14	14 840:65739	Svenska Afghanistan kommitén	Sjukvårdsutrustning
2005-04-26	14 840:65740	KFUM Norrköping	Förplägnadsmateriel
2005-05-26	14 840:65742	Unga Liv	Tält, spadar, filter sovsäckar
2005-06-15	14 840:65743	PMU Interlife	Fordon och truckar
2005-06-15	14 840:65745	Sannerudskyrkan	Fordonsmateriel
2005-06-17	14 840:65746	Frälsningsarmén	Fordonsmateriel
2005-12-29	14 840:74282	Emmaus	Beklädnadsmateriel

*Övrigt*

2 beslut om avslag har upprättats bl a p g a att överskott har saknats eller att sökande inte har omfattats av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarmakten.

*Överföringar till Museal verksamhet 2005*

2005-01-10	14 840:60033	Beredskapsmuseet i Viken	Terrängbil 111C
2005-01-10	14 840:60034	Beredskapsmuseet i Viken	Terrängbil 40
2005-01-10	14 840:60035	Ängelholms Flygmuseum	Personterrängbil 91713A
2005-01-10	14 840:60036	Försvarets Hist. Telesaml.	Verkstadskärror, signalrep.kärra
2005-01-11	14 840:60037	Varbergs Gymnasium	Reservdelar gasturbin bandkanon
2005-01-18	14 840:60039	KA4 Museum	Mätstation 701
2005-01-19	14 840:60040	KTH	Fpl Viggen, extra motor
2005-02-21	14 840:63479	Södra Skåningarnas Kamratförening	Lyftdon strv 101 och 102
2005-02-21	14 840:63480	Arméns Tekniska Skola	Div museimateriel av teknisk natur
2005-02-21	14 840:63478	Wendes Militärhistoriska Förening	Artilleri- och telemateriel
2005-02-28	14 840:63482	Saab Bofors Center	Haubits 77 A
2005-03-09	14 840:63483	Österrikes Luftfartsmuseum	Fpl Viggen
2005-03-09	14 840:63484	Museum of the Ministry of Defence of the Republic of Hungary	Fpl AJSF
2005-03-09	14 840:63486	Flygbasen i Caslav Tjeckien	Fpl AJSF
2005-04-18	14 840:66250	Statens Fastighetsverk	Kanon, torpeder och minor
2005-04-19	14 840:66251	Upplands Regemente	Koktraktorkärra
2005-04-25	14 840:66254	P4/Pansarmuseum	Pbv 501

2005-04-27	14 840:66257	Statens Maritima Museer	Minsveparen M20
2005-05-09	14 840:66258	Vägverkets Museum	Lastare, arbetsmaskiner
2005-05-11	14 840:68420	The Household Cavalry Regiment Museum, Kingsbridge London	Pbv 302
2005-05-31	14 840:68422	Hemsö Fästning	Övnings, uppvisnings ammunition
2005-06-08	14 840:68423	Marinmuseum	Namnbrickor, skeippsklockor HMS Skredsvik och HMS Gålö
2005-06-28	14 840:71323	P4, P10, I19	Pbv 302, Pbv 501 och Haubits 77
2005-06-28	14 840:71324	I19/P5, P7, P10, Mss	Pbv 302, Pbv 501
2005-07-27	14 840:71327	Flygmuseet i Montélimar (FRA)	Fpl Viggen
2005-08-23	14 840:68424	Upplands Regemente	Elverk
2005-08-23	14 840:72860	Vägverket	Div mtrl
2005-08-23	14 840:72861	Marinmuseum	Torped 613
2005-09-05	14 840:72862	Kungen av Jordanien	15,5 cm Bandkanonvagn
2005-09-12	14 840:72863	Musée de L' Air et de L' espace, Paris	Fpl Viggen
2005-09-21	14 840:72868	Flygvapenmuseum /FTH	Verkstadsutrustning
2005-11-01	14 840:74739	Statens Maritima Museer	Stridsbåt 90

*Övrigt*

12 beslut om avslag har upprättats bl a p g a att överskott har sagnats eller att sökande inte har omfattats av Förordning 2000:278 om gåvor och överföringar av överskottsmateriel hos Försvarsmakten.

*Återrapporteringskrav  
(1 H Underbilaga)*

Försvarsmakten skall enligt regleringsbrevet, redovisa varje enskild affär, inklusive köpare och bruttointäkt.

Med anledning av att FMV har ingått avtal med kunder att intäkt för varje enskild kund skall vara kommersiellt hemlig blir således denna detaljerade redovisning en hemlig handling, se ubilaga 5.1.

.1

Total intäkt försäljning genomförd i FMV och FMLOG's försorg är 100 291 kkr. De totala kostnaderna för avveckling i samband med försäljning har varit:

FMLOG	20 362 kkr
FMV	15 237 kkr
<b>Totalt</b>	<b>35 599 kkr</b>

Nettointäkt 100 291 kkr – 35 599 kkr = 64 692 kkr

Enligt regleringsbrev för 2005 får Försvarmakten disponera högst 30 000 kkr. Övrigt skall föras mot inkomstitel 3312, övriga intäkter av försåld egendom.

Enligt Regeringsbeslut 1 med beteckning FÖ 2005/478/MIL framgår det att Försvarmakten har fått tillåtelse att försälja 4 st HKP (Agusta Bell 412 HP).

Försvarmakten får disponera försäljningsintäkterna upp till ett max belopp om 90 miljoner kr. Av den hemliga underbilagan 5.1 framgår erhållna försäljningsintäkter för .1 ovanstående affär.

### ***Central beställning till FMLOG för 2005***

#### **Sammanfattning**

**Det totala utfallet på den centrala beställningen för 2005 är 571 304,1 kkr vilket utgör 92,1 % av den totala beställningen för 2005. Takpriset för den centrala beställningen för 2005 var initialt 620 170 kkr. Tidigt reducerades ramen med 20 000 kkr till 600 170 kkr.**

Ett antal osäkerheter har förelegat avseende verksamhetsåret både i planerings och genomförandefasen, nämnas kan

- konsekvenser av FB 04
- tekniska problem med överföring av redovisad tid
- omfattning av Trygghetsstiftelsens åtgärder

Vidare har det varit svårt att avseende produktion vid avveckling av en garnison att härleda vad som är FB 04-åtgärder, avveckling respektive omförrädsställning. Detta har med stor säkerhet påverkat utfallet på den centrala beställningen.

FMLOG begärde tidigt att takpriserna för respektive delbeställning skulle justeras. Vid genomförd omdialog beslutades att inte justera takpriset för 2005 men att målet fortsatt var att underutnyttja takpriset för den totala beställningen med ca 20 milj. FÖRBE LOG gjorde tidigt bedömningen är att Förstdiv produktionskapacitet inte skulle räcka för att fullt ut genomföra den centrala beställningen. Detta med anledning av tillkommande uppgifter samt personalåtgärder med anledning av FB04.

Hyreskostnaderna för förrådshållning av insatsorganisationen faktureras under 2005 enligt ny princip vilket innebär att årshyran för 2005 fakturerats månatligen med 1/12-del av med FortV överenskommen årshyra. Denna modell har fungerat väl under året.

Förstdiv har under första delen av 2005 haft tillkommande uppgifter i form av stöd till katastrofen i Sydostasien samt orkanen över södra delen av Sverige.

FMLOG har genomfört avtalad produktion med de förändringar som rapporterats i samband med månads-, delår-, kvartalsrapporter samt genomförda produktionsuppföljningsmöten.

### Sammanfattande erfarenheter

FMLOG har i huvudsak löst uppgifter i enlighet med den centrala beställningen 2005. I de fall uppsatta mål inte nåtts hänger detta samman med svårigheten att planera och genomföra verksamhet under den omstrukturering som föranletts av FB 04.

De personalramar som FMLOG erhållit har under 2005 begränsat FMLOG möjligheter att fullt ut genomföra den centrala beställningen.

### Kommentarer till delbeställningarna

<i>Delbeställning</i>	<b>Takpris</b>	<b>Utfall kkr</b>	<b>Utfall i % av takpris</b>	<b>Anm</b>
<i>Förrådshåll insatsorganisationens FG 1-2</i>	52 490,0	46 531,0	88,6	Huvuddelen av insatsplutonerna samt övriga delar av HV i huvudsak omförrådsställt. Detaljer redovisar FMLOG i

				H-skrivelse.
Förrådshåll insatsorganisationens FG 3-5	10 580,0	13 497,4	127,6	Verksamheten har i huvudsak följt plan. Detaljer redovisar FMLOG i H-skrivelse.
Hyror för insatsorganisatio- nens förråd	235 250,0	226 753,2	96,4	254 byggnader omfattande ca 99 000 kvm avvecklat
MVIF FG 1-2	6 600,0	3 281,9	49,7	Produktionen har ej genomförts fullt ut med anledning av repkö pga av omhändertagande av materiel maa FB 04.
MVIF FG 3-5	600,0	2 529,5	421,6	Takpriset sattes med erfaren- het från 2004, vilket ej var relevant för produktion 2005. Beslutat materielunderhåll av vapen med låg status har belastat denna beställning.
Tillhandahåll materiel för ut- bildning vid GU, HV mm	38 300,0	42 832,5	111,8	Mer materiel har använts än vad som ursprungligen planerats. Stöd har levererats i enlighet med förbanden upprättade verksamhets- överenskommelser.
Genomför central förrådsverk- samhet	42 100,0	42 689,9	101,4	Verksamheten har genomförts enligt vad som planerats. Överföring till Aero-Tech Telub har genomförts enligt plan.
Omförrådsställning till central förrådsverksamhet	49 200,0	53 042,6	107,8	Ca 95 % av ursprungligen planerad verksamhet har genomförts.
<b><i>Delbeställning</i></b>	<b>Takpris</b>	<b>Utfall kkr</b>	<b>Utfall i % av takpris</b>	<b>Anm</b>
Stöd Teknikkontor	1 400,0	2 476,5	176,9	Materielrörelser beordrade av TeK där kostnaderna faller ut på den centrala beställningen är större än vad som ur- sprungligen planerats.
Iordningställande, vidmakth,	11 100,0	9 727,4	87,6	Erhållna

förrådsh av internationella förband				uppdrag/beställningar har genomförts.
<b>Stöd Baltprojektet med personella resurser</b>	6 000,0	3 410,9	56,8	Projektet har avslutats under 2005
Stöd förnödenhetsavveckling	131 713,0	101 234,7	76,9	Uppsatta mål innehålls till ca 80 % Lift 21 ökat med ca 19 milj förnödenheter. Ca 11 590 ton am avvecklat. Överföringar HUM mm ökat med 400%.
Stöd förnödenhetsavveckling FörnavvE	10 500,0	10 513,1	100,1	Har genomförts i enlighet med vad som planerats.
Stöd HKV med dirigering och BTB	4 000,0	3 589,4	89,7	HKV har erhållit avtalat stöd.
Adm MIFOR och biluttag(BU)	2 100,0	521,2	24,8	Inga resurser utnyttjade för BU 2000.
Stödja, utveckla och rationalisera förrådsverksamheten.	3 030,0	2 527,4	83,4	Ett antal projekt är påbörjade där kostnaderna ännu inte fallit ut.
<b>Trafikvärdighet</b>	1 900,0	1 334,6	70,2	Verksamheten genomförd enligt plan.
<b>Stöd teknisk underhållsproduktion</b>	1 240,0	122,0	9,8	Resurser för opkodverk ej nyttjade.
<b>Stöd vid utveckling av LIFT</b>	6 400,0	3 996,7	62,4	Verksamheten genomförd enligt plan.
<b>KLAS</b>	667,0	692,2	103,8	Verksamheten genomförd enligt plan
<b>Totalt</b>	<b>620 170,0</b>	<b>571 304,1</b>	<b>92,1</b>	

### 3.2 Materielutveckling (RB p.32)

#### ***Beskrivning av hur materieförsörjningen, inkluderande forskning och teknikutveckling, har förändrats och utvecklats under 2005.***

*Allmänt.*

Verksamheten inom anslaget 6:2 begränsades på grund av regeringens beslut om utgiftsbegränsningar 2005. Försvarmakten underskred utgiftstaket med cirka 200 miljoner kronor efter omförhandlingar med Försvarets materielverk av redan lagda beställningar.

Materielanskaffning till NBG och stöd till pågående internationella åtaganden har under året påverkat utfallet jämfört med planeringen.

I samband med anskaffningsbeslut och planeringsarbete har gender-aspekten i förekommande fall beaktats.

Under hösten 2005 har ett antal förväntade regeringsbeslut avseende materielfrågor ej tagits enligt Försvarmaktens beräknade tidsplan. Detta har medfört att ett flertal större beställningar ha försenats vilket i sin tur påverkat bemyndigandenyttjandet 2005.

#### *Beredskapstillgångar*

Riksrevisionen gav i sitt revisionsintyg en invändning mot Försvarmaktens årsredovisning 2004. Invändningen riktas mot att Försvarmakten ej har säkerställt existensen av de beredskapsinventarier som redovisas i balansräkningen. Försvarmakten har under året arbetat aktivt för att åtgärda problemet och uppfylla kraven enligt god redovisningssed. Även vad avser beredskapsvaror har flera åtgärder vidtagits. Riksrevisionen har löpande informerats om åtgärderna.

Som exempel på arbeten som genomförts kan nämnas att Försvarmakten har tecknat ett nytt samordningsavtal med FMV, beståndsregistret LIFT C har realiserats, kompletterande inventeringar genomförts och tillgångsregistret BERTIL har uppdaterats.

Det arbete som inlemts under 2005 kommer att fortsatt följas upp och utvecklas.

#### *Materieförsörjningen 2005*

Materieförsörjningen har under det gångna året bland annat påverkats av materielanskaffning till NBG samt materieförsörjningen av pågående internationella operationer

Beslutet att inte utöka Försvarmaktens anslag med anledning av de tillförda uppgiften avseende Nordic Battle Group har medfört att materielplanen har omarbetats under 2005. Behoven av materiel till NBG har med "kort varsel" (i förhållande till traditionell materielplanering) uppkommit i närtid och leveranser krävs de närmaste åren. Tidigare planerade uppdrag har därför förskjutits ut ur planen för att lösa resursproblemet på kort sikt.



Behov av materiel till pågående internationella operationer som uppkom under pågående insats ställer krav på mycket korta leveranstider för att förbandet skall kunna täcka sitt behov och därmed kunna lösa sin uppgift.

En av de bärande idéerna i FFU- förslaget avser s.k. systemhus. Under 2005 har ett stort arbete genomförts för att ta fram en modell för denna typ av materielförsörjning. Som försök har ett projekt startats inom flygvapenområdet (SK 60).

HKV har under det gångna året omorganiserats till ett processororienterat arbetssätt. Materielförsörjningen leds nu av Produktionsprocessen. Omorganisationen som sådan har ej stort pågående produktion av materiel. En effekt av det förändrade arbetssättet är att specialister på materielproduktion kommit närmare specialister på förbandsproduktion varför Försvarmakten Ledning erhållit ett bättre gemensamt uppföljnings, prognos – och beslutsunderlag.

Forskningsuppdragen till FOI och FHS har i huvudsak genomförts enligt Försvarmaktens beställning. Verksamheten har bedrivits inom ett stort antal forskningsområden, där tyngdpunkten legat på forskning inom ledning, bekämpningssystem och skydd, sensortillämpningar, telekrig och undervattensteknik, samt människans roll och integration i system, som användare, operatör och beslutsfattare. Ytterligare områden där värdefull forskning genererats under året är informationssäkerhet, sensorfusion och nätverksuppbyggnad (t.ex. arkitekturer och gränssnitt), UV-sensorteknik, multisensorteknik, och laserskydd. Ett särskilt FoT-områdesöverskridande temaområde, Människan i NBF, har etablerats för att utveckla Försvarmakten förmåga till internationella insatser, i första hand avseende Nordic Battle Group.

Satsningen på strategiska forskningskärnor har ökats något. Inriktningen är att fånga upp nya kunskaper som växer fram på forskningsfronten såväl inom som utom landet för att ge underlag för nya egna möjligheter eller nya inslag i hotbilden. Till kategorin forskning hänförs även regeringsuppdraget Nationella Flygtekniska ForskningsProgrammet (NFFP). Programmet planeras fortsätta även framledes.

#### *Exempel på anskaffning under 2005*

Till de *operativa lednings- och underhållsförbanden* har FMV under 2005 driftöverlämnat lägescentral till Högkvarteret.

Materiel till *divisionsförbanden* har utvecklats, anskaffats och avvecklats i stort enligt plan. Bland det som levererats kan nämnas splitterskyddat patrullfordon, mörkerutrustning (allemansgoggles) samt NBC-skyddsmateriel.

Till de *nationella skyddsstyrkorna* har Ak 4B med rödpunktsikte slutlevererats till Hemvärnet enligt plan.

Till *armébrigadförbanden* har bland annat minskydd till stridsvagn 122 Leopard slutlevererats. Dessutom är 4st ytminplogar för strf 90 utprovade och levererade som förserie. Delleveranser av hårdmålsgranaten BONUS för artillerisystem pågår.

Till de *marina lednings- och underhållsförbanden* har beslut om att teknikomsätta antennbärarna "PS 15 master" (Inom systemet Kustspaningsradar PS 640) fattats. Projektet är försenat så att de första delarna av radarkedjan inte kommer att kunna utnyttjas operativt förrän under senare delen av 2006. Vidare kan nämnas att släcksystem som ersättare för Halon på fartyg och båtar är anskaffat.

Till *helikopterförbanden* har leverans av de två första helikopter 15 skett.

Inom *stridsfartygsförbanden* fortskrider Visby-projektet och de första 2 fartygen planeras att tillföras Försvarmakten 2008. Under året har halvtidsmodifiering på ubåt typ Södermanland avslutats och fartygen har överlämnats till Försvarmakten. Halvtidsmodifiering av minröjningsfartyg Koster påbörjad under året, projektet fortskrider med första leverans 2009. Modifiering av minröjningsfartyg Styrso till röjdykarfartyg slutförd under 2005.

*Amfibieförbanden*, Vidmakthållande av en amfibiebataljon fortsätter. Utveckling och anskaffning är inriktad mot att vidmakthålla och genomföra REMO, för att därefter kunna övergå till utbildning och uppsättande av amfbat 2010 i perioden 2010-2014. Utvecklingen och anskaffningen är anpassad så att Internationell Amfibiestyrka (IAS) kan organiseras och beredskapssättas från 2006.

Till *flygvapnets lednings- och underhållsförband* har anskaffning av interoperabel interimslösning GC2F (Groundbased Command and Control Facility) påbörjats. GC2F skall nyttjas för att utbilda piloter i JAS39 ed 19.

Till *JAS 39-förbanden* har leveranser skett av 11 st. JAS 39C och 5 st. JAS 39 D till Försvarmakten, varav 8 st. 39 C resp. 2 st. 39 D för leasing till Tjeckien. Leveranser till Tjeckien har slutförts. EWS39 har levererats för utprovning vid VoVC. Första provflygningen med spaningskapsel är genomförd. Leverans av precisionsvapen LGB (laserstyrd bomb) är påbörjad.

Till *övriga stridsflygförband* har inga materielleveranser skett. Flygsystem 37 (Viggen) avvecklas enligt avvecklingsplan och ingen verksamhet kommer att bedrivas med systemet från 2006.

Vid *transportflygförbanden* har Tillgänglighetsmodifiering AMP av Tp 84 beställts. De tre äldsta flygplanen TP 84 har modifierats med ny APU (kraftförsörjningsenhet). Utveckling av demonstrator TP 84 för lufttankningsförmåga pågår. Utbildning av tankerbesättningar och utprovning med JAS 39 som mottagare har påbörjats.

Till *utlandsstyrkan* har anskaffning av modifierad Ak 5D till Jägarplut Internationell genomförts under 2005. Vidare har 12,7 mm ammunition för T Ksp modifierats hos leverantören och levererats till Försvarmakten. Dessutom har 45 st Patrullfordon (4x4) avsedda för den förstärkta ISAF- insatsen beställts.

#### *Internationellt materielsamarbete*

“Försvarmakten kommer fortsätta sitt arbete att utveckla det internationella materielsamarbetet inom samtliga faser, från FoT till avveckling. Arbetet förväntas resultera i dels en högre flexibilitet i användandet av vår materiel inom nationella, såväl som internationella uppdrag, dels en mer kostnadseffektiv anskaffningsprocess. Försvarmakten avser därför att fortsätta inrikta resurser mot mer kvalificerade analyser av förutsättningar för sådant internationellt inriktat samarbete, bland annat med förhoppning om att successivt bygga upp en grund för hantering av uppgifter i gemensamma databaser.

Den bilaterala samarbetsformen är fortfarande den mest konkreta av de tillgängliga och bla kommissionsarbete inom MoU-spåret bedöms även fortsättningsvis utgöra grunden för ett internationellt materielutbyte.

De resurser som tidigare använts för deltagande i WEAGs arbete är föremål för successiv omfokusering till att framledes istället bidra till uppbyggnaden av “European Defence Agency, EDA”.

Inom sexnationerssamarbetet, EDIR-FA, har Sverige under 2004-2005 varit ordförande för kravharmoniseringsgruppen (HMR), under vilken tid de första konkreta leveranserna fullgjorts i form av fyra harmoniserade TTEM. Arbetet inom sexnationers kommer att fortsätta enligt plan, vilket förväntas resultera i ytterligare fyra harmoniserade kravdokument per år de närmast följande åren.“

#### ***Redovisning av hur myndigheten följt upp verksamheten inom materieförsörjning och forskning och teknikutveckling.***

Uppföljning av materieförsörjningen samt forskning och teknikutveckling genomförs löpande och syftar till att leveranser motsvarar ställda krav, sker i rätt tid samt att avdelad ekonomisk ram inte överskrids. Huvuddelen av Försvarmaktens materielbeställningar riktas till Försvarets Materielverk. Samtliga beställningar följs upp månadsvis då FMV redovisar pågående produktion med fokus på avvikelser och problem för att ge Försvarmakten en helhetsbild över materielsystemens status. Resterande del (ca 5%) av Försvarmaktens materielbeställningar riktar sig till FMLOG; FOI och FHS dessa följs upp genom månadsvis rapportering.

Ytterligare uppföljning erhålls genom rapporter av milstolpar kopplade till anskaffnings- och utvecklingsprojekt. Rapporterna omfattar en redogörelse för vilket arbete som genomförts, uppkomna avvikelser jämfört med planerad verksamhet samt en prognos för fortsatt verksamhet. För de materielanskaffningar som betingar stora ekonomisk belopp (av

regeringen fastställda projekt med objektsramar) sker ytterligare uppföljning omfattande innehåll, tidsplan samt ekonomi.

Behovet av materiel till NBG har åsatts hög prioritet. Under 2005 har ett flertal analyser genomförts avseende anskaffning av materiel till NBG. Dessa beställningar har sedan särskilt bevakats i samband med månadsredovisningar. I förekommande fall har resurser omprioriterats till fördel för NBG- beställningar.

Verksamheten inom forskning och teknikutveckling följs upp genom deltagande i förevisningar, demonstrationer, seminarier etc. Därutöver granskas forskningsrapporter inom FoT-organisationen samt det nätverk av kompetenser som skapats i syfte att följa och vidareutveckla verksamheten.

Åtgärder planeras för att öka överföringen/tillgången till resultaten av FoT. En sökningsbar databas är införd i vilken öppna forskningsrapporterna finns samlade. Databasen har under året gjorts åtkomlig inom Forsvarsmaktens intranät vilket innebär att Forsvarsmaktens olika enheter har direkt åtkomst till öppna forskningsresultat.

För att ytterligare öka Forsvarsmaktens resultatutnyttjande har direkt deltagande av forskare och experter i Forsvarsmaktens verksamhet genomförts. Detta utgör en del av den verksamhet Forsvarsmakten beställer.

För att effektivisera kunskapsuppbyggnaden för breda problemställningar har ett temaområde "Människan i NBF" genomförts.

Ambitionen att lyfta in idéer och koncept av mer generisk karaktär samt duala tillämpningar i FoT genom projektsamverkan med universitet och högskolor och andra civila aktörer har vidareutvecklats inom tillgängliga resurser. Bland annat görs detta genom en kraftfull satsning på nanoteknik.

***Redovisning av vilka eventuella åtgärder som Forsvarsmakten avser vidta med anledning av uppföljningen samt vilka erfarenheter som gjorts i samband med denna uppföljning.***

Produktionsuppföljningen skall under 2006 utvecklas så att kvalitén ökar avseende informationen från andra leverantörer än FMV.

#### ***Anslagspost 6.2.1***

Utöver ovanstående refererat redovisningskrav framgår också av regleringsbrevet att följande skall redovisas.

Forsvarsmakten skall därutöver redovisa utfall av investeringar i materiel och anläggningar samt forskning och teknikutveckling jämfört med Forsvarsmaktens budgetunderlag från den 1 mars 2004. Väsentliga avvikelser skall förklaras och kommenteras.

I Försvarens budgetunderlag för år 2005 äskades om 16 561 miljoner kr samt utnyttjande av det uppkomna anslagssparandet före 2005 för att kunna genomföra planerad verksamhet. I Regleringsbrevet för för budgetåret 2005 avseende Försvarens tilldelades anslagsposten (6.2.1) 16 361 miljoner kr men utnyttjande av anslagssparande begränsades genom endast 470 miljoner av positivt anslagssparande fick disponeras. Resterande anslagssparande fick ej disponeras av myndigheten utan särskilt beslut av regeringen. Senare under året medgav Regeringen att ytterligare 700 miljoner kronor av anslagssparande fick utnyttjas inom området.

Utfallet för anslagsposten 6.2.1, för 2005 blev 17 338 miljoner kr.

För att klara av ingångna ekonomiska åtaganden med industribeställningar och skrivna kontrakt när anslaget begränsas, har en metod arbetats fram under 2003 för att hantera utgiftsbegränsningen. Metoden diskuterades med och sanktionerades senare av Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionen och Försvarensdepartementet. Metoden har tillämpats även 2005. Innebörden är att redan lagda beställningar/prestationer omförhandlats till kommande år. I slutskedet av året lades ett noggrant arbete ned på att hantera utgiftstaket. Samarbetet med Försvarets Materielverk har i detta avseende fungerat väl även i år. Uppdrag för 461 miljoner kr omförhandlades enligt denna metod under 2005.

Beroende på de olika förutsättningar (utgiftstak och utfall 2004 samt utgiftstak 2005) som föreligger mellan siffrorna i BU och utfall för 2005 är en detaljerad jämförelse mycket svår att genomföra. Slutsatsen av en övergripande jämförelse blir dock att Försvarens behöver utnyttja positivt anslagssparande kommande år för att klara de (beroende på utgiftstaken) omförhandlade och leveransförskjutna beställningarna.

Utfallet av investeringar i materiel och anläggningar är i övrigt redovisat och analyserat i årsredovisningens huvuddokument under avsnittet "Anslagsförbrukning samtliga anslag".

#### **4. Övriga mål och återsporteringskrav**

##### **4.1 Flygtransporter (RB p.90)**

Försvarens skall redovisa hur flygtransporter för olika behov kan säkerställas. Faktorer som skall beaktas i arbetet är de ökande internationella åtaganden som Försvarens ställs inför. Ytterligare faktorer att beakta är handlingsutrymmet när det s.k. Strategic Airlift Interim Solution (SALIS) börjar avvecklas.

På grund av att Försvarmaktens pågående arbete i ärendet för att kunna slutföras är beroende av en av Försvarets materielverk utskickad s.k. Request For Information (RFI) i fråga om strategisk flygtransportförmåga, så finns f.n. innan svar på denna RFI inkommit inget substantiellt underlag som kan ligga till grund för redovisningen. Försvarmakten har orienterat Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) om handläggningsläget. Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) har därför i skrivelse<sup>8</sup> den 1 februari 2006 medgett att Försvarmakten får inkomma med redovisningen av behovet av flygtransporter (uppdrag 90 i regleringsbrevet) senare än i samband med årsredovisningen för 2005. Redovisningen skall enligt Regeringskansliets (Försvarsdepartementets) anvisningar ges in till regeringen senaste den 10 mars 2006.

#### 4.2 Järva skjutbanor (RB, avsnitt 2.4 villkor 4)

I ett för ca 10 år sedan upprättat avtal mellan Försvarmakten (FM), Fortverket (FORTV) och Vasakronan AB enades parterna bl.a. om att de bullervallar (ca 90-100.000 kbm fyllnadsmassor) som finns vid skjutbanorna, skall av FM bortforslas i samband med att FM lämnar Järva skjutbaneområde. FM skall enligt avtalet erhålla 24 mkr kronor av Vasakronan AB när bullervallarna m.m. rivits och bortforslats samt ersättningsskjutbanor anskaffats i Kungsängen. Även en miljösanering skall vara genomförd men kostnaderna för miljösaneringen ingår inte i ovannämnda ersättning. Miljösaneringen finansieras av FM i enlighet med Regeringens föreskrifter för all annan miljösanering inom FM.

Ovannämnda avtal har av Vasakronan AB överlåtits till Järvastaden AB som övertagit rättigheter och skyldigheter enligt avtalet. Den fysiska planeringen av området har tagit mycket lång tid och är ännu inte klar. Detta beror främst av att den civila översikts- och detaljplaneringen tagit tid.

Kostnaderna för flyttning av bullervallarna har visat sig bli mycket högre än vad som var beräknat för 10 år sedan t.ex. genom ändrad lagstiftning för deponi av vissa typer av massor, kostnadsutveckling för bilfraktkostnaderna, miljökonsekvenserna vid mellan 5000-10000 lastbilsrörelser, ökade kostnader för ersättningsinvesteringen samt det olämpliga i att FM har ansvaret för bortforslingen av bullervallarna

FM har därför omförhandlat ursprungsavtalet och tecknat ett tilläggsavtal med Järvastaden AB som innebär att borttagandet av bullervallarna genomförts och bekostats av bolaget och som också innebär att massorna inte borttransporterats utan utspridits inom det framtida exploateringsområdet. Avtalet ovan har således fullföljts genom att JÄRVASTADEN AB bekostat sanering med 24 miljoner kr. Samråd har gjorts med FORTV. Detta innebär att

---

<sup>8</sup> Regeringskansliet/Försvarsdepartementet, 2006-02-01, bet. Fö2006/276/MIL, "Regeringskansliet, Försvarsdepartementet medger att Försvarmakten får inkomma med redovisningen av uppdrag 90 Behov av flygtransporter senare än i samband med årsredovisningen".

ersättningsinvesteringarna i Kungsängen, ca 20 miljoner därmed belastar FM ordinarie fastighetsförsörjningsplan.

**Miljösaneringen har genomförts och bekostats av Försvarmakten.**

Arbetet har gått till så att man har använt sig av platsspecifika riktvärden och de massor som överskridit dessa har transporterats bort. Massorna kontrollerades av en av FM anlita konsult (Carl Bro), huvuddelen av massorna har använts inom JÄRVA -området som fyllnadsmassor.

**Sammanfattningsvis:**

- FM har rivit och bortforslat de byggnader och anläggningar som framgår av ursprungsavtalet och fått ersättning för detta ca 1,5 mkr.
- FM har genomfört och JÄRVASTADEN AB bekostat miljösanering av området för ca 24 miljoner kr.
- FM har också genomfört och bekostat miljösanering av området för ca 23 miljoner kr.
- Viss miljöprovtagning återstår i samband av utspridningen av bullervallarna inom området.
- Ersättningsinvesteringar (skjutbana, skjuthall och lokal för administrativ verksamhet) i Kungsängen har genomförts och bekostats av Försvarmakten.

**Ärendet kan därmed avslutas.**

### 4.3 Tjänsteexportverksamhet (förordning 1992:192)

#### Kostnadsfördelning och vinst tjänsteexport övriga länder

Land	Tidsperiod	Flygtid	Hyra OS-100	Underhåll	Flygförare	Tekniker	UD/ÖD	Totala Kostnader	Vinst
		h/min	18800Kr/h	6667kr/h	540kr/h X 2	375kr/h X 2	13440kr / vecka		
Finland	V520	5,15	98 700,00	35 001,75	5 670,00	3 937,50	13 440,00	58 049,25	<b>40 650,75</b>
England	V517	22,15	418 300,00	148 340,75	24 030,00	16 687,50	13 440,00	202 498,25	<b>215 801,75</b>
England	V512 & V515	18,20	234 240,00	122 228,00	19 800,00	13 512,50	23 520,00	179 060,50	<b>55 179,50</b>
Lettland	V534	4,50	90 866,00	32 201,61	5 216,40	3 622,50	13 440,00	54 480,51	<b>36 385,49</b>
Finland	V532	18,50	354 066,00	125 539,61	20 336,40	14 122,50	13 440,00	173 438,51	<b>180 627,49</b>
England	V522	26,35	499 766,00	177 208,86	28 706,40	19 935,00	13 440,00	239 290,26	<b>260 475,74</b>
Finland	V538	5,45	108 166,00	38 335,25	6 210,00	4 312,50	13 440,00	62 297,75	<b>45 868,25</b>
England	V449	3,05	39 459,00	20 556,55	3 330,00	2 312,50	6 720,00	32 919,05	<b>6 539,95</b>
<b>SUMMA:</b>		104,55	1 843 563,00	699 412,38	113 299,20	78 442,50	110 880,00	1 002 034,08	<b>841 528,92</b>

De avvikande siffrorna för V449 beror på att Sverige och England delade på kostnaderna för denna övningsflygning samt att timmpriset var satt till 12800 kr pga att kameran ej var installerad.

Samma som ovan vad gäller priset per flygtimme gäller V12 och V15 för England, samt att det är 7 dagar tot.



**Kostnadsfördelning och vinst tjänsteexport Tyskland**

Land	Tidsperiod	Flygtid	Hyra OS-100	Underhåll	Flygförare	Tekniker	UD/ÖD	Totala Kostnader	Vinst
		h/min	14300Kr/h	6667kr/h	540kr/h X 2	375kr/h X 2	11021kr / vecka		
Tyskland	V523	13,30	202 755,00	94 670,40	15 336,00	10 650,00	13 440,00	134 096,40	<b>68 658,60</b>
	V524	14,35	229 219,00	106 672,00	17 280,00	12 000,00	13 440,00	149 392,00	<b>79 827,00</b>
	V542	16,35	252 664,00	118 005,90	19 116,00	13 275,00	13 440,00	163 836,90	<b>88 827,10</b>
	V548	7,05	108 196,70	47 224,55	7 650,00	5 312,50	6 720,00	66 907,05	<b>41 289,65</b>
<b>Summa</b>		<b>51,45</b>	<b>792834,70</b>	<b>366572,85</b>	<b>59382,00</b>	<b>41237,50</b>	<b>47040,00</b>	<b>514232,35</b>	<b>278602,35</b>



FÖRSVARSMAKTEN